

10

M. E. B.

1857

Compt

80 | 6337

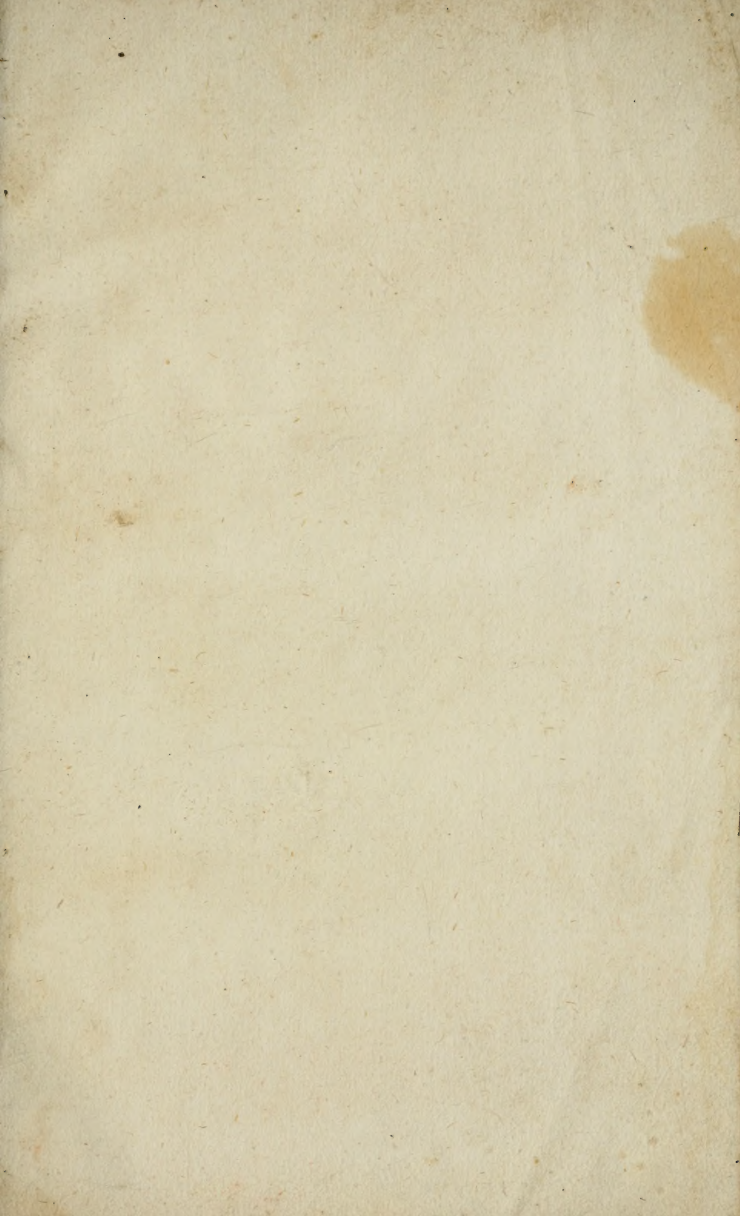
(Jesus Syrach)
Camerarius

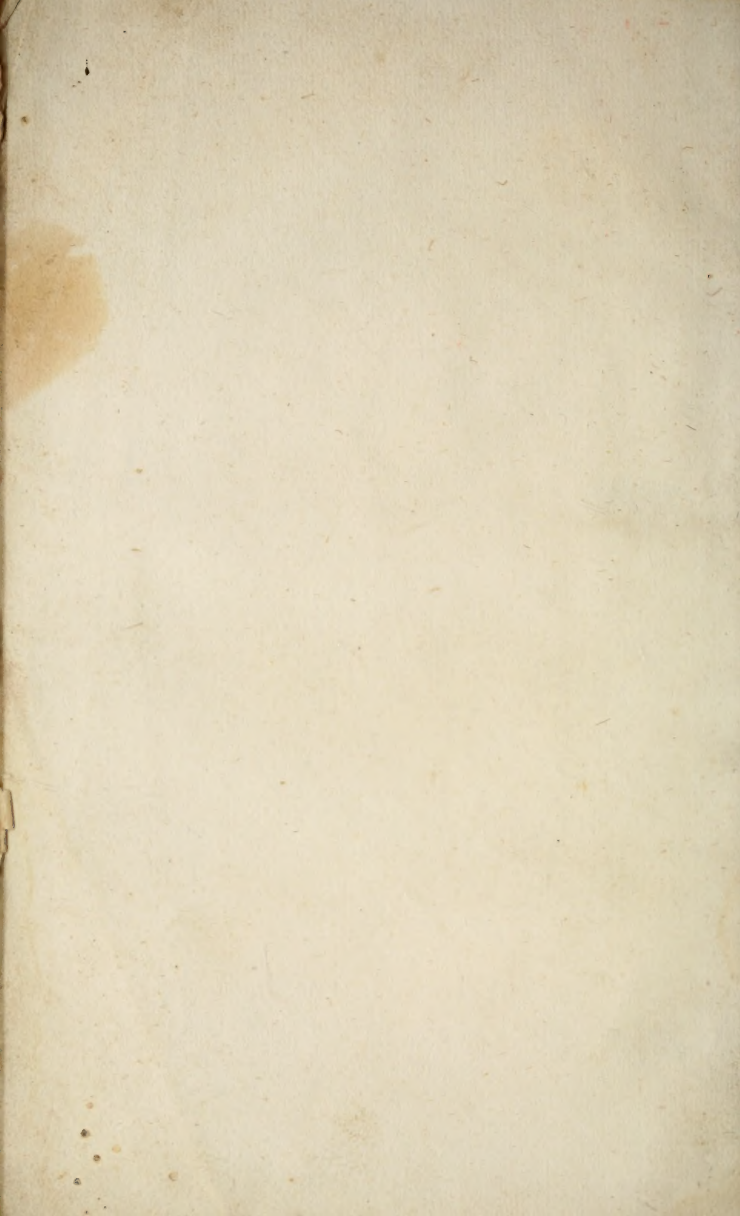
M 16.780

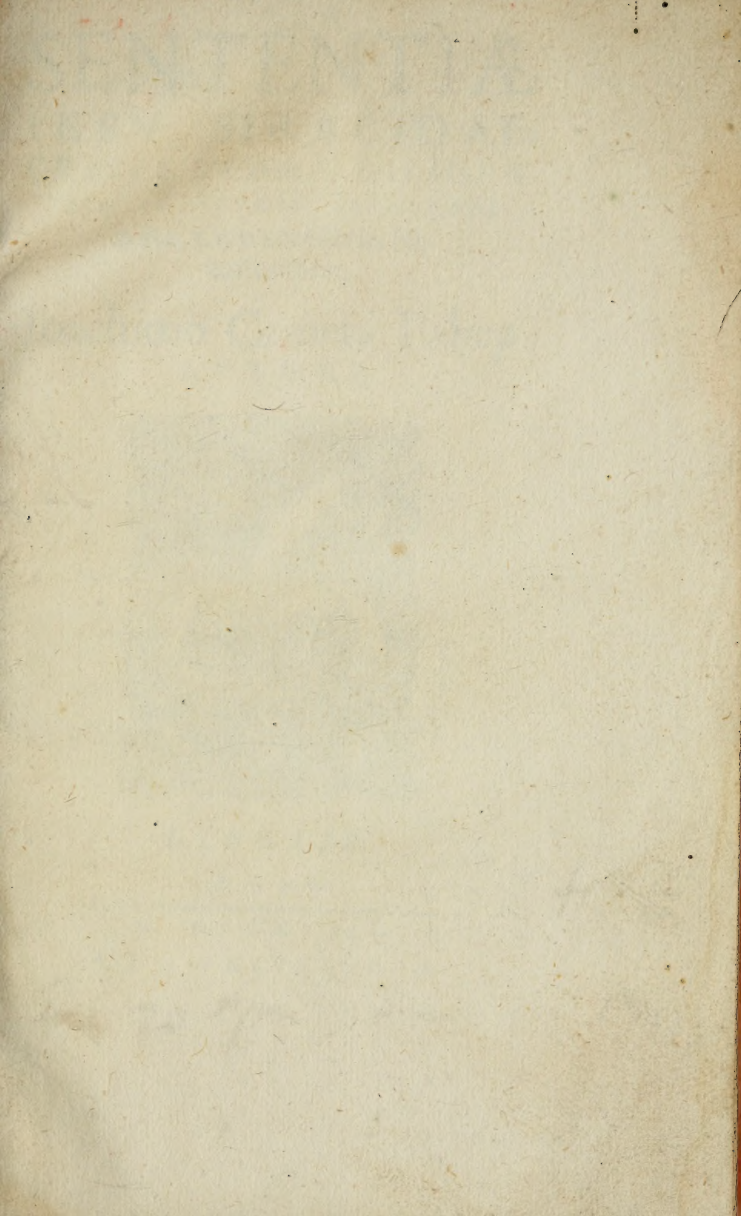
DUKE
UNIVERSITY
LIBRARY

Treasure Room

1771

1771

SENTENTIAE

IESV SIRACIDAE,

GRAECE SVMMA DILIGEN-

TIA ET STUDIO SINGVLARI

edita, Cum necessarijs No-
tationibus,

Ioachimo Camera. Pabep.

A V T O R E.

L I P S I A E,

A N N O

M. D. LXVIII.

C V M P R I V I L E G I O.

Pat HJB
Em 26 Aprilis Anno Domini 1711.

Digitized by the Internet Archive
in 2011 with funding from
Duke University Libraries

TR. A.
3582

IOACHIMI CAMERARII PABERGER. PROOEMIUM IN NOTATIONES LIBRI Iesu Syracidæ, ad Clariss. & humaniss. virum, Ioannem Baptistam Hencelium, patricium Augustanum, amicum S.

Eorum quæ doctrina aliqua continentur, duo tempora reperiuntur quæ euentus bonus frustratur, & quibus corrumpitur felicitas. hæc enim, vt bona nulla in terris perpetua sunt, ita diuturna esse non solet. Tempora autem vitiosa illa, sunt distractionis eorum, quæ coniuncta perficiunt in magnis & paruis rebus eam præstantiam, cuius capax est humana conditio. Hæc est & præceptorum veritas, & studij exercitatio atq; vsus. Quorum vtrumlibet destitutum ab altero, & imbecille est, & in sese vno versans atq; insistens, integritatem etiam suam amittit. Quæ ita se habere, cum in alijs doctrinæ partibus inuenitur, tum in ea quæ omnium salutem & incolumitatem complectitur: Pietas

tis & religionis: de qua cum disputa-
 tiones & quasi scolæ frequentes atq̃
 verbosæ habentur, & non est finis ne-
 que modus differendi, tum plæruncq̃
 & voluntates conturbantur atq̃ of-
 fenduntur, & alacres atque strenui in
 exequendis optimis & salutaribus præ-
 ceptionibus homines esse desinunt:
 & in verborum contentione, cum res
 sæpe peruertuntur, tum actiones lau-
 dabiles plane frigent, & disciplina o-
 mnis dissoluitur. Rursum vbi reli-
 gione animi repleti sunt, & viget cu-
 piditas piæ & sanctæ vitæ, & incitan-
 tur studia ad colendum Deum, si non
 præluceat consilijs & sententijs homi-
 num Doctrina Veritatis, tunc horum
 conatus & instituta in horribilem tan-
 dem superstitionis impietatem euade-
 re solent. Etsi autem fieri aliter ne-
 quit, quam vt veritatis quasi instaura-
 tio tumultuosa sit, propterea quod
 non modo confirmati errores auda-
 cter resistere, & se quibuscunq̃ viri-
 bus conceditur, munire nituntur: sed
 quia

quia rebus commotis, multa in opt. quoque causa minus cogitanter nonnunquam, quædam etiam ab improbis specie honesta temere suscipiuntur, & perperam fiunt: tamen nihilo minus huius cognitio omnibus alijs rebus, quæ res vel præcipuum vsum, vel maximam delectationem in vita habere existimantur, præponenda est, cum sola possessio ipsius firma & stabilis sit, alia omnia quasi somnia quædam evanescant, interdum admodum celeriter, vt quasi præteruolasse, vel potius oculos, veluti ludibria quædam circulatorum præstinxisse videantur. Sed cætera omittamus, in quibus omnibus, si fallitur iudicium, & errat ratio, vel ridicula, vel miserabilis res est: vt cum pueri splendore æris capti, aurum illud esse putant: aut atra bile perciti, sibi alijsue damnum exitiumue inferunt: Et nunc de æterna ac cœlesti veritate videamus, quid huius ignorantia incommodi afferat, nimirum mortem & interitum: res contrarias

ijs rebus, quarum illa effectrix est, Vi-
 tæ & Salutis. Vbi igitur hæc amitti-
 tur, aut obscuratur, ibi necesse est, vi-
 tam miserrimam & calamitosissimam
 degi: quamuis neq; facultates, neque
 dignitas, neq; suauitas coniunctionis,
 neque vllarum rerum, quibus homi-
 nes capiuntur, copia deminui atq; de-
 siderari reperiatur. Quoq; talis vita,
 quæ in errorum veluti tenebris degi-
 tur, tranquillior est, ac quietior, eo
 malum hoc grauius, & magis exitio-
 sus morbus esse consuevit. Cum enim
 caussa exitij ita lateat, vt non solum
 metus nullus periculi, sed confidentia
 etiam summa sit salutis: quis non in-
 telligit, aliud nihil tum expectandum
 esse, quam id quod minime timetur,
 præsens & subitum exitium? Post-
 quam vero proferre caput & os ape-
 rire Veritas, & oratio huius exaudi-
 ri cœpit, fit vt alij conuertantur ad
 auscultandum placide & verecunde:
 alij immodice exultent ad cognitio-
 nem eorum, de quibus nihil vnquam
 fuere

fuere suspicati : alij suas opiniones conuelli, alij etiam dignitatem & opes in discrimen vocari, indignantur atque dolent. Quibus de caussis turbas cieri, & praesentem statum mutari, & confusionem rerum multiplicem excitari necesse est. Harum incommoditatum Veritatis profecto vox causa non est, neque autores sunt ij, quorum studia illa commouit : sed aduersatores & refragatores, qui id faciunt quod prouerbio, & Christi etiam increpatione reprehenditur, vt calces stimulis impingere non dubitent. Etsi non nego, etiam ab ijs tumultus augeri, qui, vt dixi, ad Veritatis nouam & ante inauditam orationem, nimia quasi laetitia efferuntur, quorumq; hic aut ille, quasi equus Homericus, ferocius procurrit,

κυδιῶων ὑψῆδε κάρη ἔχῃ, ἀμφὶ δὲ χαῖται
ᾤμοις αἴσσονται, ὃδ' ἀγλαΐηφι πεποιθῶς
ρίμφα ἐ γουῶα φέρῃ.

Inprimis autem tum nocentes sunt

& graues, obstantq; maxime veritatis
 salutari progressionem, illi, qui opinio-
 nibus falsis, vel cæcatis animis, vel de-
 prauata voluntate, seruiunt atq; in-
 hærent. Quorum illi ne volunt qui-
 dem, sicut amatores interdum, cupi-
 ditate turpi liberari: hi etiam occasio-
 ne ista & dissensionum materia, ad alia
 quædam, & inprimis spem emolumen-
 torum & fortunatarum incrementa ab-
 utuntur. Quantumuis autem callidi-
 tas versuta, & magna potentia, & ve-
 hemens indignatio contra veritatem
 sese incitet, atq; hanc oppugnet, tamē
 his molitionibus tantum exasperari
 negotium, & euentum tristitiam ir-
 ritari, & ipsa ratio euincit, quæ docet,
 quamuis longum fiat, tandem tamen
 mendaciorum commēta cum cogno-
 sci, tum deleri: & exempla omnium
 ætatum testantur. Quæ cum nota
 sint, & in medio, non visum fuit mo-
 rari in commemoratione illorum. V-
 tinam non & nostra tempora idem
 comprobent, ac potius inter eos casus
 inue-

inueniantur , quibus non irati Dei animaduersio aduersus contumaciam declarata, sed benignitas propitijs Dei erga subiectionē cognita fuerit. Hoc votum affectionis piæ, & de communi incolumitate sollicitæ , quemadmodum nemini bono improbari posse scio, ita opto, vt quamplurimi ex animo & vera sententia mecum suscipiant. Quod si fiat , pauciores futuri sint , qui quasi incendio iam coorto materiam , & oleum (vt dicitur) camino addere videantur. Et spes concipi possit, fore vt aliqua quies Reip. restituatur, neq; illa secum confligens, sese suis ipsa viribus labefactet atq; debilitet. Cum hoc autem voto omnino coniunctum erit studium nō declamitandi & concionandi, καὶ τοῦ δημηγορεῖν τε καὶ συζητᾶσθαι semper aliquid noua forma & genere proteruo, vel cum impudentia defendendi errores, vel scurrilitate exagitandi quosuis: vt faciunt complures κενόδοξοι ἀλλήλους προκαλούμενοι, καὶ ἀλλήλοις φθονοῦντες,

contra diui Pauli præceptum. Hæc
 igitur petulantia & ἀνιάδεια aberit, &
 incipient iam homines exercere quo-
 que & exequi in veritatis cognitione,
 præcepta & monita & subiectiones
 illius: neque ad dicendum modo
 prompti, sed in agendo etiam diligen-
 tes futuri sunt. Quod si hoc impe-
 trari ac obtineri à maiore parte homi-
 num non poterit, & multi plus vale-
 bunt quam boni: at pauci illi videant,
 & sibi vnusquisque, cui salus & vita
 sua curæ, & Dei æterni veneratio ac
 cultus cordi est: Ne Veritatis doctri-
 nam cœlestem, cuius Magister est fi-
 lius Dei, negligenter audiat, & infide-
 liter tueatur, aut nefarie etiam prodat,
 neu vlla re violet atque contamine-
 sed in dogmatis scientiam & confes-
 sionem, considerationem & fidem
 summam impendat, ita animatus, vt
 fortunas ac vitam potius amittere, si
 resposcat, quam veritatem prodere
 velit. Rixari autem cum peruicaci-
 bus, & ijs qui non cognoscere verita-
 tem vo-

tem volunt, sed præconceptas opinio-
 nes siue contradicendo, seu tergiuer-
 sando, seu etiam maliciose regendo
 asserere meditantur ac quærunt, ego
 suadere ausim nemini, si consilium à
 me petatur: ipse certe facturum me
 nunquam esse, decreui. Quid enim
 proficitur talibus disceptationibus?
 Non laterem aliquis lauat, sed *πύρ σκα*
λαύει, qui in ijs præsertim negotijs, de
 quibus non nisi omnino volentes vin-
 cere litigant, cum contentiosis contro-
 uersatur. Senex Plautinus ait, si ille,
 à quo deceptum se esse rescauerat, sibi
 dicat lunam esse, quæ sit luna, tum se
 solem esse arbitraturum. At mihi si
 rem esse cum litigioso oporteat, & ille
 solem esse perhibeat, quæ luna sit, con-
 cedã potius, quàm argumenta ad refellen-
 dum eum quæram, quem & mente ad
 intelligendum, & oculis ad aspicien-
 dum captum esse animaduertã. Neque
 me fugit, eos nunc fere, quæ nõ videantur
 acetum acre habere in pectore, futiles
 ac timidos appellari: quorum vtrumquæ
 si in

si in me dicatur, vix possim refutare,
 cum agnoscam animo meo. Nam me
 quod egregium reddere possit, nihil
 admodum est. Timidum autem me
 esse, etsi negare poteram, secundum
 Stoicos, vt dicerem me *ὀλαβῆσθαι*,
 non *φοβῆσθαι*, tamen (verum enim
 volo fateri) timeo nunc etiam ne ea-
 dem accidant, quæ & similibus tem-
 poribus de historijs veteribus accidisse
 cognoui, & nostris sum expertus.
 Sed hæc omittamus: ne in proposito
 atque consilio vitandi contentiones,
 contentiosi alicui forte videamur. Ve-
 rum illi (vt aiebam) pauci, inter quos
 cupio & meum nomen referri, cum
 vera fide, & pia ac religiosa assensione
 veritatis doctrinam perceperint, decla-
 rare etiam studebunt obedientiam, &
 probare obtemperandi studium, tam
 dictorum quam factorum honestate,
 in simplicitate cordis, & officiorum
 diligentia. Hic est enim cultus & hæc
 veneratio quæ Deo placet, & his vi-
 ctimis à fidelibus & suis ille sibi litari
 vult,

vult, & hæc sacrificia accepta habet
& grata. In qua nuper cogitatione,
cum & pericula imminetia, & ma-
gnæ difficultates, & varij terrores in
animo & ante oculos essent, antequam
ad alias cotidianas operas accederem,
quasi precationum loco recognoscere
& pellegere visum fuit eas sententias,
quas à Iesu Siracide, de Hebraïco ser-
mone in Græcum traductas esse, ipso
indicante constat: quod, iudicium o-
ptimorum & doctissimorum virorum
sequens, hunc libellum ad institutio-
nem puerilem bene & vtiliter adiun-
ctum iri crederem. Cum has autem
varie expressas in diuersis exemplis, &
non eodem modo à veteribus quibus-
dam referri deprehendissem, coepi ea
inter relegendum notare, quæ in scri-
pturæ discrepantiâ aliquid momenti
habere arbitratus essem: Et simul ad
indicationem argumenti, quid quoq;
loco tractaretur, quasi accumulauî a-
lias quoque similes sententias, inpri-
mis quidem Salomonias, non tamen
nullas

E P I S T O L A

nullas καὶ τῷ ἔξω, siue eorum qui in po-
 pulo & ecclesia Christi non censentur:
 quod neq; has penitus reſciendas, &
 adolescentiam, qualia de horum libris
 potis. excerpere deberet, admonen-
 dam esse duceremus. Nam vt eccle-
 siasticus quidam scriptor ait, τὸ καλὸν
 ἔθα αὐτῆς ἰδίον τῆ ἀληθείας ἐστίν. Me quidē,
 ne quid dissimulem, admodum offen-
 dit huius libelli deprauatio, & tradu-
 ctoris vel ignoratio, vel neglectio pro-
 prietatis linguæ Græcæ: neque fuit
 fere quicquam quo magnopere adiu-
 uaremur, in perspicendis obscuris,
 aut emendandis corruptis. Nam &
 Latina & Germanica interpretatio,
 illa antiqua, hæc singulari nuper stu-
 dio optimorum, & religione ac do-
 ctrina & ingenio præstantium viro-
 rum elaborata, vtracq; inquam, peculi-
 are quoddam opus est, non eius quod
 Græce scriptum ad nos peruenit, con-
 uersio. De alijs autem siue Hebræis,
 seu Chaldaicis scriptis nihil dicendum
 est, cum illa nobis saltem non extent.

Præter

Præterea passim occurrebant καὶ Βαρβαρίζοντάκινα, καὶ σολοικίζοντα, quibus in primis intelligentiam & cognitionem impediri, omnes eruditi sciunt, & nos alibi conati fuimus ostendere. His igitur de causis nonnihil laboris & molestiæ sustinendum fuit in hac, qualicunque libelli istius cum dispositione, tum etiam exornatione. quam utramque eiusmodi esse confido, ut iam ille à studiosis, neque prorsus imperitis utriusque linguæ, & facile legi, & non magno cum negotio proponi alijs quoque, & explicari posse videatur. Sum autem secutus editionem Hispanicam, qua nulla mihi videtur vel de sinceriore exemplo descripta, vel maiore cum cura perfecta esse. Transferre autem Græcas sententias in Latinum sermonem, quod post diligentem cogitationem de his ipsis, si non præclarissime, melius certe quam quilibet alius facere potuissem, nolui, multis & grauibus de causis, quas nunc referre opus non est.

Atq;

Atq; hæc mea caussa & mihi ipsi com-
 posui : *φθονοῖμι μέντοι ἑδ' ἀν' ἄλλω, εἴ τις
 τι δώσειτο ἀπ' αὐτῶν ὄνασθαι*, vt ait Pla-
 to. Itaque & hunc libellum meis no-
 tatiunculis auctum, in publicum emit-
 tendum esse statui, vt cum omnibus,
 qui illa vti vellent, communicaretur
 opera nostra. Et visum fuit ad te po-
 tissimum IOANNES BAPTISTA,
 eum transmittere, simul vt testarer a-
 pud te memoriam singularis beneuo-
 lentiaẽ erga me tuã, quam cum alias,
 tum proxime ad me copiose & pera-
 manter scriptis litteris declarasti : si-
 mul vt quasi conciliatione talis scripti
 gratificarer animo & studio tuo, quem
 & veritatis cœlestis, & optimarum ar-
 tium doctrina, & litterarum scientia
 non vulgariter instructum esse scirem.
 Neq; mihi dubium est, quin officium
 & factum hoc meum, non modo in
 optimam partem accepturus, sed ex
 hoc etiam ipso aliquam voluptatem
 capturus sis : quod de persuasionẽ hu-
 manitatis tuã mihi polliceor, quam
 iam pri-

iam pridem præclaram, multo locus
pletiorẽ reddidit testimonio suo, sum-
mus tuus, doctrina omnis Philoso-
phiæ & eximio vsu artis Medicinæ ex-
cellens, DOCTOR IOANNES CRATO,
qui dum hic nuper, in patriam profi-
ciscens aliquot dies substitisset, sæpe
multumq; de tua erga me singulari vo-
luntate, amantissime mecum fuit lo-
cutus. Legenda autem sunt scripta
huiusmodi, id quod te fugere non po-
test, assiduo & diligenter: & ita le-
genda, vt de horum opt. præceptis fie-
ri meliores studeamus. Turpe est e-
nim profecto, si quis de arte aliqua
multum verborum facere sciat, & nul-
lum opus artis elaborare velit, aut pos-
sit. Is vero qui se Christianũ esse per-
hiberi vult, & non probat re ipsa quod
sit, sed disputando quidem & argu-
mentando copiosus est, ac facundus:
inde vero digressus, nihil est minus q̃
vt esse par erat cœlestis cognitionis
professorem: quo loco poni debeat,
cogitari ab vnoquoq; , quam à me di-

EPISTOLA

ci, malo. Non est autem dubia res, neque incertum negotium. Manifestum enim est Pauli Apostoli, & clarum dictum: Eos qui non ducantur Spiritu Christi, non esse Christi. Carnis autem opera contraria sunt fructibus Spiritus, quæ demonstrantur in epistola scripta ad Galatas. Compescendæ igitur iam tandem erant in ecclesia Christi, αἱ βέβηλοι κενοφωνίαι, καὶ ἀντιθέσης ψευδωνύμου γνώσεως, ἧς ἱνὲς ἐπαγγελόμενοι περὶ τῶν πάντων ἠσόχησαν, vt idem ait Apostolus. Semper & omnibus in rebus hoc accidit, vt dissolutionem disciplinæ audacia & leuitas disputationum comitetur: præsertim si accedat aliqua vel naturæ, vel ætatis, vel loci impulsio, & ingenium non sit prorsus hebes, & copia literarum adiuuetur. Tum enim id vsu venit, quod Plato scribit de iuuenibus Dialecticis, hoc est præmature disertis & doctis, vt illi tales iam abutantur optima & præclarissima re, oratione pietatis, & reprehendere alios querant,

χαίροντες

N V N C V P A T O R I A .

χαίροντες ὡσπερ σκυλάκια τῷ ἔλκειν τὴ καὶ
 παρὰ τὴν τῷ λόγῳ τοὺς πλησίον αἰεὶ.

Neque ego hæc , quasi belligerans
 cum meo seculo , & ad hominum præ-
 sentium infamiam narro : sed ideo , vt
 vnusquisque periculum , in quod non
 iam fortunæ , neque dignitas , sed sa-
 lus vniuscuiusque vocatur , studeat
 intelligere : καὶ ἵνα μετὰ φόβου καὶ τρόμου,
 secundum beatum Paulum , τῶν ἡμῶν
 σωτηρίαν κατεργαζώμεθα. Nā nunc quo-
 que certe ἡμέραι ἐκδικήσεως ante fores
 sunt , vt hoc modo relinquatur quod
 Christus ipse præcipit, τὸ ἀχρυσπνεῖν δεο-
 μένης , ἵνα καλῶς θωπώμεν ἐκφυγεῖν ταῦτα
 πάντα. Quorum q̄ potiss. autores sint,
 quicq̄ hæc mala & primum commoue-
 rint, & postea sanari non siuerint , ita
 manifestum est, vt cæcus deprehēdere
 palpando posse videatur. Ac cum ea
 nunc quoq̄ suscipiantur atq̄ gerantur
 quæ cernimus, verēdum profecto est,
 ne maiora etiam detrimenta Resp. ac-
 cipiat. Interea videat sibi quisq̄. Vt e-
 nim ordinibus in prælio dissipatis, pro

E P I S T O L A

se modo cuiq; dimicatio, neq; vlla alia
 cura, nisi suæ salutis & vitæ iam relin-
 quitur : ita nunc quoq; in maxima re-
 rum confusione & iudiciorum dissimi-
 litudine, & voluntatum alienatione,
 respiciat ad se quisq;, & caueat ne à
 via salutis & vitæ aberret, & vt in
 Christi ouili includatur, quæ est Eccle-
 sia : extra quam vbiuncq; aliquis ver-
 setur, ad mortem fertur atque tendit.
 Nocet autem omnis doctrina ijs, qui
 vere dicta falso interpretantur, aut op-
 pugnano, aut ad suum sensum de-
 torquendo. Itaq; optimum & tutissi-
 mum est, in simplicitate fidei, sancte &
 religiose viuere, & vitare atq; fugere
 ἐχθρας, ἐριδα, ζῆλον, θυμὸς, ἐριθείας, διχουσα-
 σίας, & similes pestes pietatis, quæ sæ-
 pe sub specie constantiæ & fortitudi-
 nis occultantur atq; latent. Necessè est
 enim, Christianos esse ἀγίους ἢ ἀνόμους
 in conspectu Dei, vt Paulus ait. Quæ
 quidem omnia, non eo pertinent, vt
 minus firmos aut stables animos in
 defendenda & asserenda veritate tra-
 ditæ

tæ doctrinæ cœlestis esse oporteat :
 quæ enim in hac perfidia sanctitas es-
 set ? sed vt hanc ipsam ab ijs qui se am-
 plecti dicunt , non simulate neq; fictè
 probari , & certa persuasione teneri ,
 & non dubia fide comprehendì , intel-
 ligatur , ac planum fiat . Hoc & mihi
 & tibi , & omnib. cupientibus , vt con-
 tingat , Deum æternum patrẽ Saluato-
 ris nostri vnici Iesu Christi precor : o-
 rans veniã præteritorum delictorum ,
 & custodiam in posterum , vt in vera
 sententia & obnoxia obedientia , gu-
 bernetur & instruatur iudicium ac vo-
 luntas nostra numine sancti spiritus :
 qui cum æterno patre & filio , vnus est
 verus & solus omnipotens , iustus , mi-
 sericors & benignus Deus . Cui
 sit laus , honor , victoria ,
 sine fine , A-
 men .

I

ΣΟΦΙΑ Η ΠΑΝΑΡΕ-
ΤΟΣ ΙΗΣΟΥ ΤΙΟΥ
ΣΕΙΡΑ Χ.

ΙΗΣΟΥΣ ἔστ' ὁ σφραχμὲν ἡ ἡσ, ἔγλο-
 ν' ὁ δὲ ἰησὺ ὁ μωνύμου αὐτῶ. ἔστ' ἔν ἐν
 χρόνοις κάτω γέγονε μετὰ τῶν αἰχμαλωσί-
 αν καὶ ἀνάκλησιν, καὶ μετὰ τὰς προφήτας
 σχεδὸν ἀπαύτας, ὁ οὐκ ἴσως αὐτῶ ἰησὺς,
 καὶ καθὰ αὐτὸς μαρτυρεῖ, φιλόπονός τε γέ-
 γονεν ἀνὴρ ἐν ἑβραίοις, καὶ φρονιμώτατος, ὅς
 ἔ μόνον τὰ ἐτέρων τῶν πρὸ αὐτῶ σωτηρῶν αἰ-
 δρῶν ἀποφθέγματα σωήγαγεν, ἀλλὰ καὶ
 αὐτὸς ἰδιά ἵνα ἀπεφθέγγετο, πολλῆς σωτέ-
 σεως καὶ σοφίας γέμοντα. ἐπεὶ οὐκ ἦν βίβ-
 λον ταύτῃ ὁ πρῶτος ἰησὺς σχεδὸν ἡ σωφ-
 λεγμένῃ καλαλιπῶν ἐξ ἀνθρώπων ὄχετο,
 σφραχ ἔστ' μετ' αὐτὸν πάλιν λαβὼν τῶ
 οἰκείῳ παιδὶ κατέλιπεν ἰησοῦ. ὅς δὴ ταύτης
 λαβόμενος, εἰς ἐν ἅπασαν ἐναρμόνιον σω-
 ταγμα σωήγαγεν, σοφίαν ἵπτι τε αὐτοῦ καὶ
 τῶ ἔ πατρὸς, ἀλλὰ μὲν καὶ τῶ πάλιν ὀνό-
 ματι κεκληκῶς, ἐξ αὐτῶ ἔ τῆς σοφίας ὀνό-
 ματος ἀγαπήτως μᾶλλον ἔχεν τὸν ἀκροα-
 τῶ πρὸς τῶ αὐτῆς τῆς βίβλος μελέτῃ ἵπτι-

πρώμενⓄ. λόγους οὐκ Φρονήσεως, αἰνίγμα-
 ματά τε καὶ παραβολὰς περιέχει, καὶ μερι-
 κὰς ἰναὶς παλαιᾶς Θεοφιλεῖς ἱστορίας, περι-
 τε ἀνδρῶν Βαρεσησαίων τῷ Θεῷ, καὶ θυχλῶ
 καὶ ὕμνον αὐτῷ. ἔτι δὲ ὧν ὁ Θεὸς διεργεσιῶν
 ἤξιωσε τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ ὧν ἐπλησε κα-
 κῶν τοὺς ἐχθροὺς αὐτῶν. ὁπαδὸς τοῦ σολο-
 μῶντⓄ ἔστⓄ ὁ ἰησοῦς γέγονεν, ἐδὲν ἤτην
 ἐκείνου περὶ τὴν σοφίαν καὶ παιδείαν διδο-
 κιμήσας, πολυμαθῆς ἀληθῶς καὶ ὧν καὶ
 καλούμενⓄ.

Π Ρ Ο Λ Ο Γ Ο Σ Σ Ο Φ Ι Α Σ

ἰησῦ ἡσφράχ.

Πολλῶν καὶ μεγάλων ἡμῖν διὰ τῶ νόμου
 καὶ τῶ προφητῶν καὶ τῶ ἄλλων τῶ κατ' αὐ-
 τοὺς ἠκολυθηκότων, δεδομένων, ὑπὲρ ὧν δε-
 ον ἐστὶν ἐπαινεῖν τὸν ἰσραὴλ, παιδείας καὶ σο-
 φίας, καὶ ὡς ἐ μόνον αὐτῶς τῶς ἀναγινώσκον-
 τας δεόν ἐστὶν Ἰπιστήμονας γενέσθαι, ἀλλὰ καὶ
 τοῖς ἐκτὸς διδάσθαι τῶς φιλομαθοῦντας
 χρησίμους εἶναι καὶ λέγοντας καὶ χράφοντας,
 ὁπάππⓄ μου ἰησοῦς Ἰπὶ πλεῖον ἑαυτὸν
 δὲς εἰς τε τὴν τῶ νόμου καὶ τῶν προφητῶν καὶ
 τῶ ἄλ-

τῶν ἄλλων πατρῶν βιβλίων ἀνάγνωσιν, καὶ ἐν
 τέτοις ἰκανῶς ἔξιν περιποιησάμενοι, προή-
 χθη καὶ αὐτὸς συγγράψαι ἡ τῶν εἰς παιδεί-
 αν καὶ σοφίαν ἀνηκόντων, ὅπως οἱ φιλομα-
 θεῖς καὶ τέτων ἔνοχοι γινόμενοι, πολλῶ μάλ-
 λον ἴπιπροδῶσι διὰ τῆς ἐνόμου βιώσεως.
 παρακέκληθε οὖν μὲν διανοίας ἢ προσοχῆς
 πλὴν ἀνάγνωσιν ποιῆσαι, καὶ συγνώμῃ ἔ-
 χην, ἐφ' οἷς αὐτὸ δοκῶμεν τῶν κατὰ πλὴν ἑρμη-
 νεῖαν πεφιλοπονημένων ἰσὶ τῶν λέξεων ἀδυνα-
 μεῖν. ἔ γὰρ ἰσοδυναμεῖ αὐτὰ ἐν ἑαυτοῖς, ἑβραϊ-
 σὶ λεγόμενα, καὶ ὅταν μεταχθῆ εἰς ἑτέραν
 γλῶσσαν. ἔ μόνον δὲ ταῦτα, ἀλλὰ καὶ ἄλ-
 λα, καὶ αὐτὸς ὁ νόμος καὶ αἱ προφητεῖαι καὶ
 τὰ λοιπὰ τῶν βιβλίων, ἔ μικρὰ ἔχθ πλὴν δι-
 αφορὰν ἐν ἑαυτοῖς λεγόμενα. ἐν γὰρ τῷ ὀγδόῳ
 καὶ τριακοστῷ ἔτῃ, ἴπι ἔ δὲργετὸ βασιλέως.
 παραγενηθεῖς εἰς αἴγυπτον ἢ συγγρονίσας,
 εὔρον ἔ μικρὰς παιδείας ἐφόδιον. ἀναγκαί-
 ατον οὖν ἑθέμῃ, αὐτὸς προσενέγκαται ἡ-
 να σπουδῶν ἢ φιλοπονίαν ἔ μεθερμῶσαι
 πλὴν πλὴν βιβλον, πολλῶ ἀχρηπνίαν καὶ
 ἴπισήμῃ προσενεγκάμενοι ἐν τῷ διαση-
 ματι ἔ χροῖον, πρὸς τὸ ἴπι πέρασ ἀγοντα τὸ
 βιβλίον ἐκδόσαι, καὶ τοῖς ἐν τῇ παροικίᾳ

βυλομένοις φιλομαθεῖν, προκατασκευάζο-
μένους τὰ ἦθη ἐν νόμῳ βιοτεύειν.

Κ Ε Φ Α Λ Α Ι Ο Ν Π Ρ Ω Τ Ο Ν .

Π Α Σ Α σοφία παρὰ κυρίῃς, καὶ μετ' αὐτῆς ἔστιν εἰς τὸν αἰῶνα. β. ἄμμον θαλασσῶν, καὶ σαγόνας ὑετοῦ, καὶ ἡμέρας αἰῶν^{ων} [⊗] τίς ἐξαριθμήσει; γ. ὑψ^{ος} [⊗] οὐρανοῦ καὶ πλάτ^{ος} [⊗] γῆς, καὶ ἄβυσσον, καὶ σοφίαν τίς ἐξιχνιάσει; δ. προτέρα πάντων ἐκτίσθαι σοφία, καὶ συνέσις φρονήσεως ἐξ αἰῶν^{ων} [⊗]. ε. πηγὴ σοφίας λόγ^{ος} [⊗] θεοῦ ἐν ὑψίστοις, καὶ αἰ πορεύεται αὐτῆς ἐντολαὶ αἰῶνιοι. ς. ρίζα σοφίας ἔτι ἀπεκαλύφθη; καὶ τὰ πανουργήματα αὐτῆς ἕως ἔγνω; ζ. εἰς ἔστι σοφὸς φόβερὸς, σφόδρα καθήμεν^{ος} [⊗] ἐπὶ τῆς θρόνου αὐτῆς. η. κύρι^{ος} [⊗] αὐτὸς ἐκλήσεν αὐτὴν, καὶ εἶδε καὶ ἐξηρίθμησεν αὐτὴν, καὶ ἐξέχεεν αὐτὴν ἐπὶ πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς, μετὰ πάσης σαρκὸς κατὰ τὴν δόσιν αὐτοῦ, καὶ ἐχορήγησεν αὐτὴν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. θ. φόβ^{ος} [⊗] κυρίου δόξα καὶ καύχημα καὶ σφροσύνη καὶ σέφαν^{ος} [⊗] ἀγαλλιάματ^{ος} [⊗]. ι. φόβ^{ος} [⊗] κυρίου τέλει καρδίαν, καὶ δώσει σφροσύνην καὶ χάριν καὶ μακροημέρευσιν.

ια. τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον εὐῆσαι ἐπ' ἐσχά-
των, καὶ ἐν ἡμέρᾳ τελότης αὐτῆς δόλογηθή-
σεται. ιβ. ἀρχὴ σοφίας, φοβεῖσθαι τὸν
κύριον, καὶ μετὰ πεισῶν ἐν μήτρᾳ σωεκῆσθαι
αὐτοῖς. ιγ. μετὰ ἀνθρώπων θεμέλιον αἰ-
ῶν Θ ἐνόσασε, καὶ μετὰ τοῦ ἀπέρματ Θ
αὐτῶν ἐμπισθεῖσθαι. ιδ. Πλησμονὴ σο-
φίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ μεθύσκει αὐ-
τούς ἀπὸ τῶν καρπῶν αὐτῆς. ιε. πάντα τὸ
οἶκον αὐτῶν ἐπέπλησεν ἑπιθυμημάτων αὐτῆς,
καὶ τὰ ἀποδοχεῖα ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς.
ἀμφοτέρωθεν δὲ ἐσι δῶρα θεοῦ εἰς εἰρήνην. ις.
ἐφέαν Θ σοφίας, φοβεῖσθαι τὸν κύριον, ἀνα-
θάλλων εἰρήνην καὶ ὑγίαν ἰάσεως. πλα-
τυῖται ἢ καύχησιν τοῖς ἀγαπῶσιν αὐτόν. ἑπι-
σημῶν καὶ γινῶσιν σωέσεως ἐξώμβρισεν ἢ σο-
φία, ἐ δόξαν κραίντων αὐτῷ ἀνύψωσε. ιζ.
ρίζα σοφίας φοβεῖσθαι τὸν κύριον, καὶ οἱ κλάδοι
αὐτῆς μακροήμεροισι. ιη. φόβ Θ κυρίου
ἀπώθει ἀμαρτήματα, παραμένων ἢ ἀποστρέ-
φει ὀργῶν. ιθ. ἐ δυνήσε ἑπιθυμῶν ἀνὴρ δικαιο-
συνῶν. ἢ γὰρ ῥοπή ἑπιθυμῶν αὐτῶν, πῶσις αὐτῶν.
κ. ἕως καιρῶν ἀνέξε) μακρόθυμος, καὶ ὑστερον
αὐτῶ ἀναδῶσθαι δόξασω, ἕως καιρῶν κρύψθαι
τὰς λόγους αὐτῶν, καὶ χεῖλη πολλῶν ἐκδιηγῆσθαι
σωέσιν

σωέσιν αὐξ. κα. ἐν θησαυροῖς σοφίας
 παραβολαὶ Ἰπσιήμης, βδέλυγμα ἢ ἀμαρ-
 τωλῶ θεοτέβρα. κβ. Ἰπιθυμήσας σοφίαν
 ἀφίρησον ἐλολας, καὶ κύριε^Ϟ χορηγήσῃ
 σοι αὐτῷ. σοφία γὰρ ἔσται παιδεία φόβου^Ϟ κυ-
 ρίου, ἢ δόδοκία αὐξ^Ϟ πίσις ἢ πρᾶότης. κγ.
 μὴ ἀπξθήσης φόβω κυρίου ἐνδεῆς ὦν, ἢ μὴ
 προσέλθης αὐτῷ ἐν καρδίᾳ διωσῆ. κδ. μὴ
 ὑποκριθῆς ἐν τόμασιν ἀνθρώπων, καὶ ἐν τοῖς
 χείλεσί σου μὴ πρόσσεχε. κε. μὴ ἐξύψω σε-
 αὐτὸν, ἵνα μὴ πέσης, καὶ ἐπαγάγῃς τῆ ψυ-
 χῆ^Ϟ σου ἀλιμίαν. καὶ ἀποκαλύψῃ κύριε^Ϟ τὰ
 κρυπλά σου πάντα, ἢ ἐν μέσῳ συναγωγῆς
 καταβαλεῖσε. ὅτι ἔ προσῆλθες ἐν ἀληθείᾳ
 τῷ φόβῳ^Ϟ κυρίου, καὶ ἡ καρδία σου πλή-
 ρης δόλου.

Κ Ε Φ. Β'.

Τεκνον, εἰ προσέρχῃ δουλεύειν τῷ κυρίῳ,
 ἐτοίμασον τὴν ψυχὴν σου εἰς πρᾶσ-
 μόν. β. εὐθίωον τὴν καρδίαν σου, καὶ καρ-
 τέρησον, καὶ μὴ ἀπόσης ἐν καιρῷ ἐπαγω-
 γῆς. γ. κολλήθητι αὐτῷ, καὶ μὴ ἀποσῆς,
 ἵνα αὐξήθῃς ἐπ' ἐσχάτων σου. δ. παῖν ὁ εὐαὶ
 ἐπαχθῆ σοι, δέξαι ἀσμένως, καὶ ἐν ἀλλά-
 γματι

γμαλι ταπφνώσεώς σε μακροθύμησον. ε. ὄχι
 ἐν πυρὶ δοκιμάζεις) χρυσός, ἔ ἀνθρώποι δέκιοι
 ἐν καρμίνω ταπφνώσεως. ς. πῖς δύσον αὐ-
 τῶ κὲ ἀνιλήψεται σε, κὲ εὐθίων τὰς ὁδὸς σε,
 κὲ ἔλπισον ἐπ' αὐτόν. ζ. οἱ φοβόμενοι τὸν
 κύριον, πῖς δύσατε αὐτῶ, καὶ ἔ μὴ πλάισῃ ὁ
 μισθὸς ὑμῶν. η. οἱ φοβόμενοι τὸν κύριον,
 ἐλπίσατε εἰς ἀγαθὰ, κὲ εἰς δὲ φροσύνω αἰῶ-
 νῶ κὲ ἐλέεσ. θ. οἱ φοβόμενοι τὸν κύριον,
 ἀναμείνατε τὸ ἔλεῶ αὐτοῦ, κὲ μὴ ἐκκλίνητε,
 ἵνα μὴ πέσητε. ι. ἐμβλέψατε εἰς ἀρχαίας
 γενεὰς, καὶ ἴδετε, τίς ἐνεπίσθωσε κυρίῳ, καὶ
 κατηχώθη; ἢ τίς ἐνέμφνε τῶ φόβῳ αὐτοῦ,
 καὶ ἐγκαλελείφθη; ἢ τίς ἐπεκαλέσατο αὐτόν,
 καὶ ἔπερεῖδεν αὐτόν; ια. δίοι οἰκίηρων
 καὶ ἐλεήμων ὁ κύριος, μακρόθυμος κὲ πο-
 λυέλεος, κὲ ἀφίησιν ἀμαρτίας, κὲ σώζει ἐν
 καιρῶ τὴν ψυχῆν. ιβ. καὶ καρδίαις δει-
 λαῖς κὲ χερσὶ παρφημέναις, καὶ ἀμαρτωλῶ
 Ἰσραὴλ ἔτι δύο τρίτες. ιγ. καὶ καρδίῳ
 παρφημένῃ, ὅτι ἔ πῖς δύει, διὰ τῆτο ἔ σκεπα-
 θήσεται. ιδ. καὶ ἡμῖν τοῖς ἀπολωλεκόσι
 τῶ ἔπομονίῳ. καὶ τί ποιήσετε, ὅτε ἴπι-
 σκῆπῆται κύριος; ιε. οἱ φοβόμενοι κύρι-
 ον ἔκ ἀπφθήσουσι ρήμασιν αὐτοῦ, κὲ οἱ ἀγα-
 πῶντες

πῶντες αὐτὸν σωτηρήσασι τὰς ὁδοὺς αὐτοῦ. ις. οἱ φοβέμενοι κύριον ζηήσασιν διδοκίαν παρ' αὐτοῦ, καὶ οἱ ἀγαπῶντες αὐτὸν πληθήσονται ἐν νόμῳ. ιζ. οἱ φοβέμενοι κύριον ἐτοιμάσασι καρδίας αὐτῶν. καὶ ἐνώπιον αὐτοῦ ταπηνώσουσι τὰς ψυχὰς αὐτῶν. ιη. ἐμπесέμεθα εἰς χεῖρας θεοῦ, καὶ ἐκ εἰς χεῖρας ἀνθρώπων. ὡς γὰρ ἡ μεγαλωσύνη αὐτοῦ, ἕτως καὶ τὸ ἔλεος αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. γ'.

ΕΜὲ τοῦ πατρὸς ἀκούσατε τέκνα, καὶ ἕτως ποιήσατε, ἵνα σωθῆτε. ὁ γὰρ κύριος ἐδόξασε πατέρα ἰπὶ τέκνοις, καὶ κρίσιν μητρὸς ἐσπερέωσεν ἐφ' ἑαυτούς. β. ὁ τιμῶν πατέρα ἐξιλιάσκειται ἀμαρτίας, καὶ ὡς διποθησαυρίζων ὁ δοξάζων μητέρα αὐτοῦ. γ. ὁ τιμῶν πατέρα διφραθήσεται ἰπὶ τέκνοις, καὶ ἐν ἡμέρᾳ προσδοχῆς αὐτοῦ εἰσακουθήσεται. δ. ὁ δοξάζων πατέρα μακροημερεύσει, καὶ ὁ εἰσακούων κυρίου ἀναπαύσει μητέρα αὐτοῦ. ε. ὁ φοβούμενος κύριον τιμήσει πατέρα, καὶ ὡς δεσπότης δευλεύσει τοῖς γεννήσασιν αὐτόν. ς. ἐν ἔργῳ καὶ λόγῳ τίμα τὸν πατέρα σου καὶ τὴν μητέρα, ἵνα ἐπέλθῃ σοὶ εὐλογία

λογία παρ' αἰθρώπων. δ' λογία γ' πατὴρς
 κηρῖζει οἴκους τέκνων, κατάρρα δὲ μητὴρς
 κηρῖζοῖ θεμέλια. ζ. μὴ δοξάζου ἐν ἀτι-
 μία πατὴρς σου. εἰ γάρ ἐσί σοι δοξα πα-
 τὴρς ἀτιμία. η' γ' δοξα αἰθρώπου ἐκ τιμῆς
 πατὴρς αὐτοῦ, καὶ ὄνειδ' ἔκ τεκνοῖς μήτηρ ἐν
 ἀδοξία. η'. τέκνον ἀντιλαβοῦ ἐν γῆρα πα-
 τὴρς σου, καὶ μὴ λυπήσης αὐτὸν ἐν ζωῇ σου.
 καὶ ἐὰν ἀπολείπη σωῆσιν, συζηνώμεν ἔχε, καὶ
 μὴ ἀτιμάσης αὐτὸν ἐν πάσῃ ἰχύϊ σου. θ.
 ἐλεημοσιύῃ γ' πατὴρς σου ἐκ ἑπιληθῆσε-
 ται, καὶ ἀντὶ ἁμαρτιῶν προσανοικοδομηθή-
 σεταιί σοι. ι. ἐν ἡμέρᾳ θλίψεως ἀνα-
 μνηθῆσεταί σου, ὡς ἔδία ἑπὶ παγετῶ. ἔτως
 ἀναλυθῆσονται ὅσαι ἁμαρτίαι. ια. ὡς
 βλάσφημ' ὁ ἐγκαταλείπων πατέρα αὐ-
 τῆ, καὶ κεκαληραμέν' ὑπὸ κυρίου, ὁ παρορ-
 γίζων μητέρα αὐτῆ. ιβ. τέκνον τὰ ἔργα
 σε ἐν πεσότητι διεξάγαγε, καὶ ὑπὸ αἰθρώπου
 δεκτοῦ ἀγαπηθήσῃ. ιγ. ὅσω μέγας εἶ, το-
 σούτω ταπεινὸς σεαυτὸν, καὶ ἐναντὶ κυρίου δὲ-
 ρήσῃ χάριν. ιδ. πολλοὶ εἰσιν ὑψηλοὶ καὶ
 ἑπίδοξοι, ἀλλὰ πεσέσιν ἀποκαλύπτεται μυ-
 στήρια. ὅτι μεγάλη ἡ δυνατεία κυρίου, καὶ ὑ-
 πὸ τῶν ταπεινῶν δοξάζεται. ιε. χαλεπό-
 τερά

τεράσθ μὴ ζήτη ἀναισθήτως, καὶ ἰσχυρότερα
 σθ μὴ ἐξέταζε ἀφροσύνη. ις. ἀπροσελάγη
 σοι ταῦτα θάνατος ὁσίως. εἰ γὰρ ἐσί σοι χρεία
 τῆ κρυπῶν βλέψην ὀφθαλμοῖς. ιζ. ἐν τοῖς
 περισοῖς τῆ λόγων σθ μὴ περιεργάζεσθ, πλεί-
 ονα γὰρ σωτέως ἀνθρώπων ὑπεδείχθη σοι.
 ιη. πολλοὺς ἐπλαήσεν ἡ ὑπόληψις αὐτῶν
 ἡ ματαία, καὶ ὑπόνοια πονηρὰ ὠλίθησε
 θάνατον αὐτῶν. ιθ. κόρας μὴ ἔχων ἀπο-
 ρήσθς φωτός, γνώσεως δὲ ἀμοιρῶν μὴ ἐπαγ-
 γέλου. κ. καρδία σκληρὰ κακωθήσεται
 ἐπ' ἐσχάτων, καὶ ὁ ἀγαπῶν κίνδυνον ἐν αὐτῷ
 ἀπολείται. κα. καρδία σκληρὰ βαρυν-
 θήσεται πόνοις, καὶ ὁ ἀμαρτολὸς προσηθήσθ
 ἀμαρτίας ἐφ' ἀμαρτίας. κβ. ἐν ἐπαγωγῇ
 ὑπερηφάνου, ἐκ ἔσιν ἰασίς. ὁδοιπορίαι αὐ-
 τῆ ἐκρίζωθήσονται. Φυτόν γὰρ πονηρίας ἐρ-
 ρίζωκεν ἐν αὐτῷ. κγ. καρδία σκευεθῆ δια-
 νοηθήσεται παραβολῶν, καὶ ἔσθ ἀκρατῆ ὀπι-
 θυμία σοφοῦ. κδ. πῦρ φλογιζόμενον ἀ-
 ποσβέσθ ὕδαρ, καὶ ἐλεημοσιωνὴ ἐξιλάσεται
 ἀμαρτίας, καὶ κύριος ὁ ἀνταποδίδῆς χάρι-
 τας μέμνηται εἰς τὰ μεταλαῦτα, καὶ ἐν και-
 ρῷ πώσεως αὐτῆ δώσθς τήριγμα.

Κ Ε Φ. δ'.

Τεκνον τὴν ζωὴν ἔπιωχῶ μὴ ἀποσερή-
 σης, καὶ μὴ παρελκύσης ὀφθαλμούς
 Ἰπιδεῖς. β. ψυχὴν πφνῶσαν μὴ λυπή-
 σης, καὶ μὴ παρελκύσης ἀνδρα ἐν ἀπορία
 αὐτοῦ. γ. καρδίαν παρωργισμένην μὴ
 προσαρξίης, καὶ μὴ παρελκύσης δότιν προσ-
 δεομένου. δ. ἰκέτην θλιβόμενον μὴ ἀπα-
 ναίνου, καὶ μὴ ἀποσρέψης τὸ πρόσωπόν σου
 ἀπὸ πτωχῶ. ε. δὸτὸ δεομένον μὴ ἀποσρέψης
 ὀφθαλμόν, καὶ μὴ δῶς τόπον ἀνθρώπῳ κα-
 τάρασαθαί σε. κатарωμένου γάρ σε ἐν πι-
 κρία ψυχῆς αὐτῆς, τῆς δεήσεως αὐτῆς εἰσακτέ-
 σε) ὁποιήσας αὐτόν. ς. προσφιλή σε αυ-
 τὸν ποίει συναγωγῆ, καὶ μεγαλιάνι ταπεινῶ
 τὴν κεφαλὴν σου. ζ. κλῖνον τὸ ἔξ σε πτω-
 χῶ ἀλύπως, καὶ ἀποκριθῆτι αὐτῷ εἰρηνικῶς
 ἐν πραότητι. η. ἐξελοῦ ἀδικέμενον ἐκ χθ-
 ρὸς ἀδικουῦτῶ, καὶ μὴ ὀλιγοψυχήσης ἐν
 τῷ κρίνῃ σε. θ. γίνου ὀρφανῶ ὡς πατήρ,
 καὶ αὐτὸν ἀνδρὸς τῆ μητρὶ αὐτῆς, καὶ ἔστη ὡς υἱὸς
 ὑψίστου, καὶ ἀγαπήσῃ σε μᾶλλον ἢ μήτηρ σου.
 ι. ἡ σοφία υἱὸς ἐαυτῆς ἀνύψωσε, καὶ Ἰππιαμ-
 βάνειαι τὴν ζήλόντων αὐτήν. ια. ὁ ἀγαπῶν
 αὐτὴν ἀγαπᾷ ζωὴν, καὶ οἱ ὀρθρίζοντες πρὸς αὐ-
 τὴν ἐμπληοθήσον) ὀφροσώης. ιβ. ὁ κρα-

τῶν αὐτῆς κληρονομίᾳ δόξαν, καὶ ἔειπω-
 ρθῆναι διλογεῖ κύριε. ιγ. οἱ λατρεύ-
 οντες αὐτῇ λήτρευγῆσουσιν ἀγίῳ, καὶ τὰς ἀ-
 γαπῶντας αὐτῷ ἀγαπᾷ κύριε. ιδ. ὁ
 ἐπακέρων αὐτῆς κρινεῖ ἔθνη, καὶ ὁ προσέχων αὐ-
 τῇ κατασκλιώσῃ πεποιθώς. ιε. ἐὰν ἐμ-
 πισθῆσῃ κατὰ κληρονομίᾳς αὐτῷ, καὶ ἐν κα-
 ταχέσῃ ἔσονται αἱ γενεαὶ αὐτῶν. ις. ὅτι
 διεσραμμένως πορεύσεται μετ' αὐτῆς ἐν πρῶ-
 τοις. ιζ. φόβον καὶ δόξαν ἐπάξει ἐπ' αὐτῆς,
 καὶ βασανίσει αὐτὸν ἐν παιδείᾳ αὐτῆς, ἕως ἔ-
 μπιστεύσῃ τῇ ψυχῇ αὐτῆς, καὶ πειράσῃ αὐτὸν ἐν
 τοῖς δικαίωμασιν αὐτῆς. ιη. καὶ πάλιν
 ἐπανήξει κατ' ὀρθοίαν πρὸς αὐτὸν, καὶ διφρα-
 νεῖ αὐτὸν, καὶ ἀποκαλύψῃ αὐτῷ τὰ κρυπτά
 αὐτῆς. ιθ. ἐὰν ἀποπλανηθῇ, ἐγκαταλεί-
 ψῃ αὐτὸν, καὶ παραδώσῃ αὐτὸν εἰς χεῖρας
 πλώσεως αὐτοῦ. κ. σωτήρησον καιρὸν, καὶ
 φύλαξαι ἀπὸ πονηρῶν, καὶ μὴ αἰχμηθῆς πε-
 ρὶ τῆς ψυχῆς σου. κα. ἔστι γὰρ αἰχμηθῆς ἐ-
 πάγουσα ἁμαρτίαν, καὶ ἔστιν αἰχμηθῆς δόξα
 καὶ χάρις. κβ. μὴ λάβοις πρόσωπον κατὰ
 τῆς ψυχῆς σου, καὶ μὴ ἐντραπῆς εἰς πλῶσιν
 σου. κγ. μὴ κωλύσῃς λόγον ἐν καιρῷ
 σωτηρίας, καὶ μὴ κρύψῃς τὴν σοφίαν σου εἰς
 καλλονῆν.

καλλονῶ. ἐν γὰρ λόγῳ γνωσθήσεται σοφία,
καὶ παιδεία ἐν ῥήμασι γλώσσης. κδ. μὴ
ἀνέλεγε τῇ ἀληθείᾳ κατὰ μὴ ἢ ἐν, καὶ περὶ
ψόσματ[Ⓞ] τῆς ἀπαιδευσίας σου ἐν τρά-
πηθι. κε. μὴ αἰχμηθῆς ὁμολογήσαι ἐφ'
ἀμαρτίαις σου, καὶ μὴ βιάζῃ ροῦν πῶδα σου.
κε. μὴ ὑποστροφῆς ἀνθρώπων μωρῶν σεαυτῶν,
καὶ μὴ λάβῃς πρόσωπον διωάστῃ. κς. ἕως θά-
νάτου ἀγωνίσαι περὶ τῆς ἀληθείας, καὶ κύρι[Ⓞ]
ὁ θεὸς πολεμήσῃ ὑπὲρ σοῦ. κη. μὴ γί-
νου θρασυς ἐν τῇ γλώσσῃ σου, καὶ ναθρὸς καὶ
παρημέν[Ⓞ] ἐν τοῖς ἔργοις σου. κθ. μὴ
ἴσθι ὡς λέων ἐν τῇ οἰκίᾳ σου, καὶ φαντασιο-
κοπῶν ἐν τοῖς οἰκέταις σου. λ. μὴ ἔσω ἢ
χεῖρ σου ἐκτεταμένη εἰς τὸ λαβεῖν, καὶ ἐν τῷ
ἀποδιδόναι συνεσαλμένη.

Κ Ε Φ. ε΄.

ΜΗ ἔπεχε ἰπὶ τοῖς χεῖμασί σου, καὶ μὴ
εἴπῃς αὐτάρκη μοι ἐστὶν εἰς ζωὴν. β.
μὴ ἐξακολούθῃ τῇ ψυχῇ σου καὶ τῇ ἰσχύϊ σου,
καὶ πορεύεσθαι ἐν ὁδοῖς καρδίας σου. γ. μὴ
εἴπῃς, τίς με διωασθήσθαι διὰ τὰ ἔργα μου;
ὁ γὰρ κύρι[Ⓞ] ἐκδικῶν ἐκδικήσθαι σε πλὴν ὕβριος.
δ. μὴ εἴπῃς, ἡμαρτον, καὶ τί μοι ἐγένετο

λυπηρόν; ὁ γὰρ κύριός ἐστι μακροθυμὸς, ἔμῃ
 σε αἰῆ. ε. περὶ ἐξίλασμά μὴ ἀφοβῶ γί-
 νου ἐν πλεονασμῶ, προσδεῖναι ἀμαρτίας ἐφ'
 ἀμαρτίας. ς. καὶ μὴ ἐπίης, ὁ οἰκτιρμὸς
 αὐτοῦ πολὺς, καὶ πλεῖστον τῶν ἀμαρτιῶν μὴ
 ἐξιλάσῃ. ἔλεῖτο γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῶ
 ταχυαῖ, καὶ ὅτι τὰς ἀμαρτιώδεις καταπαύ-
 σθ' ὁ θυμὸς αὐτοῦ. ζ. μὴ ἀναμείνης ὅτι-
 σρέψαι ὅτι κύριον, καὶ μὴ ὑπερβάλου ἡμέ-
 ραν ἐξ ἡμέρας. ἐξαπίνης γὰρ ἐξελεύσῃ ὀργὴ
 κυρίου, καὶ ὡς ἀμελήσῃς ἐκτριβήσῃ, καὶ ἐν και-
 ρῶ ἐκδικήσεως ἐξολῆ. η. μὴ ἔπεχε ὅτι
 χρήμασιν ἀδίκοις, ἔδεν γὰρ ὠφελήσῃ ἐν ἡμέ-
 ρα ἐπαγωγῆς. θ. μὴ λίκμα ἐν παντὶ
 ἀνέμῳ, καὶ μὴ πορεύου ἐν πάσῃ ἀτραπῶ,
 ἕτως ὁ ἀμαρτιώδης ὁ δίγλωσσος. ι. ἴδι
 ἐσηριγμένον ἐν σωῆσίν σου ἀσφαλῆ, καὶ εἰς
 ἔσω ὁ λόγος σου. ια. γίνου ταχύς ἐν ἀ-
 κροάσει σου ἀγαθῆ, καὶ ἔσω ἐν ἀληθείᾳ ἡ ζωὴ
 σου, καὶ ἐν μακροθυμίᾳ φθέγγου διπλοκρίσιν
 ὀρθῶ. ιβ. εἰ ἐσί σοι σωῆσις, διπλοκρίθητι
 τῶ πλεόνον. εἶδε μὴ, ἡ χεὶρ σου ἔσω ὅτι τῶ
 στόματι σου. ιγ. δόξα καὶ ἀλημία ἐν λα-
 λίᾳ, καὶ γλώσσα ἀνθρώπου πῶσις αὐτῶ.
 ιδ. μὴ κληθῆς ψίθυρος, καὶ τῆ γλώσσῃ σε
 μὴ ἐνέ-

μὴ ἐπέδρασε. Ἐπὶ γὰρ τῶ κλέπῃ ἐστὶν αἰσχρὴ
μοχθηρὰ, καὶ κατὰ γνώπες πονηρὰ ἔπι δι-
γλώσσῳ. ιε. ἐν μεγάλῳ καὶ ἐν μικρῷ μὴ
ἀγνοεῖ μήδε ἓν.

Κ Ε Φ. 5'.

Κ Αὐτὸ φίλου μὴ γίνου ἐχθρὸς. ὄνομα γὰρ
πονηρὸν αἰσχρῶν καὶ ὄνδρ^α κληρονο-
μήσθ. β. ἔτως ὁ ἀμαρτωλὸς ὁ δίγλωσσος
ἀλμύραν ἔξθ. γ. μὴ ἐπάρης σεαυτὸ ἐν βα-
λῆ ψυχῆς σε, ἵνα μὴ διάρπαγῇ ὡς ταῦρ^α
ἢ ψυχὴ σου. δ. τὰ φύλλα σου καταφάγε-
σαι, καὶ τοὺς καρπούς σου ἀπολέσθης, καὶ ἀ-
φήσθης σεαυτὸν, ὡς ξηρὸν ξύλον. ε. ψυχὴ
πονηρὰ ἀπολεῖ τὸν κλητάμενον αὐτῶν, ἢ ἔπι-
χαρμα ἐχθρῶν ποιήσθ αὐτήν. ς. λάρυγγ
γλυκὺς πληθυσὶ φίλους αὐτῶ, καὶ γλῶσσα
εὐλαλ^α πληθυσὶ ὑπεροσῆγορα. ζ. οἱ
εἰρηνόβουλος σοι ἔσωσαν πολλοὶ, οἱ δὲ σύμβου-
λοὶ σου εἰς ἀπὸ χιλίων. η. εἰ κλάσαι φί-
λον, ἐν πειρασμῶ κληταὶ αὐτὸν, καὶ μὴ ταχὺ
ἐμπισθίσης αὐτῶ σεαυτὸν. θ. ἐστὶ γὰρ φί-
λ^α ἐν καιρῶ αὐτῶ, καὶ ἔ μὴ παραμείνη ἐν
ἡμέρᾳ θλίψεώς σου. καὶ ἐστὶ φίλ^α μετα-
τιθέμεν^α εἰς ἔχθραν, καὶ μάχην ὄνδρ^α

σου ἀποκαλύψῃ. καὶ ἔστι φίλος κοινωνός
 τραπέζων, καὶ ἔ μὴ παραμείνη ἐν ἡμέραι
 θλίψεώς σου, καὶ ἐν τοῖς ἀγαθοῖς σου ἔσαι
 ὡς σύ, καὶ ὅτι τὰς οἰκέτας σε παρρησιάσει).
 εἰὰ ταπεινωθῆς ἔσαι κατὰ σε, καὶ ἀπὸ προσώπου
 σου κρυβήσεται. ι. ἀπὸ τῶν φίλων σου
 πρόστεχε. ια. φίλος πεισὸς σκέπη κρα-
 ταία, ὁ δὲ ὄρων αὐτὸν ὄρεθαι θησαυρόν. ιβ.
 φίλου πεισὸς ἔκ ἐστιν ἀντάλλαγμα, καὶ ἔκ ἐστι
 σταθμὸς τῆ καλλονῆς αὐτοῦ. ιγ. φίλος πι-
 σὸς φάρμακον ζωῆς, καὶ οἱ φοβούμενοι τὸν κύ-
 ριον ὀρήσουσιν αὐτόν. ιδ. ὁ φοβούμενος
 κύριον, ὄθιωσεν φιλίαν αὐτοῦ, ὅτι κατ' αὐτόν
 ἔτιος καὶ οἱ πλεῖστον αὐτοῦ. ιε. τέκνον ἐκ
 νεότητός σου ὅτι λέξαι παιδείαν, καὶ ἕως πο-
 λιῶν ὀρήσῃς σοφίαν, καὶ ἀνάμενε τὰς ἀγα-
 θὰς καρπὰς αὐτῆς. ις, ἐν γὰρ τῇ ἐργασίᾳ
 αὐτῆς ὀλίγον κοπιάσῃς, καὶ ταχὺ φάγεσαι
 ἀπὸ τῶν γεννημάτων αὐτῆς. ιζ. ὡς τρα-
 χεῖα ἔστι σφόδρα τοῖς ἀπαιδύτοις, καὶ ἔκ ἐμ-
 μενεῖ ἐν αὐτῇ ἀκάρδιος. ιη. ὡς λίθος δο-
 κιμασίας ἰσχυρὸς ἔσαι ἐπ' αὐτῶ, καὶ ἔκ χροნიεῖ
 ἀπορίψαι αὐτὸν. ιθ. σοφία γὰρ κατὰ τὸ ὄνο-
 μα αὐτῆς ἔστι, ἔκ πολλοῖς ἔστι φανερά. κ. ἄκου-
 σον τέκνον καὶ ἐκλεξαι γνώμην μου, καὶ μὴ ἀπα-
 ναίνῃς

ναίνε τὴν συμβεβληάν μου. κα. καὶ εἰσενέ-
 γκαι τὰς πόδας σου εἰς τὰς πόδας αὐτῆς,
 καὶ εἰς τὸ κλοιὸν αὐτῆς τὸν τράχηλόν σου. κβ.
 ὑπόθεε τὸν ὤμὸν σου, καὶ βάτασον αὐτῷ,
 καὶ μὴ προσοχθίσῃς τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς. κγ.
 ἐν πάσῃ ψυχῇ σου πρόσσελθε αὐτῇ, καὶ ἐν
 ὅλῃ διωάμει σου σωτήρησον τὰς ὁδοὺς αὐ-
 τῆς. κδ. ἐξίχνυσον καὶ ζήτησον, καὶ γνω-
 ρθήσεται σοι, καὶ ἐγκρατῆς γενόμενος μὴ
 ἐφῆς αὐτῷ. ἐπ' ἐσχάτων γὰρ διεθήσῃς τὴν
 ἀνάπαυσιν αὐτῆς, καὶ γραφήσεται σοι εἰς
 διφροσύνην. κε. καὶ ἔσονταί σοι αἱ πό-
 δαι αὐτῆς εἰς σοὺν δόξην. κς. κόσμος
 γὰρ χεῦσεός ἐστιν ἐπ' αὐτῆς, καὶ οἱ δεσμοὶ αὐ-
 τῆς, κλωσμά ὑακίνθινον. κζ. σοὺν
 δόξην ἐνδύσει αὐτῷ, καὶ σέφανον ἀγαλ-
 λιάματ' ὑπεριθήσῃς σεαυτῷ. κη. εἰὰν
 θελῃς τέκνον, παιδοθήσει. καὶ εἰὰν ἴπι-
 δῶς τὴν ψυχὴν σου, παιδὲργ' ἔσει. κθ.
 εἰὰν ἀγαπήσῃς ἀκούην, ἐκδέξει σὺν ἑσίν, καὶ
 εἰὰν κλίνῃς πρὸς σε, σοφὸς ἔσει. λ. ἐν πλῆ-
 θὲ πρεσβυτέρων σῆθι, καὶ εἰ τις σοφὸς, αὐτῷ
 προσκολληθήσῃ. λα. πάντα διήγησιν θεῖαν
 θέλε ἀκροῖσθαι, καὶ παροιμίας σωέσεως μὴ ἐκ-
 φουγέτωσάν σε. λβ. εἰὰν ἴδῃς ἄνδρα σωετόν,

ὄρθριζε πρὸς αὐτὸν, καὶ βαθμῶς θυρῶν αὐτὸν
ἐκτεινέτω ὀπίς σου. λγ. Δρανοῦ ἐν τοῖς
προσάγμασι κυρίῃ τελείως, καὶ ἐν ταῖς ἐν-
τολαῖς αὐτοῦ μελέτα Δραπανῖος. αὐτὸς ση-
ριεῖ τὴν καρδίαν σου, καὶ ἡ Ἐπιθυμία τῆ σοφίας
δοθήσεται σοι.

Κ Ε Φ. Ζ'.

ΜΗ ποίῃ κακὰ, καὶ ἔ μὴ σε καταλάβῃ
κακὰ. β. Απόστηθι ἀπὸ ἀδίκου, καὶ
ἐκκλινεῖ ἀπὸ σοῦ ἁμαρτία. γ. Τίε μὴ
παῖρε ἐπ' αὐλακας ἀδικίας, καὶ ἔ μὴ θεί-
σῃς αὐτὰ ἐπὶ πλάπα. δ. μὴ ζήτητὶ παρὰ
κυρίου ἡγεμονίαν, μηδὲ παρὰ βασιλέως
καθέδραν δόξης. ε. μὴ δικαιοῦ ἔναντι κυρίου,
καὶ παρὰ βασιλῆ μὴ σοφίζε. ς. μὴ ζή-
τη γενέσθαι κριτῆς, μὴ ἐκ ἰχύσῃς ἐξάραι ἀ-
δικίας. ζ. μὴ ποτε δὴλασθῆς ἀπὸ προ-
σώπου διωάτου, καὶ θήσῃς σκάνδαλον ἐν
ὀχύτητί σου. η. μὴ ἀμάρτανε εἰς πλῆθος
πόλεως, καὶ ἔ μὴ καταβάλης σεαυτὸν ἐν
ὄχλω. θ. Μὴ καταδεσμώσῃς δις ἁ-
μαρτίαν, ἐν γὰρ μιᾷ ἐκ ἀθῶν ἔση. ι. μὴ
εἶπῃς, τῶ πλεθρῇ τῶν δώρων μου ἐπόψεται,
καὶ ἐν τῶ προσενέγκαι με θεῶ ὑψίσω προσ-
δέξεται.

δέξεται. ια. μὴ ὀλιγοψυχίης ἐν τῇ
 προσευχῇ σου, καὶ ἐλεημοσιύῳ ποιῆσαι μὴ
 παρίδης. ιβ. μὴ καταγέλα αἰθροπον ὄλα
 ἐν πικρία ψυχῆς αὐτῶ, ἔστι γὰρ ὁ ταπηνῶν καὶ
 αὐψῶν. ιγ. μὴ δραστρία ψεῦδος ἐπ' ἀ-
 δελφῶ σου, μηδὲ φίλῳ τὸ ἕμοιον ποιῆ. ιδ.
 μὴ θέλε ψεύδεται παῖ ψεῦδος. ὁ γὰρ ἐν-
 δελεχισμὸς αὐτῶ ἐκ εἰς ἀγαθόν. ιε. μὴ
 ἀδολέαχῃ ἐν πλήθει πρεσβυτέρων, καὶ μὴ δευ-
 τερώσης λόγον ἐν προσευχῇ σου. ις. μὴ μι-
 σήσης ἄπίπνον ἐργασίαν, καὶ γεωργίαν ὑπὸ
 ὑψίστου ἐκτισμένῳ. ιζ. μὴ προσλογίζου
 σεαυτὸν ἐν πλήθει ἀμαρτωλῶν. μνήσθητι ὅτι
 ὄργη ἐξ ἔχρονι. ιη. ταπείνωσον σφόδρα τὴν
 ψυχὴν σου, ὅτι ἐκδίκησις ἀσεβοῦς πατρὸς καὶ
 σκώληξ. ιθ. μὴ ἀλλάξης φίλον ἀδιαφόρου
 κατὰ μηδὲ ἐν, μηδὲ ἀδελφὸν γνήσιον ἐν χρο-
 σίῳ σφείρ. κ. μὴ ἀσόχῃ γυναικὸς σοφῆς
 καὶ ἀγαθῆς· ἢ γὰρ χάρις αὐτῆς ὑπὲρ τὸ χρο-
 σίον. κα. μὴ κακώσης οἰκέτῳ ἐργαζόμε-
 νον ἐν ἀληθείᾳ, μηδὲ μίσητιον διδόντα τὴν ψυ-
 χὴν αὐτῶ. κβ. οἰκέτῳ σιωπῶν ἀγαπάτω
 σου ἢ ψυχῇ, μὴ σερῆσης αὐτὸν ἐλευθερίας.
 κγ. κτιώη σοι ἐστίν, ἄπισκέπτου αὐτὰ καὶ εἰ
 ἐσί σοι χροσίμα, ἐμμενέτω σοι. κδ. τέκνα

σοι ἐστὶ, παίδευσον αὐτὰ, καὶ κάμψον ἐκ νεότη-
 τος τὸν τράχηλον αὐτῶν. κε. θυγατέρες
 σοι εἰσὶ, πρόσεχε τῷ σώματι αὐτῶν, καὶ μὴ ἰ-
 λαρυῶνός πρὸς αὐτὰς τὸ πρόσωπόν σου. κς.
 ἐκδοῦ θυγατέρας, καὶ ἔσθη τέλεκεκὼς ἔργον μέ-
 γα, καὶ ἀνδρὶ σιωπῶ δώρησαι αὐτῷ. κζ.
 γυνή σοι ἐστὶ κατὰ ψυχῶν, μὴ ἐκβάλης αὐ-
 τῷ, μισθμένη ἢ μὴ ἐκδῶς σεαυτόν. κη. ἐν
 ὅλη καρδίᾳ δόξασον τὸν πατέρα σε, καὶ μητρὸς
 ὡδ' ἵνας μὴ ἴππλάθη. μνήσθητι ὅτι δι' αὐτὴν ἔγχο
 νήθης, καὶ ἕα αὐταποδώσῃς αὐτοῖς, καθὼς αἰ-
 τοῖ σοί; κθ. ἐν ὅλη ψυχῇ σε βίλαβῃ τὸν
 κύριον, καὶ τὰς ἱερεῖς αὐτοῦ θαύμαζε. λ. ἐν
 ὅλη δυνάμει ἀγάπησον τὸ ποιήσαιλά σε, καὶ
 τὰς λήτρυγας αὐτοῦ μὴ ἐγκαταλίπῃς. λα.
 φοβῃ τὸν κύριον, καὶ δόξασον ἱερέα, καὶ δὸς τῷ
 μερίδα αὐτῷ καθὼς ἐν τέταλταί σοι, ἀπαρ-
 χλῶ, καὶ περὶ πλημμελείας, καὶ δόπν βραχιό-
 νων, καὶ θυσιῶν ἁγιασμῶ, καὶ ἀπαρχλῶ ἁγίων,
 καὶ πτωχῶ ἐκλῖνον τῷ χεῖρά σε: ἵνα τελειωθῇ ἡ
 βίολογία σε. λβ. χάρις δόματος ἐναντι παν-
 τὸς ζῶντων, ἐπὶ νεκρῶ μὴ ἀποκωλύσης χά-
 ριν. λγ. μὴ ὑπέρει δὸτὸ κλαιόντων, καὶ μετὰ
 πενθέντων πένθησον. λδ. μὴ ὄκνη ἴπισκέ-
 πτεσθαι ἀρρώσων, ἐκ γὰρ τῶ τοιούτων ἀγαπηθήση.

λε. ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις σε μιμήσῃς τὰ ἔ-
 χατά σε, καὶ εἰς τὸν αἰῶνα ἔχ' ἀμαρτήσης.

Κ Ε Φ. η'.

ΜΗ Διαμάχῃ μετὰ ἀνθρώπου διωάσου,
 μή ποτε ἐμπέσης εἰς τὰς χεῖρας αὐτοῦ.
 β. μὴ ἐρίζε μετὰ ἀνθρώπου πλουσίῃς, μή
 ποτε ἀντισησῇ σου τὴν ὀκλύ. γ. πολ-
 λούς γὰρ ἀπώλεσε τὸ χρυσίον, καὶ καρδίας
 βασιλέων ἐξέκλινε. δ. μὴ Διαμάχου
 μετὰ ἀνθρώπου γλωσσώδους, καὶ μὴ ἴπι-
 σοβιάσης ἴπὶ τὸ πῦρ αὐτοῦ ξύλα. ε. μὴ
 πρόσπαιζε ἀπαιδῶτω, ἵνα μὴ ἀτιμάζωνται
 οἱ πρόγονοί σου. ς. μὴ ὀνειδίξε ἀνθρώπου
 ἴπιστρέφοντα ἀπὸ ἀμαρτίας, μνήσθητι ὅτι
 πάντες ἐσμὲν ἐν ἴπιστιμίῃς. ζ. μὴ ἀτι-
 μάσης ἀνθρώπου ἐν γῆρα αὐτοῦ, καὶ γὰρ καὶ ἐξ
 ἡμῶν γηράσκουσι. η. μὴ ἴπὶ χαιρε ἴπὶ νε-
 κρῶ τῶ ἐχθροτάτῳ σου, μνήσθητι ὅτι πάντες
 τελῶμεν. θ. μὴ παρίδῃς διήγημα
 σοφῶν, καὶ ἐν ταῖς παροιμίαις αὐτῶ ἀναστρέ-
 φου. ὅτι παρ' αὐτῶν μαθήσῃ παιδείαν, καὶ
 λήτουργήσαις μεγιστάσιν θυμαρῶς. ι. μὴ ἀ-
 τόχῃ διηγῆμαλος γερόντων καὶ γὰρ αὐτοὶ ἐμαθου
 παρὰ

παρὰ τῶν πατέρων αὐτῶν, ὅτι παρ' αὐτῶν
 μαθήσησιν, ἢ ἐν καιρῷ χρείας δοῦναι
 ἀποκρισιν. ια. μὴ ἐκκαίῃ ἀθρακας ἀμαρ-
 τωλοῦ, μὴ ἐμπυριδῆς ἐν πυρὶ φλογὸς αὐ-
 τοῦ. ιβ. μὴ δανείσῃς ἀνθρώπῳ ἰχυροτέρῳ
 σου, καὶ εἰὰ δανείσῃς, ὡς ἀπολωλεκῶς γί-
 νου. μὴ ἐγλυήσῃ ὑπὲρ δυνάμιν σου, καὶ εἰὰ
 ἐγλυήσῃ, ὡς ἀποθήσων φρόνισον. ιγ. μὴ
 ἐξαναστῆς ἀπὸ προσώπου ὑβριστοῦ, ἵνα μὴ ἐγ-
 καθίσῃ ὡς ἐνεδρον τῷ σώματί σου. ιδ. μὴ
 δικάζου κατὰ κριτοῦ, κατὰ γὰρ τὴν δόξαν
 αὐτοῦ κρινούσιν αὐτόν. ιε. μετὰ τολμηροῦ
 μὴ πορεύου ἐν ὁδῷ, ἵνα μὴ βαρύνηται καλά
 σε. αὐτὸς γὰρ κατὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ποιήσῃ,
 καὶ τῇ ἀφροσύνῃ αὐτοῦ σωμαπολῆ. ις.
 μετὰ θυμῶδες μὴ ποιήσῃς μάχην, καὶ μὴ
 πορεύου μετ' αὐτοῦ τὴν ἔρημον. ὅτι ὡς ἔδεν
 ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ αἷμα, καὶ ὅπου ἐκ ἔσιν
 βοήθεια, κάλαβαλαῖ σε ἐκεί. ιζ. μετὰ μω-
 ρῶ μὴ συμβουλεύου, ἔ γὰρ διωθήσῃ λόγον σέ-
 ξαι. ιη. ἐνώπιον ἀλλοτριῶν μὴ ποιήσῃς
 κρυπτόν, ἔ γὰρ γνωστός τί τέξεται. ιθ.
 παντὶ ἀνθρώπῳ μὴ ἐκφαίνε τὴν καρδίαν
 σου, καὶ μὴ ἀναφερέτω σοι χάριν ψυ-
 δῆ.

Κ Ε Φ. Θ'.

ΜΗ ζήλου γυναικα ἔ κόλπου σου μηδέ
 διδάξης ἑπι σεαυτὸν παιδείαν πονη-
 ράν. β. μὴ δῶς γυναικὶ τὴν ψυχὴν σου,
 ἑπιβλῶσαι αὐτὴν ἑπι τὴν ψυχὴν σου. γ.
 μὴ ἀπάντα γυναικὶ ἑταιριζομένη, μήποτε
 ἐμπέσης εἰς τὰς παγίδας αὐτῆς. δ. με-
 τὰ ψαλλῆσης μὴ ἐνδεδέχιζε, μήποτε ἀ-
 λῶς ἐν τοῖς ἑπιτηδύμασιν αὐτῆς. ε. παρ-
 θένον μὴ καταμαίθανε, μήποτε σκανδαλι-
 θῆς ἐν τοῖς ἑπιτημίοις αὐτῆς. ς. μὴ δῶς
 πόρνας τὴν ψυχὴν σου, ἵνα μὴ ἀπολέσης
 τὴν κληρονομίαν σου. ζ. μὴ περιβλέπου
 ἐν ῥύμαις πόλεως, καὶ ἐν τοῖς ἐρήμοις αὐτῆς
 μὴ πλαιῶ. η. ἀπόσρεψον ὄφθαλμὸν ἀ-
 πὸ γυναικὸς ὀμόρφου, καὶ μὴ καταμαίθα-
 νε κάλλει ἄλλότριον. θ. ἐν γὰρ κάλλει γυ-
 ναικὸς πολλοὶ ἐπλαιήθησαν, καὶ ὅκ τεύτου
 Φιλία ὡς πῦρ αἰσκαίεται, καὶ μὴ κατακλι-
 θῆς ἐπ' ἀγκαλῶν μετ' αὐτῆς. ι. μετὰ ἰ-
 παύδρου γυναικὸς μὴ κάθου τοσιώλον, καὶ
 μὴ συμβολοκοπήσης μετ' αὐτῆς ἐν οἴῳ, μή
 ποτε ἐκκλίνῃ ἡ ψυχὴ σου ἐπ' αὐτὴν, καὶ τῶ
 πνευματί σου ὀλιθῆς εἰς ἀπώλῃαν. ια.
 μὴ ἐγ-

μὴ ἐγκαταλίπης Φίλον δὲ χαῖνον· ὁ γὰρ προσ-
 Φατ[Ⓞ] οὐκ ἔστιν Ἰπίσης αὐτῷ. ιβ. οἶν[Ⓞ]
 νέ[Ⓞ], Φίλ[Ⓞ] νέ[Ⓞ], εἰὰν παλαιωθῆ μετ'
 εὐφροσύνης πῖσαι αὐτόν. ιγ. μὴ ζηλώ-
 σης δόξαν ἀμαρτωλοῦ, αὐτὸς γὰρ οἶδας ἵς ἔστιν
 ἢ καταστροφή αὐτοῦ. ιδ. μὴ βδοκήσης
 βδοκίαις ἀσεβῶν. μνήσθητι ὅτι ἕως ἄδου οὐ
 μὴ δικαιωθῶσι. ιε. μακρὰν ἀπέχε δὲ πᾶ
 ἀνθρώπου ὃς ἐξέστειαν ἔχει τοῦ Φονεύειν, καὶ ἔ
 μὴ ὑποπίδδης φόβον θανάτου. καὶ εἰὰν
 προσέλθης μὴ πλημμελήσης, ἵνα μὴ ἀφέ-
 ληται τὴν ζωὴν σε παραχρῆμα. ις. Ἰπί-
 γνωθι ὅτι ἐν μέσῳ παγίδων διαβαίνεις, καὶ
 Ἰπί ἐπάλλξεων πόλεως περιπατεῖς. ιζ.
 κατὰ τὴν ἰαχὴν σου σόχασαι ἔ πλησίον, ἔ
 μετὰ σοφῶν βελούου, μετὰ σιωπετῶν ἔσω ὃ
 διαλογισμός σου, καὶ πᾶσα διήγησίς σε ἐν
 νόμῳ ὑψίστου. ιη. ἀνδρες δίκαιοι ἔσωσαν
 σιώδηπνοί σε, καὶ ἐν φόβῳ κυρίου ἔσω τὸ καύ-
 χημά σε. ιθ. ἐν χερσὶ τεχνητῶν ἔργον ἐπαι-
 νεθήσε[Ⓞ]), καὶ ὁ ἠγάμεν[Ⓞ] λαῖ σοφὸς ἐν λό-
 γῳ αὐτῷ. κ. φοβερὸς ἐν πόλει αὐτῷ αἰήθ
 γλωσσώδης, καὶ ὁ προσπελῆς ἐν λόγῳ αὐτῷ μι-
 σσηθήσε[Ⓞ]).

Κ Ε Φ. ι'

Κριτής

Κριτής σοφός παιδεύει τὸν λαὸν αὐτοῦ, ἡγεμονία σιωποῦ τεταγμένη ἔσαι. κατὰ τὸν κριτὴν τὸ λαοῦ, οὕτως καὶ οἱ λειτουργοὶ αὐτοῦ. καὶ κατὰ τὸν ἡγούμενον τῆς πόλεως, πάντες οἱ κατοικοῦντες αὐτῶν. β. βασιλεὺς ἀπαίδευτος ἀπολαί τὸν λαὸν αὐτοῦ, καὶ πόλις οικισθήσεται ἐν σιωπῇ δυνατῶν. γ. ἐν χερσὶ κυρίας ἡ ἐξουσία τῆς γῆς, καὶ τὸν χρήσιμον ἐγερεῖ εἰς καιρὸν ἐπ' αὐτῆς. δ. ἐν χερσὶ κυρίας βουδία ἀνδρῶς, καὶ προσώπω γραμματέως ἴσθησεται δόξαν αὐτοῦ. ε. ἴππὶ πᾶσι ἀδικήματι, μὴ μιλίσης τῶ πηλοῦ, καὶ μὴ πρᾶσσε μηδὲν ἐν ἔργοις ὑβρεως. ς. μισητὴ ἔναντι κυρίου καὶ ἀνθρώπου ὑπερηφανία, καὶ ἐξ ἀμφοτέρων πηλημέλεια ἀδικίας. ζ. βασιλεία ἀπὸ ἔθνους εἰς ἔθνος μετάγει, ἀπὸ ἀδικίας καὶ ὑβρεως καὶ χεῖματα δόλια. η. ἢ ὑπερηφανύεται γῆ καὶ ποδός; θ. φιλαργύρου μὲν γὰρ ἔδεν ἀνομώτερον. οὗτος γὰρ καὶ πρὸς ἑαυτοῦ ψυχρὸν ἔκπρακτον ποιεῖ, ὅτι ἐν τῇ ζωῇ αὐτοῦ ἐρριψαν τὰ ἐντόδια αὐτοῦ. ι. μακρὸν ἀρρώσημα κόπτει ἰατρός, καὶ βασιλεὺς σήμερον καὶ αὔριον τελευτήσεται. ια. ἐν γὰρ τῶ ἀποθανεῖν ἀνθρώπου, κληρονομήσει ἐρπετα καὶ θη

καὶ θηρία, καὶ σκώληκας. ιβ. δρχὴ ὑπε-
 ρηφανίας, ἀνθρώπου ἀφισαμένου διπὸ κυρίου,
 καὶ διπὸ ἔ ποιήσαντος αὐτὸν ἀπέστη ἡ καρ-
 δία αὐτῆ. ιγ. ὅτι δρχὴ ἀμαρτίας ὑπερη-
 φανία, καὶ ὁ κρατῶν αὐτῆς ἐξυβρίσῃ βδέλυ-
 γμα, καὶ κατασραφήσεται εἰς τέλος. Διὰ
 τῆτο παρεδόξασε κύριος τὰς ἐπαγωγὰς, καὶ
 κατέσρεψεν εἰς τέλος αὐτὰς. ιδ. θρόνος
 δρχόντων καθῆλεν ὁ κύριος, καὶ ἐκάθισε
 πρᾶξις αὐτῶν ἐνδοθεν. ιε. ρίζας ἐθνῶν
 ὑπερηφάνων ἐξῆλε κύριος, καὶ ἐφύττωσεν
 αὐτῶν ἐν δόξῃ ταπεινῆς. ις. χώρας
 ἐθνῶν κατέσρεψε κύριος, καὶ ἀπώλεσεν
 αὐτὰς ἕως θεμελίων γῆς. ἐξῆρεν ἐξ αὐτῶν, καὶ
 ἀπώλεσεν αὐτὰς, καὶ κατέπαυσεν διπὸ γῆς
 τὸ μνημόσιον αὐτῶν. ιζ. ἐκ ἐκλισαι ἀν-
 θρώποις ὑπερηφανία, εἶδε ὀργὴ θυμῶ γη-
 νήμασι γυναικῶν. ιη. σπέρμα ἀσφαλείας
 οἱ φοβούμενοι κύριον, καὶ ἐνλιμον φύττωμα οἱ
 ἀγαπῶντες αὐτόν. ιθ. σπέρμα ἀληθείας οἱ
 μὴ προστέχοντες τῷ νόμῳ. κ. σπέρμα πλά-
 νησεως οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. κα. ἐν
 μέσῳ ἀδελφῶν ὁ ἡγούμενος αὐτῶν ἐνλιμος
 καὶ οἱ φοβούμενοι κύριον ἐν ὀφθαλμοῖς αὐτοῦ.
 κβ. πρὸ λήξεως δρχὴ φόβος κυρίου, ἐκβολὴ
 δὲ δρχ-

δὲ ἀρχῆς σκληροσμός καὶ ὑπερηφάνια.
 κγ. πλούσι⊕ καὶ ἔνδοξ⊕ καὶ πτω-
 χὸς, τὸ καύχημα αὐτῶν φόβ⊕ κυρίας κδ.
 ἔ δίκαιον ἀλιμᾶσαι πτωχὸν σωετὸν, καὶ ἔ κα-
 θήκει δοξάσαι ἀνδρα ἀμαρτωλόν. κε. με-
 γισαίνες καὶ κριταὶ καὶ διδάσαι δοξαδοθήσον),
 καὶ ἔκ ἔστι ἕως αὐτῶν μείζων ἔ φοβούμενου τὸν
 κύριον. κς. οἰκέτη σωετῶ ἐλδ' ἔθεροι λδ-
 τουργήσουσι, καὶ αἰὴρ ἔπισήμων ἔ γογγύσει
 παιδευόμεν⊕. κζ. μὴ σοφίζε, ποιήσαι
 τὸ ἔργον σε, καὶ μὴ δοξάζε ἐν καιρῶ στενοχω-
 ρίας σε. κρ. κρείσσων γὰρ ὁ ἐργαζόμεν⊕ ἐν πᾶ-
 σιν, ἢ περιπατῶν καὶ δοξαζόμεν⊕, καὶ ἀπο-
 ρῶν ἄρτε. κη. τέκνον ἐν περὶ αὐτῆς σε δόξα-
 στον πλὴν ψυχλὴ σε, καὶ δὸς αὐτῇ τιμὴν κα-
 τὰ πλὴν ἀξίαν αὐτῆς. κθ. τὸν ἀμαρτανόνα
 εἰς πλὴν ψυχλὴ αὐτῆς ἕως δικαιοῦσαι; καὶ ἕως
 δοξάσει τὸν ἀλιμᾶζοντα πλὴν ζωλὴ αὐτῆς; λ.
 πτωχὸς δοξάζε) δι' ἔπισήμω αὐτῆς, καὶ
 πλάσι⊕ δοξάζεται διὰ τὸν πλάτων αὐτῆς,
 ὁ δεδοξαμέν⊕ ἐν πτωχείᾳ, καὶ ἐν πλάτῳ
 ποσαχῶς; ε' ὁ ἄδοξ⊕ ἐν πλάτῳ καὶ ἐν πτω-
 χείᾳ ποσαχῶς;

Κ Ε Φ. ια.

D

Σοφία

ΣΟΦΙΑ ταπεινῶ ἀνψώσῃ κεφαλῶν αὐ-
 τῶ, καὶ ἐν μέσῳ μεγιστάνων καθίσθαι αὐ-
 τὸν. β. μὴ αἰνέσης ἀνδρα ἐν κάλ-
 λῃ αὐτῶ, καὶ μὴ βδελύξῃ ἀνθρώπον ἐν ὀφθαλμοῖς
 αὐτῶ. γ. μικρὰ ἐν πετεινοῖς ἢ μέλισσα, καὶ
 ἀρχὴ γλυκασμάτων ὁ καρπὸς αὐτῆς. δ.
 ἐν περιβολῇ ἱμαθίων μὴ καυχῆσθαι, καὶ ἐν ἡμέρᾳ
 δόξης μὴ ἐπαίρου, ὅτι θαυμαστὰ τὰ ἔργα
 κυρίου ἐστὶ, καὶ κρυπτὰ τὰ ἔργα αὐτῶ ἀνθρώ-
 ποις. ε. πολλοὶ τύραννοι ἐκάθισαν ἐπ' ἐ-
 δάφους, ὁ δὲ ἀνυπονόητος ἐφόρεσε διάδημα.
 ς. πολλοὶ δυνάσαι ἠτιμάσθησαν σφόδρα,
 καὶ ἔνδοξοι παρεδόθησαν εἰς χεῖρας ἐτέρων.
 ζ. πρὶν ἢ ἐξετάσῃς, μὴ μέμψῃ, νόησον πρῶ-
 τον καὶ τότε ὀπιλήμα. η. πρὶν ἢ ἀκῶσαι, μὴ
 ἀποκρινῶ. θ. ἐν μέσῳ λόγων μὴ παρεμβάλ-
 λε ρῆμα. ι. περὶ πράγματ' ἔσ' ἔκ' ἐστὶ
 σοὶ χρεία, μὴ ἐρίζε, καὶ ἐν κρίσει ἀμαρτωλῶν
 μὴ σιωδέσθαι. ιι. τέκνον μὴ περὶ πολλὰ
 ἔσταναι πρᾶξῃς σὺ. εἰὰ γὰρ πληθύνῃς, ἔκ
 ἀθωώθησιν. καὶ εἰὰ διώκῃς, ἔκ μὴ καταλά-
 βῃς, καὶ ἔκ μὴ ἐκφύγῃς διαδράς. ιιι. ἐστὶ
 κοπιῶν καὶ πονῶν καὶ σπείδων, καὶ τοσούτω
 μᾶλλον ὑστερεῖται. ἐστὶ νωθρὸς προσδεόμενος
 ἀνιλήψους, ὑστερῶν ἰαχῆς, καὶ περισπίλων
 πτωχία.

πτωχεία, καὶ ὀφθαλμὸς κυρίε ἐπέβλεψεν αὐτῶ
 ἰς ἀγαθὰ, καὶ αἰώρθωσεν αὐτὸ ἐκ ταπηνώσεως
 αὐτῆ. καὶ αὐψώσεται κεφαλὴ αὐτῆ ἀπὸ σω-
 τριῶν, καὶ ἐθαύμασαν ἐπ' αὐτῶ πολλοὶ θεωρή-
 σαίτες. ιβ. ἀγαθὰ καὶ κακὰ, ζωὴ ἐ θανάτου,
 πτωχεία ἐ πλοῦτος παρὰ κυρίε ἐστί. ιγ. σο-
 φία καὶ ἰσχυρή ἐ γνώσις νόμου παρὰ κυρίε.
 ιδ. ἀγάπησις ἐ ὁδοὶ καλῶν ἔργων παρ' αὐτῆ
 ἐσσι. ιε. πλάνη ἐ σκότος ἀμαρτωλοῖς συν-
 ἐκλίσαι, τοῖς ἧ γαυριῶν ἰσχυρὰ κακὰ συζητῶν
 κακία. ις. ὁπίσθε κυρίε παραμένει ὀσεβέσι,
 καὶ ἡ ὀδοκία αὐτῆ ὀδοῖ εἰς τὸ αἰῶνά. ιζ. ἐστὶ
 πλοῦτος ἀπὸ προσοχῆς καὶ σφιγρίας αὐτῆ, ἐ αὐ-
 τῆ ἡμερὶς αὐτῆ ἀπὸ τῆ μιᾶς αὐτῆ. ιη. ἐν τῶ
 εἰπεῖν αὐτὸ εὖρον ἀνάπαυσιν, καὶ νῦν φάγαμαι
 ἀπὸ τῶ ἀγαθῶν μου ἀδιαλείπτως, καὶ ἐκ οἷδε ἴσ
 καιρὸς παρελθόντα αὐτῆ, ἐ καταλείψει αὐ-
 τὰ ἐτέροις, ἐ ἀποθανεῖται. ιθ. σῆθι ἐν δια-
 θήκη σου, ἐ ὀμίλει ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν τῶ ἔργω σου
 παλαιώθητι. κ. μὴ θαύμαζε ἐν ἔργοις ἀ-
 μαρτωλῶν. πίστευε ἧ κυρίω, ἐ ἔμμεναι τῶ πά-
 νω σου, ὅτι κῆφον ἐν ὀφθαλμοῖς κυρίε ἀφ' ἑτά-
 χους ἐξάπινα πλοῦτῆσαι πένητα. κα. ὀ-
 λογία κυρίε ἐν μιᾶς ὀσεβῆς, καὶ ἐν ὥρα λαχι-
 νῆ ἀναθάλλει ὀλογίαν αὐτῆ. κβ. μὴ εἴπης

τίς ἐστί μου χρεία δρεσκείας, καὶ ἵνι διπὸ τοῦ
 νυῦ ἔσαι μοι τὰ ἀγαθὰ; κγ. μὴ εἴπης,
 αὐτάρκη μοι ἐστί, καὶ πολλὰ μοι ἄ έχω, δὲ τί
 διπὸ δ' νυῦ κακωθήσομαι ἐν ζωῇ; κδ. ἐν ἡμέ-
 ρα ἀγαθῶν ἀμνηστία κακῶν, καὶ ἐν ἡμέρα κα-
 κῶν δ' μνησθήσεται ἀγαθῶν. οἷ κοῦφον ἐναλί-
 κυρίου ἐν ἡμέρα τελούσης διποδοῦναι ἀνθρώπω
 κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ. κε. κάκωσις ὥρας
 Ἰπλησμονῶ ποιεῖ τρυφῆς, καὶ σιωτέλξαν
 ἀνθρώπου διποκάλυψις ἔργων αὐτοῦ. κς.
 πρὸ τελευτῆς μὴ μακάριζε μηδένα. κζ. καὶ
 ἐν τέκνοις αὐτοῦ γνωσθήσεται ἀνὴρ. κη. μὴ
 πάντα ἀνθρώπον εἰσαγε εἰς τὸν οἶκόν σε,
 πολλὰ γὰρ τὰ ἐνεδρα δ' διαβόλα. κθ. πέρ-
 διξ θηρευτῆς ἐν καρτάλλω, ἕτως καρδιά ὑ-
 περηφάνης, καὶ ὡς κατάσκοπος Ἰπιδῶς Ἰπι-
 πῶσιν. λ. τὰ γὰρ ἀγαθὰ εἰς κακὰ μετα-
 στρέφω ἐνεδρεύει, καὶ ἐν τοῖς αἰρετικοῖς Ἰπι-
 θήσῃ μῶμον. λα. διπὸ πινθηροῦ μικρᾶς
 πληθύνεται αἰθρακία, καὶ ἀνθρώπου ἁμαρ-
 τωλὸς εἰς αἷμα ἐνεδρεύει. λβ. πρόσσεχε
 διπὸ κακῆργος. πονηρὰ γὰρ τεκταίνεται, μὴ
 ποτε δῶ σοι μῶμον εἰς τὸν αἰῶνα. λγ. ἐνοί-
 κισον ἀλλότριον, καὶ διαστρέψῃ σε ἐν ταραχῇ,
 καὶ ἀπαλλοτριώσῃ σε ἐκ τῶν ἰδίων σε.

Κ Ε Φ. . 16'

Εὰν εὖ ποιῆς, γνῶθι ἴνι ποιεῖς, καὶ ἔσαι
 χάρις τοῖς ἀγαθοῖς σου. β. εὖ ποιή-
 στον Ὀσεβῆ, καὶ Ὀρήσῃς ἀνταπόδομα, καὶ εἰ
 μὴ παρ' αὐτοῦ, ἀλλὰ παρὰ τοῦ ὕψιστου. γ.
 ἔκ ἔσαι ἀγαθὰ τῶ ἐνδεδελεχίζοντι εἰς κακὰ, ἔ
 τῶ ἐλεημοσιώης μὴ χαριζομένῳ. δ. δὸς τῶ
 Ὀσεβεῖ, καὶ μὴ ἀνιλάβῃ ἀμαρτωλῶ. ε.
 εὖ ποιήσον ταπεινῶ, καὶ μὴ δῶς ἀσεβεῖ. ἐμ-
 πόδισον τὰς ἀρτίας σου, καὶ μὴ δῶς αὐτῶ,
 ἵνα μὴ ἐν αὐτοῖς σε δυναστώσῃ. διπλάσια
 γὰρ κακὰ Ὀρήσῃ σοι ἐν πᾶσιν ἀγαθοῖς οἷς αὐ
 ποιῆς αὐτῶ. ς. ὅτι καὶ ὁ ὕψιστος ἐμίση-
 σεν ἀμαρτωλῶς, καὶ τοῖς Ὀσεβεῖσιν ἀποδώσῃ
 ἐκδίκησιν. ζ. φυλάσσει ἡ αὐτὰς εἰς ἡμέ-
 ραν ἐκδικήσεως αὐτῶν κραταιά. η. δὸς
 τῶ ἀγαθῶ, καὶ μὴ ἀνιλάβῃ ἀμαρτωλοῦ.
 θ. ἔκ ἐκβληθήσεται ἐν ἀγαθοῖς ὁ φίλος,
 καὶ ἔκ κρυβήσεται ἐν κακοῖς ὁ ἐχθρός. ι. ἐν
 ἀγαθοῖς ἀνδρὸς οἱ ἐχθροὶ αὐτοῦ ἐν λύπῃ, καὶ ἐν
 τοῖς κακοῖς αὐτοῦ καὶ ὁ φίλος διαχωριθή-
 σεται. ια. μὴ πεισθῆσῃς τῶ ἐχθρῶ σε εἰς
 τὸν αἰῶνα. ὡς γὰρ ὁ χαλκὸς ἰσθαι, ἔτις ἡ πα-
 νηρία αὐτοῦ. καὶ εἰὰν ταπεινωθῇ καὶ πορρωθήται

συγκεκυφῶς, Ἰπίσησον τὴν ψυχὴν σου, καὶ
 φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, καὶ ἔση αὐτῶ ὡς ἐκμε-
 μαχῶς ἔσοπλον, καὶ γνώση ὅτι ἐκ εἰς τέλος
 καλίωτε. 16. μὴ σήσης αὐτὸν παρὰ σεαυ-
 τῶ, μὴ ποτε κατασρέψας σὲ εἴ Ἰπὶ τὸν τό-
 πον σε. 17. μὴ καθίτης αὐτὸν ἐκ δεξιῶν
 σε, μὴ ποτε ζηήση τὴν καθέδραν σε λαβεῖν,
 καὶ ἐπ' ἐσχάτων Ἰπὶ γνώση τοὺς λόγους με, ἔ
 Ἰπὶ τῶν ῥημάτων με κατανουγήση. 18. Ἦς
 ἐλεήσῃ ἐπαοιδὸν ὀφιοθήκην; καὶ παῖτας τὰς
 προσάγοντας θηρίοις; ἔτως τὸν προσπορευό-
 μενον ἀνδρὶ ἀμαρτωλῶ, καὶ συμφυρόμενον ἐν
 ταῖς ἀμαρτίαις αὐτῶ. 19. ὥραν μετὰ σου
 λαμενεῖ ἐν σάσῃ δικαία, καὶ εἰὰ ἐκκλίνης,
 καὶ μὴ καρτερήσει. καὶ ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτοῦ
 βελόσῃ ἀνασρέψαι σε εἰς βόθρον. 20. ἐν
 ὀφθαλμοῖς αὐτῶ δακρύσει, καὶ εἰὰ εὖρη και-
 ρὸν, ἐκ ἐμπληθῆσῃ ἀφ' αἵματός. 21.
 κακὰ εἰὰ ἐπαλήση σοι, ἄρῃσῃς αὐτὸν πρό-
 τερόν σε ἐκεῖ, καὶ ὡς ἀνθρώπος βοηθῶν, ὑ-
 ποσχάσῃ πέρναν σε. 22. τὴν κεφαλὴν αὐ-
 τῶ κινήσῃ, καὶ Ἰπὶ κροτήσῃ ταῖς χερσὶ, ἔ πολλὰ
 λαψιθυρίαι ἔ ἀλλοιώσῃ τὸ πρόσωπον αὐτῶ.

Κ Ε Φ. 17'.

Ο ἀπλό-

Ο ἀπλόμενος (πείσθησεν, μολωθήσεται) ἐν
 αὐτῇ. καὶ κοινωνῶν ὑπερηφανῶ, ὁμοιω-
 θήσεται αὐτῷ. β. βάρη (ὑπερσέμνησ-
 ρης ἐν ζωῇ σου, ἐἰχυροτέρω σε καὶ πλου-
 σιωτέρω σε μὴ κοινωνῶν). γ. ἢ κοινωνήσῃ
 χύτρα πρὸς λέβητα; αὐτὴ προσκρέσθῃ, καὶ
 αὐτὴ σωτρευθήσεται. δ. πλάπῃ (ἠδίκη-
 σε, καὶ αὐτὸς προσδεχθήσονται. πτωχὸς ἠδί-
 κησε, καὶ αὐτὸς προσαπέληθήσεται). ε. ἐὰν
 χρησιμώσης, ἐργάζεται ἐν σοί. καὶ ἐὰν ὑπερή-
 σης, καταθλίψει σε. καὶ ἐὰν ἔχῃς, συμβιώ-
 σεταί σοι, καὶ ἀποκενώσῃ σε, καὶ αὐτὸς ἔπι-
 νέσθῃ. ς. χρεῖαν ἔχηκέ σε, καὶ ἀποπλανήσῃ σε,
 ἐπὶ προσγελάσεται σοί, ἐπὶ δώσῃ σοί ἐλπίδα. λα-
 λήσῃ σοι καλὰ, καὶ ἔρεῖ, ἕως ἢ χρεῖά σε; ἐπι-
 χρωῖ σε τοῖς βρώμασιν αὐτοῦ, ἕως ἢ ἀποκενώ-
 σῃ σε δις ἢ τρίς, ἐπὶ ἐσχάτων καταμακρήσε-
 ταί σε. καὶ μετὰ ταῦτα ὄψεται σε, καὶ κατα-
 λείψει σε, καὶ τὸ κεφάλιν αὐτοῦ κινήσει ἐπὶ
 σοί. ζ. πρότεχε μὴ ἀποπλανηθῆς τῇ θρα-
 νοίᾳ, καὶ μὴ ταπεινωθῆς ἐν ἀφροσύνῃ καρδί-
 ας σε. η. προσκαλεσαμένον σε διώξῃ, ὑ-
 ποχωρῶν γίνῃ, καὶ τοσούτω μᾶλλον σε προσκα-
 λέσεται πλεονάζων. θ. μὴ ἐμπίπτε, ἵνα
 μὴ ἀπωθῆς ἀκρίτως, καὶ μὴ μακρὰν

ἀφισῶ ἵνα μὴ ὀπιληθῆς. ι. μὴ ἐπεχε
 ἰσηγορεῖσθαι μετ' αὐτοῦ, καὶ μὴ πωιδύσης
 τοῖς πλείοσι λόγοις αὐτῶ. ἐκ πολλῆς γὰρ
 λαλιᾶς περιάσει σε, καὶ ὡς προσγελῶν ἐξελά-
 σαι τὰ κρυπτά σου. ια. ἀνελεήμων ὁ μὴ
 σωτηρῶν λόγους, καὶ ἔμὴ φείσεται περὶ κα-
 κώσεώς σου καὶ δεσμῶν. ιβ. σωτήρησον
 καὶ πρόσχες σφοδρῶς ἔακούην, ὅτι μετὰ τῆς
 πλώσεώς σου περιπατεῖς. ιγ. ἀκῶν ταῦ-
 τα ἐν ὕπνῳ σου, γρηγόρησον. πάση ζωῇ ἀ-
 γάπα τὸν κύριον, καὶ ὀπικαλοῦ αὐτὸν εἰς
 σωτηρίαν σου. ιδ. παῖ ζωὸν ἀγαπᾶ τὸ ὁ-
 μοιον αὐτῶ, καὶ πᾶς ἀνθρώπος ἀγαπᾶ τὸν
 πλησίον αὐτῶ. ιε. πᾶσα σὰρξ κατὰ γέ-
 νος σιμάγεται, καὶ τῶ ὁμοίῳ αὐτῶ προσκολ-
 ληθήσεται αἰήρ. ις. ἡ κοινωθήσει λύκος
 ἀμνῶ; ἔτως ἀμαρτωλὸς πρὸς δόσεβῆ. ιζ.
 ἡ εἰρῶνὴ υἰαίνη πρὸς κυῶα, καὶ τίς εἰρῶνὴ
 πλουσίῳ πρὸς πένητα; ιη. κυήγια λε-
 ὄντων ὄναχοι ἐν ἐρήμῳ, ἔτως νομαὶ πλουσί-
 ων πτωχοί. ιθ. βδέλυγμα ὑπερηφάνων
 ταπείνότης, ἔτως βδέλυγμα πλουσίῳ πτω-
 χός. κ. πλάπτος σαλεύομενος σιρὶζῆ
 ὑπὸ φίλων, πτωχός δὲ πρῶτων προσαπωθεῖ-
 ται ὑπὸ φίλων. κα. πλουσίος σφαλέντος,

πολλοὶ

πολλοὶ ἀντιλήπτορες, ἐλάλησεν ἀπόρρητα καὶ ἐδικαίωσαν αὐτόν. κβ. ταπφνὸς ἔσφαλε, καὶ προσεπέδημησαν αὐτῷ. ἐφθέγγατο σύ- νεσιν, καὶ ἐκ ἐδόθη αὐτῷ τόπθ. κγ. πλῆ- σιθ ἐλάλησεν, καὶ πάντες ἐσίγησαν, καὶ τὸν λόγον αὐτῷ ἀνύψωσαν ἕως τῶν νεφελῶν. κδ. πλωχὸς ἐλάλησε, καὶ εἶπαν, ὡς ἔστθ; καὶ εἰάν προσκόψη, προσανατρέψω- σιν αὐτόν. κε. ἀγαθὸς ὁ πλοῦτθ ὧ μὴ πρότεσιν ἀμαρτία, καὶ πονηρὰ ἢ πλωχία ἐν σώματι ἀσεβῆς. κς. καρδία ἀνθρώπου ἀλ- λοιοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆ, εἰάν τε εἰς ἀγαθὰ, εἰάν τε εἰς κακά. καὶ ἀγαθῶει πρόσωπον ἐν τέρψει καρδία θάλλουσα. κζ. ἴχνθ καρδίας ἐν ἀγαθοῖς, πρόσωπον θάλλον, καὶ εὔρεσις παραραβολῶν ἀγαλογισμὸς με- τὰ κόπου.

Κ Ε Φ. ιδ'.

Μακάριθ αὐτῆ ὅς ἐκ ὠλίθησεν ἐν τῷ σώματι αὐτοῦ, καὶ ἐκατενύγη ἐν πλῆ- θει ἀμαρτιῶν. β. μακάριθ ἔ ἐ κατέ- γνω ἢ ψυχὴ αὐτῆ, καὶ ὅς ἐκ ἔπεσεν διὰ τῆς ἐλπίδθ αὐτῆ τῆς ἐπὶ κύριον. γ. αὐτῆ μικρολόγῳ ἔ καλὸς ὁ πλῆστθ, καὶ αὐτῆ βα

σκάνω'ίνα τί χεήματα; δ. ὁ σωάγων ἀ-
 πὸ τῆς ψυχῆς αὐτῆ, σωάγει ἄλλοις, καὶ ἐν
 τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῆ τρυφήσουσιν ἕτεροι. ε.
 ὁ πονηρὸς ἐαυτῶ, ἴνι ἔσαι ἀγαθός; ζ. ἐκ
 δὲ φραθήσε) ἐν τοῖς χεήμασιν αὐτῆ. ς. ζ
 βασκαίνοντ) ἐαυτὸν, ἐκ ἐστὶ πονηρότερο).
 καὶ τῆτο ἀνταπόδομα τῆς κακίας αὐτῆ. καὶ
 εἰ ἐὺ ποιήση, ἐκ ἐκὼν ποιῆ, καὶ ἐπ' ἐχά-
 των ἐκφανῆ τὴν κακίαν αὐτῆ. ζ. πονηρὸς
 ὁ βασκαίνων ἰδεῖν ὀφθαλμῶ, ἀποσρέφων πρὸ
 σωπον καὶ ὑπερορῶν ψυχάς. η. πλεο-
 νέκτου ὀφθαλμὸς ἐ πίμπλαται μερίδ),
 καὶ ἀδικία πονηρῆ ἀναξηραίνει ψυχὴν αὐτῆ.
 θ. τέκνον καθὼς εἰ ἐχῆς εὖ ποίει σεαυτῶ,
 καὶ προσφραῖς κυρίῳ ἀξίως πρόσαγε. μνή-
 σθη' ὅτι θάνατ) ἐ χρονηῖ, καὶ θάνατ) ἀδὲ
 ἐκ ὑπεδείχθη σοι. ι. πρὶν σε τελειῆσαι,
 εὖ ποίει φίλῳ, καὶ κατὰ τὴν ἰσχυρὴν σου ἐκλει-
 νον, καὶ δὸς αὐτῶ. ια. μὴ ἀφυσερήσης ἀπὸ
 ἀγαθῆς ἡμέρας, ζ μερὶς ὀπθυμίας ἀγα-
 θῆς μὴ σε παρελθέτω. ιβ. ἐκί ἐτέρῳ κα-
 ταλείψες τὴς πόνης σε, ζ τὴς κόπης σε εἰς
 διαιρέσες κλήρη; ιγ. δὸς ζ λάβε ζ ἀγία-
 σον τὴν ψυχὴν σου, ὅτι ἐκ ἐστὶν ἐν ἀδὲ ζητῆ-
 σαι τρυφῆ. ιδ. πᾶσα σὰρξ ὡς ἰμάτιον
παλαι-

παλαιῶται. ἢ γὰρ Διαθήκη ἢ ἀπ' αἰῶν Θ ,
 θανάτω ἀποθανῆ. ιε. ὡς φύλλον θάλλον
 ἐπὶ δένδρον δασέ Θ , τὰ μὲν καταβάλλει, ἄλ-
 λα δὲ φύει ἕως καὶ γένεα σαρκὸς ἐν αἵματι Θ ,
 ἢ μὲν τελευτᾷ, ἑτέρα δὲ γεννᾶται. ις.
 πᾶν ἔργον σηπόμενον ἐκλείπει· ἐν ἔργαζό-
 μεν Θ αὐτῷ, μετὰ αὐτῷ ἀπελεύσεται. ιζ.
 μακάρι Θ αὐτῷ ὅς ἐν σοφίᾳ μελετήσῃ κα-
 λὰ, ἐν ὅς ἐν σωέσει αὐτοῦ Διαλεχθήσεται ἄ-
 για. ιη. ὁ Διανοόμεν Θ τὰς ὁδοὺς αὐτῆς
 ἐν καρδίᾳ αὐτῷ, καὶ ἐν τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῆς
 ἐννοηθήσεται. ιθ. ἔξελθε ὀπίσω αὐτῆς ὡς
 ἐχιδνῆς, ἐν ταῖς ὁδοῖς αὐτῆς ἐνέδρευε. κ.
 ὁ παρακύπτων ἀπὸ τῶν θυρίδων αὐτῆς, ἐν
 ἐπὶ τῶν θυρωμάτων αὐτῆς ἀκροάσει. κα.
 ὁ καταλύων σωέγυς τοῖκος αὐτῆς, καὶ ἐν τοῖς
 τοίχοις αὐτῆς πᾶσι πᾶσαλον. κβ. σῆσει πλὴν
 σκλωτῶν αὐτῷ κατὰ χεῖρα αὐτῆς, ἐν καταλύ-
 σει ἐν καταλύματι ἀγαθῶν. κγ. θήσει τὰ
 τέκνα αὐτοῦ ἐν τῇ σκέπῃ αὐτῆς, ἐν ὑπὸ τῆς
 κλάδους αὐτῆς αὐλιθθήσεται. σκεπασθή-
 σεται ἀπ' αὐτῆς ἀπὸ καύματι Θ , ἐν τῇ δό-
 ξῃ αὐτῆς καταλύσει.

Κ Ε Φ. ιε'.

ὁ φο-

Ο φοβόμενος τὸν κύριον ποιήσει αὐτὰ, καὶ ὁ ἐγκρατὴς γνώσεως νόμου δὴρήσει αὐτῷ, καὶ ὡς μητὴρ ὑπαλήσει αὐτῷ, καὶ ὡς γυνὴ παρθενίας προσδέξεται αὐτόν. β. ψωμιεῖ αὐτὸν ἄρτον σωέσεως, καὶ ὕδωρ σοφίας ποτιεῖ αὐτόν. γ. σκηρὶχθήσεται ἐπ' αὐτῷ, καὶ ἔμῃ κλιθή. καὶ ἐπ' αὐτῆς ἐφέξει, καὶ ἔμῃ καταχυθή. καὶ ὑψώσει αὐτόν παρὰ τὸς πλησίον αὐτῆ, καὶ ἐν μέσῳ ἐκκλησίας ἀνίσξει σόμα αὐτῆ. δ. ὄφροσωίλω καὶ σέφανον ἀγαλλιάματα δὴρήσει, καὶ ὄνομα αἰῶν καὶ ἀκακληρονομήσει αὐτόν. ε. καὶ ἔμῃ καταλήψονται αὐτῷ ἀνθρώποι ἀσωεῖοι, καὶ ἄνδρες ἀμαρτωλοὶ ἔμῃ ἴδωσιν αὐτῷ. ς. μακραν ἔσιν ἀπὸ ὑπερηφανίας, καὶ ἄνδρες ψεῦσαι ἔμῃ μνησθήσονται αὐτῆς. ζ. ἔχ ὥραι αἶν ἐν σόματι ἀμαρτωλῶ, ὅτι ἔπαρὰ κυρίου ἀπεσάλη αὐτῷ. η. ἐν γὰρ σοφία ρηθήσεται αἶν, καὶ ὁ κύριος δὴρώσει αὐτόν. θ. μὴ εἴπης ἔτι Δεῖ κύριον ἀπέστω, ἀ γὰρ ἐμισήσεν, ἔ ποιήσῃς. ι. μὴ εἴπης, αὐτὸς με ἔπλασεν, ἔ γὰρ χρεῖαν ἔχει ἀνδρὸς ἀμαρτωλῶ. ια. παῖ βδέλυγμα ἐμισήσεν ὁ κύριος, καὶ ἔκ ἔσιν ἀγαπητὸν τοῖς φοβουμένοις αὐτόν. ιβ. αὐτὸς ἐξ δὲχῃς

ἐποίησεν ἄνθρωπον, καὶ ἀφῆκεν αὐτὸν ἐν χερσὶ
 διαβολίου αὐτῷ. ιγ. εἰὰ θέλῃς, σωτη-
 ρήσῃς ἐν ἰσλαῖς, καὶ πῶσιν ποιῆσαι βίδοκίας.
 ιδ. παρέθηκε σοι πῦρ καὶ ὕδωρ. εἰ εἰὰ θέλῃς,
 ἐκίβησον τὴν χεῖρά σου. ιε. ἐναντὶ ἀνθρώπων
 ἡ ζωὴ καὶ ὁ θάνατος, καὶ ὁ εἰὰ βίδοκίησθαι δοθή-
 σεται αὐτῷ. ὅτι πολλὴ ἡ σοφία τῷ κυρίου,
 καὶ ἰσχυρὸς ἐν δυνατείᾳ, καὶ βλέπων τὰ
 πάντα. ις. καὶ οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ ἵπτι
 τὰς φοβουμένους αὐτὸν, καὶ αὐτὸς ἵππυγνώ-
 σεται πᾶν ἔργον ἀνθρώπου. ιζ. ἐκ ἐνετεί-
 λατο ἀσεβῶν ἐδενί. καὶ ἐκ ἔδωκεν ἀέσιν ἐδε-
 νί ἀμαρτάνῃν.

Κ Ε Φ. 15.

ΜΗ ἵππιθύμει τέκνων πλῆθος ἀχρηστον,
 μηδὲ βίφραίνου ἵπτι υἱοῖς ἀσεβέσιν. β.
 εἰὰ πλῆθύνωσι, μὴ βίφραίνου ἐπ' αὐτοῖς, εἰ
 μή ἐστι φόβος κυρίου μετ' αὐτῶν. γ. μὴ
 ἐμπισθίσης τῇ ζωῇ αὐτῶν, καὶ μὴ ἔπεχε ἵπτι
 τὸ πλῆθος αὐτῶν. κρείσσον γὰρ εἶς δίκαιος,
 ἢ χίλιοι, εἰ δὲ ἀποθανεῖν ἄτεκνον, ἢ ἔχῃ τέκνα
 ἀσεβῆ. δ. ἀπὸ γὰρ ἐνὸς σωετοῦ σωσικι-
 θήσεται πόλις, φυλὴ δὲ ἀσεβῶν ἐρημοθή-
 σεται ἐν τάχει. ε. πολλὰ τοιαῦτα ἐώρα-
 κεν ὁ

κεν ὁ ὀφθαλμός σου, καὶ ἰχυρότερα τούτων
 ἀκήκοε τὸ ἔς μου. ε. ἐν σωμαγωγῇ ἁ-
 μαρτωλῶν ἐκκαυθήσεῃ πῦρ, ζ ἐν ἔθνει ἀπὸ
 θεῆ ἐξεκαύθη ὀργή. ζ. ἐκ ἐξιλάσατο περὶ τῶν
 δρχαίων παπτῶν γιγάντων, οἱ ἀπέστησαν ἐν
 τῇ ἰαυί τῆς ἀφροσύνης αὐτῶν. η. ἐκ ἐ-
 φείσατο περὶ τῆς παροικίας λῶν, οὓς ἐβδε-
 λύζατο διὰ τὴν ὑπερηφάνειαν αὐτῶν. θ.
 ἐκ ἠλέησεν ἐθνῶν ἀπωλείας, τοὺς ἐξερχο-
 μένους ἐν ἁμαρτίαις αὐτῶν ἅς ἐποίου. καὶ
 ἔτως ἐξακοσίας χιλιάδας πεζῶν τοὺς ἴπι-
 στωαχθέντας ἐν σκληροκαρδίᾳ αὐτῶν. μα-
 σιγῶν, ἐλεῶν, τύπῶν, ἰώμεν, κύριον
 ἐν οἰκισμῶ καὶ παιδείᾳ διεφύλαξε. καὶ
 εἰς τὴν εἰς σκληροτεράχηλον ἐν λαῶ, θαυ-
 μασιον τοῦτο εἰ ἀθωωθήσεται. ι. ἔλεγον
 γὰρ καὶ ὀργὴ παρ' αὐτῶν, διατάχους διωά-
 της ἐξιλασμῶν, καὶ ἐκχέων ὀργῶν. κατὰ
 τὸ πολὺ ἔλεγον αὐτοῦ, οὕτως καὶ τὸ ἔλεγ-
 χον αὐτοῦ, ἀνδρα κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ
 κρινεῖ. ια. ἐκ ἐκφύλλεται ἐν ἀρπάγματι
 ἁμαρτωλὸς, καὶ ἐμὴ καθυστέρηση ὑπομο-
 νήσεως. ιβ. πάση ἐλεημοσιωῇ ποιή-
 στον τόπον, ἕκαστος γὰρ κατὰ τὰ ἔργα αὐτοῦ
 κρίσεται. ιγ. κύριον ἐσκήρυξε φασὶν μὴ
 εἶδέναι

εἰδέναι αὐτὸν, ὅπως αὐτὸν γνωσθῆ ἑνεργήματα
 αὐτῆ τῆ ὑπὸ ἔρανον. ιδ. πάση τῇ κλίσει
 τὸ ἔλεος αὐτῆ φανερόν, καὶ τὸ φῶς αὐτῆ καὶ τὸ σκό-
 τος ἐμέρισε τῷ ἀδάμαντι. ιε. μὴ εἴπης,
 ἀπὸ κυρίως κρυβήσομαι, καὶ ἐξ ὑψους ἕως μου
 μνησθήσῃ; ἐν λαῷ πλείονι ἢ μὴ μνησθῶ, ἕως
 γὰρ ἡ ψυχὴ μου ἐν ἀμετρήτῳ κλίσει; ις.
 ἰδοὺ ὁ ἔρανος, ἔσθ' ὁ ἔρανος τοῦ ἔρανοῦ, ἄβυσσος
 καὶ γῆ καὶ τὰ ἐν αὐτοῖς, ἐν τῇ ὀπισθοκοπῇ αὐτῆ
 σαλευθήσεται. ιζ. ἅπας ὁ κόσμος γε-
 γονώς καὶ γινόμενος, ἐν θελήματι αὐτοῦ.
 ἅμα τὰ ὄρη καὶ τὰ θεμέλια τῆς γῆς, ἐν τῷ
 ὀπιβλέψαι ἐπ' αὐτὰ κύριον συσείον) τρέ-
 μω. ιη. καὶ ἀξίως ἔδεικνυθήσεται ἐπ' αὐ-
 τοῖς καρδία, ἔσθ' ἡ δόξα αὐτῆ ἕως ἐνθυμηθή-
 σῃ; καὶ αἰγίς ἡ ἐκ ὄψε) ἀνθρώπων, τὰ δὲ
 πλείονα τῶν ἔργων αὐτῆ ἐσὶν ἐν δόκρυστοις. ιθ.
 ἔργα δικαιοσύνης αὐτῆ ἕως ἀναγγελῆ, ἢ τίς
 ὑπομενεῖ; μακρὰν γὰρ ἡ διαθήκη, καὶ ἐξε-
 τασίς ἀπάντων ἐν τελειότη. κ. ἐλαττού-
 μενος) δεικνύεται ταῦτα, καὶ ἀνὴρ ἀφρων
 δεικνύεται πλανώμενος) μωρὰ. κα. ἄ-
 κουσὸν μου τέκνον, καὶ μάθε ὀπισθήμενον, καὶ
 ὀπί τῶν λόγων μου πρόσσεχε τῇ καρδίᾳ σου. κβ.
 ἐκφανῶ ἐν σαθρῷ παιδείαν, ἔσθ' ἐν ἀκριβείᾳ
 ἀπαγγε-

ἀπαγγελῶ Ἰππισημῶ αὐτοῦ, ἔ ἐν κρίσει κυρίου τὰ ἔργα αὐτοῦ. κγ. ἀπ' ἀρχῆς ἔ ἀπὸ ποιήσεως αὐτῶν διέσφλε μερίδας αὐτοῦ. κδ. ἐκόσμησεν εἰς αἰῶνα τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ ἐν χερσὶ αὐτοῦ αἱ ἀρχαὶ αὐτῶν εἰς γενεὰς γενεῶν. κε. ἔτε ἐπόνεσαν, ἔτε ἐκοπίασαν ἐν ποιήμασιν αὐτοῦ, καὶ ἐκ ἐξέλεγον ἀπὸ τῶν ἔργων αὐτοῦ. κς. ἔκαστος τὸν πλησίον αὐτοῦ ἐκ ἐξέθλιψε, καὶ ἕως αἰῶντος ἐκ ἀπέθησεν τὸν λόγον αὐτοῦ. κζ. καὶ μετὰ ταῦτα εἰς γῆν ἐπέβλεψεν ὁ κύριος, καὶ ἐπέπλησεν αὐτὴν τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. κη. ψυχρῶς πάντες ζῶες ἐκάλυψε τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ εἰς αὐτὴν ἦ ἀποστροφή αὐτῶν.

Κ Ε Φ. ΙΖ.

Κριος ἐκλίσεν ἐκ γῆς ἄνθρωπον, καὶ πάλιν ἀπέστρεψεν αὐτὸν εἰς αὐτὴν. β. ἡμέρας ἀριθμοῦ καὶ καιρὸν ἔδωκεν αὐτοῖς, καὶ ἔδωκεν αὐτοῖς ἐξουσίαν τῶν ἐπ' αὐτῆς. γ. ἐνέδυσε δὲ αὐτὰς καθ' ἑαυτὰς ἰαχῶν, καὶ κατ' εἰκόνα αὐτῶν ἐποίησεν αὐτάς. δ. ἔθηκε τὸν φόβον αὐτοῦ Ἰπὶ πάσης σαρκὸς, καὶ κατακυριεύει τῶν θηρίων καὶ πετεφνῶν ἐν ὁμοιωματι. ε. ἰκτον δὲ νοῦν αὐτοῖς ἔδωρήσατο μερίζων. ς. καὶ τὸν

καὶ τὸν ἔβδομον λόγον ἐρμηνεία τῶν ἐνεργη-
μάτων αὐτῶ. ζ. Διαβῆλιον ἔγλωσσαν
ἔ ὀφθαλμὸς, ὦτα καὶ καρδίαν ἔδωκε διανο-
εῖσθαι αὐτοῖς. η. Ἰπισήμιω σιωέσεως ἐν-
ἐπλησεν αὐτῶς, καὶ ἀγαθὰ καὶ κακὰ ὑπέδῃ-
ξεν αὐτοῖς. θ. ἔθηκε τὸν ὀφθαλμὸν αὐτοῦ
Ἰπὶ τὰς καρδίας αὐτῶν δεῖξαι αὐτοῖς τὸ με-
γαλεῖον τῶν ἔργων αὐτοῦ. ι. ἔδωκε δι' αἰ-
ῶνων καυχᾶσθαι Ἰπὶ τοῖς θαυμασίοις αὐτῶ,
ἵνα διηγῶν) τὰ ἔργα αὐτῶ σιωέως. ια. ἔ
ὄνομα ἀγιασμοῦ αὐτῶ ἀνέσχεσιν ἐκλεκτοί.
ιβ. προσέθηκεν αὐτοῖς Ἰπισήμιω, καὶ νόμου
ζωῆς ἐκληροδότησεν αὐτοῖς, εἰς τὸ νοῆσαι,
ὅτι θνητοὶ ὄντες, ὑπεάρχουσιν αὐτῶ. ιγ. Δια-
θήκω αἰῶν) ἔθηκε μετ' αὐτῶν, καὶ τὰ κρί-
ματα αὐτῶ ὑπέδῃξεν αὐτοῖς. ιδ. μεγα-
λεῖον δόξης εἶδον οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῶν, ἔ δόξαν
φωνῆς αὐτῶ ἤκουσε τὸ ἔς αὐτῶν· καὶ εἶπεν
αὐτοῖς, προσέχειε ἀπὸ παιδὸς ἀδίκου. ἔ ἐνε-
τείλατο αὐτοῖς ἐκάτω περὶ τῶ πλεσίον ιε.
ἐ κρυθήσον) ἀπὸ τῶ ὀφθαλμῶν αὐτῶ αἱ ὀδοὶ
αὐτῶ, ἐναίμιον αὐτῶ Διαπαλίος. ις. πᾶς δὲ
ἄνθρωπος) ἐκ νεότητι) Ἰπὶ τὰ πονηρὰ, καὶ
ἐκ ἰχυσαν τὰς καρδίας αὐτῶ αὐτῶ λιθίνων ποι-
ῆσαι σαρκίνας. ιζ. ἐν γὰρ μερισμῶ τῶ ἔθνῶν

τῆς γῆς πάσης, ἐκάστω ἔθνι καθέστηκεν ἡγέ-
 μενον, ἔ προσελάβετο τὸ ἰσραὴλ ἑαυτῷ με-
 ρίδα. ιη. ὃν πρωτόγονον ὄντα τιθωεῖ παι-
 δεία, καὶ μερίζων φῶς ἀγαπήσεως ἐκ αἰή-
 σιν αὐτῶν. ιθ. διὸ πάντα τὰ ἔργα αὐτῶν
 ὡς ὁ ἥλιος ἐναντίον αὐτοῦ ἔστι, καὶ οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ αὐτοῦ ἐνδελεχῶς ἴπῃ τὰς ὁδὸς αὐτόν.
 κ. ἐκ ἐκρύβησαν αἱ ἀδικίαι αὐτῶν ἀπ' αὐτοῦ,
 καὶ πᾶσαι αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν ἐναντι κυρίου. κα.
 κύριος δὲ χρηστὸς ὢν, καὶ εἰδὼς τὸ πλάσμα
 αὐτοῦ, ἔτε ἀνῆκεν αὐτῶς, ἔτε ἐγκατέλιπε φθ-
 δόμενος αὐτῶν. κβ. ἐλεημοσύνη γὰρ ἀνδρὸς
 ὡς σφραγίς μετ' αὐτοῦ, καὶ χάριν ἀνθρώπου
 ὡς κόρυς σωτηρήσει, μερίζων ἡοῖς αὐτοῦ καὶ
 θυγατράσι μετανοίαν. κγ. μετὰ ταῦτα
 ἐξαναστήσεται καὶ ἀνταποδώσει αὐτοῖς, ἔ τὸ
 ἀνταπόδομα αὐτῶν εἰς κεφαλὴν αὐτῶν ἀν-
 ταποδώσει. κδ. πάλιν μετανοῶσιν ἔδω-
 κεν ἐπάνοδον, καὶ παρεκάλεσεν ἐκλείποντας
 ὑπομονῆ. κε. ἴπισρεφε οὐκ πρὸς κύρι-
 ον, καὶ ἀπόλῃπε ἀμαρτίας, δεήθητι κατὰ πρό-
 σωπον καὶ σμίκρωνον πρόσκομμα, ἐπανάγα-
 γε ἴπῃ ὑψίσον, καὶ ἀπὸ σρεφε ἀδικίας. αὐ-
 τὸς γὰρ ὁδηγήσει ἐκ σκοτοῦς εἰς φῶτισμόν ὑ-
 γείας, καὶ σφόδρα μίσησον βδέλυγμα. κς.

ὕψισω

ἡψίτω ἕως αἰνέσῃ ἐν ἅδῃ, ἀπὸ ζώντων καὶ δι-
 δόντων ἀπομολόγησιν; κζ. ἀπὸ νεκρῶ ὡς
 κηδὲ ὄντων, ἀπὸ πλυταῖ ἐξομολόγησις. ζῶν καὶ
 ὑγιῆς τῇ καρδίᾳ, αἰνέσει τὸν κύριον. κη.
 ὡς μεγάλη ἡ ἐλεημοσιωὴ τοῦ κυρίου θεοῦ ἡ-
 μῶν, καὶ ἐξίλασμός τοῖς Ἰσραὴλῶσι ἐπὶ
 αὐτὸν ὁσίως; κθ. εἰ γὰρ δυνάται πάντα
 εἶναι ἐν ἀνθρώποις, ὅτι ἐκ ἀθανάτου ἡὸς ἀν-
 θρώπου. λ. ἢ φωτῆνότερον ἡλίου; καὶ τῆ-
 το ἐκλείπει, καὶ ἀνὴρ ὅς ἐνθυμηθήτε) σάρκα
 καὶ αἷμα. λα. δυνάμιν ὕψους οὐρανοῦ
 αὐτὸς Ἰσραὴλ ἐπέπλεται, καὶ ἀνθρώποι πάντες
 γῆ καὶ ποσός.

Κ Ε Φ. ιη'.

Ο ζῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἐκτίσε τὰ πάντα κοι-
 νῆ, κύριος μόνος δίκαιος, καὶ ἐκ ἔσιν
 ἄλλων πλὴν αὐτοῦ. β. οἰκίζων τὸν κό-
 σμον ἐν σπιθαμῇ χειρὸς αὐτοῦ, καὶ πάντα ὑ-
 πακῆσαι τῷ θελήματι αὐτοῦ. γ. αὐτὸς γὰρ
 βασιλεὺς πάντων ἐν κράτει αὐτοῦ, διατέλλων
 ἐν αὐτοῖς ἅγια ἀπὸ βεβήλων. δ. ἢ ἐξε-
 ποίησεν ἐξαγαῖλαι τὰ ἔργα αὐτοῦ; καὶ ἢ
 ἐξιχνιάσει τὰ μεγαλεῖα αὐτοῦ; ε. κρά-
 τος μεγαλωσύνης αὐτοῦ ἢ ἐξαριθμήσει);

καὶ τίς προσθήσῃ ἐκδιηγῆσασθαι τὰ ἐλέη
αὐτοῦ; ε. ἐκ ἔσιν ἐλατῶσαι ἐν προσθεῖναι,
καὶ ἐκ ἔσιν ἐξιχνιάσαι τὰ θαυμάσια τοῦ κυρίου.
ὅταν σωλελέση αἰθροπῶ, τότε ἀρχεῖται, ἐ
ὅταν παύσῃ, τότε ἀπορηθήσεται. ζ. ἐ τί
αἰθροπῶ, καὶ τίς ἠχρηῖται αὐτοῦ; τί τὸ ἀγα-
θὸν αὐτοῦ, καὶ τί τὸ κακὸν αὐτοῦ; ἀριθμὸς ἡμερῶν
αἰθροπῶ, πολλὰ ἔτη, ἐκάστον, ἀλογίσιμα δὲ
ἐκάστου, πᾶσιν ἢ κοίμησις. η. ὡς σαγῶν
ὑδατοῦ ἀπὸ θαλάσσης, καὶ ὡς ψῆφοῦ
ἀμμου, ἔτιωσ χίλια ἔτη ἐν ἡμέραις αἰῶνῶν.
θ. ἀπὸ τῶν μακροθυμῶν κυρίου ἐπ' αὐτοῖς,
καὶ ἀπαχεύσει τὸ ἔλεος αὐτοῦ ἐπ' αὐτούς. ι.
εἶδε καὶ ἐπέγνω πῶς καλασροφῶν αὐτὸν ὅτι πο-
νηρὰ, ἀπὸ τῶν ἐπλήθυσεν τὸν ἐξιλασμὸν αὐτοῦ.
ια. ἔλεος αἰθροπῶ ὅτι τὸν πωλησίον αὐτοῦ,
ἔλεος δὲ κυρίου ὅτι πᾶσαν σάρκα ἐλέγχων
καὶ παιδεύων καὶ διδάσκων καὶ ὅτι σρέφων ὡς
ποιμῶν τὸ ποιμνίον αὐτοῦ. ιβ. τὰς ἐκδε-
χόμενους παιδεῖαν ἐλεῖ, καὶ τὰς καλασροφῶ-
δουλας ὅτι τὰ κρίματα αὐτοῦ. ιγ. τέκνον ἐν
ἀγαθοῖς μὴ δῶσ μῶμον, μὴ δὲ ἐν πᾶσι δεή-
σαι λύπῳ λόγου πονηροῦ. ιδ. ἐχὶ καύ-
σωνα ἀναπαύσει δρόσῳ; ἔτιωσ κρείσσον λό-
γῳ ἢ δόσι. ιε. ἐκ ἰδοῦ λόγῳ ἰσπερ δό-
μα ἀ-

κα ἀγαθόν; καὶ ἀμφοτέρω παρὰ αἰθρώπω
 κεχαρισμένω. ις. μωρὸς ἀχαρίτως ὀφεί-
 διεῖ, καὶ δόσις βασκανοῦ ἐκλήκει ὀφθαλμὸς.
 ιζ. πεινὴ λαλήσαι, μάθαιε, καὶ πρὸ ἀρρω-
 στίας θεραπεύου. ιη. πρὸ κρίσεως ἐτοίμα-
 ζε σεαυτὸν καλλιεργεῖν, καὶ ἐν ὥρᾳ ἴπισκο-
 πῆς ὕψους ἐξιλασμόν. ιθ. πρὶν ἀρρώστῃ-
 σαί σε, ταπηνώθητι ἐγκρατεῖα, καὶ ἐν καιρῷ
 ἀμαρτημάτων δάξον ἴπισροφίᾳ. κ. μὴ
 ἐμποδίσῃς ἑὶ δόξουῖαι δικαίως, καὶ
 μὴ μείνης ἕως θανάτου δικαιοθλιῖαι. κα.
 πρὶν εὐξαδαί ἐτοίμασον σεαυτὸν, καὶ μὴ γί-
 νῃ ὡς ἄνθρωπος πειράζων τὸν κύριον. κβ.
 μνήσθητι θυμοῦ ἐν ἡμέραις τελείῃς, καὶ και-
 ρὸν ἐκδικήσεως ἐν Δεσποφῇ προσώπου. κγ.
 μνήσθητι καιρὸν λιμοῦ ἐν καιρῷ πλεθρομῆς,
 πτωχείαν καὶ ἔνδραν ἐν ἡμέρᾳ πλάτῃ. κδ.
 ἀπὸ πρῶθεν ἕως ἑσπέρας μελαβάλλει καιρὸς,
 καὶ πάντα ταῦτά ἐστι ταχινὰ ἐναντὶ κυρίου.
 κε. ἄνθρωπος σοφὸς ἐν παντὶ δὲλαθηθήσε-
 ται, καὶ ἐν ἡμέραις ἀμαρτηῶν προσέξει ἀπὸ
 πλεθρομελείας, καὶ ἄφρων ἐσπιληρήσει και-
 ρόν. κς. πᾶς σωετός ἐγνω σοφίαν καὶ παι-
 δείαν, καὶ τῷ δρόνῃ αὐτῷ δώσῃ ἐξομολό-
 γησιν. κζ. Σωετοὶ ἐν λόγοις καὶ αὐτοὶ ἔσο

Φίσαντο, καὶ αἰώμβρισαν παροιμίας ἀκρι-
 βεῖς εἰς ζωὴν. κη. κρείσσων παρρησία ἐν
 δεσπότη μόνῳ, εἴπερ νεκρὰ καρδία νεκρῶ ἀν-
 τέχεται. κθ. ὀπίσω τῶν ἐπιθυμιῶν σε μὴ
 πορεύου, καὶ ἀπὸ τῶν ὀρέξεων σε κλύε.
 λ. εἰὰ χορηγήσης τῇ ψυχῇ σου ἐπιθυμίαν
 διδοκίας αὐτῆς, ποιήσεις ἐπίχαρμα τῶν
 ἐχθρῶν σε, οἱ βασκανοῦσι σε. λα. μὴ ὀ-
 φραίνε ἐπὶ πολλῇ τρυφῇ σου, μηδὲ προσδε-
 θῆς συμβουλῆς αὐτῆς. λβ. μὴ γίνε πτω-
 χὸς συμβολοκοπτῶν ἐκ δαιμονίου, καὶ ἔδεν
 σοί ἐσιν ἐν μαρσυπίῳ. ἔση γὰρ ἐπίβελθῶ τῆς
 ἰδίας ζωῆς λαλητός.

Κ Ε Φ. ιθ'.

Εργάτης μέθυσθ' ἔπλουθήσεται. καὶ
 ὀἐξεδενῶν τὰ ὀλίγα, κατὰ μικρὸν πεσεῖ-
 ται. β. οἶνθ' καὶ γυνῶνες ἀποστήσασι
 σιωπετοὺς, καὶ ὁ κολλῶμενθ' πόρναις τολ-
 μηρὸς ἔσται. γ. σῆτες καὶ σιῶληκες κλη-
 ρονομήσουσιν αὐτὸν, καὶ ξηρανθήσεται ἐν πα-
 ραδεδυγματισμῶ μείζονι. δ. ὀταχὺ ἐμπι-
 σδῶν, καὶ φθῶ καρδία. καὶ ὀ ἀμαρτανῶν, εἰς
 ψυχρὴν αὐτῶ πλεημελήσῃ. ε. ὀ ὀφραϊνό-
 μενθ' ἐπὶ κακοεξία κατὰ γνωσθήσῃ, ὀ ἢ αὐ-
 τοφθαλ-

τοφθαλμῶν ἡδοναῖς σεφανοῖ τὴν ζωὴν αὐτῆς.
 ς. ὁ ἐγκρατὸνόμενος γλώσση ἀμάχω συμ-
 βιώσει, καὶ ὁ μισῶν λαλιὰν ἐλατῆσθαι κακία. ζ.
 μηδέποτε δευτερώσης λόγον, καὶ εἴθιεν σοὶ ἔ-
 σται ἐν ἐλατῆσει. η. ἐν φίλῳ καὶ ἐχθρῷ μὴ
 διηγῆσθαι βίους ἀλλοτρίους, καὶ εἰ μὴ σοὶ ἔσιν ἀ-
 μαρτία, μὴ ἀποκάλυπτε. ἀκήκοε γὰρ σε, καὶ
 ἐφυλάξαστό σε, καὶ ἐν καιρῷ μισεῖ σε. θ. ἀ-
 κήκοας λόγον, σιωποθανέτω σοὶ, καὶ ὀρθαρ-
 σῆς γίνε, εἰ γὰρ μὴ σε ῥήξῃ. ι. ἀπὸ προσώ-
 που λόγου ὀφείσκει μαρῶς, ὡς ἀπὸ προσώπου
 βρέφους ἢ Ἰκλῆσσα. ια. βέλτερον πεπηγὸς
 ἐν μηρῷ σαρκὸς, ἔτι μὲν λόγῳ ἐν κοιλίᾳ μα-
 ρῆ. ιβ. ἔλεγξον φίλον, μὴ ποτε ἐκ ἐποίη-
 σε, καὶ εἰ ἐποίησε μὴ ποτε πεσοῖ. ιγ. ἔλεγ-
 ξον τὸν πωλησίον, μὴ ποτε ἐκ εἶπε. Ἐ εἰ ἔρηκεν,
 ἵνα μὴ δευτερώσῃ. ιδ. ἔλεγξον φίλον, πολλὰ
 λάκεις γὰρ γίνεθαι διαβολὴ ματαία· καὶ μὴ
 παντὶ λόγῳ πιστεύετω ἡ καρδία σε. ιε.
 ἔσιν ὀλιγοτάτων λόγῳ καὶ ἐκ ἀποψυχῆς, καὶ
 ἡς ἔσιν ὅς ἐκ ὀλιγότησεν ἐν τῇ γλώσσῃ αὐτῆς.
 ις. ἔλεγξον τὸν πωλησίον περὶ ἀπὸ φλῆσαι,
 καὶ δὸς τόπον, νόμῳ ὑψίστου γινόμενος ἀ-
 μωής. ιζ. φόβος κυρίας δεχθῆναι προσλήψεως.
 σοφία ἢ παρ' αὐτῆς ἀγάπησιν περιποιεῖ. ιη.

γνῶσις ἐντολῶν κυρίου, παιδεία ζωῆς· οἱ δὲ
 ποιουῦτες τὰ δέξασθαι αὐτῶ, ἀθανασίας δέν-
 δρον καρποῦται. ιθ. πᾶσα σοφία φόβος
 πατρὸς κυρίου, καὶ ἐν πάσῃ σοφίᾳ ποιήσις
 νόμου. καὶ γνῶσις τῆς παύσεως αὐτῆς.
 κ. οἰκίτης λέγων τῷ δεσπότη, ὡς δέξεται ἔ-
 ποιήσω· ἐὰν μετὰ ταῦτα ποιήσῃ, παρορ-
 γίζει τὸν τρέφοντα αὐτόν. κα. ἔκ ἐστι σο-
 φία πονηρίας Ἰπσιμήμη, καὶ ἔκ ἐστιν ὅπου βε-
 λή ἀμαρτωλῶν, φρόνησις. κβ. ἔστι πονηρία
 καὶ αὐτὴ βδέλυγμα, καὶ ἔστιν ἄφρων ἐλατ-
 τήμενος σοφία. κγ. κρείσσων πλοῦθμενος
 ἐν σιωπῇ ἐμφοβός, τοῦ περισσύνοντος ἐν
 φρονήσει, καὶ παραβαίνοντος νόμιμα ὑψί-
 σου. κδ. ἔστι πανουργία ἀκριβοῦς καὶ αὐτὴ
 ἄδικος, καὶ ἔστι διατρέφων χάριν ἔκ φα-
 ναι κῆμα, καὶ ἔστι δικαίων κρίσις, σοφός.
 κε. ἔστι πονηρόμενος συγκεκυφὸς μελα-
 νία, ἐτὰ ἐντὸς αὐτῆς πλήρης δόλου πυρῶ-
 δος. συγκύφων πρότωπον καὶ ἐθελοκωφῶν,
 ἔκ ἐὰν Ἰπτιγνωθῆ, πρόσφθασε σε κακοποιῆσαι.
 κς. καὶ ἐὰν ἐπὶ ἐλαπίματι ἰσχύς κω-
 λυθῆ ἀμαρτῆν, ἐὰν εὖρη καιρὸν κακοποιήσῃ.
 κζ. διὰ ὀράσεως Ἰπτιγνωθῆσεται αἴνηρ, καὶ διὰ
 ἀπαιθήσεως προσώπου Ἰπτιγνωθῆσεται νοή-
 μων.

μων. κη. σολισμὸς ἀνδρὸς καὶ γέλωσ ὀδόντων, καὶ βῆμα ἀνθρώπου, ἀναγλεῖ τὰ περὶ αὐτοῦ. κθ. ἔσιν ἔλεγχθῶ ὅσ ἐκ ἔσιν ὠραῖθῶ, καὶ ἔσι σιωπῶν, καὶ αὐρὸς φρόνιμθῶ.

Κ Ε Φ. κ'.

Ως καλὸν ἔσιν ἐλέγξαι ἢ θυμοῦσαι κρηπῶσ. καὶ ὁ ἀνομολογοῦμενθῶ κωλυθήσεται ἀπὸ ἐλαπίματθῶ. β. ὄπιθυμία δυνούχου ἀποπαρθενῶσαι νεανίδα, ἔτως ὁ ποιοῦν ἐν βίῳ κρίματα. γ. ἔσι σιωπῶν ὄρισκόμενθῶ σοφὸς, καὶ ἔσι μισηρὸς ἀπὸ πολλῆς λαλιᾶσ αὐθῶ. δ. ἔσι σιωπῶν, καὶ γὰρ ἔχει ἀπόκρισιν. ε. καὶ ἔσι σιωπῶν εἰδῶσ καιρόν. ς. ἀνθρώπθῶ σοφὸς σιγήσει ἕως καιρῶ, ὁ δὲ λαπιστῆς καὶ ἄφρων ὑπερβήσεται καιρόν. ζ. ὁ πλεονάζων λόγῳ βδελυχθήσεται, καὶ ὁ ἐνεξουσιαζόμενθῶ μισηθήσεται. η. ὡς καλὸν ἐλεγχθέντα φαερῶσαι μετάνοιαν, ἔτως γὰρ φύξη ἐκούσιον ἀμάρτημα. θ. ἔσιν δόδοκία ἐν κακοῖσ ἀνδρὶ ἀμαρτωλῶ, καὶ ἔσιν εὐρημα εἰς ἐλάττωσιν. ι. ἔσι δόσις ἢ ἐλυσιελήσει σοι, καὶ ἔσι δόσις ἢσ τὸ ἀνταπόδομα διπλουῦ. ια. ἔσιν ἐλάττω-

σις ἕνεκεν δόξης, καὶ ἔσιν ὅς διπὸ ταπεινώσε-
 ως ἤρε κεφαλῶ. ιβ. ἔσιν ἀγοράζων πολ-
 λὰ ὀλίγου, καὶ διποτιννύων αὐτὰ ἐπίπλα-
 σίονα. ιγ. ὁ σοφὸς ἐν λόγοις ἑαυτὸν προσ-
 φιλή ποιήσῃ, χάριτες δὲ μαρῶν ἐκχυθήσον-
 ται. ιδ. δόσις ἀφρονῶ ἐλυσιτελήσει σοι
 λαβόντι, ὁμοίως δὲ καὶ βασκανὸς διὰ ἀνάγ-
 κω αὐτοῦ. οἱ γὰρ ὀφθαλμοὶ αὐτοῦ αἰθ' ἐνὸς
 εἰς τὸ λαβῆν πολλοί. ιε. ὀλίγα δώσει, καὶ
 πολλὰ ὀφείσει, καὶ αὐοίξει τὸ σῶμα αὐτοῦ
 ὡς κήρυξ. ις. σήμερον δαυδεῖ, καὶ αὔριον
 ἀπαιτήσει. μισητὸς κυρίῳ καὶ ἀνθρώποις ὁ
 τοῖστῶ. ιζ. μαρὸς ἐρεῖ, ἐχ' ἰσάρχει
 μοι φίλῶ, ἐκ ἔσι χάρις τοῖς ἀγαθοῖς μου,
 οἱ ἐδόντες τὸν ἄρτον μου φαῦλοι τῇ γλώσῃ.
 ιη. ποσάκις καὶ ὅσοι καταγελάσσονται αὐ-
 τοῦ; ἔτε γὰρ τὸ ἔχην ἐν ὀρθῇ αἰσθήσει εἴληφε,
 καὶ τὸ μὴ ἔχην ὁμοίως ἀδιάφορον αὐτῶ. ιθ.
 ὀλίγημα διπὸ ἐδάφους μᾶλλον ἢ διπὸ γλώσ-
 σης, ἔτως πῶσις κακῶν κατὰ σπουδῶ ἤξει.
 κ. αἰθρωπῶ ἀχαρις, μῦθῶ ἀκαιρῶ,
 ἐν σῶματι ἀπαιδύτων ἐνδελεχιδήσεται.
 διπὸ σῶματῶ μαροῦ διποδοκιμαδθήσεται
 παραβολῇ. ἐ γὰρ μὴ ἔπη αὐτῶ ἐν καιρῶ
 αὐτῆς. κα. ἐσι κωλυόμενῶ ἀμαρτανῶν
διπὸ

ἀπὸ ἐνδείας, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτῷ ἔκαθα-
 νυγῆσεται. κβ. ἔστιν ἀποκλύων πλὴν ψυ-
 χῶν αὐτοῦ διὰ αἰχμύλων, καὶ ἀπὸ λήψεως
 προσώπου ἀπολεῖ αὐτὴν. κγ. ἔστι χάριν
 αἰχμύλης ἐπαγγελόμενον Φίλων, καὶ ἐκτῆ-
 σατο αὐτὸν ἐχθρὸν δωρεάν. κδ. μῶμος
 πονηρὸς ψεύδων ἐν ἀνθρώπῳ, ἐν δὲ σώματι
 ἀπαιδύτων ἐνδελεχιάσεται. κε. αἰρε-
 τὸν κλέπτης, ἢ ὁ ἐνδελεχίζων ψεύδει, ἀμ-
 φότεροι δὲ ἀπώλφαν κληρονομήσουσιν. κς.
 ἢ ἀνθρώπου ψευδοῦς ἀκμῖα, καὶ ἡ αἰχμύ-
 νη αὐτῷ μετ' αὐτῷ ἐνδελεχῶς. κζ. ὁ σοφὸς
 ἐν λόγοις προσᾶξῃ ἑαυτὸν, καὶ ἀνθρώπου Φρό-
 νιμος δῆρῃς μεγαίσῃσιν. κη. ὁ ἐργαζόμε-
 νος γλῶσσοῦ αὐτῷ, αὐψώσῃ θημωνείαν αὐτῷ, καὶ
 ὁ δῆρῃσκων μεγαίσῃσιν ἐξιλάσεται ἀδικίαν αὐ-
 τῷ. κθ. ξένια καὶ δῶρα ἀποτυφλοῖ ὀφθαλ-
 μὸς σοφῶν, καὶ ὡς Φιμὸς ἐν σώματι ἀποτρέπει
 ἐλέγχους. λ. σοφία κεκρυμμένη καὶ θη-
 σαυρὸς ἀφανῆς, ἵς ὠφέλεια ἐν ἀμφοτέροις ;
 λα. κρείστων ἀνθρώπου ἀποκρύπτων πλὴν
 μωρίαν αὐτῷ, ἢ ἀνθρώπου ἀποκρύπτων πλὴν
 σοφίαν αὐτῷ. λβ. κρείστων ἰσομοιῆ ἀ-
 παραίτητος ἐν ζητήσῃ κυρίας, ἢ ἀδέσποτος
 τροχηλάτης τῆς ἰσῆας ζωῆς.

Τεκνον ἡμαρτες, μὴ προσθῆς ἔτι, καὶ περὶ
 τῶν προτέρων δεήθητι. β. ὡς διπὸ προ-
 σώπου ὄφρα, φεῦγε διπὸ ἀμαρτίας. εἰάν γὰρ
 προσέλθῃς αὐτῇ, δῆξεταιί σε. γ. ὁδόντες
 λέοντες, ὁδόντες αὐτῇ ἀναιρουῦτες ψυχὰς
 ἀνθρώπων. δ. ὡς ῥομφαία δίτομος πᾶ-
 σα ἀνομία, τῇ πληγῇ αὐτῆς ἐκ ἔσιν ἴασις.
 ε. καταπληγμὸς καὶ ὕβρις ἐρημώσουσι
 πλοῦτον, ἔτις οἶκος ὑπερηφάνων ἐρημο-
 θήσεται. ς. δέησις πτωχοῦ ἐκ σώματος
 ἕως ὀφθαλμῶν αὐτοῦ, ἐκ τὸ κρίμα αὐτοῦ κατὰ σω-
 δὴν ἔρχεται. ζ. μισῶν ἐλεγμὸν, ἐν ἰχνῇ
 ἀμαρτωλοῦ, καὶ ὁ φοβούμενος κύριον ἔπιστρέ-
 ψει ἐν καρδίᾳ αὐτοῦ. η. γνωστὸς μακρό-
 θεν ὁ δυνατὸς ἐν γλώσσῃ, ὁ δὲ νοήμων οἶδεν
 ἐν τῷ ὀλιθαίνῃ αὐτόν. θ. ὁ οἰκοδομῶν
 πρὸ οἰκίαν αὐτοῦ ἐν χερίμασιν ἀλλοτριῶν, ὡς ὁ
 σὺνάγων ἑαυτῷ λίθους εἰς χῶμα ταφῆς αὐ-
 τοῦ. ι. συππῖον σωτηγμένον, συναγωγὴ
 αἰόμων, καὶ ἡ σωτέλεια αὐτῶν φλόξ πυρὸς
 εἰς ἀπώλειαν. ια. ὁδὸς ἀμαρτωλῶν ὠμα-
 λισμένη ὑπὸ λίθων, καὶ ἐπ' ἐσχάτη αὐτῆς
 βόθρος ἄδου. ιβ. ὁ φυλάσων νόμον κυ-
 ρίου,

ρίου, κρατεῖ ἔννομα αὐτοῦ. σιωπῆλαια
 δὲ φόβου κυρίου σοφίας πρόσληψις, ἔπειτα
 δαυθήσεται ὡς ἐκ ἑστὶ πανουργία, ἔστι γὰρ
 πανουργία πληθύνουσα πικρίαν. ιγ.
 γνώσις σοφῆ, ὡς καλακλυσμὸς πληθυνθή-
 σεται, καὶ ἡ βουλή αὐτῆ, ὡς πηγὴ ἀγνῆ
 ζωῆς. ιδ. ἔγκαλα μαρῆ ὡς ἀγλαῖον σω-
 τετριμμένον, πᾶσαν γνώσιν ἔκραθήσει ἐν
 ζωῇ αὐτῆ. ιε. λόγον σοφὸν εἰὰ ἀκούση ἴπι-
 σήμων, αἰνέσει αὐτὸν, καὶ ἐπ' αὐτὸν προσθή-
 σει. ις. ἤκουσεν αὐτὸν ἀσιώετο, καὶ ἀ-
 πήρεσεν αὐτῷ, καὶ ἀπέσρεψεν αὐτὸν ὀπίσω
 ἔνωτου αὐτῆ. ιζ. ἐξήγησις μαροῦ ὡς ἐν
 ὁδῷ φορῆον, ἴπι δὲ χείλους σιωπῆ δρεθήσε-
 ται χάρις. τόμα φρονίμου ζητηθήσεται ἐν
 ἐκκλησίᾳ. ιη. ὡς οἶκος ἡφαιισμένον,
 ἔτιωσ μαρῶ σοφία, καὶ τὰς λόγους αὐτοῦ
 διανοηθήσονται ἐν καρδίᾳ, καὶ γνώσις ἀσυ-
 νέτου ἀδιεξέτασοι λόγοι. ιθ. πῆδαι ἐν πο-
 σὶν ἀνοήτοις παιδεία, καὶ ὡς χερσπέδαι ἴπι
 χερὸς δεξιᾶς. κ. μαρὸς ἐν γέλωτι αὐ-
 ψοῖ φωνῶ αὐτῆ, αὐτῆ δὲ πανουργία, μόλις
 ἡσυχῆ μεθιδιάσει. κα. ὡς κόσμος χρυσῆς
 φρονίμου παιδεία, καὶ ὡς χλιδῶν ἴπι βρα-
 χιόν δεξιῶ. κβ. ποῦς μαροῦ ταχύς
 εἰς οἰ-

εἰς οἰκίαν, ἀνθρώπου δὲ πολυπέφθαι αἰχύν-
 θήσεται ἀπ' αὐτοῦ. κγ. ἄφρων διὰ θύ-
 ρας παρακύψει εἰς οἰκίαν, ἀνὴρ δὲ πεπαι-
 δευμένον ἔξωθήσεται. κδ. ἀπαιδευσία
 ἀνθρώπου ἀκροᾶσθαι παρὰ θύρας. οἷον φρό-
 νιμον βαρυνθήσεται ἀτιμίαν. κε. χεῖλη
 πολυλάλων τὰ ἐκ αὐτῶν διηγήσεται, λόγοι
 δὲ φρονίμων ἐν ζυγῶ σταθήσονται. κς. ἐν
 σόματι μαρῶν ἡ καρδία αὐτῶν, ἐν δὲ καρ-
 δια σοφῶν ἡ σόμα αὐτῶν. κζ. ἐν τῷ κα-
 ταρᾶσθαι ἀτεβῆ ἡν σαταναῖν, αὐτὸς κατα-
 ρᾶται πρὸς ἑαυτοῦ ψυχλῶ. κη. μολυῖται
 πρὸς ἑαυτοῦ ψυχλῶ ὁ ψίθυρος, καὶ ἔστιν πα-
 ροικῆση, μισηθήτε).

Κ Ε Φ. κβ'.

Λιθὸν ἡρδαλωμένον σιβεβλήθη ὀκνηρὸς, καὶ
 πᾶς ἐκσυριεῖ ἐπὶ ἀλιμία αὐτοῦ. β.
 βολβίτω κοπέριον σιβεβλήθη ὀκνηρὸς. πᾶς ὁ
 ἀναιρούμενον αὐτὸν, ἐκκινᾷ χειρα. γ.
 αἰχμὴ πατρὸς ἐν γεννήσει ἀπαιδεύεται. θυ-
 γάτηρ δὲ ἐπ' ἐλαττώσει γίγνεται. δ. θυ-
 γάτηρ φρονιμον κληρονομήσει ἀνδρὸς αὐτοῦ,
 καὶ ἡ κατααχμῶσα εἰς λύπην γεννήσαν-
 τος. ε. πατέρα καὶ ἀνδρα κατααχμῶσει ἡ
 θρα-

θρασεία, καὶ ὑπὸ ἀμφοτέρων ἀλιμασθήσε-
 ται. ε. μουσικὰ ἐν πένθῃ ἀκαιρῶ διή-
 γησις, μάστιγες δὲ ἢ παιδεία ἐν καιρῷ σο-
 φίας. ζ. τέκνα ἐν ἀγαθῇ ζωῇ τὴν τροφὴν
 ἔχοντα, τῶν ἰδίων γεννητόρων κρύψουσι δυσ-
 χένραν. η. τέκνα ἐν καταφρονήσει καὶ ἀ-
 παιδουσία γεγαυριωμένα, συγγενείας ἐαυ-
 τῶν μολυώουσι τὴν ὄγένραν. θ. συγκολ-
 λῶν ὄτρακον ὁ διδάσκων μαρῶν, καὶ ἐξεγείρη
 καθύδουλας ἐκ βαθέων ὕπνου. ι. διηγεί-
 ται νυσάζοντι ὁ διηγόμενος μαρῶν, καὶ ὅτι
 σωτηλεία ἐρεῖ, ἢ ἐστιν; ια. ὅτι νεκρῶ κλαῦ-
 σον, ἐξέλιπε γὰρ φῶς. καὶ ὅτι μαρῶν κλαῦ-
 σον, ἐξέλιπε γὰρ σώσεις. ιβ. ἡδίων κλαῦ-
 σον ὅτι νεκρῶ, ὅτι ἀνεπαύσατο. ἔ γὰρ μαρῶ
 ὑπὲρ θάνατον ἢ ζωῆ. ιγ. πένθῃ νεκρῶ
 ἐπιὰ ἡμέραι, μαρῶ δὲ ἢ ἀσεβοῦς πᾶσαι αἱ
 ἡμέραι τῆς ζωῆς αὐτοῦ. ιδ. μετὰ ἀφρον-
 μῆ πλεθύνει λόγον, ἢ πρὸς ἀσωτέον μὴ
 πορδίου. ἀναισθητῶν γὰρ ἐξεθνήσει σου τὰ
 πάντα. ιε. φύλαξαι ἀπ' αὐτοῦ, ἵνα μὴ
 κόπον ἔχῃς, καὶ ἔ μὴ μολυθῆς ἐν τῷ
 ἐκτιναγμῷ αὐτοῦ. ις. ἐκκλινον ἀπ' αὐ-
 τοῦ, ἢ ὀρέσῃς ἀνάπαυσιν, καὶ ἔ μὴ ἀκη-
 διάτης ἐν τῇ ἀπονίᾳ αὐτοῦ. ιζ. ὑπὲρ μό-
 λυθον

λυβδον ἢ βαρυθήσεται, καὶ ἢ αὐτῶ ὄνομα,
 ἀλλ' ἢ μόλυβδῳ. ιη. ἄμμον καὶ ἄλας ἐ
 βῶλον σιδήρου δικοπώτερον ὑπενεγκεῖν, ἢ
 αἰθρωπον ἀσυνέτον. ιθ. ἰμαντῶσις ξυλίνη
 ἐνδεδεμένη εἰς οἰκοδομίῳ, ἐν συσφισμῶ ἔ
 διαλυθήσεται ἕτως καρδία ἐσηριγμένη ἔπι
 διανοήματῳ βουλήσ, ἐν παντὶ καιρῶ, φό-
 βῳ ἔ δελιάσει. κ. καρδία ἠδρασμένη
 ἔπι διανοία συνέσεως, ὡς κόσμῳ ψαμ-
 μιῶς ἔπι τοίχου ξυσοῦ. κα. χάρακες
 ἔπι μετεώρου κείμενοι καλέναντὶ ἀέμου, ἔ
 μὴ μείνωσιν, ἕτως καρδία δελή ἔπι διανοή-
 ματι μαροῦ. καλέναντὶ παντὸς φόβου ἔ μὴ
 ὑπομείνη. κβ. ὀνύσων ὀφθαλμὸν, κα-
 τάξει δάκρυα· καὶ ὀνύσων καρδίαν, ἐκφαί-
 νει αἰσθησιν. κγ. βάλλων λίθον ἔπι πε-
 τρῶν, ἀποσοθήσει αὐτὰ· καὶ ὀνδίζων φίλον,
 διαλύσει φιλίαν. κδ. ἔπι φίλον ἐὰν πά-
 ση μάχαιραν, μὴ ἀπελπίσης, ἔσι γῶ ἐπαί-
 οδῳ. κε. ἔπι φίλον ἐὰν ἀνοίξης σόμα, μὴ
 βλαβηθῆς· ἔσι γῶ διαλλαγή, πλιῶ ὀνδισ-
 μοῦ καὶ ὑπερηφαιίας καὶ μυστηρίου ἀπο-
 καλύψεως καὶ πληγῆς δολίας. ἐν τέτοις
 γῶ ἀποφύξεται πῶς φίλῳ. κς. πῶσιν
 κτησάι ἐν πτωχείᾳ μετὰ ἔ πλητίον, ἵνα ἐν

τοῖς ἀγαθοῖς αὐτῆς Ὀφραϊθῆς. κζ. ἐν και-
 ρῷ θλίψεως Διάμενε αὐτῶ, ἵνα πλὴν κληρο-
 νομίαν αὐτῆς συγκληρονομήσης. κη. ἔκα-
 ταφρονητέον γὰρ αἰεὶ τῆς περιγραφῆς, ἔδδ
 θαυμασὸς πλάσιθ νοῦν ἔκ ἔχων. κθ. πρὸ
 πυρὸς ἀτμίς καμίνου καὶ καπνὸς, ἔτως πρὸ
 αἱμάτων λοιδορία. λ. Φίλον σκεπάσαι
 ἐκ αἰχμηθήσομαι, καὶ ἀπὸ προσώπου αὐτῆς
 ἔμῃ κρυβῶ. καὶ εἰ κακά μοι συμβήσονται δι-
 αὐτὸν, πᾶς ὁ ἀκῆων φυλάσσεται ἀπ' αὐ-
 τοῦ. λα. τίς δώσει μοι ἵππὶ σόματός
 μου φυλακίω; καὶ ἵππὶ τῶν χιλέων μου
 σφαγίδα πανούργον; ἵνα μὴ πέσω αἰφνι-
 δίως ἀπ' αὐτῆς, καὶ ἡ γλῶσσα μου μὴ ἀπο-
 λέσῃ με.

Κ Ε Φ. κγ'.

Κ Τριθ πάτερ καὶ δέσποτα ζωῆς ἀπά-
 σης, μὴ ἐγκαταλίπῃς με ἐν βουλή αὐ-
 τῶν, καὶ μὴ ἀφῆς με πεσεῖν ἐν αὐτοῖς. β.
 Ἦς ἵππὶσῆσαι ἵππὶ τοῦ Διανοήματός μου μάσι-
 γας, καὶ ἵππὶ τῆς καρδίας μου παιδείαν σο-
 φίας, ἵνα μὴ ἵππὶ τοῖς ἀγνοήμασί μου, μὴ
 φείσῃ σὺ κυρίου, τὰς δὲ ὕβρις τῶν ἐπαγ-
 γελία ἀμαρτωλῶν μὴ παρῆς, ὅπως μὴ

F

πλ.

πληθυνθῶσιν αἱ ἄγνοιαί μου, καὶ αἱ ἁμαρτίαι
 μου πλεονάσουσιν εἰς σωτηρίῳν, καὶ πε-
 σῆμαι ἔναντι τῶν ὑπεναλίων, καὶ ὀπιχαρεῖ
 μοι ὁ ἐχθρὸς μου, ὧν μακρὰν ἐστὶν ἡ ἐλπίς ἐ-
 ἐλέους σου. γ. κύριε πάτερ καὶ θεὸς ζωῆς
 μου, μετεωρισμὸν ὀφθαλμῶν μὴ μοῖ δῶς, ἵ-
 γιγαλιώδη ψυχῶν ἀπόσθησον Διαπαντὸς
 ἀπὸ δέλων σου. δ. ἐλπίδας κενὰς καὶ ὀπι-
 θυμίας ἀπόσθησον ἀπ' ἐμοῦ, καὶ κρατήσῃς
 τὸν θῆλοντά σοι ἀγρεύειν Διαπαντὸς. ε.
 κοιλίας ὀρεξίς καὶ σωουσιασμός μὴ κατα-
 λαξέτωσαί με, καὶ ψυχῆ ἀναιδέϊ μὴ πα-
 ραδῶς με τὸν οἰκέτιν σου. ς. ἀκούσατε
 τέκνα παιδείαν σώματ' ἀληθινοῦ, καὶ ὀφυ-
 λάσων ἐμὴ ἀλλ' ἐν τοῖς χείλεσιν αὐτῶν. ζ.
 ἐν τῇ ἀφροσυνίᾳ αὐτῶν καταλεφθήσεται ὁ ἁ-
 μαρτωλὸς, καὶ λοῖδορ' καὶ ὑπερήφαν' ἁ-
 σκανδαλιθήσονται ἐν αὐτοῖς. η. ὀρκῶ
 μὴ ἐθίσης τὸ σῶμα σου, καὶ ὀνομασίᾳ ἐ-
 ἀγίου μὴ σωεθιθῆς. θ. ὡσπερ γὰρ οἰκέτης ἐξε-
 ταζόμεν' ἐνδελεχῶς ἀπὸ μώλων ἐκ
 ἐλαττωθήσεται, ἕτως ὀνομύων καὶ ὀνομά-
 ζων Διαπαντὸς ἐμὴ καθαριθῆ ἀπὸ ἁμαρτί-
 ας. ι. αὐτὸς πολυὸρκ' πληθήσεται
 ἀνομίας, καὶ ἐκ ἀποθήσεται ἀπὸ τοῦ οἴκου
 αὐτῶν

αὐτῷ μάστιξ, ἐὰν πλημμελήσῃ ἁμαρτία αὐ-
 τοῦ ἐπ' αὐτῷ. ια. καὶ ὑπερίδῃ ἡμαρτε
 διασῶς. ιβ. καὶ εἰ διακενῆς ὤμοσεν ἔ δι-
 καιωθήσεται, πληοθήσεται γὰρ ἐπαγωγῆς
 ὁ οἶκος αὐτῷ. ιγ. ἔστι λέξις ἀντιπεριβε-
 βλημένη θανάτῳ, μὴ θύρεθῆται ἐν κληρονο-
 μία ἰακῶβ. ιδ. ἀπὸ γὰρ δόσεων ταῦτα
 πάντα ἀποστήσεται, καὶ ἐν ἁμαρτίαις ἐκ
 ἐγκυλιωθήσονται. ιε. ἀκολασία ὄρκου μὴ
 ἐθίγῃς τὸ σῶμα σου, ἔστι γὰρ ἐκ αὐτῆ λόγος
 ἁμαρτίας. ις. μνήσθητι πατρὸς καὶ μη-
 τρὸς σου, ἀναμέτον γὰρ μεγαλιάνων σπευδού-
 σεις. ιζ. μήποτε ὀπιλάθη ἐνώπιον αὐτῷ,
 καὶ τῷ ἐθιτμῷ σου μαραινῆς, καὶ θελήσεις
 εἰ μὴ ἐγεννήθῃς, καὶ τὴν ἡμέραν ἔ τοκεῖς σε κα-
 τάρσῃ. ιη. ἀνθρώπος σπευθίζομενος
 λόγοις ὀφθισμοῦ, ἐν πάσαις ταῖς ἡμέραις
 αὐτῷ ἔ μὴ παιδευθῆ. ιθ. δύο εἶδη πληθή-
 νων ἁμαρτίας, καὶ τὸ τρίτον ἐπάξει ὀργὴν.
 κ. ψυχὴ θερμὴ ὡς πῦρ καίόμενον, ἔ μὴ
 σβεσθῆ ἕως αὐ κατὰ ποθῆ. κα. ἀνθρώπος
 πόρνος ἐν σώματι σαρκὸς αὐτῷ, ἔ μὴ παύ-
 σῃ ἕως αὐ ἐκκαύση πῦρ. κβ. ἀνθρώπος
 πόρνος πᾶς ἄρτος ἡδύς, ἔ μὴ κοπάσῃ ἕως
 αὐ τελευτήσῃ. κγ. ἀνθρώπος παραβαίνων

ἀπὸ τῆς κλινῆς αὐτοῦ λέγων ἐν τῇ ψυχῇ αὐ-
 τοῦ, τίς με ὄρα; σκότ. κύκλω μου, καὶ οἱ
 τοῖχοι με καλύπτουσι, καὶ θεοὶ με ὄρα, τί
 ὀλαβοῦμαι; τῶν ἀμαρτιῶν μου ἐμὴ μνη-
 σθήσεται ὁ ὕψιστος, καὶ ὀφθαλμοὶ ἀνθρώ-
 πων ὀφείβ. αὐτοῦ. κδ. καὶ ἐκ ἔγνω ὅτι
 ὀφθαλμοὶ κυρίου τοῦ ὕψιστου μυριοπλασί-
 ως ἡλίου φωτίζότεροί εἰσιν, οἱ ὀπιβλέποντες
 πάσας ὁδοὺς ἀνθρώπων, καὶ κατανοοῦντες
 εἰς ἀπόκρυφα μέρη. κε. πεινῆ κληθῆναι
 τὰ πάντα, ἕως καὶ μετὰ τὸ σιωπῆσαι
 καθορᾶ τὰ πάντα. κς. ἔτ. ἐν πλάι-
 αις πόλεως ἐκδικηθήσεται, καὶ ἔχ. ὑπε-
 νόησε, πιασθήσεται. κζ. ὁμοίως καὶ γυνὴ
 καταλείπουσα τὸν ἄνδρα αὐτὴν, καὶ περισῶ-
 σα κληρονομίαν ἐξ ἄλλου. κη. πρῶτον μὲν
 γὰρ ἐν νόμῳ ὕψιστου ἠπειθήσε, καὶ δεύτερον
 εἰς ἄνδρα αὐτῆς ἐπλημμέλησε, καὶ τὸ τρίτον
 ἐν πορνείᾳ ἐμοίχθησε, καὶ ἐξ ἄλλου ἀνδρὸς
 τέκνα παρέσθηκεν. κθ. αὐτὴ ἐν ἐκκλησίᾳ
 ἐξαχθήσεται, καὶ ὀπί τὰ τέκνα αὐτῆς ὀπι-
 σκωπήσει. λ. ἔ. ἀγαθώσουσιν υἱοὶ αὐτῶν
 ῥίζαν, καὶ οἱ κλάδοι αὐτῆς οὐκ οἴσουσι καρ-
 πόν. λα. καταλείψει εἰς κατάραν τὸ μνη-
 μόσῳον αὐτῆς, καὶ τὸ ὄνειδ. αὐτῆς ἐκ ἐξα-
 λφθή-

ληφθήσεται. καὶ Ἰππὶ γνώσονται οἱ καταλει-
φθέντες, ὅτι ἔθεν ἔστι κρεῖττον φόβου κυρίαι, καὶ
ἔθεν γλυκύτερον ἔ προσέχοντ' ἐν ἰολαῖς
θεοῦ. λβ. δόξα μεγάλη ἀκολουθεῖν
θεῷ, μακρότης δὲ ἡμερῶν τὸ προσληφθῆναι
σε ἕω' αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. κδ'

Η Σοφία αἰνέσει ψυχῇ αὐτῆς, καὶ ἐν
μέσῳ λαοῦ αὐτῆς καυχῆσεται. β. ἐν
ἐκκλησίᾳ ὑψίστου τὸ σῶμα αὐτῆς ἀνοίξει, καὶ
ἐνανθι διδάμειως αὐτῆς καυχῆσεται. γ. ἐγὼ
ἀπὸ σώματ' ὑψίστου ἐξῆλθον, καὶ ὡς ὁμί-
χλη κατεκάλυψα γλῶ. δ. ἐγὼ ἐν ὑψη-
λοῖς κατεσκλώωσα, καὶ ὁ θρόν' μου ἐν ὑψί-
λῳ νεφέλης. ε. γύρον ἔβρανου ἐκύκλωσα
μόνη, καὶ ἐν βάθει ἀβύσσων περιεπάτησα.
ς. ἐν κύματι θαλάσσης, καὶ ἐν πάσῃ τῇ γῆ
καὶ ἐν παντὶ λαῷ καὶ ἔθνεσι ἐκτησάμην, καὶ
μετὰ τῶν πάντων ἀνάπαυσιν ἐζήτησα, καὶ
ἐν κληρονομία τίνος αὐλιωθήσομαι; ζ. τό-
τα ἐνετείλατό μοι ὁ κτίστης ἀπάντων, καὶ ὁ
κτίσας με κατέπαυσε τὴν σκηνὴν μου, καὶ
εἶπεν, ἐν ἰακῶβ κατασκλώωσον, καὶ ἐν ἱερου-
σαλὴμ κατακληρονομήθητι. η. πρὸ ἔ αι-
ωνῶν

ὦν ὁ ἀπαρχῆς ἐκτίσε με, καὶ ἕως αἰῶνων ἔ-
 μὴ ἐλείπω. θ. ἐν σκηνῇ ἁγία ἐνώπιον
 αὐτῶ ἐλφτέρησα, καὶ ἔτως ἐν σιῶν ἐσηρί-
 χθην. ι. ἐν πόλει ἡγιασμένη ὁμοίως με
 κατέπαυσε, καὶ ἐν ἱερουσαλήμ ἡ ἐξουσία μου,
 καὶ ἐρρίζωσα ἐν λαῷ δεδοξασμένῳ, ἐν με-
 ρίδι κυρίου κληρονομίας αὐτῆς. ια. ὡς
 κέδρη ὕψώθην ἐν τῷ λιβάνῳ, καὶ ὡς κυπά-
 ρισος ἐν ὄρεσιν ἀερμῶν. ιβ. ὡς φοίνιξ ἀνυ-
 ψώθην ἐν γαδδί, καὶ ὡς φυτὰ ῥόδου ἐν ἱερι-
 χῶ. ιγ. ὡς ἐλαία ὀπρεπῆς ἐν πεδίῳ ὠ-
 ραίῳ, καὶ ὡς πλάτανος ἀνυψώθην ἀφ' ὕ-
 दाτος. ιδ. ὡς κιννάμωμον καὶ ὡς πά-
 λαθος δρωμάτων, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ
 ἔδωκα ὄσμιαν. ιε. ὡς χαλδάνη καὶ ὄνου καὶ
 σακχῆ, καὶ ὡς λιβάνος ἀτμός ἐν σκηνῇ. ις.
 ἐγὼ ὡς τερέβινθος ἐξέτενα κλάδους μου, καὶ οἱ
 κλάδοι μου δόξης καὶ χάριτος. ιζ. ἐγὼ ὡς
 ἄμπελος ἐβλάστησα ὄσμιαν, καὶ τὰ αἴθη-
 ρα μου καρπὸς δόξης καὶ πλάτεις. ιη. ἐγὼ μή-
 τηρ τῆς ἀγαπήσεως τῆς καλῆς, ἔφοβος ἔγνώ-
 σεως, ἔτ' ὅπως ἐλπίδος. ιθ. δίδωμι δὲ
 σὺν πάνσι τοῖς τέκνοις μου ἀφγενεῖς, τοῖς λε-
 γομένοις ὑπὸ αὐτῆς. κ. προσέλθετε πρὸς με
 οἱ ὀπιθυμουῦντές μου, ἔτι τὸ γεννημάτων μου
 ἐμπλή-

ἐμπλήσθητε. κα. τὸ γὰρ μνημόσυνόν με ὑ-
 πὲρ μέλι γλυκὺ, καὶ ἡ κληρονομία με ὑπὲρ
 μέλι τῷ κυρίου. κβ. οἱ ἐσθιοντές με ἔτι
 πυνάσουσι, καὶ οἱ πόνοιί με ἔτι διψήσουσι.
 κγ. ὁ ὑπακόων με ἐκ αἰχμηθήσεται δια-
 παντός, καὶ οἱ ἐργαζόμενοι ἐν ἐμοὶ ἐκ ἀμαρ-
 τήσουσι. κδ. ταῦτα πάντα βίβλῳ δια-
 θήκης θεῷ ὑψίστῃ. νόμῳ ὃν ἐνετείλατο ἡμῖν
 μαυσῆς, κληρονομίαν ἐν συναγωγαῖς ἰα-
 κώβ. κε. μὴ ἐκλύεσθε ἰσχύϊν ἐν κυρίῳ, ἵνα
 κραλαιώσῃ ὑμᾶς αὐτοῦ. κς. κολλᾶσθε πρὸς
 αὐτὸν, κύριε, παλιοκράτωρ ὁ θεὸς μόνῳ
 ἐστὶ, καὶ ἐκ ἔστιν ἔτι πλὴν αὐτοῦ σωτήρ. κζ.
 ἐμπιπλῶν ὡς φείσων πάντα τῆς σοφίας αὐ-
 τοῦ, καὶ ὡς ἡγρησ ἐν ἡμέραις νέων. κη. ὁ ἀ-
 ναπληρῶν ὡς δὲ φράτης σπύεσιν, καὶ ὡς ἰορδά-
 νης ἐν ἡμέραις θερισμοῦ. κθ. ὁ ἐκφαίνων,
 ὡς φῶς παιδείαν γνώσεως, καὶ ὡς γῆν ἐν
 ἡμέραις τρυγῆτου. λ. εἰ σπετέλεσεν ὁ
 πρῶτῳ γινῶναι αὐτῷ, καὶ ἔτις ὁ ἔχατῳ
 ἐκ ἐξιχνίασεν αὐτῷ. λα. διὰ τὸ γὰρ θαλάσ-
 σης ἐπληθύνθη τὰ διανοήματα αὐτῆς, καὶ ἡ
 βουλή αὐτῆς διὰ ἀβύσσου μεγάλης. λβ.
 ἐγὼ ἡ σοφία ὡς διώρυξ διὰ ποταμοῦ, καὶ ὡς
 ὑδραγωγὸς ἐξῆλθον εἰς παράδεισον. λγ. εἶπον,

πολλῶσ μου τὸν κῆπον τὸν ἄριστον, καὶ μεθύ-
 σω μου τὴν πρᾶσιαν τὴν δικαίαν. λδ. καὶ
 ἰδοὺ ἐγλήτεό μοι ἡ διώρυξ εἰς ποταμὸν, καὶ ὁ
 ποταμός μου ἐγλήτεο εἰς θάλασσαν. λε.
 ὅτι παιδείαν ὡς ὄρθρον φωτῶ, καὶ ἐκφανῶ
 αὐτὴν ἕως εἰς μακραί. λς. ὅτι διδασκα-
 λίαν ὡς προφητείαν ἐκχεῶ, καὶ καταλείψω
 αὐτὴν εἰς γενεὰς τῶν αἰῶνων. λζ. ἴδετε ὅτι
 ἐκ ἐμοὶ μόνω ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶσι τοῖς ἐκ-
 ζητῶσιν αὐτήν.

Κ Ε Φ. κέ'.

ΕΝ τρισὶν ὡραίοθλω καὶ αἰέτλω ὡραία ἕνα-
 ῖτι κυρίου, ἕνα ἴτι κυρίου καὶ αἰθρώπων. α.
 ὁμόνοιαν ἀδελφῶν. β. καὶ φιλίαν Ἐπλη-
 σίου. γ. καὶ αἰῆρ καὶ γυνῆ ἑαυτοῖς συμπε-
 ριφερόμενοι. β. τρία δὲ εἶδη ἐμίσησεν ἡ
 ψυχὴ μου, καὶ προσώχθισα σφόδρα τῇ ζωῇ
 αὐτῶν. α. πτωχὸν ὑπερήφανον. β. καὶ
 πλέπον ψεύτην. γ. καὶ γέροντα μοιχὸν
 ἐλαττούμενον σωέσει. γ. ἐν νεότητί σου ἔ-
 σωήγαγες, καὶ πῶς αὐτὴ εὖρης ἐν τῷ γήρα σσι
 δ. ὡς ὡραῖον πολιαῖς κρίσις, καὶ πρεσβυ-
 τέροις γνῶναι βουλή. ε. ὡς ὡραία γε-
 ρόντων σοφία, καὶ δεδοξασμένοις Διανόημα
 καὶ βεβλή.

ἢ βούλη. 5. σέφανⓄ γερόντων πολυ-
 πηρία, καὶ τὸ καύχημα αὐτῶν φόβⓄ κυρία.
 ζ. ἐννεὰ ὑπονοήματα ἐμακάρισα ἐν καρ-
 δία μου, καὶ τὸ δέκατον ἐρῶ ἐν τῇ γλώσῃ
 μου. α. αἰθραπⓄ Ἰπὶ τέκνοις δὲ φραϊνό-
 μενⓄ. β. ζῶν καὶ βλέπων Ἰπὶ πῶσει
 ἐχθρῶν. γ. μακάριⓄ ὁ σιωικῶν γυναι-
 κισυωετῆ. δ. καὶ ὅς ἐν γλώσῃ ἐκ ὠλί-
 θησε. ε. καὶ ὅς ἐκ ἐδύλευσεν αἰαξίῳ ἐαυ-
 τοῦ. 5. μακάριⓄ ὅς εὔρε φρόνησιν. ζ.
 καὶ ὁ διηγούμενⓄ εἰς ὦτα ἀκούοντων. η.
 ὡς μέγας ὁ δόξων σοφίαν. θ. ἀλλ' ἐκ ἐ-
 σιν ὑπὲρ τὸν φοβέμενον τὸν κύριον. ι. ἀ-
 γάπησις δὲ κυρίου ὑπὲρ πάντα ὑπερέβα-
 λεν εἰς φωτισμόν. Η. ὁ κρατῶν αὐτῷ ἴνι
 ὁμοιωθήσεται; θ. φόβⓄ κυρίου, δέχῃ
 ἀγαπήσεως αὐτοῦ. ι. πῶσις ἢ δέχῃ κολ-
 λήσεως αὐτοῦ. ια. πᾶσαν πληγὴν ἢ μὴ
 πληγὴν καρδίας, καὶ πᾶσαν πονηρίαν καὶ
 μὴ πονηρίαν γυναικός. ιβ. πᾶσαν ἐπα-
 γωγὴν ἢ μὴ ἐπαγωγὴν μισουύτων, ἢ πᾶ-
 σαν ἐκδίκησιν καὶ μὴ ἐκδίκησιν ἐχθρῶν. ιγ.
 ἐκ ἔστι κεφαλὴ ὑπὲρ κεφαλῆς ὄφεως, ἢ ἐκ
 ἔστι θυμὸς ὑπὲρ θυμοῦ ἐχθροῦ. ιδ. σιωι-
 κῆσαι λέοντι ἢ δράκοντι δόδοκῶ, ἢ σιωικῆ-
 σαι με-

σαι μετὰ γυναικὸς πονηρᾶς. ιε. πονηρία
 γυναικὸς ἀλλοτριῶι τὸ πρόσωπον αὐτῆς, καὶ
 σκοτοῖ τὸ πρόσωπον αὐτῆς ὡς ἄρκι. ις.
 ἀναμέσον τὸ πλεῖστον αὐτῆς ἀναπεσεῖται ὁ ἀνὴρ
 αὐτῆς, καὶ ἀκασίως ἀνασθενάζει δι' αὐτὴν. ιζ.
 μικρὰ πάντα κακία πρὸς κακίαν γυναικὸς,
 κληρῶ ἀμαρτωλῶ ἑπιπέσει αὐτῇ. ιη. ὡς
 ἀνάσασις ἀμμώδης ἐπὶ ποσὶ πρεσβύτου, ἕ-
 τως γυνὴ γλωσσώδης ἀνδρὶ ἡσύχῳ. ιθ. μὴ
 προσπέσης εἰς κάλλι. γυναικὸς, καὶ γυναι-
 κα μὴ ἐπιποθήσης εἰς τρυφλήν. κ. ὀργὴ καὶ
 ἀναιδέα καὶ αἰσχρὴ μεγάλη γυνὴ, εἰάν ἐπιχο-
 ρηγῇ τῷ ἀνδρὶ αὐτῆς. κα. καρδία ταπεινὴ
 καὶ πρόσωπον σκυθρωπὸν καὶ πλεγὴ καρδί-
 ας γυνὴ πονηρᾶ. κβ. χεῖρες παρεμῆναι
 καὶ γόνατα παραλελυμένα, ἥ τις ἔ παρα-
 καλέσει τὸν ἀνδρα αὐτῆς ἐν σενώσει. κγ.
 διπὸ γυναικὸς δεχθὴ ἀμαρτίας, καὶ δι' αὐτὴν
 διπλοθνήσκωμεν πάντες. κδ. μὴ δῶς διέξο-
 δον ὕδατι, μὴ δὲ γυναικὶ πονηρᾶ παρρησί-
 αν ἐξόδου. κε. εἰ μὴ παρβέῃ) κατὰ χεῖρά
 σε, διπὸ τῶν σαρκῶν σε διπότεμε αὐτὴν, δίδε εἰ
 ἀπόλυτον.

Κ Ε Φ. κς'.

Γυναικὸς

Γυνακὸς ἀγαθῆς μακάρι· ὁ αἰὴρ, καὶ ὁ
 δριβμὸς τῶν ἡμερῶν αὐτῆ διπλάσι·
 β. γυνὴ ἀνδρεία ἀφραίνει τὸν ἄνδρα αὐτῆς,
 καὶ τὰ ἔτη τῆς ζωῆς αὐτῆ πληρώσει ἐν εὐ-
 ριῳ. γ. γυνὴ ἀγαθὴ μερίς ἀγαθῆ, ἐν
 μερίδι φοβουμένων τὸν κύριον δοθήσεται. δ.
 πλῆσις δὲ καὶ πτωχῶ καρδία ἀγαθὴ πρὸς κύ-
 ριον, ἐν παντὶ καιρῷ πρόσωπον ἔχοντες ἰλα-
 ρὸν γαυριάσουσιν. ε. ἀπὸ τριῶν ἀλαβίθη
 μου ἡ καρδία, καὶ ἐπὶ τῷ τετάρτῳ προσώπῳ
 ἐφοβήθην. α. Διαβολῆ πώλεως. β. Ἐ-
 κκλησιαστικῶν ὄχλου. γ. καὶ καταψασμὸν
 ὑπὲρ θάνατον πάντα μοχθηρά. δ. Ἄ-
 χθῆ καρδίας καὶ πένθῆ γυνὴ αἰλιζήλῃ
 γυναικὶ καὶ μάστιγι γλώσσης πᾶσιν ἑπικοινων-
 νῆστα. ε. βοοζύγιον σαλδύμενον, γυνὴ
 πονηρὰ, ὁ κρατῶν αὐτῆς ὡς δρασόμενῃ
 σκορπίῳ. ζ. ὀργὴ μεγάλη γυνὴ μέθυσι· ἔ-
 ρεμβασὶς, καὶ πῦρ ἀχημοσιώλω αὐτῆ ἐ συγκα-
 λύψῃ. η. πορνεία γυναικὸς ἐν μετεωρισ-
 μοῖς ὀφθαλμῶν, καὶ ἐν τοῖς βλεφάροις αὐτῆ
 γνωσθήσεται. θ. ἐπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπλω
 σφρέωτον φυλακῆν· ἵνα μὴ ὄρῃσα ἀέσιν ἑαυ-
 τῆ χεῖρή). ι. ὀπίσω ἀναιδῆς ὀφθαλμοῦ φύλα-
 ξαι, καὶ μὴ θαυμάσης ἑὰν εἰς σὲ πλημμελήσῃ.

ια. ὡς

- ια. ὡς διψῶν ὁδοιπόρⓄ σόμα ἀνοίξει δὶρῶν
 πηγῶν, καὶ ἀπὸ παντὸς ὕδατⓄ τῆ σῶνευ
 γυς πίεται. ιβ. κατέκλιτι παντὸς πασ-
 σάλω καθήσεται, καὶ ἔναντι βέλους ἀνοίξει
 Φαρέτραν. ιγ. χάρις γυναικὸς τέρψις αἰ-
 δρα αὐτῆς, καὶ τὰ ὅσα αὐτοῦ πικρὰ ἢ ἴπι-
 σήμη αὐτῆς. ιδ. δόσις κυρίου γυνὴ σιγη-
 ρὰ καὶ εὐνοῦς, καὶ ἔκ ἐστὶν ἀνάλλαγμα πε-
 παιδευμένης ψυχῆς. ιε. χάρις ἴπι χάριτι
 γυνὴ ἀσχωτηρὰ ἔπιση, ἔ οὐκ ἔστι σαθ-
 μὸς πᾶς ἄξιⓄ ἐγκρατοῦς ψυχῆς αὐτῆς.
 ις. ἥλιⓄ ἀνατέλλων ἐν ὑψίστοις κυρίου, καὶ
 κάλλⓄ γυναικὸς ἀγαθῆς ἐν κόσμῳ οἰκίας
 αὐτῆς. ιζ. λύχνⓄ ἐκλάμπων ἴπι λυ-
 χνίας ἀγίας, καὶ κάλλⓄ προσώπῃ ἴπι ἥλι-
 κία σασίμη. ιη. σύλοι χρῦσοι ἴπι βάσε-
 σιν ἀργυραῖς, καὶ πόδες ὠραῖοι ἴπι σέρνοις
 διαθέσι. ιθ. τέκνον ἀκμῶν ἡλικίας σου
 σωτήρησον ὑγιῆ, καὶ μὴ δῶς ἀλλοτρίοις τὴν
 ἰσχύ σου. κ. ἀναζητήτας παντὸς πεδίου
 εὐγεῶν κληῶν, ἀπῆρε τὰ ἴδια σπέρματα, πε-
 ποιθῶς τῆ δὺγενεία σου. κα. ἔτως τὰ γεν-
 νήματά σου περιόντα καὶ παρρησίαν δὺγενείας
 ἔχοντα μεγαλιωῶσι. κβ. γυνὴ μιῶν
 ἴση σάλω λογιθήσεται. ὕπανδρⓄ δὲ, πύρ

γθ. θανάτου τοῖς χρωμένοις λογιθήσεται.
 κγ. γυνὴ ἀσεβῆς ἀνόμω μερὶς δοθήσεται,
 ἀσεβῆς δὲ δίδεται τῷ φοβουμένῳ τὸν κύριον.
 κδ. γυνὴ ἀχήμενῶν ἀτιμίαν κατατρέψει,
 θυγάτηρ δὲ ἀχήμενῶν καὶ τὸν ἀνδρα ἐντρα-
 πήσεται. κε. γυνὴ ἀδιάτρεπτιθ ὡς κύ-
 ων λογιθήσεται· ἡ δὲ ἔχουσα ἀιχμῶν,
 τὸν κύριον φοβηθήσεται. κς. γυνὴ αἰ-
 δρα ἴδιον τιμῶσα, σοφὴ πᾶσι φανήσεται·
 ἀτιμάζουσα δὲ, ἀσεβῆς ἐν ὑπερηφανίᾳ
 πᾶσι γνωθήσεται. κζ. γυναικὸς ἀγα-
 θῆς μακάριθ ὁ ἀνὴρ. ὁ γὰρ ἀρετῆς τῶν ἐ-
 τῶν αὐτοῦ, διπλάσιθ ἔσται. κη. γυνὴ
 μεγαλόφωνθ καὶ γλωσσώδης εἰς πολε-
 μίων τροπῶν θεωρηθήσεται. κθ. αἰ-
 θρώπικα δὲ παντὸς ψυχὴ ὁμοίωτροπθ τέ-
 τοις, πολέμου ἀκατασασίας πῶν ψυχῶν
 διατηθήσεται. λ. ἵπτι δυσὶ λελύπηται
 μὲν ἡ καρδία, ἔθπτι τῷ τρίτῳ θυμὸς μοι
 ἐπῆλθεν. α. ἀνὴρ πολεμιστῆς ὑπερῶν δι-
 ἔνδξαν. β. καὶ ἄνδρες συνετοὶ ἐὰν σκυ-
 βαλιθῶσιν. γ. ἐπανάγων ἀπὸ δικαιο-
 σωῆς εἰς ἀμαρτίαν, ὁ κύριθ ἐτοιμάσει αὐ-
 τὸν εἰς ῥομφαίαν. λα. μόλις ἐξαιρεῖται
 ἔμπορθ ἀπὸ πλημμελείας, καὶ οὐ δι-
 καωθή-

καιωθήσεται κάπηλ. ④ ἀπὸ ἀμαρτίας.

Κ Ε Φ. κζ'.

ΧΑριν ἀδιαφόρου πολλοὶ ἡμαρτον, καὶ ὁ
 ζητῶν πληθύνει ἀποστρέψει ὀφθαλμὸν
 αὐτῷ. β. ἀναμέσον ἀρμῶν λιθίνων παγή-
 σεται πάσαλα ④, καὶ ἀναμέσον πρᾶσεως
 καὶ ἀγορασμοῦ σωτηριεθῆσεται ἀμαρτία. γ.
 εἰ μὴ ἐν φόβῳ κυρίου κρατήση κατὰ πρου-
 δῶ, ἐν τάχει καταστραφήσεται αὐτῷ ὁ οἶκος ④,
 δ. ἐν σείσματι κοσκίνου διαμένει κόπεια, ἔ-
 τως σκῦλα ἀνθρώπου ἐν λογισμῷ αὐτῷ. ε.
 σκόνη κεραμέως δοκιμάζει κάμιν ④, καὶ πει-
 ρασμὸς ἀνθρώπου ἐν διαλογισμῷ αὐτῷ. ς.
 γεώργιον ξύλα ἐκφαίνει ὁ καρπὸς αὐτῷ, ἔτως
 λογισμὸς ἐνθυμήματ ④ ἐν καρδίᾳ ἀνθρώ-
 που. ζ. πρὸ λογισμοῦ μὴ ἐπαινήσης ἀν-
 δρα, ἔτι ④ ἢ πειρασμὸς ἀνθρώπων. η.
 εἰ μὴ διώκης τὸ δίκαιον καταλήψῃ αὐτὸ, καὶ
 ἐνδύσῃ αὐτὸ ὡς ποδήρη δόξης. θ. πειρᾶ-
 νὰ πρὸς τὰ ὅμοια αὐτοῖς καταλύσει, καὶ
 ἀλήθεια πρὸς τοὺς ἐργαζομένους ἐπανήξει.
 ι. λέων θήραν ἐνεδρᾷ, οὕτως ἀμαρτία
 τοῖς ἐργαζομένοις κακίαν. ια. διήγη-
 σις Ὀσεβοῦς Διαπαντὸς ἐν σοφίᾳ, ὁ δὲ ἄ-
 φρων

Φρων ὡς σελιῶν ἀλλοιοῦται. ιβ. εἰς μέ-
 στον ἀσιωτέων σωτήρησον καιρὸν, εἰς μέσον
 δὲ θλινομένων ἐνδελέχιζε. ιγ. διήγησις
 μαρῶν προσόχθισμα, καὶ ὁ γέλωσ αὐτῶν ἐν
 σπατάλῃ ἀμαρτίας. ιδ. λαλιὰ πολυόρ-
 κου ὀρθώσῃ τείχας, καὶ ἡ μάχη αὐτῶν ἐμ-
 φραγμὸς ὠρίων. ιε. ἔκχυσις αἵματ^ο
 μάχη ὑπερηφάνων, καὶ ἡ θλινομένης αὐτῆς
 ἀκοή μοχθηρά. ις. ὁ ἀποκαλύπτων μυστή-
 ρια ἀπώλεσε πῶσιν, καὶ ἔμῃ εὖρη φίλον
 πρὸς τὴν ψυχὴν αὐτῆς. ιζ. σέβρον φίλον,
 καὶ πεισώθητι μετ' αὐτῆς· εἰαὶ δὲ ἀποκαλύψης
 τὰ μυστήρια αὐτῆς, ἔμῃ καταδιώξης ὀπίσω
 αὐτῆς. ιη. καθὼς γὰρ ἀπώλεσεν ἄνθρωπος
 τὸ ἐχθρὸν αὐτῆς, ἔτῳσ ἀπώλεσε τὸ πλησίον αὐ-
 τῆς· καὶ ὡς πετφνὸν ἐκ χερσὸς σε ἀπολύσας, ἔ-
 τῳσ ἀφῆκας τὸ πλησίον, καὶ ἔθρηύσῃς αὐτὸν.
 ιθ. μὴ αὐτὸν διώξης, ὅτι μακρὰν ἀπέστη, καὶ
 ἐξέφυγεν ὡς δορκὰς ἐκ παγίδ^ο. κ. ὅτι
 τραῦμά ἐστι κατὰ δῆται, ἐκ λαιδορίας ἐστὶ διαλ-
 λαγή. ὁ ὃ ἀποκαλύψας μυστήρια ἀπώλεσε
 πῶσιν. κα. διανούων ὀφθαλμῶν τεκταίνῃ πο-
 νηρὰ, ἐκ ὁ εἰδὼσ αὐτῆς ἀποστήσει) ἀπ' αὐτῆς. κβ.
 ἀπέναντι τῶν ὀφθαλμῶν σου γλυκανεῖ τὸ
 στόμα αὐτῆς, καὶ ἔπι τῶν λόγων σε θαυμάσῃ.
 ὕστερον

ὑπερον δὲ Διατρέψῃ τὸ σῶμα αὐτοῦ, καὶ ἐν
 τοῖς λόγοις σου δώσῃ σκάνδαλα. κγ. πολ-
 λὰ ἐμίσησα, καὶ ἔχω ὁμοίωσα αὐτῷ, ἔο κῦ-
 ρι Ⓞ μισησει. κδ. ὁ βάλλων λίθον εἰς ὑψⓄ
 ἔπι κεφαλῆς αὐτοῦ βάλλει, καὶ πληγὴ δο-
 λία διαιρεῖ τρυῦμα. κε. ὁ ὀρύσσων βόθρον
 ἐμπεσεῖται εἰς αὐτὸν, καὶ ὁ ἰσῶν παγίδα
 ἀλώσεται ἐν αὐτῇ. κς. ποιοῦντι πονη-
 ρὰ ἐπ' αὐτὸν ἀυλιθήσεται, καὶ ἔμη ἔπιγνῶ
 πόθεν ἦκε αὐτῷ. κζ. ἐμπαιγμὸς καὶ ὀνφ-
 δισμὸς ὑπερηφάνων, καὶ ἡ ἐκδίκησις ὡς
 λέων ἐνεδρῶσῃ αὐτούς. κη. παγίδι ἀλώ-
 σονται οἱ ὄφραϊνόμενοι ἐν πῶσει δισεβῶν,
 καὶ ὀδυῖα καταναλώσῃ αὐτούς πρὸ τῆ θα-
 νάτου αὐτῶν. κθ. μιλῶν καὶ ὀργῇ καὶ ταῦ-
 τά ἐσι βδελύγματα, καὶ ἀνὴρ ἀμαρτωλὸς
 ἐγκρατὴς ἔσται αὐτῶν.

Κ Ε Φ. κη'.

Ο Εκδικῶν παρὰ κυρίου δὴρήσει ἐκδίκη-
 σιν, καὶ τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ Διατηρῶν
 Διατηρήσει. β. ἄφες τὸ ἀδίκημα τῷ πη-
 σίον, καὶ τότε δεηθέντⓄ σου αἱ ἀμαρτίαι σε
 λυθήσονται. γ. ἀνθρώπⓄ ἀνθρώπῳ σω-
 τηρεῖ

τηρεῖ ὀργλῶ, καὶ παρὰ κυρίου ζῆεῖ ἰάσιν;
 δ. καὶ ἐπ' ἀνθρώπον ὅμοιον αὐτῷ ἔκ ἔχει ἔλε-
 ον, καὶ περὶ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν δαίται; ε.
 αὐτὸς σὰρξ ὡν διατηρεῖ μιλῶν, καὶ τίς ἐξι-
 λάσεται τὰς ἀμαρτίας αὐτῶν; ς. μνήσθητε
 τὰ ἔσχατα, καὶ παύσαι ἐχθραίνων, καὶ μὴ μιλί-
 σης τῷ πλεσίον καταφθορὰν καὶ θάνατον, καὶ
 ἔμμενε ἐντολαῖς. ζ. μνήσθητε ἐντολῶν, καὶ
 μὴ μιλίσης τῷ πλεσίον, καὶ Διαθήκης ὑ-
 ψίστου, καὶ πάριδε ἀγνοίαν. η. ἀπόχου
 ἀπὸ μάχης, καὶ ἐλαττώσης ἀμαρτίας· ἀν-
 θρωπῶν γὰρ θυμώδης ἐκκαύσει μάχην.
 θ. αἰὴρ ἀμαρτωλὸς ταράζει φίλους, καὶ ἀνα-
 μέσον εἰρηνόωντων ἐμβαλεῖ Διαβολῶν. ι.
 κατὰ τὴν ὕλην τοῦ πυρὸς ἔτως ἐκκαυθήσε-
 ται. ια. κατὰ τὴν σερέωσιν τῆς μάχης τὸ
 πῦρ αὐξηθήτεται, κατὰ τὴν ἰαχὴν δ' ἀνθρώ-
 που ὁ θυμὸς αὐτῶν ἔσται, καὶ κατὰ τὴν πλοῦ-
 τον τῶν ἀνθρώπων αὐτοῦ ὀργλῶ αὐτῶν. ιβ.
 ἔρις κατασπύδουμένη ἐκκαίει πῦρ, καὶ μάχη
 κατασπύδουσα ἐκχέει αἷμα. ιγ. εἰὰν
 Φυσήσης εἰς σπινθῆρα καήσε), καὶ εἰὰν πύ-
 σης ἐπ' αὐτῶν ἀποσβεσθήσε). Ἐ ἀμφοτέρα ἐκ
 τῶν σώματός σου ἐκπορεύεται. ιδ. ψίθυρον
 καὶ δίγλωσσον καταράσασθε. πολλὰς γὰρ
 εἰρηνόων-

εἰρωδύοντας ἀπώλεσαν. ιε. γλώσσα
 διοσῆ πολλὰς ἐσάλωσε, καὶ διέστησεν αὐτὰς
 διπλὸ ἔθνος εἰς ἔθνη. καὶ πόλεις ἰαχυρὰς κα-
 θάρσεν, καὶ οἰκίας μεγιστάνων κατέσρεψε. ις.
 γλώσσα διοσῆ γυναικας ἀνδρείας ἐξέβαλε,
 καὶ ἐσέρησεν αὐτὰς τῶν πόνων αὐτῶν. ιζ. ὁ
 προσέχων αὐτῇ ἔμῃ εὐρη ἀνάπαυσιν, ἔμῃ κα-
 τασκηνώσκει μετὰ ἡσυχίας. ιη. πληγὴ
 μάστιγι ποιήσει μώλωπα, πληγὴ δὲ
 γλώσσης σωθλάσει ὅσέα. ιθ. πολλοὶ ἔπε-
 στον ἐν σώματι μαχαίρας, ἔσχε ὡς οἱ πεπλω-
 κότες ἀπὸ γλώσσαν. κ. μακάριος ὁ σκε-
 παθεὶς διπλὸ προσώπων αὐτῶν ὅς ἐδιήλθεν ἐν
 τῷ θυμῷ αὐτῶν. κα. ὅς ἐχ' ἔκλυσε τὸν ζυ-
 γὸν αὐτῶν, καὶ ἐν τοῖς δεσμοῖς αὐτῆς ἐκ ἐδέθη.
 κβ. ὁ γὰρ ζυγὸς αὐτῆς ζυγὸς σιδηρεὺς, καὶ οἱ
 δεσμοὶ αὐτῶν δεσμοὶ χαλκοῖ. κγ. θάνατος
 πονηρὸς ὁ θάνατος αὐτῶν, ἔλυσσε ληθῆς μάλ-
 λον ὁ ἄδης αὐτῶν. κδ. ἔμῃ κρηλήση δόσε-
 βῶν, καὶ ἐν τῇ φλογί αὐτῶν ἔμῃ καήσον. κε.
 οἱ καὶ ἀλείποντες τὸ κύριον ἐμπεσοῦν εἰς αὐ-
 τῶν, ἔμῃ ἐν αὐτοῖς ἐκκαυθήσονται, ἔμῃ ἔμῃ σβεσθή.
 κς. ἐπαποσαλήσονται αὐτοῖς ὡς λέων, ἔμῃ ὡς
 πάρδαλις λυμαίνεται αὐτὰς. κζ. ἰδὲ πε-
 ρίφραζον τὸ κλήμα σε ἀκάνθαις, καὶ τῷ σώ-
 ματι

ματί σου ποιήσον θυρώματα καὶ μοχλοῦς.
 κη. τὸ δρυγύριόν σου καὶ χρυσίον σου κατά-
 δησον, καὶ τοῦ λόγου σου ποιήσον ζυγόςαθ-
 μον, καὶ τὸ σῶματι σου ποιήσον θύραν καὶ
 μοχλόν, καὶ πρόσεχε μή πως ὀλιοθήσης
 ἐν αὐτοῖς, μὴ πείσης κατέναντι ἐνεδρῶν-
 τῶ.

Κ' Ε Φ. κθ'.

Ο Ποιῶν ἔλεθ δανθεῖ τῷ πλησίον, καὶ ὁ
 Ἰσραήλ τῇ χειρὶ αὐτοῦ τηρεῖ ἐνβολάς.
 β. δανθεῖσιν τῷ πλησίον ἐν καιρῷ χρείας αὐ-
 τοῦ, καὶ πάλιν ἀποδοθῶ τῷ πλησίον εἰς τὸν
 καιρὸν. γ. σφραῖσον λόγον σου, καὶ πι-
 σῶθητι μετ' αὐτοῦ, καὶ ἐν παντὶ καιρῷ εὔρη-
 σεις τὴν χρείαν σου. δ. πολλοὶ ὡς εὔρημα
 ἐνόμισαν τὸ δάνθ, καὶ παρέαχον κόπον
 τοῖς βοηθήσασιν αὐτοῖς. ε. ἕως ἔλαβη
 καταφιλεῖ χεῖρας αὐτοῦ, καὶ ἵπτι τῶν χη-
 μάτων ἔπλησίον ταπεινώσει φωνεῖ. ς. Ἐ
 ἐν καιρῷ ἀποδόσεως παρελκύσει χρόνον, καὶ
 ἀποδώσει λόγον ἀκηδίας, καὶ τὸν καιρὸν αἰ-
 τιάσεται. ζ. εἰὰν δὲ ἰσχύσει δούς, μόλις
 κομιᾶται τὸ ἥμισυ, καὶ λογιᾶται αὐτὸ ὡς
 εὔρημα. εἰ δὲ μὴ, ἀπεσέρησεν αὐτὸν τῶν

χρημάτων αὐτοῦ, καὶ ἐκλήσαντο αὐτὸν δωρεὰν
 ἐχθρόν. η. κατάρτας καὶ λοιδορίας ἀποδώ-
 σει αὐτῷ, αὐτὴ δόξης ἀποδώσει αὐτῷ ἀτι-
 μίαν. θ. πολλοὶ οὐκ χάριν πονηρίας ἀ-
 πέσρεψαν τὸν ἄνθρωπον, ἀποστρεφθῆναι δὲ
 βλαβήθησαν. ι. πλὴν ἵπτι ταπεινώσει
 μακροθύμησον, καὶ ἵπτι ἐλεημοσιῶν μὴ
 παρελκύσης αὐτόν. ια. χάριν ἐντολῆς
 ἀντιλαβοῦ πένητος, καὶ κατὰ πλὴν ἐνόησαν
 αὐτὸν μὴ ἀποσρέψης αὐτόν. ιβ. ἀπόλεσον
 δρυγύριον διὰ φίλον καὶ ἀδελφόν, ἔ μὴ κα-
 τάκρυβε αὐτὸ ὑπὸ τὸν λίθον εἰς ἀπώλψαν.
 ιγ. θές τὸν θησαυρόν σου κατ' ἐντολὰς ὑ-
 ψίσου, ἔ λυσιτελήσει σοι μάλλον ἢ τὸ χρυ-
 σίον. ιδ. σύγκυβσον ἐλεημοσιῶν ἐν τοῖς
 ταμείοις σου, καὶ αὐτὴ ἐξελεῖται σε ἐκ πά-
 σης κακώσεως. ιε. ὑπὲρ ἀσπίδα κράτους
 καὶ ὑπὲρ δόρυ ἀλκῆς κατέναντι ἐχθροῦ πο-
 λεμήσει ὑπὲρ σου. ις. αἰὲρ ἀγαθὸς ἐγλυή-
 σεται τὸν πλεῖστον, καὶ ἀπολωλεκῶς αἰχμῶν
 ἐγκαταλείψει αὐτόν. ιζ. χάριτας ἐγλυη-
 τοῦ μὴ ἵπτιλάθη, ἔδωκε γὰρ πλὴν ψυχῶν αὐτοῦ
 ὑπὲρ σου. ιη. ἀγαθὸν ἐγλυῖν ἀνατρέψει
 ἁμαρτωλός. ιθ. ἐγλυῶν φάσεται ἁμαρ-
 τωλὸς καὶ ἄχρητος, ἐν διανοίᾳ καταλείψει
 τὸν ῥυ-

ἐν ῥυσάμενον αὐτόν. κ. ἐγύη πολλὰς ἀ-
 πάλεσε κατὰ θιώντας, καὶ ἐτάλωσεν αὐ-
 τὰς ὡς κῦμα θαλάσσης. κα. ἀνδρας δυ-
 νατὰς ἀπώκισε, καὶ ἐπλανήθησαν ἐν ἔθνεσιν
 ἀλλοτρίοις. κβ. ἀμαρτωλὸς παραβαίνων
 ἐντολὰς κυρίου ἐμπεσεῖται εἰς ἐγύην, καὶ
 διώκων ἐργολαβίας ἐμπεσεῖται εἰς κρίσις.
 κγ. αἰνιλαβοῦ τὸ πλεῖστον κατὰ δυνάμιν
 σε, καὶ πρόσεχε σεαυτῷ μὴ ἐμπέσης. κδ.
 ζῆχὴ ζωῆς ἀνθρώπου ὕδωρ καὶ ἄρτος καὶ ἰμά-
 τιον, καὶ οἶκος καλύπτων ἀχρημοσιώην. κε.
 κρείσσων βίος πτωχοῦ ὑπὸ σκέπῃ δοκῶν,
 ἢ ἐδέσματα λαμπρὰ ἐν ἀλλοτρίοις. κς.
 ὅτι μικρὰ καὶ μεγάλα δοκίαν ἔχει, καὶ
 ὀνδισμόν οἰκίας σου μὴ ἀκούσης. κζ. ζωὴ
 πονηρὰ ἐξ οἰκίας εἰς οἰκίαν· καὶ ἔσται παροικί-
 σης, ἔκ ἀνοίξις σόμα. κη. ξενίᾳς καὶ πο-
 τιᾳς εἰς ἀχάριστα, καὶ πρὸς ὅτι τέτοις πι-
 κρὰ ἀκέρσις. κθ. παρέλθε πάροικε, κόσ-
 μησον τράπεζαν, καὶ εἴ τι ἐν τῇ χερί σου ψά-
 μισόν με. λ. ἐξελθε πάροικε ἀπὸ πρῶ-
 σώπου τῆς δόξης, χρεία τῆς οἰκίας, ἐπεξένω-
 ταί μοι ὁ ἀδελφός. λα. βαρῆα ταῦτα ἔ-
 χοντι φρόνησιν, ὅτι μνηστὴς οἰκίας καὶ ὀνδισ-
 μὸς δανείσθαι.

Ο Αγαπῶν τὸν υἱὸν αὐτοῦ, ἐνδεδελεχίσει μά-
 σιγας αὐτῷ, ἵνα δὲ φρανθῇ ἐπ' ἐσχά-
 των αὐτῷ. β. ὁ παιδῶν υἱὸν αὐτῷ, δὲ φραν
 θήσεται ἐπ' αὐτῷ, ἔ ἀναμέσον γνωρίμων
 ἐπ' αὐτῷ καυχήσεται. γ. ὁ διδάσκων τὸν
 υἱὸν, παραζηλώσει τὸν ἐχθρὸν, καὶ ἑναντι φί-
 λων ἀγαλλιάσεται ἐπ' αὐτῷ. δ. ἔτελεύ-
 τησεν αὐτῷ ὁ πατήρ, ἔ ὡς ἐκ ἀπέθανεν. ὁμοι-
 ον γὰρ αὐτῷ κατέλιπε μετ' αὐτόν. ε. ἐν τῇ
 ζωῇ αὐτοῦ εἶδε ἔ δὲ φραίθη ἐπ' αὐτῷ, ἔ ἐν
 τῇ τελευτῇ αὐτῷ ἐκ ἐλυπήθη. ς. ἑναντίον
 ἐχθρῶν κατέλιπεν ἕκδικον, ἔ τοῖς φίλοις
 ἀνταποδιδόντα χάριν. ζ. περιψήχων υἱὸν
 καταδεσμέσει τραύματα αὐτοῦ, ἔ ἴπτι
 πάση βοῇ ταραχθήσεται σπλάγχνα αὐτῷ.
 η. ἴππῳ ἀδάμας ἐκβαίνει σκληρὸς,
 καὶ υἱὸς αἰκιμένῳ ἐκβαίνει προαλής. θ.
 τιθλώησον τέκνον ἔ ἐκθαμβήσει σε, σύμ-
 παιζον αὐτῷ ἔ λυπήσει σε. ι. μὴ συγ-
 γελάσης αὐτῷ, ἵνα μὴ ὀδυνηθῆς, ἔ ἐπ'
 ἐσχάτων γομφιάση τοὺς ὀδόντας. ια. μὴ
 δῶς αὐτῷ ἐξουσίαν ἐν νεότητι, ἔ μὴ παρί-
 δης τὰς ἀγνοίας αὐτοῦ. ιβ. κάμψον
 τὸν τρά-

τὸν τράχηλον αὐτοῦ ἐν νεότητι, ἔφλασον τὰς
 πλευρὰς αὐτοῦ ἕως ἑσπίνης. ιγ. μή
 ποτε σκληρωθεὶς ἀπέθῃ σοι, καὶ ἔσαι σοι
 ὀδυῖν ψυχῆς. ιδ. παίδυσον τὸν ὕόν σου,
 καὶ ἔργασαι ἐν αὐτῷ, ἵνα μὴ ἐν τῇ ἀχρημοσύ-
 νῃ αὐτοῦ προσκόψῃς. ιε. κρείσων πτωχὸς
 ὑγιῆς ἔρχων τῇ ἕξει, ἢ πλούσιος μεμασι-
 γωμένος εἰς τὸ σῶμα αὐτοῦ. ις. ὑγεία καὶ
 ἀεξία βέλτιον πατρὸς χρυσοῦ, καὶ σῶμα
 εὐρωστον ἢ ὄλβος ἀμέτρητος. ιζ. ἐκ ἑσπ-
 πλουτος βελτίων ὑγείας σώματος, ἢ ἐκ
 ἑσπιν εὐφροσύνη ὑπὲρ χαρὰν καρδίας. ιη.
 κρείσων θάνατος ὑπὲρ ζωὴν πικρὰν ἢ
 ἀρρώστημα ἔμμονον. ιθ. ἀγαθὰ κεκλι-
 σμένα ἴππὶ σώματι κεκλισμένα, θεμάτα
 βρωμάτων παρακείμενα τάφω. κ. τί
 συμφέρει κάρπωσις εἰδώλω; ἔτε γὰρ ἔδεται,
 ἔτε μὴ ὀσφραθῆ. ἔτως ὁ ἐκδιωκόμενος
 ὑπὸ κυρίου. κα. ὁ βλέπων ἐν τοῖς ὀφθαλ-
 μοῖς καὶ σενάζων, ὥσπερ δὲ νοῦχος περι-
 λαβαίων παρθένον καὶ σενάζων. κβ. μὴ
 δῶς εἰς λύπην τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ θλί-
 ψῃς σεαυτὸν ἐν βουλῇ σου. κγ. δι-
 φροσύνη καρδίας αὐτῇ ζωῇ ἀνθρώπου,
 καὶ ἀγαλλίαμα ἀνδρὸς μακροημέρου.

κδ. ἀγάπα τὴν ψυχὴν σου, καὶ μὴ παρακάλει τὴν καρδίαν σου. καὶ λύπην μακρὰν ἀπόσησον ἀπὸ σοῦ, πολλὰς γὰρ ἀπώλεσε ἔ ἀπέκλιθεν ἡ λύπη. κε. ζῆλον καὶ θυμὸς ἐλατῆσιν ἡμέρας, ἔ πρὸ καιροῦ γῆρας ἄγει μέριμνα. κς. λαμπρὰ καρδία καὶ ἀγαθὴ ἰσχύς ἐδέσμασι τῶν βρωμάτων αὐτῆς ἰσχυρομελήσει).

Κ Ε Φ. λα΄.

Α Γρυπνία πλούτου ἐκτῆκει σάρκα, καὶ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὑπὸν. β. μέριμνα ἀγρυπνίας ἀπαιτήσῃ νυσαγμὸν, καὶ ἀρρώσημα βαρὺ ἐκνίψει ὑπνόν. γ. ἐκοπίασε πλούσιος ἐν συναγωγῇ χρημάτων, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει ἐμπίπλαται τρυφημάτων αὐτῆς. δ. ἐκοπίασε πτωχὸς ἐν ἐλατῶσει βίου, καὶ ἐν τῇ ἀναπαύσει αὐτῆς ἔπιδειξ γίνεται. ε. ὁ ἀγαπῶν χρυσίον ἐδικαιωθήσεται, καὶ ὁ διώκων διαφθορὰν ἐπιπλήσεται. ς. πολλοὶ ἐδέθησαν χάριν χρυσίου, καὶ ἐγενήθη ἡ ἀπώλεια αὐτῶν κατὰ πρόσωπον αὐτῶν. ζ. ξύλον προσκόμματος ἐσιτοῖς θυσιάζουσιν αὐτῶν. η. μακάριος πλούσιος ὃς ὄρεθη ἄμωμος, καὶ ὃς ὀπίσω

ὀπίσω χρυσίς ἐκ ἐπορεύθη. θ. Ἦς ἐστὶν ἔ-
 τϞ, καὶ μακαριῶμεν αὐτόν; ἐποίησε γὰρ θαυ-
 μάσια ἐν λαῶ αὐτῷ. ι. Ἦς ἐδοκιμάθη ἐν
 αὐτῷ καὶ ἐτελέφθη, καὶ ἔσαι εἰς καύχημα.
 ια. Ἦς ἐδύατο παραβλιῶναι, καὶ ἐκ ἐποίη-
 σε; ιβ. Διὰ τῷτο στερεωθήσεται τὰ ἀγα-
 θὰ αὐτῷ, καὶ τὰς ἐλεημοσυσίας αὐτῷ ἐκδιη-
 γήσεται ἐκκλησία. ιγ. Ἰπὶ τραπέζης
 μεγάλης καθίσας, μὴ αἰοίξης φάρυγγά σου
 ἐπ' αὐτῆς. καὶ μὴ εἴπης, πολλὰ γε τὰ ἐπ'
 αὐτῆς, μνήσθητι ὅτι κακὸν ὄφθαλμὸς πονη-
 ρός. ιδ. πονηρότερον ὄφθαλμοῦ ἢ ἐκίσει; ιε.
 Διὰ τῷτο ἀπὸ παντὸς προσώπου δακρυῖ.
 ις. Ἐὰν Ἰπὶβλέψῃ, μὴ ἐκτείνης χεῖρά σου,
 καὶ μὴ σιωθλίβου αὐτῷ ἐν τρυβλίῳ. ιζ.
 νόθ τὰ τῷ πλοσίον ἐκ σεαυτῷ, καὶ Ἰπὶ παν-
 τὶ ῥήματι διανοῦ. ιη. Φάγε ὡς ἄνθρωπος
 τὰ παρακείμενά σοι, καὶ μὴ διψασῶ, μὴ
 μισηθῆς. ιθ. παῦσαι πρῶτον χάριν παι-
 δείας, καὶ μὴ ἀπλησίου, μὴ ποτε προσκό-
 ψης, καὶ εἰ ἀναμέσον πλοσίονων ἐκάθισας,
 πρῶτερϞ αὐτῶν μὴ ἐκτείνης τὴν χεῖρά σου.
 κ. ὡς ἱκανὸν ἄνθρωπον πεπαιδευμένον καὶ ὀλί-
 γον, καὶ Ἰπὶ τῆς κοίτης αὐτῷ ἐκ ἀδμαίνει.
 κα. ὕπνϞ ὑγείας Ἰπὶ ἐντέρῳ μετρίῳ αἰέση

- πρώϊ, καὶ ἡ ψυχὴ αὐτῶν μετ' αὐτῶν. κβ. πόνος ἀγρυπνίας καὶ χολέρα καὶ σφόδρα μετὰ ἀνδρὸς ἀπλήσου. κγ. καὶ εἰ ἐβιάσθης ἐν ἐδέσμασιν, ἀνάστα μεσοπορῶν, ἔμεσον καὶ ἀναπαύσθη. κδ. ἀκουσὸν μετέκνον, ἕ μὴ ἐξεδενώσῃς με, ἕ ἐπ' ἐσχάτων θρήσεις τοὺς λόγους μου. κε. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου γίνου ἐντρεχῆς, ἕ πᾶν ἀρρώστημα ἐ μῆσοι ἀπαντήσῃ. κς. λαμπρὸν ἐπ' ἄρτοις βλογγῆσαι χεῖλη, μαρτυρία τῆς καλλονῆς αὐτῶν πωσῆ. κζ. πονηρῶ ἐπ' ἄρτω διαγογγύσει πόλις, ἕ ἡ μαρτυρία τῆς πονηρίας αὐτῶν ἀκριβῆς. κη. ἐν οἴνω μὴ ἀνδρίζε, πολλὰς γὰρ ἀπώλεσεν οἶνον. κθ. κάμινον δοκιμάζει σόμωμα ἐν βαφῆ, ἕτως οἶνον ἐν καρδίᾳ ὑπερηφάνων ἐν μέθῃ. λ. ἴπιστον ζωῆς οἶνον ἐν ἀνθρώποις, ἐὰν πίνῃς αὐτὸν ἐν μέτρῳ αὐτῶν. λα. τίς ζωὴ ἐλασομένου οἴνω, καὶ αὐτὸς ἔκτισται εἰς σφροσύνην ἀνθρώποις. λβ. ἀγαλλίαμα καρδίας, καὶ σφροσύνη ψυχῆς οἶνον πινόμενον ἐν καιρῷ αὐτάρκειας. λγ. πικρία ψυχῆς οἶνον πινόμενον πολλὸς, ἐν ἐρεθισμῶ καὶ ἀντιπλάματι. λδ. πληθύνει θυμὸν μέθῃ σφρονον εἰς πρόσκομμα, ἐλατῶν ἰσχυρῶ καὶ προσποιῶν τραύματα. λε.

τα. λε. ἐν συμποσίῳ οἴνου, μὴ ἐλέγξῃς τὸν
 πλεσίον, καὶ μὴ ἐξουθενώσης αὐτὸν ἐν δι-
 φροσυνῇ αὐτοῦ. λς. λόγον ὀφθισμοῦ μὴ
 εἴπῃς αὐτῷ, καὶ μὴ αὐτὸν θλίψῃς ἐν ἀπαν-
 τήσῃ αὐτοῦ.

Κ Ε Φ. λβ'.

Η Γέμενόν σε κατέστησαν, μὴ ἐπαίρου, γί-
 νου αὐτοῖς ὡς εἰς ἐξ αὐτῶν. β. φρόν-
 τισον αὐτῶν καὶ οὕτως κάθισον, καὶ πᾶσαν
 τὴν χρεῖαν σου ποίησον, καὶ δοκιμήσας
 ἀνάπαυται, ἵνα διφραθῇς δι' αὐτοὺς ἢ δι-
 κοσμίας χάριν, λάβῃς σέφανον. γ. λά-
 λησον πρεσβυτέρῳ, πρέπει γάρ σοι, ἐν ἀκρι-
 βείᾳ δὲ Ἰπσιήμῃς, καὶ ἐμποδίσῃς μουσικά.
 δ. ὅπου ἀκρόαμα, μὴ ἐκχέῃς λαλίαν, καὶ
 ἀκαίρως μὴ σοφίζου. ε. σφραγίς ἀνθρα-
 κῶν Ἰπὶ κόσμῳ χρευσῶ, σύγκριμα μουσι-
 κῶν ἐν συμποσίῳ οἴνου. ς. ἐν κατασκευ-
 άσματι χρευσῶ σφραγίς σμαράγδου, μέ-
 λῳ μουσικῶν ἐφ' ἡδῆ οἴνω. ζ. λάλησον
 νεανίσκῳ εἰ χρεῖά σου, μόλις δὲ εἰς ἐπερω-
 τηθῆς. η. κεφαλαίωσον λόγον, ἐν ὀλί-
 γοις πολλὰ, γίνου ὡς γινώσκων ἢ ἅμα σπα-
 πῶν. θ. ἐν μέσῳ μεγιστάνων μὴ ἐξιστάσῃ.

καὶ ὅπου γέροντες μὴ πολλὰ ἀδολέχει. ι.
 πρὸ βροντῆς κατασπύδει ἀστραπὴ, καὶ πρὸ
 αἰχμητηροῦ προελδύσεται χάρις. ια. ἐν
 ὥρᾳ ἐξεγείρου, καὶ μὴ ἐράγει, δρότρεχε εἰς
 οἶκον καὶ μὴ ῥαθύμει. ιβ. ἐκεῖ παῖζε καὶ
 ποιή τὰ ἐνθυμήματά σου, καὶ μὴ ἐν ἀμαρ-
 τiais καὶ λόγῳ ὑπερηφάνῳ, καὶ ὅτι τῆτοις
 διλόγησον τὴν ποιήσαντά σε, καὶ μεθύσκον-
 τά σε διὰ τῶν ἀγαθῶν αὐτοῦ. ιγ. ὁ φοβού-
 μενος κύριον, ἐκδέξεται τὴν παιδείαν αὐτοῦ,
 καὶ οἱ ὀρθρίζοντες δώσουσιν δόδοκίαν. ιδ.
 ὁ ζητῶν νόμον ἐμπλησθήσεται αὐτοῦ, καὶ ὁ ὑπο-
 κρινόμενος σκανδαλισθήσεται ἐν αὐτῷ. ιε.
 οἱ φοβούμενοι κύριον δώσουσι κρίμα, καὶ δι-
 καιώματα ὡς φῶς ἐξάψουσιν. ις. ἀνθρω-
 πος ἀμαρτωλὸς ἐκκλίνει ἐλεγμὸν, καὶ κα-
 τὰ τὸ θέλημα αὐτοῦ ἐξευρίσκει σύγκριμα.
 ιζ. αἰὴρ βουλήσ ἐμὴ παρίδη θλιβήματα, ἀλ-
 λότερι δὲ καὶ ὑπερήφανος ἐκαταπήξεν
 φόβον, καὶ μετὰ τὸ ποιῆσαι μετ' ἐαυτοῦ ἀνευ
 βουλήσ. ιη. ἀνευ βουλήσ μηθὲν ποιήσῃς,
 καὶ ἐν τῷ ποιῆσαι μὴ μεταμελοῦ. ιθ. ἐν ὁ-
 δῷ αἰτιπλώματος μὴ πορεύσῃ, καὶ μὴ προσκό-
 ψῃς ἐν λιθάδεσι. κ. μὴ πικρῶσῃς ἐν ὁδῷ
 ἀπροσκόπιον, καὶ διὰ τῶν τέκνων σε φύλα-
 ξαι. κα.

ξαι. κα. ἐν παντί ἔργῳ ἀγαθῷ πίστευε τῆ ψυχῆ σου, καὶ γὰρ τὸ ἐστὶ τήρησις ἐντολῶν. κβ. ὁ πισθῶν κυρίῳ προσέχει ἐντολῆ, καὶ ὁ ἀπειθῶς ἐπ' αὐτῷ ἐκ ἐλαττωθήσεται.

Κ Ε Φ. λγ'.

ΤΩ Φωβούμενῳ τὸν κύριον ἐκ ἀπαλήσει κακόν, ἀλλ' ἐν πειρασμῷ καὶ πάλιν ἐξαιρεῖται αὐτόν. β. ἀνὴρ σοφὸς ἐμισήσῃ νόμον, ὁ δὲ ὑποκρινόμενος ἐν αὐτῷ, ὡς ἐν καταγίδι πολλῶν. γ. ἀνθρώπος συνετὸς ἐμπισθῶσι νόμῳ, καὶ ὁ νόμος αὐτῷ πιστὸς, ὡς ἐρώτημα δῆλον. δ. ἐτοίμασον λόγον, καὶ ἔτις ἀκροθήσῃ· σιώδησον παιδείαν, καὶ τότε ἀποκρίθητι. ε. τροχὸς ἀμάξης ἀπλάγχνα μωρῶν, ὡς ἄζων σρεφόμενος ὁ διαλογισμὸς αὐτῶν. ς. ἵππος εἰς ὀχείαν, ὡς φίλος μῶκος, ὑποκάτω παντὸς ὀπικαθημένου χρεμετιῆ. ζ. Διατὴν ἡμέρα ὑπερέχει ἡμέρας, καὶ πᾶν φῶς ἡμέρας ἐν αὐτοῦ ἀφ' ἡλίου. η. ἐν γνώσει κυρίου διεχωρίσθησαν, καὶ ἠλλοίωσε καιρὸς καὶ ἐορτάς. Ἐ ἀπ' αὐτῶν ἀνύψωσε καὶ ἠγίασε, καὶ ἐξ αὐτῶν ἔθηκεν εἰς ῥυθμὸν ἡμερῶν. θ. καὶ ἀνθρώποι πάν-

ποι πάντες ἀπὸ ἐδάφους, καὶ ἐκ γῆς ἐκλήθη
 ἀδάμ. ι. ἐν πλήθει Ἰπσιήμης κύριος διε-
 χώρισεν αὐτὰς, καὶ ἠλλοίωσε τὰς ὁδοὺς αὐτῶν.
 ια. ἐξ αὐτῶν βίολόγησε καὶ ἀνύψωσε, καὶ ἐξ
 αὐτῶν ἠγίασε, καὶ πρὸς αὐτὸν ἤγειρεν. ιβ.
 ἀπ' αὐτῶν κατηράσατο καὶ ἐταπείνωσε, καὶ
 ἀνέτρεψεν αὐτὰς ἀπὸ σάσεων αὐτῶν. ιγ.
 ὡς πηλὸς κεραμέως ἐν χερσὶ αὐτοῦ, πᾶσαι αἱ
 ὁδοὶ αὐτοῦ κατὰ τὴν βουλομένην αὐτοῦ. ἕτως
 ἀνθρώπος ἐν χερσὶ ποιήσαντος αὐτὸν, ἀπο-
 δουῶναι αὐτοῖς κατὰ τὴν κρίσιν αὐτοῦ. ιδ.
 ἀπέναντι τοῦ κακοῦ καὶ ἀγαθοῦ, καὶ ἀπέναν-
 τι τοῦ θανάτου καὶ ζωῆς. ιε. ἕτως ἀπέναντι
 ἀμαρτωλοῦ ὁ βίβλος, καὶ ἕτως ἀπέναντι
 ἀνδρὸς βίβλου ὁ ἀμαρτωλός. ις. καὶ
 ἕτως ἐμβλεψόντες εἰς πάντα τὰ ἔργα τοῦ φύσις,
 δύο δύο, ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός. ιζ. καὶ γὰρ ἔ-
 χασθε ἠχεύπησα. ὡς καλαμῶμενος ὁπί-
 στω τρυγητῶν ἐν βίολογίᾳ κυρίου ἐφθασα, καὶ
 ὡς τρυγῶν ἐπλητα λυών. ιη. κατανοή-
 σατε ὅτι ἐκ ἐμοὶ μόνω ἐκοπίασα, ἀλλὰ πᾶ-
 σι τοῖς ζητοῦσι παιδείαν. ιθ. ἀκούσατε
 μεγαλάνους, καὶ οἱ ἠγούμενοι ἐκκλησίας ἐν-
 ωλίσαθε. κ. ἡμεῖς καὶ γυναῖκες, ἀδελ-
 φῶν καὶ φίλων, μὴ δῶτε ἐξουσίαν Ἰπσι
 ἐν ζωῇ

ἐν ζωῇ σου, καὶ μὴ δῶς ἐτέρῳ τὰ χρήματά σε,
 ἵνα μὴ μεταμεληθεῖς δέη περὶ αὐτῶν, καὶ
 ἕως ἐλθῆς καὶ ἔσιπνοῦ ἐν σοὶ, μὴ ἀλλάξης
 σεαυτὸν πᾶσι σαρκί. κβ. κρείσσον γάρ ἐστι
 τὰ τέκνα δεηθῆναι σε, ἢ σὲ ἐμβλέπειν εἰς χεῖ-
 ρας ἡῶν σῶ. κγ. ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις σου
 γίνου ὑπεράγων, καὶ μὴ δῶς μῶμον ἐν τῇ δό-
 ξη σε. κδ. ἐν ἡμέρᾳ συντελείας ἡμερῶν
 ζωῆς σου, ἔν καιρῷ τελουτῆς Διάδο^ϑ κλη-
 ρονομίαν. κε. χορηγία καὶ ράβδ^ϑ ἔ-
 φορητὰ ὄνω, ἄρτ^ϑ καὶ παιδεία καὶ ἔργα οἰ-
 κέτη. κς. ἔργασαι ἐν παιδείᾳ, καὶ ζητήσῃ
 ἀνάπαυσιν. ἀνεῖς χεῖρας αὐτῶ, καὶ ζητήσῃ ἐ-
 λθερίαν. κζ. ζυγὸς καὶ ἱμάς κάμπησι τρά-
 χηλον, καὶ οἰκέτη κακῆργῶ τρέβλαι ἔ-
 βάσανοι. κη. ἐμβαλε αὐτὸν εἰς ἐργασίαν, ἵνα μὴ
 δργῆ. πολλὴ γὰρ κακίαν ἐδίδαξεν ἡ δργία.
 κθ. εἰς ἔργα καλᾶσῃσον, καθὼς πρέπει αὐτῶ
 ἔ- εἰ μὴ πρῆταρχῆ, βάρων τὰς πέδας αὐ-
 τῶ. λ. καὶ μὴ περιουσίας πᾶσι σαρκί,
 καὶ ἀνευ κρίσεως μὴ ποιήσῃς μὴδέν. λα.
 εἰ ἔστι σοι οἰκέτης, ἔσω σοι ὡς ἡ ψυχὴ σε, ὅτι
 ἐν αἵματι ἐκήλωσεν αὐτόν. λβ. εἰ ἔστι σοι οἰ-
 κέτης, ἄγε αὐτόν ὡς ἀδελφόν, ὅτι ὡς ἡ ψυ-
 χὴ σε ἐπιδείξῃς αὐτοῦ. λγ. εἰ μὴ κακώσῃς
 αὐτόν

αὐτὸν ἀδίκως, ἔ ἀπάρας ἀπαδράση, ἐν ποία
ὁδῶ ζητήσῃς αὐτόν;

Κ Ε Φ. λδ'.

Κ ΕΝΑΙ ΑΙ ΕΛΠΙΔΕΣ ΚΑΙ ΨΕΥΔΕΙΣ ΑΣΩΕΤΩ
ΚΑΙΝΔΡΙ, ΚΥ ΕΝΥΠΝΙΑ ΑΝΑΠΙΕΡΞΟΥΝ ΑΦΡΟΝΑΣ.
β. ὡς ὁ δρασομένῳ σκιάς, ἔ διώκων ἀνέ-
μους, ἔ τως ὁ ἐπέχων ἐνυπνίοις. γ. τῆτο
κατὰ τῆτο ὄρασις ἐνυπνίων, κατέναντι προ-
σώπῃ ὁμοίωμα προσώπου. δ. ἀπὸ ἀκα-
θάρτου τί καθαρῶθῃσεται; καὶ ἀπὸ ψευ-
δῆς ἢ ἀληθεύσει; ε. μαντεία ἔ οἰωνισμοὶ
ἔ ἐνυπνια, μάταιά ἐστι, καὶ ὡς ὠδινέσης φαν-
τάζεται σου ἡ καρδία. ς. εἰ μὴ παρὰ
ὕψιστου ἀποσαλῆ ἐν Ἰπισκοπήσου, μὴ δῶς
εἰς αὐτὰ τὴν καρδίαν σου. ζ. πολλὰς γὰρ
ἐπλαῖητε τὰ ἐνυπνια, καὶ ἐξέπεσον ἐλπίζοντες
ἐπ' αὐτοῖς. η. ἀνευ ψεύδους σωτλελεθῆ-
σεται νόμῳ, καὶ σοφία σώματι πῶσῳ τελεί-
ωσις. θ. αἴηρ πεπλανημένῳ ἔγνω πολ-
λὰ, ἔ ὁ πολυπῆρῳ ἐκδιηγῆσεται σωίε-
σιν. ι. ὅς ἐκ ἐπφράθη οἶδεν ὀλίγα, ὁ δὲ
πεπλανημένῳ πληθύνει πανουργίαν.
ια. πολλὰ εἴρακα ἐν τῇ ἀποπλανήσῃ μου,
καὶ τὰ πλάσματα τῶν λόγων μου σωίεσις
μου. ιβ.

μου. ιβ. πλεονάκεις ἕως θανάτου ἐκινδύ-
 νευσα, καὶ διεσώθην τέτων χάριν. ιγ.
 πνεῦμα φοβουμένων τὸν κύριον ζήσεται, ἢ γὰρ
 ἐλπίς αὐτῶν ἐπὶ τὸν σώζοντα αὐτούς. ιδ.
 ὁ φοβούμενος τὸν κύριον ἔσται βλαβηθήσεται,
 καὶ ἔμὴ δὲ λιάσῃ ὅτι αὐτὸς ἐλπίς αὐτοῦ. ιε.
 φοβουμένου τὸν κύριον, μακαρία ἡ ψυχὴ. ἵνα
 ἐπέχει, καὶ ἴσως αὐτοῦ σήριγμα. ις. οἱ ὀφθαλ-
 μοὶ κυρίου ἐπὶ τὰς ἀγαπῶντας αὐτὸν, ἵνα
 σπισμὸς δυναστείας ἐσὶ σήριγμα ἰσχύου. ιζ.
 σκέπη ἀπὸ καύσεων, καὶ σκέπη ἀπὸ μεσημ-
 βρίας, φυλακὴ ἀπὸ προσκόμματ^{ος} ἐβρο-
 χῆς πλώσεως. ιη. αὐψῶν ψυχῶν καὶ φω-
 τίζων ὀφθαλμοὺς, ἵασι διδοὺς, ζωὴν ἐδύλο-
 γίαν. ιθ. θυσιάζων ἐξ ἀδίκου, προσφορὰ
 μεμωκημένη, καὶ ἐκ εἰς δόδοκίαν δωρήματα
 ἀνόμων. κ. ἐκ δόδοκ^{ῆς} ὁ ὕψιστος προσφο-
 ραῖς ἀσεβῶν, ἔσται ἐν πλῆθει θυσιῶν ἐξιλιά-
 σκεται ἀμαρτίας. κα. θυῶν ἦν ἐναντι τοῦ
 πατρὸς αὐτοῦ ὁ προσάγων θυσίαν ἐκ χρημά-
 των πονηρῶν. κβ. ἄρτ^{ος} ἐπιδομένων ζωῆ
 πτωχῶν, ὁ ἀποσερῶν αὐτὸν ἀνθρώπ^{ου} αἱμά-
 των. κγ. φονεύων τὸν πλοσιόν ὁ ἀφαιρέ-
 μενος συμβίωσιν, καὶ ἐκχέων αἷμα ὁ ἀπο-
 σερῶν μισθὸν μισθῶ. κδ. εἰς οἰκοδομῶν,

H

καὶ εἰς

Ἐ εἰς καταλύων, ἢ ὠφελῶσι πλεῖον ἢ κόπεις;
 κε. εἰς διχόμενῳ ἢ εἰς καταρῶμενῳ, ἢ-
 νῳ φωνῆς εἰσακέσεται ὁ δεσπότης; κς.
 βαπτίζομενῳ διπὸ νεκρῶ, καὶ πάλιν ἀπτό-
 μενῳ αὐτῶ, ἢ ὄφελῳ ἐν τῷ λυτρῶ αὐτῶ;
 κζ. ἕτως αἰθρωπῳ νηστῶν ἵπτι τῶ ἀμαρ-
 τιῶν αὐτῶ, Ἐ πάλιν πορευόμενῳ, καὶ ταῦτα
 ποιῶν, τῶ προσευχῆς αὐτῶ ἢς εἰσακέσεται, καὶ
 ἢ ὠφέλησεν ἐν τῷ ταπείνωθῆναι αὐτῶ;

Κ Ε Φ. λέ'.

Ο Σωτηρῶν νόμον, πλεονάζει προσφορᾶς.
 β. Φυσιάζων σωτηρίας ὁ προσέχων ἐν-
 τολαῖς, ἢ ἀνταποδίδῶς χάριν, ὡς προσφέ-
 ρων σεμίδαλιν, καὶ ὁ ποιῶν ἐλεημοσύνην,
 Φυσιάζων αἰνέσεως. γ. Βδοκία κυρίου
 διποσιῶναι διπὸ πονηρίας, καὶ ἐξίλασμός ἀ-
 ποσιῶναι διπὸ ἀδικίας. δ. μὴ ὀφθῆς ἐνώ-
 πιον κυρίου κενός, πάντα γὰρ ταῦτα χάριν
 ἐντολῆς. ε. προσφορὰ δικαίᾳ λιπαίνει Φυ-
 σιασῆριον, καὶ ἡ βωδία αὐτῆς ἐναντι ὑψίστου.
 ς. Φυσία ἀνδρὸς δικαίου δεκτὴ, καὶ τῶ μνη-
 μόσιων αὐτῆς οὐκ ἵπιληθῆσεται. ζ. ἐν
 ἀγαθῶ ὀφθαλμῶ δόξασον τὸν κύριον, καὶ
 μὴ σμι-

μὴ σμικρῶν ἀπαρχῶν χερῶν σου. η. ἐν
 πάσῃ δόσει ἰλάρωσον τὸ πρόσωπόν σου, καὶ ἐν
 Ὀφροσυνῇ ἀγίασον δεκάτην. θ. δὸς ὑψί-
 σω κατὰ τὴν δόσιν αὐτῆ, καὶ ἐν ἀγαθῷ ὀφθαλ-
 μῷ καθέρεμα χειρός. ὅτι κύριος αὐταπο-
 διδῆς ἐστίν, καὶ αὐταποδώσει ἐπιπλάσια. ι.
 μὴ δωροκόπει, καὶ γὰρ προσδέξῃ, καὶ μὴ ἔπεχε
 θυσιὰ ἀδίκην, ὅτι κριτὴς κύριός ἐστι, καὶ οὐκ
 ἐστὶ παρ' αὐτῷ δόξα προσώπου. ια. ἐλή-
 ψεται κύριος πρόσωπον Ἰσραὴλ πτωχῶν, καὶ δέη-
 σιν ἠδικημένου εἴσακῆσεται. ιβ. ἐμὴ ὑ-
 περίδη ἰκετείαν ὀρφανῶν καὶ χήραν ἐὰν ἐκχέη
 λαλιάν. ιγ. ἐχὶ δάκρυον χήρας Ἰσραὴλ σια-
 γόνα καταβαίνει; καὶ ἡ καλαβόησις αὐτῆς
 Ἰσραὴλ τῷ καλαγαγόντι αὐτῆ. ιδ. Θεραπείων
 ἐν Ὀδοκίᾳ δεχθήσεται, καὶ ἡ δέησις αὐτῆ ἕως
 τῶν νεφελῶν σιώψει. ιε. προσευχὴ τα-
 πεινῶν νεφέλας διῆλθε, καὶ ἕως σιων ἐγείνηται, καὶ
 μὴ παρακληθῆ, καὶ οὐ μὴ ἀποστῆ ἕως αὐ-
 τῆ Ἰσραὴλ κέψεται ὁ ὑψίστος. ις. κρινεῖ δικ-
 αίους, καὶ ποιήσει κρίσιν, καὶ ὁ κύριος καὶ
 μὴ βραδυῶν, καὶ δὲ μὴ μακροθυμῆσιν ἐπ' αὐ-
 τοῖς ὁ κραταίος. ιζ. ἕως αὐτῆ τρίψῃ ὀσφύ-
 ἀνελεημόνων, καὶ τοῖς ἔθνεσιν αὐταποδώσει
 ἐκδίκησιν. ιη. ἕως ἐξάρῃ πλῆθος ὑβριστῶν,

καὶ σκῆπτρα ἀδίκων σωτήριψι. ιθ. ἕως ἀνταποδώσει ἀνθρώπῳ κατὰ τὰς πράξεις αὐτοῦ, καὶ τὰ ἔργα ἀνθρώπων κατὰ τὰ ἐνθυμήματα αὐτοῦ. κ. ἕως ἀνὴ κρήνη πλὴν κρήνῃ τῆς λαῶν αὐτῶν, καὶ ὄφρα αὐτὸς ἐν τῷ ἐλέει αὐτοῦ. κα. ὡς ὠραῖον ἐλεῖ ἐν καιρῷ τῆς λύψεως, ὡς νεφέλαι ὑετοῦ ἐν καιρῷ ἀβροχίας.

Κ Ε Φ. λς'

Ελέησον ἡμᾶς δέσποτα ὁ θεὸς πάντων, καὶ Ἰσπίβλεψον, καὶ Ἰσπίβαλε τὸν φόβον σου Ἰσπί πάντα τὰ ἔθνη τὰ μὴ ἐκζητοῦντά σε. β. ἐπάρον πλὴν χεῖρά σου ἐπὶ ἔθνη ἀλλότρια ἰδέτωσαν πλὴν δυναστείαν σου. γ. ὡσπερ ἐνώπιον αὐτῶν ἠγάθης ἐν ἡμῖν, ἔταίς ἐναντίον ἡμῶν μεγαλυθεῖης ἐν αὐτοῖς, καὶ Ἰσπιγνώτωσάν σε καθάπερ ἔ ἡμεῖς σε ἔγνωμεν. δ. ὅτι ἐκ ἔσε θεὸς πλὴν σὺ κύριε, ἐγκαίνισσον σημεῖα καὶ ἀλλοίωσον θαυμάσια. ε. δόξατον χεῖρα καὶ βραχίονα δεξιόν, ὅπως διηγῶνται τὰ θαυμάσιά σου. ς. ἔγειρον θυμὸν καὶ ἐκχεε ὀργὴν, ἔπαρον ἀνιδίκων καὶ ἐκτριψον ἐχθρόν. ζ. απεῦσον καιρὸν καὶ μνήσθητι ὀργῆς, καὶ ἐκδιηγησάσῃ σοι τὰ θαυμά-

Θαυμάσιά σε. η. ἐν ὀργῇ πυρὸς κατα-
 βρωθήτω ὁ σαζόμενος, καὶ οἱ κακοῦντες τὸν
 λαόν σε εὐροίσαν ἀπώλφαι. θ. σιώτριψον
 κεφαλὰς δρχόντων ἐθνῶν, λεγόντων, ἐκ ἔστι
 πλὴν ἡμῶν. ι. σιβάγαγε πάσας φυ-
 λαὶς ἰακῶβ, καὶ κατακληρονόμησαι αὐτὰς
 καθὼς ἀπαρχῆς. ια. ἐλέησον λαόν κύριε
 κεκλημένον ἐπ' ὀνόματί σε, καὶ ἰσραὴλ ὃν
 πρωτόγονον ὠνόμασας. ιβ. οἰκίηρον πόλιν
 ἀγιάσματός σου ἱερουσαλήμ, τόπον κατα-
 παύσεώς σε. ιγ. πλῆσον σιών ἄραι τὰ
 λόγια σου, καὶ ἀπὸ τῆς δόξης σε τὸν λαόν σε.
 ιδ. δὸς μαρτύριον τοῖς ἐν δρχῆ κήσμασί σε,
 καὶ ἔγερσον προφήτας ἐπ' ὀνόματί σου. ιε.
 δὸς μισθὸν τοῖς ὑπομένουσί σε, καὶ οἱ προ-
 φῆταί σου ἐμπισθῆθήτωσαν. ις. εἰσάκου-
 σον κύριε δεήσεως τῶν οἰκετῶν σε, κατὰ τὴν
 δολογίαν ἀαρὼν περὶ τοῦ λαοῦ σου, καὶ γνώ-
 σονται πάντες οἱ ἐπὶ τῆς γῆς, ὅτι σὺ κύριος
 τῶν αἰώνων. ιζ. πάντα βρώμα φάγεται κοι-
 λία, ἔστι δὲ βρώμα βρώματ' κάλλιον. ιη.
 φάρυγγ' γδύεται βρώματα θήρας, ἕτως καρ-
 δια σωετὴ λόγους ψευδεῖς. ιθ. καρδία
 σρεβλή δώσῃ λύπην, καὶ αἴθρωπ' πολύ-
 πφρ' αὐταποδώσει αὐτῷ. κ. πάντα ἄρ-

ρενα Ἰπιδέξει) γυνή, ἔστι γὰρ θυγάτηρ θυγα-
 τρὸς κρείσων. κα. κάλλⓄ γυναικὸς ἰλα-
 ρυῖαι πρόσωπον, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν Ἰπιδυμίαον
 ἀνθρώπου ὑπεράγει, εἰ ἔστιν Ἰπιδὶ γλώσσης
 ἔλεⓄ Ἐ πραότης καὶ ἰασίς. κβ. ἔκ ἔστιν
 ὁ ἀνὴρ αὐτῆς καθ' ἑἷς ἀνθρώπων. κγ. ὁ
 κλάμενⓄ γυναικὶ ἐνάρχεται κλήσεως, βοη-
 θὸν κατ' αὐτὸν καὶ σύλον ἀναπαύσεως. κδ.
 ἔκ ἔστι φραγμὸς ἀφάρρα γήσεται κλήμα, Ἐ
 ἔκ ἔστι γυνή σενάξει πλανώμενⓄ. κε. ἴς
 γὰρ πικρὸς δὲ ζώνω ληστῆ σφαλλομένω ἔκ
 πόλεως εἰς πόλιν; ἔτως ἀνθρώπων μὴ ἔχοντι
 νοσισιὰ καὶ καλαλύοντι ἔάν ὀψίση.

Κ Ε Φ. λζ'.

ΠΑΣ ΦίλⓄ ἐρεῖ, ἐφιλίασα καὶ γὰρ, ἀλλ'
 ἔστι ΦίλⓄ ὀνόματι μόνον ΦίλⓄ. β.
 ἔκτι λύπη μένει ἕως θανάτου; ἐταῖρⓄ καὶ Φί-
 λⓄ τρεπόμενⓄ εἰς ἔχθραν. γ. ὦ πονη-
 ρὸν ἐνθύμημα, πότεν ἐκυλίσθης καλύψαι
 τὴν ξηραὴν ἐν δολιότητι; ἐταῖρⓄ Φίλω σιω-
 διαιτᾶ ἐν ὀφροσυνῇ, καὶ ἐν καιρῷ θλίψεως
 ἔσται ἀπέναντι. δ. ἐταῖρⓄ Φίλω συμπονεῖ
 χάριν γαστρὸς, καὶ ἐναντι πολεμίσ λήφεται
 ἀπίδα. ε. μὴ Ἰπιδάθῃ φίλον ἐν τῇ ψυχῇ
σθ, καὶ

σθ. Ἐ μὴ μνημονώσης αὐτῶ ἐν χρεῖμασί σου.
 ς. μὴ βελύξῃ μετὰ τῶ ὑποβλεπομένων σε, Ἐ
 ὑπὸ τῶν ζηλουῶτων σε κρύψον βελών. ζ.
 πᾶς σύμβουλος ἔξαιρεῖ βελών, ἀλλ' ἔστι
 τυμβουλῶν εἰς ἑαυτόν. η. ὑπὸ συμβούλων
 φύλαξαι ψυχὴν σου, καὶ γνώθι πρότερον ἢς
 αὐτῶ χρεῖα. κ. γὰρ αὐτῶ ἑαυτῶ συμβουλεύει).
 ς. μὴ ποτε βάλῃ ἴππὶ σοὶ κληῖρον, καὶ ἔπη
 ται καλὴ ὁδὸς σου, καὶ σήσεται ἕξεναντίας
 δεῖν τὸ συμβουλομένον σοι. ι. μὴ συμβου-
 λῶν μετὰ τῶ ὑποβλεπομένων σε. ια. Ἐ
 ὑπὸ τῶν ζηλουῶτων σε κρύψον βουλών. ιβ.
 μετὰ γυναικὸς περὶ ἀντιζήλου αὐτῆς. ιγ.
 καὶ μετὰ δόλου περὶ πολέμου. ιδ. μετὰ
 ἐμπορίου περὶ μεταβολίας. ιε. καὶ μετὰ
 ἀγοράζοντι περὶ πρᾶσεως. ις. μετὰ
 βουκαίου περὶ δόχαριστίας. ιζ. καὶ μετὰ
 ἀελεήμοντι περὶ χρησιονθείας. ιη. μετὰ
 ὀνηροῦ περὶ πάντων ἔργων. ιθ. καὶ μετὰ
 κοδίου ἐπετείου περὶ σωτελείας. κ. οἰ-
 κτη δόργῳ περὶ πολλῆς ἐργασίας. κα. μὴ
 ἔπχε ἴππὶ τούτοις περὶ πάσης συμβουλίας,
 ἀλλ' ἢ μετὰ ἀνδρὸς δόσεβῶς ἐνδελέχιζε. κβ.
 ὃν ἀπὸ πηγῶν σωτηροῦντα ἐντολὰς κυρίου,
 ὃς ἐν τῇ ψυχῇ αὐτοῦ κατὰ τὴν ψυχὴν σου.

καὶ ἐὰν πλάσῃς, σωμαλήσῃ σοι. κγ. καὶ
 βεβλήκω καρδίας τῆσον, ἔγάρ ἐσι σοι πιστό-
 τερⓄ αὐτῆς. ψυχὴ γὰρ ἀνδρὸς ἀπαγέλλειν
 ἐνίοτε ἔωθεν, ἢ ἐπὶ σκοποὶ καθήμενοι ἵπτι
 μετεώρῃ ἵπισκοπῆς. κδ. καὶ ἵπτι πᾶσα
 τῆτοις δεήθητι ἕ ὑψίστῃ, ἵνα δὴθῶν ἢ ἀλί-
 θεια πλὴν ὁδόν σου. κε. ἀρχὴ πάντῃς ἔργῃ,
 λόγⓄ, καὶ πρὸ πάσης πράξεως βουλή. κς.
 ἔχνη αἰσθητικῆς, χαρᾶς πρόσωπον. κζ.
 τέσσαρα μέρη ἀνατέλλῃ, ἀγαθόν, κακόν, ζῶν,
 θάνατⓄ, καὶ ἡ κυριόουσα αὐτῶν ἐνδελεχίῃ
 γλῶσσά ἐστιν. κη. ἐστὶν αἰὲρ πανοῦργⓄ
 πολλῶν παιδευτῆς, καὶ τῆ ἰδία ψυχῆ ἀχρη-
 στός ἐστιν. κθ. ἐστὶν ὁ σοφίζόμενⓄ ἐν λι-
 γοῖς μισητός, ἔτⓄ πάσης σοφίας καθι-
 σερῆσει. λ. ἔγὰρ ἐδόθη αὐτῷ παρὰ κυρίου
 χάρις, ὅτι πάσης σοφίας ἐσερῆθη. λα. ἔτι
 σοφὸς τῆ ἰδία ψυχῆ, καὶ οἱ καρποὶ τῆς σω-
 σεως αὐτῆς ἵπτι σώματⓄ αἰνετοί. λβ. αἰὲρ
 σοφὸς τὸν ἑαυτῆ λαὸν παιδεύῃ, καὶ οἱ καρ-
 ποὶ τῆς σωσεως αὐτῆς πιστοί. λγ. αἰὲρ
 σοφὸς πληθύνεται διλογίας, καὶ μακαρί-
 σιν αὐτὸν πάντες οἱ ὀρώντες. λδ. ζῶν ἀν-
 δρὸς ἐν ἀριθμῷ ἡμερῶν, καὶ αἱ ἡμέραι ἰσ-
 ραὴλ αἰαριθμητοί. λε. σοφὸς ἐν τῆ λαῶ
 αὐτῆ

σε, καὶ ἤρε πόνον αὐτοῦ. η. μυρεψὸς ἐν τρί-
 τοις ποιήσει μίγμα, καὶ ἔ μὴ σιωτελεθῆ
 τὰ ἔργα αὐτοῦ, καὶ εἰρήνῃ παρ' αὐτοῦ ἔσιν
 ἔπι προσώπου τῆς γῆς. θ. τέκνον ἐν ἀρ-
 ρωσήματι σε μὴ παρὰ βλεπε, ἀλλ' εὐξακυ-
 ρίω, καὶ αὐτὸς ἰάταί σε. ι. ἀπόστησον πλημ-
 μελείας καὶ εὐθικων χεῖρα, ἔ ἀπὸ πάσης ἀ-
 μαρτίας καθάρισον καρδίαν. ια. δὸς δῶδι-
 αν ἔ μνημόστων σεμιδάλεως, καὶ λίπανον
 προσφορὰν, ὡς μὴ ὑπάρχων. ιβ. καὶ ἰα-
 τρῶ δὸς τόπον, καὶ γὰρ αὐτὸ ὁ κύριος ἔκτισε, ἔ
 μὴ ἀποστήτω σε, καὶ γὰρ αὐτὸς χεῖρα. ιγ. ἔσιν
 ὅτε καιρὸς, καὶ ἐν χερσὶν αὐτὸ δῶδιά. καὶ γὰρ αὐ-
 τοὶ κυρίως δεηθήσονται, ἵνα ἐνδώσῃ αὐτοῖς ἀνά-
 παυσιν καὶ ἰατὴν χάριν ἐμβιώσεως. ιδ. ὁ ἀ-
 μαρτῶνων ἐνανθὸν ἔ ποιήσασθαι αὐτὸ ἐμπέσοι
 εἰς χεῖρας ἰατρῶ. ιε. τέκνον ἔπι νεκρῶ κα-
 τάγαγε δάκρυα, καὶ ὡς δὲ πὰ πάχων ἐναρξαι
 θρῦνων. ις. κατὰ τὴ πλὴ κρίσιν αὐτὸ, περι-
 σφλον τὸ σῶμα αὐτὸ, καὶ μὴ ὑπερίδης πλὴ τα-
 φλὴ αὐτὸ. ιζ. πίκρανον κλαυθμὸν, καὶ θέρ-
 μανον κοπετ, ἔ ποιήσων τὸ πένθος κατὰ πλὴ
 ἀξίαν αὐτὸ. ιη. ἡμέραν μίαν καὶ δύο χάριν
 διαβολῆς, ἔ παρακληθήτη λύπης ἕνεκα. ιθ.
 ἀπὸ λύπης γὰρ ἐκβαίνει θάνατος, καὶ λύ-
 πη καρ-

πη καρδίας κάμψψ ἰσχύ. κ. ἐν ἐπαγω-
 γῇ παραμένει ἢ λύπη, ἢ βίβη πῶχῃ κατά-
 ρα καρδίας. κα. μὴ δῶς εἰς λύπην τὴν
 καρδίαν σε, δόξῃσον αὐτῷ, μνηστὴς τὰ
 ἔργατα, μὴ ὀπιλάθη. κβ. ἔ γάρ ἐσιν ἐπά-
 νοδῶ, ἢ τῆτον ἐκ ὠφελήσεως, καὶ σεαυτὸν
 κακῶσε. κγ. μνήσθητι τὸ κρίμα μου, ὅτι
 ἔτῳς καὶ τὸ σὸν. ἐμοὶ χθές, καὶ σοὶ σήμερον.
 κδ. ἐν ἀναπαύσει νεκροῦ καλῶ παυσον τὸ μνη-
 μόσιμον αὐτοῦ, ἔ παρακλήθητι ἐπ' αὐτῷ ἐν
 ἐξόδῳ πνεύματός αὐτοῦ. κε. σοφία γραμ-
 ματέως ἐν δικαιοῦν ἁλοῦν, καὶ ὁ ἐλατῆμε-
 νῶ πρᾶξι αὐτοῦ ἔ σοφιοθήσει. κς. ἔ σο-
 φιοθήσει ὁ κρατῶν δρότερον, καυχώμενῶ ἐν
 δόρατι κέντερον. κζ. βόας ἐλαύνων ἢ ἀνατρεφό-
 μενος ἐν ἔργοις αὐτοῦ, ἔ ἡ δειγῆσις αὐτοῦ ἐν ἡοῖς
 ταύρων. κη. καρδίαν αὐτοῦ δώσε ἐκδῆναι αὐ-
 λακας, ἢ ἡ ἀρεπνία αὐτοῦ εἰς χορλάσμαλα δα-
 μάλεων. κθ. ἔτῳς πᾶς τέκτων ἔ δὲ χιλιέκλων,
 ὅσις νύκτωρ ὡς ἡμέραν διάγει. λ. οἱ γλύ-
 φοντες γλήμμαλα σφραγίδων, ἔ ὀπιμονὴ αὐ-
 τοῦ ἀλλοιωῦσαι ποικιλίαν. λα. καρδίαν αὐτοῦ δώ-
 σει εἰς τὸ ὁμοιωῦσαι ζωγραφίαν, ἔ ἡ ἀρεπνία
 αὐτοῦ σιωλεῦσαι ἔργον. λβ. ἔτῳς χαλκεὺς
 καθήμενος ἐγγὺς ἄκμονος, ἢ κάλαμαυθαίων
 ἐν ἔργῳ

ἐν ἔργῳ σιδήρεα. λγ. ἀτμίς πυρὸς τήξει
 σάρκα αὐτῆ, καὶ ἐν θερμῇ καμίνῳ Διαμαχή-
 σεται. λδ. Φωνὴ σφύρας καὶ ἄκμονο
 καινιῶ τὸ ἔσ αὐτῆ, καὶ κατέναντι ὁμοιώμα-
 τος σκότους οἱ ὀφθαλμοὶ αὐτῆ. λε. καρ-
 δίαν αὐτῆ δώσῃ εἰς σωτέλφαν ἔργων, καὶ ἡ ἀ-
 χρυπνία αὐτῆ κοτμήσῃ ἰπὶ σωτελείας.
 λς. ἔτως κεραμίδες καθήμενο ἐν ἔργῳ αὐ-
 τῆ, καὶ συστρέφον ἐν ποσὶν αὐτῆ τροχόν. λζ.
 ὅς ἐν μερίμνῃ κείται Διαπαντὸς ἰπὶ τὸ ἔργον
 αὐτῆ, καὶ ἐναρίθμινο πάντα ἡ ἐργασία αὐτῆ.
 λη. ἐν βραχίονι αὐτῆ τυπώσῃ πηλόν, καὶ
 πρὸ ποδῶν κάμψῃ ἰαχὴ αὐτῆ. λθ. καρ-
 δίαν ἰπιδώσῃ εἰς τὸ σωτελέσαι τὸ χρίσμα,
 καὶ ἡ ἀχρυπνία αὐτῆ καθαρίσαι κάμινον.
 μ. πάντες ἔτοι εἰς χεῖρας ἑαυτῶν ἰπίσθ-
 σαν, καὶ ἕκαστο ἐν τῷ ἔργῳ αὐτῆ σοφίζεται.
 μα. ἀνευ αὐτῶν ἐκ οἰκισθήσεται πόλις, καὶ
 ἐ παροικήσασιν, ἐδὲ περιπατήσασιν. μβ.
 ἐν βουλή λαῶ ἐ ζητηθήσονται, καὶ ἐν ἐκκλη-
 σία ἐχὶ περκαλουῖται. μγ. ἰπὶ δίφρον
 δικαστῶν ἐ καθιουῖται, καὶ διαθήκῃ κρίμα-
 τος ἐ διανοηθήσονται. μδ. ἐ δὲ μὴ ἐκ-
 φάνωσι παιδείαν καὶ κρίμα, καὶ ἐν παραβο-
 λαῖς ἐχὶ δρεθήσονται. με. ἀλλὰ κτήμα
 αἰῶν

αἰῶνⓄ σφριῶσι, καὶ ἡ δέησις αὐτῶν ἐν ἔργα
σία τέχνης. μς. πλὴν ἔσθ' ἸπιδιδόντⓄ
τὴν ψυχὴν αὐτῶν, καὶ ἀγνωσμένου ἐν νόμῳ
ὑψίστου.

Κ Ε Φ. λθ'.

ΣΟΦΙΑΝ πάντων ἀρχαίων ἐκζητήσῃ, καὶ
ἐν προφηταῖς ἀποληθῆσεται. β.
διήγησιν ἀνδρῶν ὀνομαστῶν σωτηρησῃ,
καὶ ἐν σφοδαῖς παραβολῶν σωφισλεύσει).
γ. ἀπόκρυφα παροιμιῶν ἐκζητήσῃ, καὶ ἐν
αἰνίγμασι παραβολῶν ἀνασφραγήσεται. δ.
ἀαμέσον μεγαλειῶν ὑπερησῃ, καὶ ἐναντι
ἡγουμένων ὀφθήσει). ε. ἐν γῆ ἀλλοτριῶν
ἐθνῶν διελεύσεται, ἀγαθὰ γὰρ καὶ κακὰ ἐν αἰ-
θρώποισι ἐπέερασε. ς. τὴν καρδίαν αὐτοῦ
Ἰπιδώσῃ πρὸς κύριον, ὀρθρίσαι πρὸς τὸν
ποιήσαντα αὐτόν. ζ. καὶ ἐναντι ὑψίστου
δεηθήσει), ἔσθ' αἰσῆσι τὸ σῶμα αὐτῶν ἐν προσευ-
χῇ, καὶ περὶ τῶν ἁμαρτιῶν αὐτῶν δεηθήσεται.
η. εἰάν ὁ κύριⓄ ὁ μέγας θέλη, πνύματι
σωσεως ἐμπληθήσεται. θ. αὐτῶς ἀ-
ομβρίσῃ ῥήματα σοφίας αὐτοῦ, καὶ ἐν προσ-
ευχῇ ἐξομολογήσεται τῷ κυρίῳ. ι. αὐτῶς
κατευθυνεῖ βουλήν αὐτῶν καὶ Ἰπιδήμω, καὶ ἐν
τοῖς

τοῖς ἀποκρύφοις αὐτῷ διανοηθήσεται. ια. αὐτὸς ἐκφανεῖ παιδείαν διδασκαλίας αὐτῷ, καὶ ἐν νόμῳ θεότητος κυρίως καυχήσεται. ιβ. αἰνέσασσι τὴν σωῆσιν αὐτῷ πολλοὶ, ἕως τῶν αἰῶνων· ἐκ ἐξάλθηθήσεται ιγ. ἀποστήσεται τὸ μνημόσμων αὐτῷ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῷ ζήσεται εἰς γενεὰς γενεῶν. ιδ. τὴν σοφίαν αὐτῷ διηγήσεται ἔθνη, καὶ τὸν ἔπαινον αὐτοῦ ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. ιε. ἐὰν ἐμμεῖνη, ὄνομα καταλείψει ἢ χίλιοι, καὶ ἐὰν ἀναπαύσῃται ἐμποιεῖ αὐτῷ. ις. ἔτι διανοηθεὶς ἐκδιηγήσομαι, ὅτι ὡς διχομυρία ἐπληρώθη. ιζ. εἰσακέσαστέ με ὅποι, καὶ βλασφήσατέ ὡς ῥόδον φυόμενον ἐπὶ ῥύματι ὕδατος. ιη. καὶ αἰθήσατε αὐτῷ ὡς κρίνον, ἀείδοτε ὁσμῶν, καὶ αἰνέσατε ἄσμα. ιθ. βιολογήσατε τὸν κύριον ἐπὶ πάνσι τοῖς ἔργοις αὐτοῦ, ἐν ὕδατις χαλέων καὶ ἐν κιννύραις. κ. καὶ ἔτι εἰρήτε ἐν ἐξομολογήσει, τὰ ἔργα κυρίου πάντα καλὰ σφόδρα. κα. καὶ πάντες πρόσαγμα ἐν καιρῷ αὐτῷ ἔσαι. κβ. ἐκ ἔσιν εἰπεῖν τί τῆτό ἐστι, πάντα γὰρ ταῦτα ἐν καιρῷ αὐτῶν ζητηθήσεται. κγ. ἐν λόγῳ αὐτοῦ ἔση, ὡς θεμῶν ὕδατος, καὶ ἐν ῥήματι σώματος αὐτοῦ ἀποδοχεῖα ὑδάτων. κδ. ἐν

πρόσα-

προσάγματι αὐτῆ πάσα ἡ δόδοκία, καὶ ἔκ
 ἔστιν ὃς ἐλαττώσει τὸ σωτήριον αὐτῆ. κε. ἔρ-
 γα πάσης σαρκὸς ἐνώπιον αὐτῆ, καὶ ἔκ ἔστι
 κρυβῦναι ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν αὐτῆ. κς.
 ἀπὸ τῶν αἰῶν εἰς τὸν αἰῶνα ἐπέβλεψε, ἔκ
 δὲν ἔστι θαυμάσιον ἐναντίον αὐτῆ. κζ. ἔκ
 ἔστιν εἰπεῖν, ἢ τί τό ἔστι; πάντα γὰρ εἰς χρείαν
 αὐτῶν ἔκτισται. κη. ἡ δόλογία αὐτῆ ὡς πο-
 ταμὸς ἐπεκάλυψε, καὶ ὡς κατακλυσμὸς
 ξηρὰν ἐμέθυσεν. κθ. ἔτως ὀργλὴ αὐτῆ ἔθνη
 κληρονομήσει, ὡς μετέσρεψεν ὕδατα εἰς ἄλ-
 μιν. λ. αἱ ὁδοὶ αὐτῆ δὴταί τοῖς ὀπίοις,
 ἔτως τοῖς ἀνόμοις προσκόμματα. λα. ἀ-
 γαθὰ τοῖς ἀγαθοῖς ἐκίσει ἀπ' ἀρχῆς, ἔτως
 τοῖς ἀμαρτωλοῖς κακά. λβ. ἀρχὴ πάσης
 χρείας εἰς ζωὴν ἀνθρώπου, ὕδωρ καὶ πῦρ καὶ σίδη-
 ρος καὶ ἄλας, ἔσμιδαλις πυρῆ, ἔσ γάλα ἔ-
 μέλι, αἷμα σαφυλῆς καὶ ἔλαιον καὶ ἰμάτιον.
 λγ. πάντα ταῦτα τοῖς δόσεβέσιν ἀγαθὰ,
 ἔτως τοῖς ἀμαρτωλοῖς τραπήσει εἰς κακά.
 λδ. ἔστι πνεύματα ἀ εἰς ἐκδίκησιν ἔκτισται,
 καὶ ἐν θυμῶ αὐτῶν ἐσερέωσε μάστιγας αὐ-
 τῶν. λε. ἐν καιρῶ σωτελείας ἰσχυρὸν ἐκ-
 χέουσι, καὶ τὸν θυμὸν τοῦ ποιήσαντος αὐ-
 τὸν κοπάσουσι. λς. πῦρ καὶ θάλασσα ἔ-
 λιμὸς

λιμὸς καὶ θάνατος, πάντα ταῦτα εἰς ἐκδί-
κην ἐκλίσαι. λζ. θηρίων ὀδόντες, καὶ σκορ-
πίοι, καὶ ἔχιδες, καὶ ῥομβαία ἐκδικούσα εἰς ὅλε-
θρον ἀσεβεῖς. λη. ἐν τῇ αἰατολῇ αὐτῆς δι-
φραθήσον), καὶ ἵπτι τῆς γῆς εἰς χεῖρας ἐτοι-
μαθήσονται, καὶ ἐν καιροῖς αὐτῶν ἔ παρα-
θήσονται λόγον. λθ. Διὰ τῆτο ἐξ ἀρχῆς
ἐσηρίχθην, καὶ διανοήθην, καὶ ἐν γραφῇ ἀφῆκα.
μ. τὰ ἔργα κυρίου πάντα τὰ ἀγαθὰ, καὶ
πάντα χεῖρα ἐν καιρῷ αὐτῆς χορηγήσῃ, καὶ
ἐκ ἐσιν εἰπεῖν τῆτο τῆτο πονηρότερον. μα.
πάντα γὰρ ἐν καιρῷ δοκιμηθήσεται. μβ.
καὶ νῦν ἐν πάτῃ καρδία καὶ σῶμα, ὑμνήσατε,
καὶ δόλογήσατε τὸ ὄνομα κυρίου.

Κ Ε Φ. μ'.

Ασχολία μεγάλη ἐκλίσαι παντὶ ἀθρώ-
πῳ, ἐ ζυγὸς βαρὺς ἵπτι ἕως ἀδάμ. β.
ἀφ' ἡμέρας ἐξόδου ἐκ γαστρὸς μητρὸς αὐτῆς,
ἕως ἵπτιροφῆς ἡμέρας εἰς μητέρα πάντων.
γ. τῆς ἀλαλογισμὸς αὐτῶν καὶ φόβον καρ-
δίας, ἵπτινοια προσδοκίας ἡμέρα τελευτῆς.
δ. ἀπὸ καθημένου ἵπτι θρόνου δόξης καὶ ἕως
τελαπφωμένον, ἐν γῆ καὶ ἀποδῶ. ε. ἀπὸ
φοροῦτ

Φοροῦντ[⊙] ὑακίνθινον ἢ σέφανον, ἢ ἕως πε-
 ριβαλλομένου ὠμόλινον. ε. θυμὸς ἢ ζή-
 λ[⊙], ταραχὴ καὶ σάλ[⊙], καὶ φόβ[⊙] θα-
 νάτ[⊙], ἢ μίμημα ἢ ἔρις, ἢ ἐν καιρῷ ἀνα-
 παύσεως ἵπτι κοίτης ὑπν[⊙] νυκτὸς ἀλλοιοῖ
 γνῶσιν αὐτῆ. ζ. ὀλίγον ὡς ἐδέν ἐν ἀναπαύ-
 σει, ἢ ἀπ' ἐκείνου ἐν ὑπνοῖς ὡς ἐν ἡμέραις
 σκοπιᾶς. η. τεθορυβημέν[⊙] ἐν ὀράσει
 καρδίας αὐτῆ, ὡς ἐκφυγῶν διπὸ προσώπου
 πολέμου. θ. ἐν καιρῷ σωτηρίας αὐτῆ ἐξη-
 γέρθη, ἢ διπλοαυμάζων εἰς ἐδένα φόβον, μετὰ
 πάσης σαρκὸς διπὸ αἰθρώπ[⊙] ἕως κήλυος. ι.
 καὶ ἵπτι ἀμαρτωλῶν ἐπιπλάσια πρὸς ταῦ-
 τα. θάνατ[⊙] ἢ ἔρις ἢ ῥομφαία ἢ αἷμα,
 ἐπαγωγαὶ λιμῆ[⊙] ἢ σωτήριματ[⊙] ἢ μάστι-
 γ[⊙]. ια. ἵπτι τὸς αἰόμους ἐκλήθη ταῦ-
 τα πάντα, ἢ δι' αὐτῆς ἐχρέτο ὁ κατακλυ-
 σμός. ιβ. πάντα ὅσα διπὸ γῆς, εἰς γλῶ-
 ἀνασρέφει, καὶ διπὸ ὑδάτων εἰς θάλασσαν
 ἀνακάμπει. ιγ. πᾶν δῶρον ἐ ἀδικία ἐξα-
 λφθῆσεται, ἢ πῖσις εἰς τὸν αἰῶνα σῆνεται.
 ιδ. χεῖματα ἀδίκων ὡς ποταμὸς ξυρσυνθῆ-
 σεται, ἢ ὡς βροντὴ μεγάλη ἐν ὑετοῖς ἐξηχί-
 σει. ιε. ἐν τῷ ἀνοῖξαι αὐτὸν χεῖρας δ' ὄφραν
 θῆσεται, ἕτως οἱ παραβαίνοντες εἰς σωλῆ-

λθαν ἐκλείψουσιν. ις. ἔκγονα ἀσεβῶν ἐ-
 πληθυσί κλάδους, καὶ ῥίζαι ἀκάθαρτοι ἐπὶ
 ἀκροτόμου πέτρας. ιζ. ἄχνη ὄπι πᾶντος
 ὕδατος καὶ χείλας ποταμῶν, πρὸ πᾶντος χρό-
 νου ἐκτιλήσεται. ιη. χάρις ὡς παράδει-
 σος σὺ δόλοισι, καὶ ἐλεημοσιῇ εἰς τὸν
 αἰῶνα διαμένει. ιθ. ζωὴ αὐτάρκους ἐργά-
 τας γλυκανθήσεται, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ὁ δὲ-
 ρίσκων θησαυρόν. κ. τέκνα καὶ ὁ κοδομή
 πόλεως τηρίζουσιν ὄνομα, καὶ ὑπὲρ ἀμφο-
 τερα γυνὴ ἀμωμὸς λογίξεται. κα. οἶος
 καὶ μεσικὴ δὲ φραίνουσι καρδίαν, ἐπὶ ὑπὲρ ἀμ-
 φότερα ἀγάπησι σοφίας. κβ. αὐλὸς καὶ
 ψαλτήριον ἠδυνῶσι μέλη, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτε-
 ρα γλώσσα ἠδῆα. κγ. χάριν ἐκ κάλλους
 ὀπιθυμήσει ὀφθαλμὸς, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα
 χλόη σπόρον. κδ. φίλος καὶ ἐταῖρος εἰς
 καιρὸν ἀπαντῶντες, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα γυ-
 νῆ μετὰ ἀνδρός. κε. ἀδελφοὶ καὶ βοήθεια
 εἰς καιρὸν ἐλίψουσ, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα ἐ-
 λεημοσιῇ ῥύσεται. κς. χρυσίον καὶ ἀργύ-
 ριον ὀπιτήσεται πόδα, καὶ ὑπὲρ ἀμφοτέρα
 βουλή δοκιμαῖται. κζ. χεῖματα καὶ
 ἰσχύς αἰνύσονται καρδίαν, καὶ ὑπὲρ ἀμ-
 φότερα φόβος κυρίου. κη. ἐκ ἔστιν ἐν φό-
 βω κυ-

Ω κυρίου ἐλάττωσις, καὶ ἐκ ἑστί ζητῆσαι ἐ-
 αὐτῶ βοήθειαν. κθ. φόβος κυρίου ὡς πα-
 ράδοξος βιολογίας, καὶ ὑπὲρ πᾶσαν δόξαν
 ἐκάλυψεν αὐτόν. λ. τέκνον ζωὴν ἐπαλή-
 σεως μὴ βιώσης, κρείσσον ἀποθανεῖν ἢ ἐπαι-
 τεῖν. λα. αἰὲρ βλέπων εἰς ἀλλοτρίαν τράπε-
 ζαν, ἐκ ἔχθ βίον ἐν λογισμῶ ζωῆς. λβ. ἀλίσ-
 γήσει ψυχὴν αὐτῆ ἐν ἐδέσμασιν ἀλλοτρείοις.
 αἰὲρ καὶ ὀπίσθημων ἐπεπαιδευμένον φυλά-
 ξει. λγ. ἐν σόματι ἀναιδῆς γλυκανθήσεται
 ἐπαίτησις, καὶ ἐν κοιλίᾳ αὐτῆ πῦρ καήσεται.

Κ Ε Φ. μα'.

Ω θανάτε, ὡς πικρόν σε τὸ μνημόσμων
 ἀνθρώπων εἰρλωδόντι ἐν τοῖς ὑπάρχου-
 σιν αὐτῆ. β. ἀνδρὶ ἀπερισπᾶστω καὶ δουλο-
 μένω ἐν πᾶσι, καὶ ἔτι ἰσχύοντι ὀπιδέξασθαι
 τροφίω. γ. ὦ θανάτε καλόν σε τὸ κρῖμα
 εἶναι ἀνθρώπων ὀπιδεομένων καὶ ἐλασσομένων
 ἰσχύι. δ. ἐξατογήρω καὶ περισπωμένω
 περὶ πάντων, καὶ ἀπειθουῶντι, καὶ ἀπολα-
 λεκότι τὴν ὑπομονήν. ε. μὴ δὲ λαβῆ κρῖ-
 μα θανάτου, μνησθητι προτέρων σου καὶ
 ἐσχάτων. τῆτο γὰρ τὸ κρῖμα σὴ σαρκὶ παρὰ
 κυρίου, καὶ ἵ ἀπαναίνη ἐν βουδοκίᾳ ὑψίστου;

ζ. είτε δέκα, είτε εκατόν, είτε χίλια έτη, εκ
 εστιν εν άδου έλεγμαός ζωής. η. τέκνα βδε-
 λυρά γίνεται τέκνα άμαρτωλών, και σωμα-
 νασρεφόμενα παροικίαις άσεβών. θ. τέ-
 κνων άμαρτωλών διαπολείται κληρονομία, και
 μετα του πάτερματ© αυτών ενδελεχίζει
 ονδ©. ι. πατρι άσεβει μέμψεται τέ-
 κνα, οι δι' αυτον ονδδιαθήσονται. ια. εαν
 υμιν άνδρες άσεβεις, οι ζινες εγκατελίπετε
 νόμον υψίστου. ιβ. εαν γν πληθωθητε
 εις απώλφαν, η εαν γεννηθητε, εις κατάραν
 γεννηθησεσθε. και εαν διαποθαιητε, εις κατάρ-
 ραν μεριαθησεσθε. ιγ. πάντα όσα εκ γης,
 εις γλω απελδύσεται, ετως άσεβεις εις ά-
 πώλφαν. ιδ. πένθ© αιθρώπων εν σώμασιν
 αυτών, όνομα δε αιθρώπων εκ αγαθον εξα-
 λφθησεται. ιε. φρόντιστον περι ονόματ©
 αυτ© γάρ σοι διαμένει, η χίλιοι θησαυροι
 μεγάλοι χρυσίου. ις. αγαθής ζωής δρι-
 θμός ημερών, ε αγαθον όνομα εις αιώνας
 διαμένει. ιζ. παιδείαν εν ειρήνη σωτηρηή-
 σατε τέκνα. ιη. σοφία κεκρυμμένη η θη-
 σαυρος άφανής, ης ωφέλφα εν άμφοτέροις
 ιθ. κρείστων αιθρωπ© διακρύπτων τιν© μα-
 ρίαν αυτου, η αιθρωπ© διακρύπτων τιν© σο-
 φίαν

Φίαν αὐτῷ. κ. τοιγαροῦν ἐντραπήσεται
 ἔπι τῷ ῥήματι μου. ε̄ γάρ ἐστι πᾶσαν αἰχύ-
 νην διαφυλάξαι καλόν, καὶ ε̄ πάντα τοῖς
 πᾶσιν ἐν πίστιν δοκιμαῖται. κα. αἰχύ-
 νεθε δὲ πατέρος καὶ μητρός περὶ πορνεί-
 ας. κβ. καὶ δὲ πρὸ ἡγεμένου καὶ δυνάστη πε-
 ρὶ ψεύδους. κγ. καὶ δὲ πρὸ κριτῶν καὶ ἀρχον-
 τῶν περὶ πλημμελείας. κδ. δὲ πρὸ συνα-
 γωγῆς καὶ λαῶν περὶ αἰομίας. κε. δὲ πρὸ κοι-
 νωνοῦ καὶ φίλων περὶ ἀδικίας. κς. καὶ δὲ πρὸ
 τόπου ε̄ παροικίας περὶ κλοπῆς. κζ. δὲ πρὸ
 ἀληθείας Θεοῦ καὶ ἀληθείας. κη. καὶ δὲ πρὸ
 πῆξεως ἀγκῶν ε̄ π' ἄρτοις. κθ. δὲ πρὸ
 σκορακισμοῦ λήψεως καὶ δόσεως. λ. καὶ
 δὲ πρὸ ἀσπαζομένου περὶ σωπῆς. λα. δὲ πρὸ
 ὀράσεως γυναικὸς ἐταίρας. λβ. καὶ δὲ πρὸ
 ἀποτροφῆς προσώπου ἀνθρώπου ὄγενοῦς.
 λγ. δὲ πρὸ ἀφαιρέσεως μερίδῶν καὶ δόσεως.
 λδ. καὶ δὲ πρὸ κατανοήσεως γυναικὸς ἑσπᾶ-
 νδρου. λε. δὲ πρὸ περιεργίας καὶ παιδίσκης,
 καὶ μὴ ἔπιστήσης ἔπι τῷ κοίτῳ αὐτῆς. λς.
 δὲ πρὸ φίλων περὶ λόγων ὀφθισμῶν, καὶ μετὰ τῶν
 δουῶναι μὴ ὀνειδίξει.

Κ Ε Φ. μβ'.

Κ Αὐτὸ δὲ ἀποδεδειγμένον καὶ λόγων ἀκοῆς, ἔ
 ἀποκαλύψεως περὶ λόγων κρυφίων.
 β. καὶ ἔστι ἀιχμητῆρὸς ἀληθινῶς, καὶ δρι-
 σκων χάριν ἑναντὶ πάντῃς αἰθρώπε. γ. μὴ
 περὶ τέτων ἀιχμηθῆς, καὶ μὴ λάβης πρόσω-
 πον ἔαμαρταύην. δ. περὶ νόμου ὑψίστου ἔ
 ἀληθῆκης. ε. καὶ περὶ κρίματῶν δικαιοῦ-
 σαι ἔν ἀπεσῆ. ς. περὶ λόγου κοινωνῆ καὶ
 ὁδοιπόρων. ζ. καὶ περὶ δόσεως κληρονο-
 μίας ἐταίρων. η. καὶ ἀκριβείας ζυγῆ καὶ
 σταθμῶν. θ. περὶ κλήσεως πολλῶν ἔ ὀλί-
 γων. ι. περὶ ἀφάρορα πρᾶσεως ἐμπόρων.
 ια. καὶ περὶ παιδείας τέκνων πολλῆς. ιβ.
 καὶ οἰκέτη πονηρῶ πλευρὰν αἰμάξαι. ιγ.
 ὅτι γυναικὶ πονηρῆ καλὸν σφραγίς, ἔ ὅπερ
 χεῖρες πολλὰ κλείσον. ιδ. εἰὰ παραδι-
 δῶς, ἐν δριθμῶ καὶ σταθμῶ, καὶ δόσις καὶ λῆ-
 ψις πάντα ἐν γραφῆ. ιε. περὶ παιδείας
 αἰοῦτε καὶ μαρῆ καὶ ἑξατογῆρα κρινομένου
 πρὸς νέου, καὶ ἔστι πεπαιδευμένῳ ἀληθινός,
 καὶ δεδοκιμασμένῳ ἑναντὶ πάντῃς ζῶντῳ.
 ις. θυγάτηρ πατρὶ ἀπόκρυφῶ ἀρεπνία,
 ἔ ἡ μέριμνα αὐτῆς ἀφιστᾷ ὕπνον. ιζ. καὶ
 ἐν νεότητι αὐτῆς μήποτε παρακμάση, καὶ συ-
 νωκηκῆα μήποτε μισηθῆ. ιη. ἐν παρθενία
 μήποτε

μήποτε βεβηλωθῆ, ἔ ἐν τοῖς πατρικοῖς αὐτῷ
 ἔγκυ(θ) γῆ). ιθ. καὶ μετὰ ἀνδρὸς ἕσα
 μήποτε παραβῆ. κ. καὶ σιωπηκῆα μή-
 ποτε σφραβῆ. κα. Ἰπὶ θυγατρὶ ἀδιατρέπῃ
 σερέωτον φυλακῶ, μήποτε ποιήση σε Ἰπὶ-
 χαρμα τοῖς ἐχθροῖς, λαλιαὲν πόλει ἔ ἐκ-
 κλητον λαῖ, ἔ κατασχῶή σε ἐν πλῆθει
 πολλῶν. κβ. παιῖ ἀθρώπων μὴ ἔμβλεπε
 ἐν κάλλει, καὶ ἐν μέσῳ γυναικῶν μὴ σιω-
 δευε. κγ. Διὰ γδ ἱμαθῶν ἐκπορεύεται
 σῆς, ἔ Διὰ γυναικὸς πονηρία γυναικός.
 κδ. κρείσσων πονηρία ἀνδρὸς ἢ ἀγαθοποιὸς
 γυνή. κε. γυνή κατασχῶήσσα, εἰς ὀνη-
 δισμόν. κς. μνησθήσομαι δὴ τὰ ἔργα κυ-
 ρίς, καὶ ἂ ἐώρακα ἐκδιηγῆσομαι. κζ. ἐν λό-
 γοις κυρίου τὰ ἔργα αὐτῷ, καὶ ἠλι(θ) Φωλί-
 ζων κατὰ πάντα ἐπέβλεψε, ἔ τῆς δόξης κυ-
 ρίς πλῆρες τὸ ἔργον αὐτῷ. κη. ἐκ ἐνεποίησε
 τοῖς ἀγίοις κυρίς, ἐκδιηγῆσαυτῷ πάντα τὰ
 θαυμάσια αὐτῷ. κθ. ἐσερέωσε κύρι(θ) παν-
 τοκράτωρ, στηριχθῆναι ἐν δόξῃ αὐτῷ τὸ πᾶν.
 λ. ἄβυσσον καὶ καρδίαν ἐξίχνυσε, ἔ ἐν πα-
 νεργάμασιν αὐτῶν διενεόθη. λα. ἔγνω γδ
 ὁ ὕψις(θ) πᾶσαν εἶδησιν, καὶ ἐπέβλεψεν
 εἰς σημεῖα αἰῶν(θ). λβ. ἀπαγγέλλων

τὰ παρεληλυθότα, καὶ τὰ ἐσόμενα, καὶ ἀποκαλύπτων ἵχνη ἀποκρύφων. λγ. ἔπαρηλθεν αὐτὸν πᾶν διανόημα, καὶ ἐκκρύβη ἀπ' αὐτοῦ ἕδὲ εἰς λόγῳ. λδ. τὰ μεγαλεῖα διὰ τῆς σοφίας αὐτῆς ἐκόσμησεν. λε. ὅς ἐστι πρὸς τὸν αἰῶνα καὶ εἰς τὸν αἰῶνα, ἕτε προσελέθη ἕτε ἠλατῶθη, καὶ ἔπροσεδεήθη ἕδενός συμβόλου. λς. ὡς πάντα τὰ ἔργα αὐτῆς ἴσχυρη, καὶ ἕως σπινθῆρός ἐστι θεωρηῆσαι. λζ. πάντα ταῦτα ζῆτε μένει εἰς τὸν αἰῶνα ἐν πάσαις χρείαις, καὶ πάντα ὑπακούει. λη. πάντα διὸς ἔν ἐν κατέναντι τοῦ ἐνός, καὶ ἐκ ἐπαίησεν ἕδεν ἐλλείπον. λθ. ἐν τῷ ἐνός, ἐσερέωσεν τὰ ἀγαθὰ, καὶ ἕως πλεθρήσει ὁρῶν δόξαν Θεοῦ;

Κ Ε Φ. μγ'.

Γαυρίαμα ὑψους σερέωμα καθαριότητι. β. εἶδῳ ἕραν ἐν ὁράματι δόξης ἡλι. ἐν ὀπασία διαγγελων ἐν ἐνδόξω, σκεῦθαι θαυμασὸν ἔργον ὑψίτου. γ. ἐν μεσημβρία αὐτοῦ ἀναξηραίνῃ χώραν, καὶ ἐνανθῶν καύματι αὐτοῦ ἕως ὑποσησεται; δ. κάμινον φυσῶν ἐν ἔργοις καύματι, τριπλάσιον ἡλι. ἐκκαίων ὄρη. ε. ἀτμίδας πυρώδεις

πυρώδεις ἐκφυσῶν, καὶ ἐκλάμπων ἀκτῖ-
 νας, ἀμαυροῖ ὀφθαλμούς. ε. μέγας κύ-
 ριⓄ ὁ ποιήσας αὐτὸν, καὶ ἐν λόγοις αὐτοῦ
 κατέπαυσε πορείαν. ζ. καὶ σελῶν ἐποίη-
 σε εἰς τᾶσιν, εἰς καιρὸν αὐτῆς. η. ἀνάδη-
 ξιν χρόνων, καὶ σημεῖον αἰῶνⓄ, καὶ ἀπὸ σε-
 λῶν σημεῖον ἑορτῆς. θ. Φωστῆρ μείμε-
 νⓄ Ἰπὶ σωτηρίας, μὴ κατὰ τὸ ὄνομα
 αὐτῆς ἐστίν. ι. αὐξανόμενⓄ ἐθαυμάσωσεν
 ἀλλοιώσει σκεῦⓄ παρεμβολῶν ἐν ὕψει, ἐν
 σφραγίσματι ἔρανοῦ ἐκλάμπων. ια. κάλ-
 λⓄ ἔρανοῦ δόξα ἄστρον, κόσμⓄ φωτίζων
 ἐν ὑψίστοις κυρίου. ιβ. ἐν λόγοις ἀγίου
 τήσονται κατὰ κρίμα, καὶ ἔμῃ ἐκκαυθῶσιν
 ἐν φυλακῇ αὐτῶν. ιγ. ἴδε τόξον, καὶ βλό-
 γησον τὸν ποιήσαντα αὐτὸ σφόδρα ὠραῖον
 ἐν τῷ αὐγάσματι αὐτοῦ. ιδ. ἐγύρωσεν ἔ-
 ρανὸν ἐν κυκλώσει δόξης, χεῖρες ὑψίστου ἐτά-
 νυσαν αὐτό. ιε. προσάγματι αὐτοῦ κατέ-
 παυσε χιόνα, καὶ ταχῶς ἀσραπαὶ κρίμα-
 τⓄ αὐτοῦ. ις. Διατῆτο λυέωχθησαν θη-
 σαυροὶ, καὶ ἐξέπησαν νεφέλαι ὡς πετρελῆ, ἢ
 ἐν μεγαλείῳ αὐτοῦ ἴχυσεν νεφέλας, καὶ διε-
 θρύβησαν λίθοι χαλάζης. ιζ. Φωνὴ βρον-
 τῆς αὐτοῦ ὠδίνησε γλῶσσαι, καὶ ἐν ὀπασίᾳ αὐτοῦ

πνύσεται νότος. ιη. καὶ καταγίς βο-
 ρέας καὶ συσροφὴ πνύματός, ὡς πετρεῖνα
 καθιπτάμενα πάσαι χιόνα, ἔως ἀκρὶς κα-
 ταλύσει ἢ κατάβασις αὐτῆς. ιθ. κάλλος
 λαύκότητός αὐτῆς ἐκθαυμάσει ὀφθαλμὸς,
 καὶ ἰπὶ ζυγῶν αὐτῆς ἐκστήσει καρδία. κ.
 καὶ πᾶχνυ ὡς ἄλας ἰπὶ γλῶ χεῖ, καὶ πα-
 γῆσα γίνεται σκολόπων ἄκρα. καί. ψυ-
 χρὸς αἴματός βορέας πνύσει, καὶ παγήσει
 κρύσταλλός ἀφ' ὕδατός. κβ. ἰπὶ πᾶσαν
 σιναγωγῶν ὕδατός καταλύσει, καὶ ὡς θά-
 ρακα ἐκδύσεται τὸ ὕδωρ. κγ. καταφά-
 γει ὄρη, καὶ ἔρημον ἐκκαύσει, καὶ ἀποσβέσει
 χλόην ὡς πῦρ. κδ. ἴασις πάντων κατὰ
 σπυρίδιον, ὀμίχλη δρόσός ἀπαντῶσα ἀπὸ
 καύσεων ἰλαρώσῃ. κε. λογισμῶν αὐτῆς
 ἐκόπασεν ἄβυσσός, καὶ ἐφύτευσεν ἐν αὐτῇ νή-
 σος. κς. οἱ πλεόντες πρὸς θάλασσαν διη-
 γουῦνται τὸ κίνδυνον αὐτῆς, καὶ ἀκοαῖς ὧν ἡ-
 μῶν θαυμάζομεν. κζ. καὶ ἐκεῖ τὰ παρά-
 δοξα καὶ θαυμάσια ἔργα, ποικιλία πάντος
 ζώου, κρίσις κητῶν. κη. ἔτι αὐτὸν θεοῦ ὁ
 ἀγγέλός αὐτῆς, καὶ ἐν λόγῳ αὐτῆς σύγκηται
 τὰ πάντα. κθ. πολλὰ ἐροῦμεν, καὶ ἔμῃ
 ἐφικώμεθα, καὶ σωτέλῃαν λόγων, αὐτὸς ἐσι
 τὸ πᾶν

ἢ πάν. λ. δοξάζοντες ἀξιοῦσμεν; αὐ-
 τὸς γὰρ μέγας παρὰ πάντα τὰ ἔργα αὐτοῦ.
 λα. Φοβερὸς κύριος καὶ μέγας σφόδρα, ὁ
 θαυμαστὴ ἡ δυναστεία αὐτοῦ. λβ. δοξάζον-
 τες κύριον ὑψώσατε καθόσον δυναστεύει περ-
 εῖται γὰρ καὶ ἔτι. λγ. καὶ ὑψουῦντες αὐτὸν
 πληθυνάτε ἐν ἰσχύϊ, μὴ κοπιᾶτε, ἔτι γὰρ μὴ
 ἐφίκηθε. λδ. ὡς εἰώρακεν αὐτὸν, καὶ ἐκ-
 διηγῆσεται; καὶ ὡς μεγαλιωεῖ αὐτὸν καθὼς
 ἐστι; λε. πολλὰ ἀπόκρυφα ἐστὶ μείζονα
 τέτων, ὀλίγα εἰώρακαμεν τῶν ἔργων αὐτοῦ. λς.
 πάντα γὰρ ἐποίησεν ὁ κύριος, καὶ τοῖς ὀσεβέ-
 σιν ἔδωκε σοφίαν.

Κ Ε Φ. μδ'.

Αινέσομεν δὴ ἀνδρας ἐνδόξους, καὶ τὰς πα-
 τέρας ἡμῶν τῇ γενέσει. β. πολλὴν
 δόξαν ἐκτίσεν ὁ κύριος ἐν αὐτοῖς τῇ μεγαλο-
 σιῶν αὐτοῦ ἀπ' αἰῶνος. γ. κυριεύοντες
 ἐν ταῖς βασιλείαις αὐτῶν, καὶ ἀνδρες ὀνο-
 μαστοὶ ἐν δυνάμει. δ. βασιλεύοντες ἐν συ-
 νέσει αὐτῶν ἀπηγγελκότες ἐν προφητείαις.
 ε. ἡγούμενοι λαοῦ ἐν διαβουλίαις, καὶ ἐν
 σωέσει γραμματείας λαοῦ. ς. σοφοὶ
 λόγοι

λόγοι ἐν παιδείᾳ αὐτῶν ἐκζητουῦντες μέλη
 μουσικῶν, καὶ διηγούμενοι ἐπιγράφη. ζ.
 ἄνδρες πλάστοι κεχορηγημένοι ἐν ἰσχύϊ, εἰρη-
 νύοντες ἐν κατοικίαις αὐτῶν. η. πάντες
 ἔστοι ἐν γενεαῖς ἐδοξάθησαν, καὶ ἐν ταῖς ἡμέ-
 ραις αὐτῶν καύχημα. θ. εἰσὶν αὐτῶν οἱ
 κατέλιπον ὄνομα ἔκδιηγῆσθαι ἐπαί-
 νους. ι. καὶ εἰσὶν, ὧν ἕκ ἓστι μνημόσυον,
 καὶ ἀπώλοντο ὡς ἕκ ὑπάρχοντες, καὶ ἐ-
 γήνοντο ὡς ἕκ γεγονότες, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν
 μετ' αὐτῆς. ια. ἀλλ' ἢ ἔστοι ἄνδρες ἐλέγς,
 ὧν αἱ δικαιοσύναι αὐτῶν ἕκ ἐπελήθησαν.
 ιβ. μετὰ ἔσπέρματ' αὐτῶν διαμένει ἀ-
 γαθὴ κληρονομία, ἔχονα αὐτῶν ἐν ταῖς
 διαθήκαις. ιγ. ἐν διαθήκαις ἔστι τὸ σπέρ-
 μα αὐτῶν, καὶ τὰ τέκνα αὐτῶν μετ' αὐτῆς.
 ιδ. ἕως αἰῶν' ἔσπέρμα αὐτῶν, καὶ ἡ
 δόξα αὐτῶν ἕκ ἐξαλειφθήσεται. ιε. τὰ
 σώματα αὐτῶν ἐν εἰρήνῃ ἐτάφη, ἔ τὸ ὄνομα
 αὐτῶν ζῆ εἰς γενεὰν καὶ γενεάν, ις. σοφί-
 αν αὐτῶν διηγῆσον) λαοὶ, ἔ τὸν ἔπαινον αὐτῶν
 ἐξαγγελεῖ ἐκκλησία. ιζ. ἐνώχ θηρέθησε
 κυρίῳ θεῷ, καὶ μετετέθη ὑπόδηγμα μετα-
 νοίας ταῖς γενεαῖς. ιη. Νῶε θρέθη τέλος,
 δίκαι', ἐν καιρῷ ὀργῆς ἐγένετο ἀτάλλα-
 γμα.

γμα. ιθ. Διατῆτο ἐγμέτο ὁ καλακλυσμός, καὶ Διαθήκαι αἰῶν[⊙] ἐσάθησαν πρὸς αὐτὸν, ἵνα μὴ ἐξαλεφθῆ καλακλυσμῶ πᾶσα σὰρξ.
 κ. Αβραὰμ μέγας πατὴρ πλήθους ἐθνῶν, καὶ ἐχδύρεθη ὅμοι[⊙] ἐν τῇ δόξῃ αὐτῆ. κα. ὅς σιωετήρησε νόμον ὑψίστ, ἐ ἐγμέτο ἐν Διαθήκῃ μετ' αὐτοῦ. κβ. ἐν σαρκὶ αὐτῆ ἔησησε Διαθήκῃ, καὶ ἐν πφρασμῶ δύρεθη πιστός. κγ. Διατῆτο ἐν ὄρκῳ ἔησησεν αὐτῶ, ἐνευλογεῖν ἔθνη ἐν σπέρματι αὐτῆ. κδ. πληθύναι αὐτὸν ὡς χοιῦ τῆς γῆς, καὶ ὡς ἄστρα ἀνυψῶσαι τὸ σπέρμα αὐτῆ, καὶ κατακληρονομήσαι αὐτῆς ἀπὸ θαλάσσης ἕως θαλάσσης, καὶ ἀπὸ ποταμῆ ἕως ἄκρου τῆς γῆς. κε. καὶ ἐν τῷ ἰσαὰκ ἔησησεν ἔτως Διὰ ἀβραὰμ τὸν πατέρα αὐτῆ δολογίαν πάντων ἀνθρώπων, καὶ Διαθήκῃ, καὶ κατέπαυσεν ἐπὶ κεφαλῇ ἰακώβ. κς. ἐπέγνω ἐν δολογίαις αὐτοῦ, καὶ ἔδωκεν αὐτῶ κληρονομίαν. κζ. καὶ διέσφλε μερίδ[⊙] αὐτοῦ, ἐν φυλαῖς αἷς ἐμέρισε δώδεκα. κη. καὶ ἐξήγαγεν ἐξ αὐτοῦ ἄνδρα ἐλέους, δρίσκοντα χάριν ἐν ὀφθαλμοῖς πάσης σαρκός.

Κ Ε Φ. μέ.

Α Γαπημένον ὑπὸ Θεῶ καὶ ἀνθρώπων μω-
 σιῶν, ὃ τὸ μνημόστων ἐν βυβλίαις.
 β. ὁμοίωσεν αὐτὸν δόξῃ ἁγίων, καὶ ἐμεγά-
 λωεν αὐτὸν ἐν φόβοις ἐχθρῶν. γ. ἐν λό-
 γοῖς αὐτοῦ σημεῖα κατέπαυσε, καὶ ἐδόξασεν
 αὐτὸν κατὰ πρόσωπον βασιλέων. δ. ἐνετεί-
 λατο αὐτῷ πρὸς λαὸν αὐτοῦ, καὶ ἔδιδξεν αὐτῷ
 τῆς δόξης αὐτοῦ, ἐν πίστει καὶ περσότητι αὐτοῦ
 ἠγάσεν αὐτόν. ε. ἐξελέξατο αὐτὸν ἐκ πά-
 σης σαρκὸς, ἠκούτισεν αὐτὸν τῆς Φωνῆς αὐ-
 τοῦ, καὶ εἰσήγαγεν αὐτόν εἰς τὸν γνόφον.
 ς. καὶ ἔδωκεν αὐτῷ κατὰ πρόσωπον ἐπιτολὰς,
 νόμον ζωῆς καὶ ὁπίστημης. ζ. ἐδίδαξε τὸν
 ἰακώβ Διαθήκην, καὶ κείμενα αὐτοῦ τὸν Ἰσ-
 ραήλ. η. ἀαβρὰν ἀνύψωσεν ἅγιον ὅμοιον
 αὐτῷ, ἀδελφὸν αὐτοῦ ἐκ φυλῆς Λαβί. θ.
 ἔτισεν αὐτῷ Διαθήκην αἰῶν, καὶ ἔδωκεν
 αὐτῷ ἱερατείαν λαοῦ. ι. ἐμακάρισεν αὐ-
 τὸν ἐν δικαιοσύνῃ, καὶ περιέζωσεν αὐτὸν πε-
 ρισολῶ δόξης. ια. ἐπέδυσεν αὐτὸν σιω-
 τέλει καυχήματ, καὶ ἐσερέωσεν αὐτὸν
 ἐν σκώδῃσιν ἰαχού. ιβ. περισκελῆ καὶ
 ποδήρη καὶ ἐπωμίδα, καὶ ἐκύκλωσεν αὐ-
 τὸν

τὸν ροίσκοις. ιγ. χρυσοῖς κώδωσι πλεί-
 σοις κυκλόθεν, ἤχησαι φωνῶ ἐν βήμασιν
 αὐτοῦ. ιδ. ἀκουσὸν ποιῆσαι ἤχον ἐν ναῶ,
 καὶ εἰς μνημόσυμον ὑοῖς λαῶ αὐτῶ. ιε. σο-
 λῆ ἀγία, χρυσῶ καὶ ὑακίνθα καὶ πορφύρα ἔρ-
 γω ποικιλτοῦ. ις. λογιῶ κρίσεως, δή-
 λοις ἀληθείας κεκλωσμένῳ κόκκῳ ἔργῳ τε-
 χνίτου. ιζ. λίθοις πολυτελέσι γλύμμασι
 σφραγίδ[Ⓢ], ἐνδέεται χρυσοῦ ἔργῳ λιθουρ-
 γοῦ, εἰς μνημόσυμον ἐγγραφή κεκολαμμένη
 κατὰ δεξιὸν ὑῶν ἰσραήλ. ιη. σέφανον
 χρυσοῦ ἐπαῖω κιδάρεως, ἐκτύπωμα σφρα-
 γίδ[Ⓢ] ἀγιάσματ[Ⓢ]. ιθ. καύχημα τι-
 μῆς, ἔργα ἰσχύ[Ⓢ], ὀπιθυμήματα ὀφθαλ-
 μῶν κοσμέμενα ὠραῖα. κ. πρὸ αὐτῶ ἐγένε-
 νε τοιαῦτα, καὶ ἕως αἰῶν[Ⓢ] ἐκ' ἐδύσατο ἀλ-
 λογῆς. πλεὺ τῶν ὑῶν αὐτῶ μόνον, καὶ τὰ ἔγ-
 γονα αὐτῶ διαπαντός. κα. θυσίαι αὐτῶν
 ὀλοκαρπωθήσον), καθημέραν ἐνδελεχῶς δὶς.
 κβ. ἐπλήρωσε μωσῆς τὰς χεῖρας αὐτοῦ, καὶ
 ἔχρισεν αὐτὸν ἐλαίῳ ἀγίῳ. κγ. ἐγενήθη
 αὐτῶ εἰς θεοκλήσι αἰῶν[Ⓢ], καὶ τῶ σπέρμα
 τι αὐτῶ ἐν ἡμέρᾳ ἔρανοῦ. κδ. λήτουργεῖν
 αὐτῶ ἅμα καὶ ἱερατῶν, καὶ δολογεῖν τὸν
 λαὸν ἐν τῶ ὀνόματι αὐτοῦ. κε. ἐξελέξα-
 τὸ αὐτῶ

το αὐτὸν διὰ παντὸς ζῶντ^Θ προσαγαγεῖν
 κάρπωπιν κυρίω. κς. θυμίαμα καὶ θύω-
 διάν εἰς μνημόσμων ἐξιλάσκεσθαι περὶ τῆ
 λαῶ. κζ. ἔδωκεν αὐτῷ ἐντολὰς αὐτῷ, ἐξου-
 σίαν ἐν θράσκειαις κριμάτων. κη. διδάξαι
 τὸν ἰακώβ τὰ μαθήματα, καὶ ἐν νόμῳ αὐτοῦ
 φώτισαι τὸν ἰσραὴλ. κθ. ἰπισωέσησαν
 αὐτῷ ἀλλότριοι, καὶ ἐζήλωσαν αὐτὸν ἐν τῇ ἐρή-
 μῳ. λ. ἀνδρῆς οἱ περὶ δαθὰν ἐ ἀβελῶν, καὶ
 ἡ σωμαγωγὴ κορὲ ἐν θυμῷ καὶ ὀργῇ. λα.
 εἶδε κύρι^Θ, καὶ ἐκ θύοκῃσε, καὶ σωτετε-
 λέοθησαν ἐν θυμῷ ὀργῆς. λβ. ἐποίησεν ἐν
 αὐτοῖς τέρατα, καὶ ἀναλῶται ἐν πυρὶ φλο-
 γὸς αὐτῶ. λγ. καὶ προσέθηκεν ἀαρὼν
 δόξαν, ἐ ἔδωκεν αὐτῷ κληρονομίαν. λδ.
 ἀπαρχὴν πρωτογεννημάτων ἐμέρισεν αὐτῷ.
 λε. ἄρτον ἐν πρώτοις ἡτοίμασεν ἐν πλησμο-
 νῇ, καὶ γὰρ θυσίας κυρίου φάγονται ἅς ἔδω-
 κεν αὐτῷ ἐ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. λς. πλὴν
 ἐν γῆ λαῶ ἐ κληρονομήσει, καὶ μερίς ἐκ
 ἔσιν αὐτῷ ἐν λαῷ. λζ. αὐτὸς γὰρ μερίς αὐ-
 τοῦ κληρονομίας καὶ φινεὲς ἕως ἐλεάζαρ τρί-
 τ^Θ εἰς δόξαν. λη. ἐν τῷ ζῆλῳσιν αὐτὸν
 ἐν φόβῳ κυρίου, καὶ σῶσαι αὐτὸν ἐν τροπῇ
 λαῶ. λθ. ἐν ἀγαθότητι προθυμίας ψυχῆς
 αὐτῶ.

αὐτῷ, καὶ ἐξιλιάσατο περὶ τοῦ ἰσραήλ. μ.
 Διατῆτο ἔση αὐτῷ Διαθήκην εἰρήνης, προ-
 σάτω ἀγίων καὶ λαῷ αὐτοῦ. μα. ἵνα αὐ-
 τῷ ἦ καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ ἐρωσώης με-
 γαλεῖον εἰς τὸν αἰῶνα. μβ. καὶ Διαθήκην
 τῷ δαυίδ ἡὼς ἐκ Φιλῆς ἰούδα. μγ. κλη-
 ρονομία βασιλείας ἡοῦ ἐξ ἡοῦ μόνου, κληρο-
 νομία ἀαρὼν καὶ τῷ σπέρματι αὐτοῦ. μδ.
 δώη ὑμῖν σοφίαν ἐν καρδίᾳ ὑμῶν, κρίνειν, τὴν
 λαὸν αὐτῷ ἐν δικαιοσύνῃ, ἵνα μὴ ἀφανισθῇ
 τὰ ἀγαθὰ αὐτῷ, ἢ πλὴν δόξαν αὐτοῦ εἰς γε-
 νεὰς αὐτῶν.

Κ Ε Φ. μς'.

Κραταῖος ἐν πολέμῳ ἰησοῦς ὁ τῷ ναυῆ, Ἐ
 Διάδοχος μωσῆ ἐν προφηταίαις. β.
 ὅς ἐχρῆτο κατὰ τὸ ὄνομα αὐτῷ μέγας Ἰπὶ σω-
 τηρία ἐκλεκτῶν αὐτῷ. γ. ἐκδικῆσαι ἐπε-
 γφρομένους ἐχθρὸς, ὅπως κατακληρονομήσῃ
 τὴν ἰσραήλ. δ. ὡς ἐδοξάσθη ἐν τῷ ἐπᾶραι
 χεῖρας αὐτῷ, καὶ ἐν τῷ ἐκτεῖναι ῥομφαίαν
 Ἰπὶ πόλεις. ε. ἕως πρότερον αὐτοῦ ἔτως
 ἔση; τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου αὐτὸς ἐπή-
 γαγεν. ς. ἔχι ἐν χειρὶ αὐτοῦ ἀνεπόδισεν
 ὁ ἥλιος, καὶ μία ἡμέρα ἐγενήθη πρὸς δύο;
 Κ ζ. ἐπε-

ζ. ἐπεκαλέσατο τὸν ὕψιστον δυνάστην, ἐν
 τῷ ἐκθλίψαι αὐτὸν ἐχθρὸς κυκλόθεν. η.
 καὶ ἐπήκουσεν αὐτὸν μέγας κύριος ἐν λίθοις
 χαλάζης δυνάμεως κραταιᾶς. θ. κα-
 τέρραξεν Ἰσραὴλ ἔθνη πόλεμον, καὶ ἐν καταβά-
 σει ἀπώλεσεν ἀνθεστηκότας. ἵνα γινῶσιν ἔθνη
 πανοπλίαν αὐτῶν, ὅτι ἐναντίον κυρίου ὁ πό-
 λεμος αὐτοῦ. ι. καὶ γὰρ ἐπηκολέθησεν ὀπί-
 σσω δυνάστου, καὶ ἐν ἡμέρᾳ μασέως ἐποίησεν
 ἔλεος. ια. αὐτὸς καὶ χάλεβ υἱὸς ἰεφονῆ
 αὐτιςλιῶναι ἐναντίον ἐκκλησίας. ιβ. κωλυ-
 σαι λαὸν ἀπὸ ἀμαρτίας, ἢ κοπάσαι γογγυ-
 σμὸν πονηρίας. ιγ. ἢ αὐτοὶ δύο ὄντες, διε-
 σάθησαν ἀπὸ ἑξακοσίων χιλιάδων πεζῶν.
 ιδ. εἰσαγαγεῖν αὐτὰς εἰς κληρονομίαν, εἰς
 γλιῶν ῥέξαν γάλα καὶ μέλι. ιε. καὶ ἔδωκεν
 ὁ κύριος τῷ χάλεβ ἰσχυρῶς, καὶ ἕως γήραος
 διέμψεν αὐτῶν, καὶ Ἰσραὴλ αὐτὸν Ἰσραὴλ τὸ ὕ-
 ψος τῆς γῆς, καὶ τὸ σπέρμα αὐτοῦ κατέχευε
 κληρονομίαν. ις. ὅπως ἴδωσι πάντες οἱ
 υἱοὶ ἰσραὴλ, ὅτι καλὸν τὸ πορεύεσθαι ὀπίσω
 τοῦ κυρίου. ιζ. καὶ οἱ κριταὶ ἕκαστος τῷ
 αὐτοῦ ὀνόματι, ὅσων ἐκ ἕξεπὸρνήσεν ἡ καρ-
 δία, καὶ ὅσοι ἐκ ἀπεσφράφησαν ἀπὸ κυρίου,
 καὶ τὸ μνημόστων αὐτῶν ἐν βιβλίαις. ιη.

τὰ ὅσα

τὰ ὅσα αὐτῶν ἀναθάλοι ἔπαι τοῦ τόπου αὐ-
 τοῦ, καὶ τὸ ὄνομα αὐτῶν ἀντικαταλλασό-
 μενον ἐν ἰοῖς δεδοξατμένων αὐτῶν. ιθ.
 ἠγαπημένον ὑπὸ κυρίου αὐτοῦ σαμουήλ,
 προφήτης κυρίου, κατέστησε βασιλείας,
 καὶ ἔχρειτεν ἄρχοντας ἔπαι τὸν λαὸν αὐ-
 τοῦ. κ. ἐν νόμῳ κυρίου ἔκρινε σωμαγω-
 γλῶ, καὶ ἐπεσκεψάτο κύριον τὸν ἰακώβ.
 κα. ἐν πίσει αὐτοῦ ἠκριβάθη προφήτης,
 καὶ ἐγνωθή ἐν ῥήματι αὐτοῦ, καὶ ἐπεκα-
 λέτατο τὸν κύριον διωάστῳ. κβ. ἐν τῷ
 θλίψαι αὐτὸν ἐχθροὺς αὐτοῦ κυκλόθεν,
 ἐν προσφορᾷ ἀνδρὸς γαλαθίνοῦ, καὶ ἐβρόν-
 τησεν ἀπ' ἔρανθ ὁ κύριον. κγ. καὶ ἐν
 ἤχῳ μεγάλῳ βροντῆς ἀκουσθ ἐποίησε
 τῷ φωνῷ αὐτοῦ. καὶ ἐξέτριψεν ἠγουμέ-
 νους τυρίων, καὶ πάντας ἄρχοντας φυλι-
 σιείμ. κδ. καὶ πρὸ καιροῦ κοιμήσεως αἰῶ-
 νον ἐπεμαρτύρατο ἔναντι κυρίου, καὶ χρι-
 σοῦ αὐτοῦ. κε. χεῖματα καὶ ἕως ὑπο-
 δημάτων ἀπὸ πάσης σαρκὸς ἐκ εἴληφα.
 κς. καὶ ἐκ ἐνεκάλεσεν αὐτῷ ἀνθρώπον.
 κζ. καὶ μετὰ τὸ ὑπνῶσαι αὐτὸν προσεφίτευ-
 σε, καὶ ὑπέδραξε βασιλεῖ τῷ τελῶ τῷ αὐ-
 τῷ, καὶ ἀνύψωσεν ἐκ γῆς τῷ φωνῷ αὐτοῦ,

ἐν προφητεία ἐξαλείψαι αἰομίαν λαοῦ.

Κ Ε Φ. μζ.

Κ Αὶ μετὰ τῆτο αἰέση νάθαν ὁ προφήτης ἐν ἡμέραις δαυὶδ. β. ὡπερ σέαρ ἀφωρισμένον ἀπὸ σωτηρίας, ἕτως δαυὶδ ἀπὸ ἡῶν ἰσραήλ. γ. ἐν λέουσιν ἐπεξένωσεν ὡς ἐν ἐρίφοις, καὶ ἐν ἀρκίοις ὡς ἐν δένασιν προβάτων. δ. ἐν νεότητι αὐτῷ ἀπέκλιψε γίγαντα, καὶ ἐξῆρεν ὀνιδισμόν ἐκ λαοῦ. ε. καὶ ἐν τῷ ἐπάραι χεῖρα ἐν λίθῳ σφενδόνης, καταβαλεῖν γαυρίαμα στ γολιάθ. ς. ἐπεκαλέσατο τὸ κύριον ὕψιστον, καὶ ἔδωκεν ἐν τῇ δεξιᾷ αὐτοῦ κράτ , ἐξᾶραι ἀνθρώπον διωατὸν ἐν πολέμῳ, ἀνυψῶσαι κέρας λαῶ αὐτοῦ. ζ. ἕτως ἐν μυριάσιν ἐδόξασεν αὐτὸν, καὶ ἤνεσεν αὐτὸν ἐν βιλογίαις κυρίου. η. ἐν τῷ φέρεσθαι αὐτῷ θρόνον δόξης, ἐξέτριψεν ἐχθροὺς κυκλόθεν, καὶ ἐξουδένωσε φυλισαίμ τοὺς ἰπεναντίους. θ. ἕως σήμερον σιπέτριψεν αὐτῶν κέρας, ἐν παντὶ ἔργῳ αὐτοῦ ἔδωκεν ἐξομολόγησιν. ι. ἀγίῳ ὕψιστῳ ῥήματι δόξης, ἐν πάσῃ καρδίᾳ αὐτῷ ὕμνησε, καὶ ἠγάπησε τὸν ποιήσαντα αὐτὸν. ια. καὶ ἔσητε ψαλμῶδους κατέναντι θυσιαστηρίῳ.

στασηρίου, καὶ ἐξ ἡχους αὐτοῦ γλυκαίνον μέλη,
 καὶ καθ' ἡμέραν αἰνέσουσιν ἐν ᾠδαῖς αὐτῶν.
 ιβ. ἔδωκεν ἐν ταῖς ἐορταῖς ὑπερέβαν, καὶ
 ἐκότμησε καιρὸς μέχρι σωτελείας. ἐν τῷ
 αἰνεῖν αὐτὸς τὸ ἅγιον αὐτοῦ ὄνομα, καὶ διὰ
 πρῶτας ἡχῶν τὸ ἁγίασμα αὐτοῦ. ιγ. κύριος
 ἀφείλε τὰς ἀμαρτίας αὐτοῦ. ιδ. καὶ ἔδω-
 κεν αὐτῷ Δαθὴκλω βασιλείας, καὶ θρόνον
 δόξης ἐν τῷ Ἰσραήλ. ιε. μετὰ τῶτον ἀνέστη
 υἱὸς Ἰπσισημων, καὶ δι' αὐτὸν κατέλυσεν ἐν
 πωλατυσμῷ. ις. Σολομῶν ἐβασίλευσεν
 ἐν ἡμέραις εἰρῆνης, καὶ ἐδοξάσθη, ὡς ὁ Θεὸς
 κατέπαυσε κυκλόθεν αὐτῶν. ιζ. ἵνα εἴσῃ
 οἶκον ἐπ' ὀνόματι αὐτῶν, καὶ ἐτοιμάσῃ ἁγία-
 σμα εἰς τὸν αἰῶνα. ιη. ὡς ἐσοφίαθη ἐν νεό-
 τητι αὐτῶν, καὶ ἐνεπλήσθη ὡς ποταμὸς σωέ-
 σεως. ιθ. γλῶ ἐπεκάλυψεν ἡ ψυχὴ σου
 πᾶσαν, καὶ ἐνέπλησε παραβολαῖς αἰνιγμα-
 των. κ. εἰς νήσους πόρρω ἀφίκετο τὸ ὄνο-
 μά σου, καὶ ἠγάπησεν ἐν τῇ εἰρῆνῇ σου. κα.
 ἐν ᾠδαῖς καὶ παροιμίαις καὶ παραβολαῖς καὶ
 ἐρμηνείαις ἀπεθαύμασαν αἱ χῶραι. κβ.
 ἐν ὀνόματι κυρίου τοῦ Θεοῦ πάσης τῆς γῆς, τῶ
 Ἰπικαλεσαμένου σου Θεοῦ Ἰσραήλ. κγ.
 σωήγαγες ὡς κασίτερον τὸ χρυσίον, καὶ ὡς

μόλυβδον ἐπλήθυνας τὸ ἀργύριον. κδ.
 παρενέκλινας τὰ σπλάγχνα σου γυναιξί,
 καὶ ἐνεξουσίαθης ἐν τῷ σώματί σου. κε.
 ἔδωκας μῶμον ἐν τῇ δόξῃ σου, καὶ ἐβεβήλω-
 σασ τὸ σπέρμα σου, ἐπαγαγῆς ὀργὴν ἑπὶ
 τὰ τέκνα σου, καὶ κατακυβώσῃς ἑπὶ τῇ ἀ-
 φροσύνῃ σου. κς. γενέσθαι δίχα τυραν-
 νίδας, καὶ ἐξ ἐφραΐμ ἄρξαι βασιλείαν ἀπὸ
 Ἰη. κζ. ὁ δὲ κύριος ἔμνη καταλίπη τὸ
 ἔλεος αὐτοῦ, καὶ ἔμνη διαφθορῇ διὰ τῶν ἔρ-
 γων αὐτοῦ. κη. ἔδ' ἔμνη ἐξαλείψῃ ἐκ-
 λεκτὰ αὐτῶν ἔγγονα, καὶ σπέρμα τῶν ἀγαπή-
 σαντων αὐτὸν ἔμνη ἐξάρῃ. κθ. καὶ τῷ
 ἰακώβ ἔδωκε κατάλημμα, καὶ τῷ δαυὶδ ἐξ
 αὐτῶν ῥίζαν. λ. καὶ ἀνεπαύσατο σολομοῶν
 μετὰ τῶν πατέρων, καὶ κατέλιπε μετ' αὐ-
 τὸν διὰ τοῦ σπέρματος αὐτῶν. λα. λαοῦ
 ἀφροσύνῃ καὶ ἐλαττούμενον σωῆσαι ῥοδοὰμ,
 ὃς ἀπέστησε λαὸν ἐκ βουλήσ αὐτῶν. λβ. Ἐ
 ἱεροδοὰμ ἕως ναβὰτ, ὃς ἐξήμαρτε ἔν ἰσρα-
 ῆλ. λγ. καὶ ἔδωκε τῷ ἐφραΐμ ὄδον ἀμαρ-
 τίας, καὶ ἐπληθύνθησαν αἱ ἀμαρτίαι αὐτῶν
 σφόδρα. λδ. ἀποστῆσαι αὐτοὺς διὰ τῆς
 γῆς, ἕως ὀργῆ καὶ ἐκδίκησις ἔλθῃ ἐπ'
 αὐτούς.

Κ Ε Φ. μή'.

Κ Αὐτὴ ἡλίας προφήτης ὡς πῦρ, καὶ ὁ
 λόγος αὐτοῦ ὡς λαμπρὰς ἐκαίετο. β.
 ὃς ἐπήγαγεν ἐπ' αὐτὰς λιμὸν ἰσχυρὸν, καὶ τῷ
 ζήλω αὐτοῦ ὀλιγοποίησεν αὐτούς. γ. ἐν
 λόγῳ κυρίου ἀνέχεν ἔρανον, καὶ κατήγαγε
 τρεῖς πῦρ ἐξ ἔρανοῦ. δ. ὡς ἐδοξάθη ἡλίας
 ἐν τοῖς θαυμασίοις σου, καὶ ἴσ' ὅμοιός σοι
 καυχᾶσθαι; ε. ὁ ἐγείρας νεκρὸν ἐκ θανά-
 του, καὶ ἐξ ἄδου ψυχῶν ἐν λόγῳ ὑψίστου. ς.
 καταγαγὼν βασιλεῖς εἰς ἀπώλειαν, καὶ δε-
 δοξασμένους ἀπὸ κλίνης αὐτῶν. ζ. ὁ ἀ-
 κέων ἐν σινᾶ, ἐλεγμὸν κυρίου, καὶ ἐν χωρῆθ
 κρίματα ἐκδικήσεως. η. ὁ χριῶν βασιλεῖς
 εἰς ἀνταπόδομα, καὶ προφήτας διαδόχους
 μετ' αὐτόν. θ. ὁ ἀναληφθεὶς ἐν λαίλα-
 πι πυρὸς, ἐν ἄρματι ἵππων πυρίνων. ι.
 ὁ καταγραφεὶς ἐλεγμοὺς εἰς καιρὸς, κοπά-
 σαι ὀργῶν κρίσεως κυρίου πρὸς θυμὸν. ἰπι-
 στρέψαι καρδίαν πατρὸς πρὸς υἱόν, καὶ κα-
 τασησάτω φυλὰς ἰακώβ. ια. μακάριοι
 οἱ ἰδόντες σε, καὶ οἱ ἐν ἀγαπήσει κεκοιμη-
 μένοι. καὶ γὰρ ἡμεῖς ζωὴν ζήσομεθα. ιβ.
 ἡλίας ὃς ἐσκεπάθη ἐν λαίλαπι.

Κ 4

ιγ. καὶ

ιγ. καὶ ἔλιωσά τινες ἐνεπλήθη πνεύματ^ο ἁ-
 γίου, καὶ ἐν ἡμέραις αὐτῶν ἐκ ἔσταλθήθη δὲ
 δρχόντων, καὶ ἐκατεδωάσθη αὐτόν ἐ-
 δαίς. ιδ. πᾶς λόγ^ο ἐχ^ε ὑπερῆρεν αὐτὸν,
 καὶ ἐν κοιμήσει προεφήτευσεν τὸ σῶμα αὐτῶ.
 ιε. καὶ ἐν ζωῇ αὐτοῦ ἐποίησε τέρατα, ἐν τῇ
 τελευτῇ αὐτοῦ θαυμάσια τὰ ἔργα αὐτοῦ.
 ις. ἐν πᾶσι τούτοις ἐμετενόησεν ὁ λαός, καὶ
 ἐκ ἀπέστησαν δὲ τῶν ἀμαρτιῶν αὐτῶν. ιζ.
 ἕως προενομήθησαν δὲ τῆς γῆς αὐτῶν, καὶ
 διεσκορπίθησαν ἐν πάσῃ τῇ γῇ, καὶ κατε-
 λείφθη ὁ λαός ὀλιγοσὸς καὶ ἄρχων ἐν τῷ οἴκῳ
 δαυίδ. ιη. τινὲς μὲν αὐτῶν ἐποίησαν τὸ
 δρθόν, ἑτεροὶ δὲ ἐπλήθυσαν ἀμαρτίας. ιθ.
 ἐζεκίας ὠχύρωσε τὴν πόλιν αὐτοῦ, καὶ εἰσή-
 γαγεν εἰς μέσον αὐτῆς ὕδωρ. κ. ὠρυξεν
 ἐν σιδήρῳ ἀκρότομον, καὶ ὠκοδόμησε κρύβας
 εἰς ὕδατα. κα. ἐν ἡμέραις αὐτῶ ἀνέβη
 σενναχηρείμ, καὶ ἀπέστειλε τὸν ῥαψάκην ἐκ
 λαχίας. κβ. καὶ ἀπῆρε χεῖρα αὐτοῦ ἐπὶ
 σιών, καὶ ἐμεγαλαύχησεν ἐν ὑπερηφανία
 αὐτοῦ. κγ. τότε ἔσταλθήθησαν καρδίαι ἐ-
 χεῖρες αὐτῶν, καὶ ὠδίνησαν ὡς αἱ τίκτῃσαι,
 καὶ ἐπεκαλέσθη τὸν κύριον τὸν ἐλεήμονα, ἐκ-
 πετάσθησαν χεῖρας αὐτῶ πρὸς αὐτόν. κδ. ὁ ἅγι-

ὁ ἅγιος ἐξ ἔρανος ἐπήκουσεν αὐτῶν, καὶ ἔλυ-
 τρώσατο αὐτὸς ἐν χερσὶ ἡσαΐου. κε. ἐπά-
 ταξε πλὴν παρεμβολῶν τῶν ἀσσυρίων, καὶ ἐξέ-
 τριψεν αὐτὸς ὁ ἄγγελος αὐτῶν. κς. ἐποίη-
 σε γὰρ ἐξεκίας τὸ δρεσὸν κυρίας, καὶ ἐνίσχυσεν
 ὁδοῖς δαυὶδ ἔστω πατὴρ αὐτῶν, ὡς ἐνετείλατο
 ἡσαΐας ὁ προφήτης ὁ μέγας καὶ σεπίος ἐν ὁρά-
 σει αὐτῶν. κζ. ἐν ταῖς ἡμέραις αὐτῶν ἀνε-
 πόδισεν ὁ ἥλιος, καὶ προσέθηκε ζωὴν βασι-
 λεῖ. κη. πνεύματι μεγάλῳ εἶδε τὰ ἔσχα-
 τα, καὶ παρεκάλεσε τὰς πνευσιώτας ἐν
 σιών. κθ. ἕως τῶν αἰῶνων ἰσώδῃ τὰ ἐσό-
 μενα, καὶ τὰ ἀπόκρυφα πεινῆ παραγενέσθαι
 αὐτά.

Κ Ε Φ. μθ'.

Μνημόσμων ἰωσίε εἰς συνθέσιν θυμιά-
 ματος, ἐσκλασμένῳ ἔργῳ μυρεψῶ,
 ἐν παντὶ σόματι ὡς μέλι γλυκανθήσεται, ὡς
 ὡς μαστικὰ ἐν συμποσίῳ οἴνου. β. αὐτὸς
 κατὰ θωῆθην ἐν Ὀπισροφῆ λαῶν, καὶ ἐξῆρε βδε-
 λύγματα αἰομίας. γ. κατὰ θωῆθην πρὸς
 κύριον πλὴν καρδίας αὐτῶν, ἐν ἡμέραις αἰόμων
 κατήχυσεν πλὴν ἀσέβειαν. δ. παρὲξ δαυὶδ
 καὶ ἐζεκιίου καὶ ἰωσίου, πάντες πλημμέλειαν

Κ 5

ἐπλημ-

ἐπλημμέλησαν. ε. κατέλιπον γὰρ τὸν νό-
 μον ἔϋψισ, οἱ βασιλεῖς ἰούδα ἐξέλιπον.
 ς. ἔδωκε τὸ κέρας αὐτῶν ἐτέροις, καὶ τὴν δό-
 ξαν αὐτῶν ἔθηκεν ἀλλοτρίῳ. ζ. ἐπέπεσαν
 ἐκλεκτῶν πόλιν ἀγιάσματι. η. καὶ ἠ-
 ρήμασε τὰς ὁδοὺς αὐτῆς ἐν χερσὶ ἱερεμίας, ἐκά-
 κωσε γὰρ αὐτόν. θ. καὶ αὐτὸς ἐν μήτρᾳ ἠ-
 γιάθη προφήτης ἐκκριζοῦ καὶ κακοῦ καὶ ἀ-
 πολλύην, ὡσαύτως οἰκοδομεῖν καὶ καταφυ-
 τῆν. ι. ἰεζεκιήλ ὃς εἶδεν ὄρασιν δόξης, ἠὲ
 ἔπεδξεν αὐτῷ ἐφ' ἄρματι χερουβίμ.
 ια. καὶ γὰρ ἐμνήθη τῶν ἐχθρῶν ἐν ὄμβρῳ, καὶ
 κατῴρθωτε τὰς βυθίωντας ὁδοὺς. ιβ. καὶ
 τῶν δώδεκα προφητῶν εἶη τὸ μνημόσιον ἐν
 βίβλοιαις. ιγ. πῶς μεγαλιώομεν τὸν ζο-
 ροβάβελ, καὶ αὐτὸς ὡς σφραγὶς ἐπὶ δεξιᾶς
 χειρὸς. ιδ. ἔτως ἰησοῦς ἕως ἰωσεδὲκ, οἱ
 ἐν ἡμέραις αὐτῶν ὠκοδόμησαν οἶκον, καὶ ἀνύ-
 ψωσαν ναὸν ἅγιον κυρίῳ ἠτοιμασμένον εἰς
 δόξαν αἰῶν. ιε. καὶ ἐν ἐκλεκτοῖς ἠὲ
 νεεμίας, ἔπλετο γὰρ τὸ μνημόσιον αὐτῶν, τὰ
 ἐγγείρατι ἡμῖν τείχη πεπλωκότα, καὶ στή-
 σαντι πύλας καὶ μοχλοὺς, καὶ ἀνεγεί-
 ραντι τὰ οἰκόπεδα ἡμῶν. ις. εἰδὲς ἐκ-
 τιάθη τοιοῦτ' ἐπὶ τῆς γῆς, οἶον ἐνώχ.
 καὶ γὰρ

καὶ γὰρ ἀνελήθη ἀπὸ τῆς γῆς. ιζ. εἶδε ὡς
 ἰωσήφ ἐγενήθη αἰὴρ ἠγούμενος ἀδελφῶν,
 σήμερον λαοῦ, καὶ τὰ ὅσα αὐτοῦ ἐπεσκέπη
 ὑπὸ κυρίου. ιη. σὴμ καὶ σὴθ ἐν αἰθρώ-
 ποις ἐδοξάσθησαν, καὶ ὑπὲρ πάντων ἐν τῇ κλί-
 σει ἀδάμ.

Κ Ε Φ. ν'.

Σιμων ὁ ὀνίου ὁ ἱερεὺς ὁ μέγας, ὃς ἐν τῇ
 ζωῇ αὐτοῦ ὑπέγραψεν οἶκον, καὶ ἐν ταῖς
 ἡμέραις αὐτοῦ ἐστερέωσε λαόν. β. ἐ-
 π' αὐτῷ ἐθεμελιώθη ὑψὸς διπλοῦν αἰά-
 λημα ὑψηλόν, περίβολον ἱερῶν. γ. ἐν ἡ-
 μέραις αὐτοῦ ἠλαπώθη δοχεῖα ὕδατος χαλ-
 κός, ὡσεὶ θαλάσσης τὸ τρίμετρον. δ. ὁ
 φρονιζὼν τὸ λαὸν αὐτοῦ ἀπὸ πλώσεως, καὶ ἐνι-
 χύσας πόλιν, καὶ πολιουρήσας, ἐδοξάσθη
 ἐν περιτροφῇ λαοῦ ἐν ἐξόδῳ οἴκου καταπέ-
 σματός. ε. ὡς ἀστὴρ ἐσθινὸς ἐν μέσῳ νε-
 φελῶν. ς. ὡς σελῶν πλῆρης ἐν ἡμέραις
 αὐτῆς, καὶ ὡς τόξον φωτίζον νεφέλας δόξης. ζ.
 ὡς ἡλιόσφαιρα κλάμπων ἵπτι ναὸν ὑψίστου, ὡς ἀν-
 θρόνον ἐν ἡμέραις νέων. η. ὡσεὶ κρήνη
 ἐπ' ἐξόδῳ ὕδατος, ὡς βλαστὸς λιβαίου ἐν ἡμέ-
 ραις θέρους. θ. ὡς πῦρ καὶ λίβανος ἵπτι πυρίου,
 ὡς σκεῦ-

ὡς σκεῦ^ς χρυσίου ὀλοσφύρατον κεκοσμη-
 μένον παντὶ λίθῳ πολυτελεῖ. ι. ὡς ἐλαία
 ὀπρεπῆς ἀναθάλλουσα καρπὸς, καὶ ὡς κυ-
 πάριος ὑψωμένη νεφέλαις. ια. ἐν τῷ
 ἀναλαμβάνειν αὐτὸν πολλὴ δόξης, καὶ ἐν διδύ-
 σκεσθαι αὐτὸν σωτέλφαι καυχίματα. ιβ.
 ἐν ἀναβάσει θυσιαστηρίου ἀγίου ἐδόξασε
 περιβολῶν ἁγιάσματ^α. ιγ. ἐν δὲ τῷ
 δέχεσθαι μέλη ἐκ χερῶν ἱερέων, καὶ αὐτὸς
 ἐστὼς παρ' ἐσχάραν βωμῶ. κυκλόθεν αὐτοῦ
 σέφαν^α ἀδελφῶν, ὡς βλάστημα κέδρων
 ἐν τῷ λιβαίνῳ, καὶ ἐκύκλωσαν αὐτὸν ὡς σε-
 λέχη φοινίκων. ιδ. καὶ πάντες οἱ υἱοὶ ἀα-
 ρῶν ἐν δόξῃ αὐτῶν, καὶ προσφορὰ κυρίου ἐν χερ-
 σὶν αὐτῶν, ἐναντι πάσης ἐκκλησίας ἰσραήλ.
 ιε. καὶ σωτέλφαι λειτουργῶν ἵπτι βωμοῦ,
 κοσμήσαι προσφορὰν ὑψίστου παντοκράτο-
 ρ^α. ις. ἐξέτηνεν ἵπτι σπονδαίου χεῖρας
 αὐτῶν, καὶ ἔσπασεν ἐξ αἵματ^α σαφυλῆς. ιζ.
 ἐξέχεεν ἵπτι θεμέλια θυσιαστηρίου, ὁσμὴν
 δωδίας ὑψίστω παμβασιλεῖ. ιη. τότε ἀ-
 νέκραγον οἱ υἱοὶ ἀαρῶν, ἐν σάλπιγγιν ἐλα-
 ταῖς ἤχησαν. ιθ. ἀκουσὴν ἐποίησαν φω-
 νὴν μεγάλην εἰς μνημόσιμον ἐναντι ὑψίστου.
 κ. τότε πᾶς ὁ λαὸς κοινῇ κατέσπασε, καὶ
 ἔπεσον

ἔπεσον Ἰπὶ πρόσωπον Ἰπὶ τὴν γλῶ. κα.
 προσκυνῆσαι τῷ κυρίῳ αὐτῶν, πανθοκρά-
 τари θεῷ ὑψίστῳ. κβ. καὶ ἤνεσαν οἱ ψαλ-
 μοδοὶ Φωναῖς αὐτῶν, ἐν πλείστῳ ἤχῳ ἐγκλυ-
 καίθη μέλῳ. κγ. καὶ ἐδεήθη ὁ λαὸς κυ-
 ρίς ὑψίστου ἐν προσδύχῃ κατέναντι Ἐ' ἐλεή-
 μονῷ, ἕως σωτετελέσθη ὁ κόσμῷ κυρίου,
 καὶ τὴν λειτουργίαν αὐτῷ ἐτελείωσαν. κδ.
 τότε καταβάς ἐπῆρε χεῖρας αὐτῷ Ἰπὶ πᾶσαν
 ἐκκλησίαν ἡν ἰσραὴλ, δοῦναι δὲ λόγιαν κυ-
 ρίου ἐκ χεῖρας αὐτῷ καὶ ἐν ὀνόματι αὐτῷ
 καυχῆσασθαι. κε. καὶ ἐδευτέρωσαν ἐν
 προσκυνῆσει Ἰπιδέξασθαι τὴν δὲ λόγιαν πα-
 ρὰ ὑψίστου. κς. καὶ νῦν δὲ λογιῆσατε τὸν
 θεὸν πάντων, τὸν μεγάλα ποιοῦντα μόνον
 πάντη. κζ. τὸν ὑψοῦντα ἡμέρας ἡμῶν ἐκ
 μήτρας, καὶ ποιοῦντα μεθ' ἡμῶν κατὰ τὸν
 ἔλεον αὐτῷ. κη. καὶ γενέσθαι εἰρῆνῃ ἐν
 ἡμέραις ἡμῶν ἐν ἰσραὴλ, κατὰ τὰς ἡμέρας
 Ἐ' αἰῶνῳ. κθ. ἐμπιστεῦσαι μεθ' ἡμῶν τὸν
 ἔλεον αὐτῷ, καὶ ἐν ταῖς ἡμέραις ἡμῶν λυτρω-
 σάσθω ἡμᾶς. λ. ἐν δυσὶν ἔθνεσι προσώχ-
 θισεν ἡ ψυχὴ μου, καὶ τὸ τρίτον ἐκ ἔσιν ἔθνῳ.
 α οἱ καθήμενοι ἐν ὄρει σαρμαρείας. β. καὶ
 ἄνδρες οἱ κατοικοῦτες φυλιταίμ. γ. καὶ
 λαὸς

λαὸς μαρὸς ὁ κατοικῶν ἐν σικίμοις. λα.
 παιδείαν σωέσεως καὶ ὀπίστημης ἐχάραξε ἐν
 τῷ βιβλίῳ τέτρω ἰησῦς ὁ υἱὸς σφραχὸς ὁ ἱεροσο-
 λυμίτης, ὃς ἀνώμειρε σοφίαν ἀπὸ καρδίας.
 λβ. μακάριος ὃς ἐν τέτοις ἀναστροφῇ,
 καὶ ὁ θεὸς αὐτὰ ὀπί καρδίαν ἑαυτοῦ σοφισθῆ-
 σεται. λγ. ἐὰν γὰρ ποιήσῃ αὐτὰ, πρὸς
 πάντα ἰσχύσει, ὅτι φῶς κυρίως καὶ ἰχνη αὐ-
 τοῦ, καὶ τοῖς ὀσεβέσιν ἔδωκε σοφίαν. λδ.
 ἀλογητὸς κύριος εἰς τὸν αἰῶνα, γένοιτο
 γένοιτο.

Κ Ε Φ. να'.

Προσευχὴ ἰησοῦ καὶ σφραχὸς.

Εξομολογήσομαί σοι κύριε βασιλεῦ, καὶ
 αἰνέσω σε θεὸν τὸν σωτήρ᾽ μου. β.
 ἐξομολογῶμαι τῷ ὀνόματί σου, ὅτι σκεπασθῆς
 ἐβοηθὸς ἐγένου μοι. γ. καὶ ἐλυτρώσω καὶ
 σῶμά μου ἐξ ἀπωλείας, καὶ ἐκ παγίδος
 διαβολῆς γλώσσης. δ. ἀπὸ χιλιῶν ἐργα-
 ζομένων ψεύδους, καὶ ἐναντι τῶν αἰθετηκό-
 των μοι, ἐγένου βοηθός. ε. καὶ ἐλυτρώσω
 με κατὰ τὸ πλῆθος τῶν ἐλέους τῶν ὀνοματός
 σου, ἐκ βρυγμῶν ἐτοίμων εἰς βρῶμα. ς.
 ἐκ χι-

ἐκ χειρὸς ζητουῶτων τὴν ψυχὴν μου, ἐκ
 πλόνων θλίψεων ἔχον, ἀπὸ πνιγμῶν
 πρὸς κυκλόθεν. ζ. ἐκ μέσων πυρὸς ἐκ ἐξέ-
 καυσα, καὶ ἐκ βάθους κοιλίας, καὶ ἀπὸ γλώσ-
 σης ἀκαθάρτου, καὶ ἐκ λόγων ψευδῶς βασιλεῖ
 διαβολῆ, ἐκ γλώσσης ἀδίκου. η. ἤγγι-
 σεν ἕως θανάτου ἡ ψυχὴ μου, καὶ ἡ ζωὴ μου
 ὡς ἐγγὺς ἀδικατωτάτου. θ. περιέχον με
 πάντοθεν, καὶ ἐκ ὧν ὁ βοηθῶν. ι. ἐπέβλε-
 πονεῖς ἀνὴληψιν ἀνθρώπων, καὶ ἐκ ὧν, καὶ ἐ-
 μνήσθη ὃ ἐλέεσθε κύριε, καὶ τῆς ἐργασίας
 ταύτης ἀπ' αἰῶν. ια. ὅτι ἐξαιρῆ τῶν
 ὑπομένωντων, καὶ σώσεις αὐτοὺς ἐκ χειρὸς ἐ-
 χθρῶν. ιβ. καὶ ἀνύψωσα ἀπὸ ὀργῆς ἱκε-
 τείαν μου, καὶ ὑπὲρ θανάτου ῥύσεως ἐδεήθην.
 ιγ. καὶ ἐπεκαλεσάμην κύριον πατέ-
 ρα κυρίου μου, μὴ ἐγκαταλιπεῖν με ἐν ἡμέ-
 ρα θλίψεως, ἐν καιρῶν ὑπερηφάνων ἀβοη-
 θησίας. ιδ. αἰνέσω τὸ ὄνομά σου ἐν δειλε-
 χῶς, καὶ ὑμνήσω σε ἐν ἐξομολογήσει, καὶ εἰση-
 κούσθη ἡ δέησίς μου. ιε. ἔσωσας γὰρ ἡμᾶς ἐξ
 ἀπωλείας, καὶ ἐξείλας με ἐκ καιρῶν πονηρῶν. ις.
 διαίτη ἐξομολογήσομαι καὶ αἰνέσω σε, καὶ ὅλο-
 γήσω τὸ ὄνομά σε κύριε. ιζ. ἔτι ὡν νεώτερος
 περὶ πλανηθῆναί με, ἐζήτησα σοφίαν προφα-
 νῶς ἐν

νῶς ἐν προσβολῇ μου. ιη. ἔναντιναῖ ἠξίουω
 περὶ αὐτῆς, καὶ ἕως ἑοχάτου ἐκζητήσω αὐτήν.
 ιθ. ἐξ αὐθῆς ὡς περκαζέτης σαφυλῆς, ὁ-
 φραύθη ἡ καρδία μου ἐν αὐτῇ. κ. ἐπέβη
 ὁ πῶς μου ἐν δουλίῃ, ἐκ νεότητός μου ἵ-
 χνυον αὐτήν. κα. ἐκλίνα τὸ ἔς μου ὀλί-
 γον, καὶ ἐδεξάμην, καὶ πολλὴν δόρον ἐμαυ-
 τῷ παιδείαν. κβ. προσκοπή ἐγένετό μοι ἐν
 αὐτῇ, τῷ διδόντι μοι σοφίαν δώσω δυνάμιν.
 κγ. διενόηθην γὰρ τὰ ποιῆσαι αὐτήν, καὶ ζη-
 λῶσαι τὸ ἀγαθόν, καὶ ἔμῃ αἰσχυνθῶ. κδ.
 Διαμεμάχηται ἡ ψυχὴ μου ἐν αὐτῇ, καὶ ἐν
 ποιήσει λιμοῦ διηκριβωσάμην. κε. τὰς
 χεῖράς μου ἐξεπέτασα πρὸς ὑψ. Ⓞ, καὶ τὰ
 ἀγνοήματα αὐτῆς ἐπενόησα. κς. πλὴν
 ψυχῆ μου κατὰ θῆμα εἰς αὐτήν, καὶ ἐν κα-
 ρισμῷ εὔρον αὐτήν. κζ. καρδίαν ἐκλή-
 σάμην μετ' αὐτῆς ἀπαρχῆς, διατῆτο ἔμῃ
 ἐγκαταληφθῶ, καὶ ἡ καρδία μου ἐταράχθη
 ζητῆσαι αὐτήν. κη. Διατῆτο ἐκλήσάμην
 ἀγαθὸν κῆμα. ἔδωκε κύρι. Ⓞ γλῶσσαν μι-
 θόν μου, ἔν ἐν αὐτῇ αἰνέσω αὐτόν. κθ. ἐγ-
 γίσατέ μοι ἀπαίδευτοι, καὶ αὐλιόθητε ἐν
 οἴκῳ παιδείας. λ. διότι ὑσερεῖτε; ἢ ἕ λέ-
 γετε ἐν τέτοις; καὶ αἱ ψυχαὶ ὑμῶν διψῶσι
 σφόδρα.

σφόδρα. λα. ἤνοιξα τὸ στόμα μου, καὶ ἐλά-
 λησα, κλήσαθε ἑαυτοῖς ἀνευ δρυγυρίαι. λβ.
 τὸν τράχηλον ὑμῶν ὑπόθετε ὑπὸ ζυγόν, καὶ
 ὀπίδεξάσθω ἡ ψυχὴ ὑμῶν παιδείαν. λγ.
 ἐγγύς ἐστιν θύρεῖν αὐτῷ, ἴδετε ἐν ὀφθαλμοῖς
 ὑμῶν ὅτι ἐσκοπίασα, καὶ εὖρον ἐμαυτῷ πολ-
 λὴν ἀνάπαυσιν. λδ. μετάχετε παιδεί-
 ας ἐν πολλῷ δριθμῷ δρυγυρίαι, καὶ πολλὴν
 χρυσὸν κλήσαθε ἐν αὐτῇ. λε. ὀφραυθείη
 ἡ ψυχὴ ὑμῶν ὅτι τῷ ἐλέει αὐτῶ, καὶ μὴ αἰ-
 σχιωθείητε ἐν αἰνέσει αὐτῶ. λς. ἐργάσα-
 θε τὸ ἔργον ὑμῶν πρὸ καιρῶ, καὶ δώσατε
 τὸν μισθὸν ὑμῶν ἐν καιρῷ
 αὐτοῦ.

ΤΕΛΟΣ ΤΗΣ ΣΟΦΙΑΣ
 ἰησῶ ὁ σφραγ.

L IOACHIM

IOACHIMI CAMERARI ANNOTATA AD
LIBELLUM IESU
Siracidaæ.

PRÆPONITVR huic libello indicium eorum quæ necessaria cognitu sunt, ad cuiuscunque scripti vtilem lectionem. Primum, quis autor fuerit, quæ occasio, & quod consilium scripti, quæ forma orationis, quod argumentum. Hæc, vt alibi ostendimus copiosius, reducuntur ad præcipuas omnium rerum causas: *αιτιατικῶς*, cuius est effectio: *τελικῶς*, cuius finis spectatur: *ειδικῶς*, quæ est proprietas, qua singula à singulis distinguuntur, nos elaborationem vocemus: *υλικῶς*, complectentem materiam quæ informatur & elaboratur, vt argumentum quod oratione explicatur, & inscriptione seu titulo demonstrari solet. Docetur igitur hoc loco, nescio à quo, (eo quidem, vt videtur, qui hunc libellum Græca enarratione illustravit: quod opus si extaret, nostro hoc labore poteramus supersedere) ab hoc igitur docetur, fuisse autorem huius libri, virum doctum & sapientem, nepotem Iesu & ipsius filij Sirachi. Fuit enim etiam Hebræis vsitatum, vt auorum

rum nomina nepotibus imponerentur. Itaque & auus, autor libri, & nepos interpretis, Siracidæ fuerunt. In capite autem penultimo dicit ipse se fuisse filium Sirachi, qui hæc collegerit. vbi in quibusdam additur Eleazari: vt venire in mentem alicui possit, autorem libri fuisse nepotem Simonis, quem vltimo loco tam magnifice laudat: qui pater fuit, vt scribit Iosephus, Oniæ & Eleazari. Eleazarus autem vixit, vt idem Iosephus refert, regnante in Aegypto Philadelpho. Sed hæc, sunt enim incerta, relinquuntur in medio. Siue autem huius filius autor libri Siracides, seu alterius fuit, non celebrati scriptis historiarum, magnum hunc & doctum virum fuisse apparet suis temporibus. Id quod magis liqueret, vt opinor, si extaret Hebraicum ipsius auctoris scriptum, quod certe de conuersione æstimandum non est, quemadmodum & Siracides interpretis monuit. Hebraicum quidem Hieronymus se vidisse scribit, titulo *περὶ βολῶν*. Verum interpretis edidisse se ait opus translatum quidem opera & studio suo de Hebraica lingua in Græcam, sed compositum ab auo, ad doctrinam ciuium suorum, ne his deessent præcepta virtutis & vitæ sanctæ atque religiosæ. Et hæc exposuisse communi.

oratione, & verbis vsitatis, non compositis artificio aliquo: quo nomine & veniam à legentibus sibi dari petit. Argumentum autem est comprehensio præceptorum, exemplorumque, quibus omnis institutio continetur: ijs denique, ut à religioso, adorationes & preces admiscuntur. Præcepta autem in hoc libro non sunt ratione & via artis exposita, quam μέθοδον Græci nominant: sed sententiose nulla certæ progressionis serie, varietateque & multipliciter explicata. Has γνώμας, παρανέσεις, ὑποθήκας, & phrasi Hebraica παροιμίας & παραβολὰς nominauerunt. quales & Salomonis libri sunt, quem hunc autorem sequi voluisse apparet: & Græcorum poetarum, Phocylidis ac Theognidis, & Isocratis oratoris.

In hoc genere promiscue diuersa commemorantur, facienda & fugienda ijs qui pietatem & virtutem colere, & cum honestate ac laude vitam agere voluerint. Etsi autem Græci etiam autores suam doctrinam ab adoratione & veneratione numinis diuini inceperunt, tamen illi neque veritatem de natura Dei, neque consilij & voluntatis ipsius arcana demonstrare potuerunt. Itaque statim initio hæret res, & de tanto errore progrediens non modo mi-

nus ex-

nus expeditur, sed plane euertitur. Hebræi autem docti, & pij veteres, & vnum Deum adorandum, & hunc secundum præscriptionem mandatam verbo ipsius, colendum esse docuerunt, in fiducia certa paternæ affectionis illius complectentis nos misericordia & bonitate sua propter intercessionem filij, promissi Messiaë, qui est Christus rex vniuersorum.

Itaque hunc metuentes & diligentes vt patrem, & religiosa fide assentientes promissionibus diuinis, & statuentes propter filium Dei se esse & innocentes, cum sint inquinati peccatis: & iustos & sanctos, cum sint scelerati & impuri: & gratos acceptosq; Deo. cum sint natura ij qui odium & iram Dei mereantur: in hac inquam obseruantia, dilectione, fide atque fiducia, ita iubet doctrina veræ pietatis in omnibus deinceps vitæ partibus suum quosq; facere officium, & ijs occupari quæ sunt (vt ait Paulus) ἀληθειᾶ, σεμνὰ, δίκαια, ἀγνὰ, προσφιλεῖ, ὑψηλὰ, εἴ τις ἀρετὴ καὶ εἴ τις ἔπαινος, & fugere contraria, mendacium, calliditatem, fraudes, vanitatem, leuitatem, iniurias, impuritatem, offensiones, maledicentiam, calumnias, obtreccationes, scurrilitatem, &c.

Etsi enim pietas, quemadmodum vt in

sanctitate & innocentia pœnitentiam & renouationem vitæ probet Deo, omnibus viribus anniti debet: ita & gloriari solet ac potest, in ostentanda diligentia & cura, vel potius ardore quodam obedientiæ, vt Dauid: Ego in innocentia mea ingressus sum, & non sedi cum consilio vanitatis, & cum iniqua gerentibus non introibo, &c. Et Paulus tam exhaustos multiplices labores ac perpeffas afflictiones, quam continentiam & fidelitatem & assiduitatem & integritatem suam in cursu præconij Euangelici, gloriose prædicat. Hæc igitur quamuis à pietate aliena non sint, tamen neque fiduciam ad Deum, neque spem salutis, neque conscientia tranquillitatem ac pacem, super his collocare illa ac fundare audet: sed spectat tantum benignitatem & misericordiam Dei propitij propter filium, & in hac persuasione ac fide acquiescit, neque sancta aut iusta sibi, sed Deo videri ac esse studet in fide sola Iesu Christi, per quem reconciliari scit omnes Deo, & propriam iusticiam quisquillas seu vilius etiam aliquid, vt Paulus vocat *σκύβαλα*, esse ducit. Sapientes autem homines & sacris litæis & vitæ puritate atque sanctimonia placari numen diuinum, & ita illi satisfieri, & nos be-

nos bene de eo mereri pronunciant. Quintiam grauiſſimus autor Plato omnem miſericordiæ à Deo ſpem præcidit. Neque patitur in ſua ciuitate doceri, Deum eſſe exorabilem, & lapſis ignoſcere. Hi igitur non ad Deum homines adducunt: ſed ad humanas aſtiones honeſtas atque præclaras, tanquam epularum lautitias, Deum inuitant, vbi eum ipſi opipare excipiunt, non vbi bonis illius fruuntur. Hoc eſt rem plane peruertere. Et quanquam ingenioſis ac callidis diſcrimen eſſe paruum videtur: neque digna res contentione, modo pie, caſte, innocenter vita degatur: Tamen cum hæc ſola cognitio ac ſcientia diſtinguat ac ſeparet populum Dei ab omnibus alijs gentibus ac nationibus: neceſſe eſt, aut ſinceram hanc conſeruari: aut corrupta & amiſſa illa, ciuitatem quoque Dei ipſam labefieri & conuelli. Veritas enim & ſanctificatio eſt, & liberatio, & ſalus. Et Dauid plane dicit, requiri veritatem à Deo, Pſalm. 30. Non conſtituit hanc ciuitatem vlla per ſe legitima rituum & ceremoniarum & morum obſeruatio, ſed cognitio ſola & ſcientia veritatis diuinæ, quæ eſt fidei religioſa aſſenſio & certa perſuaſio, credens & accipiens quicquid verbo Dei proditum eſt & offertur. Sed

de his fatis . intelligi enim iam poterit, recte quidem à Christianis legi etiam aliarum gentium scripta , quibus vita hæc instruitur : non tamen in his doctrinam veræ pietatis ac religionis inesse , neque hanc de ijs peti , neque hæc diuersissima genera humani & diuini magisterij confundi debere. Atque hinc etiam manifestum fit , quid inter diuinas & humanas leges interfit: nam etsi humanarum legum scriptoribus iudiciū naturæ incorruptæ de faciendis & fugiendis præluceat, tamē non vident illi in hac mentis caligine, & tam intelligentiæ quàm voluntatis deprauatione : neque sequuntur veritatem venerationis ac cultus diuini , vt statuunt & demonstrant vniuersa ad Deum simpliciter referenda , & nihil nisi in quo mos ipsi geratur rectum ac laudabile , & obedientiam ac subiectionem finem propositum esse oportere omnibus consilijs & actionibus quæ & per se honestæ, & ad tuendam vitæ societatem necessariæ sunt. De qua ignorantia necesse est deinde sequi multos & magnos errores, non modo voluntatis & studij , sed etiam sententiæ atque iudicij : vt maneat hoc certum, Omnis homo mendax , & hoc , Vana salus hominis . & Salomonis , *τίς καυχῆσεται ἄγρῳ ἔχον τὴν καρδίαν ; ἢ τίς παρήξεται διδάσκειν κα-*
τὰς

Σαφὲς εἶναι τὸ ἀμαρτιῶν ; Et Ecclesiastes ait, ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίκαιος ἐν τῇ γῆ, ὃς ποιήσει ἀγαθόν, καὶ οὐχ ἁμαρτήσεται.

Exempla quidem quasi *πανηγυρικῶς* hic autor addidit, eorum qui & Deum piè ac religiose coluissent, & diuinitus adiuti atque protecti fuissent: quibus & instrui & confirmari animos legentium necesse est. Oratio autem precum est præclara, qua nulla gens piè vñ fuit vnquam, præter sanctum & peculiarem populum Dei: quæ est ab initio ecclesia Iesu Christi, fundata aliquando in populo Iudaico, in qua quasi ciuitate sedem propriam habuit. Id quod ipse Christus significat, cum ait: Vos adoratis quod nescitis, nos adoramus quod scimus, quia salus ex Iudæis est. Nemo igitur adorare Deum potest in ignorantia: & omnes ignorant Deum, quibus non demonstratur veritas ex verbo ipsius, sicut scriptum est: Deum nemo vidit vnquam, vnigenitus filius qui est in sinu patris, is enarrauit. Quare nemo fallatur disputationibus quorundam, perennem quandam & continuatam omnibus seculis & apud omnes gentes religionem introducentibus, & de Ioue facientibus æternum Deum: vt Iosephus ineptit. Separari enim oportet populum Dei ab alijs

gentibus statim à prima origine, neque huius sanctitatem cum vlla sapientia aut religione confundi. Etsi autem alludit Iouis nomen ad Dei ineffabile nomen, & suspicari aliquis posset hunc sonum de patribus auditum, ita ad posteritatem diuersarum gentium venisse: tamen de his caute & distincte & religiose loquendum est, ne veritas diuina & cœlestis vlla parte sui profanetur. Non enim arua culta foedius ab apris vastantur, quam sanctitas religionis & veritas sapientiæ Dei ab humanæ rationis argumentationibus & conclusionibus. Sed de his satis. Nunc ad notanda quædam in hoc scripto, quæ potissimum morari legentes possent, & argumentum singilatim per capita indicandum pergamus.

P R O L O G V S.

Proœmium hoc est autoris, in quo & de se, & de opere suo differit quædam.

ἔνοχοι τούτων.) participes horum, *καὶ μέτοχοι.* *ἔνοχος* autem cum datiuo, obnoxius est: *ὡς ἔνοχος τῇ κρίσει.*

ἔπιπροσῶτι.) proficiendo addant aliquid per honestatem vitæ. *ἔπιδιδόναι*, proficere. & præpositio *πρὸς* adiuncta, incrementum notat profectus.

οὐδ' ἰσοδωαμεῖ.) Non eadem vis & efficacia est horum traductorum in alteram linguam, quæ in propria & sua. Hæc sententia omnes in hac copia doctrinæ, studiosos pietatis & bonarum artium, impellere debet ad studium linguarum. Quamuis enim conuersio aliqua bona & splendida sit, tamen fieri non potest, vt natura alterius sermonis penitus exprimatur. Fieri meliora aliqua possunt, sed hæc neque multa erunt, & conatum æque bona faciendi sæpe interpretem frustratum esse reperietur. Atque hæc accipienda sunt, & dicuntur de laudabilibus & accuratis translationibus. Quas, quemadmodum non dico plurium, sed duarum linguarum peritos, & ita in his exercitatos, vt parem facultatem consecuti sint, inuenire in promptu non est: ita & ipsas raras esse oportet. Ictas autem vulgares & fortuitas ac ἐπιμέρους conuersiones, quarum opifices neque de sententia neque verbis magnopere laborant, vomicas esse, & scabiem quandam doctrinæ potius, quam adiumenta & laudabilia opera doctrinæ, existimandum est. A quibus eruditio literarum & studia bonarum artium atque disciplinarum non ornantur, neque augmentur, sed potius deprauantur & corrumpun-

rumpuntur. Et libri veterum autorum, vt Callicratides à Conone aiebat pelagus, adulterantur, neque integritas & quasi castitas sapientiæ conciliatur legentibus, sed falsa forma, & fucata species, quam ignavi & inertes quasi rem magnam arripientes, fruuntur infelici opera audaciæ imperitorum. Sed de his fatiis, vel potius nimium: Pergamus igitur ad alia.

ἐπὶ τοῦ εὐεργέτου,) Regnante Ptolemæo, cognomento Euergeta filio Philadelphii. Fuit & postea rex, qui *εὐεργέτης* dici vellet, annis circiter centum: sed hunc Aegyptij *κακεργέτω* vocarunt. Dicit autem, vt opinor, se annos natum 38. in Aegyptum venisse. Participium autem *συγχρονήσας* positum absolute, incertum sensum facit, vtrum autor se toto illius regis tempore in Aegypto mansisse an aliquod tempus illic consumsisse, significare voluerit.

παροικία.) vicinia, & *προκατασκευαζομένου* τὰ ἤδη βιοτεύειν ἐν νόμῳ, vel ἐν νόμῳ: hoc est, vt vitam inculpatam degant præparati moribus. ὡς βιοτεύειν αὐτοὺς προκαταστ. Nomen in titulo *παναρέτου*, significat comprehensionem quandam. & summam præceptionum vtilium de omni virtute. Refertur autem ad *βίβλον*, vt sit *βίβλος παναρέτος*: id est, liber vniuersæ virtutis doctrinam complectens.

Caput

CAPVT PRIMVM.

Habet hoc caput sententias distinctas
 25. Ante omnia autem, secundum Salomonem præcipit verum cultum Dei, & religione animos complet, & ostendit hinc manare omnem felicitatem. Hanc autem definit sapientiæ vsu & copia: infertæ tamen sunt sententiæ, iracundiam & confidentiam humanam, quæ fastum parit, reprimentes. Salomonis est, ἀρχὴ σοφίας φόβος κυρίου, & ἐυσέβεια εἰς θεὸν ἀρχὴ αἰδότησεως: id est, sapientiæ, de qua ipse concionetur, initium esse timorem Dei, quæ est vera religio: & intelligentiam seu sensum, contineri cultu Dei. Itaq; addit, σοφίαν πρὸς παιδείαν ἀσεβείας θεοῦ γενήσουσι, Quod impij ab hac sapientia & institutione abhorreant. Beatum autem pronunciat eum, qui sapientiæ & prudentiæ compos factus sit: μακάριος ἄνθρωπος, ὃς εὖγε σοφίαν, καὶ θυγερὸς ὃς εἶδε φρόνησιν. Prouerb. cap. 3. vbi huius studij fructus copiose commemoratur. Sed præconia sapientiæ sunt eximia cap. 8. Ex his manifestum fit, de ea sapientia loqui Salomonem, quæ complectitur & explicat æternum consilium Dei de salute omnium, patefactum verbo Dei. Hæc non effabili humana oratione modo, sapientia & ratio
 omnia

omnia creata & condita, conseruat, & vitam his præstat, & salutem confert. Sapientia autem Dei ipse Deus est: sicut alia quæ de Deo dicuntur, vere & *ὄσιωδῶς* dicuntur. Hic est igitur filius Dei, natura Deus, per quem facta sunt omnia, & in quo statuit reconciliare sibi vniuersa æternus Deus: & hoc consilio ac proposito, & ista cogitatione condidit mundum, & in eo collocauit genus humanum, ad cognoscendam hanc sapientiam, & ad obediendum voluntati ipsius, in vera adoratione & inuocatione, & omni cultu ac veneratione, in fide firma, & verbi Dei obseruatione, & custodia mandatorum ipsius. Quorum hoc caput est, vt audiamus sermonem Dei, & huic obtemperemus ac credamus. Hic est *λόγος αἰ-
διος θεοῦ θεός*, qui assumpta carne nostra in terris versatus, & homo factus, interpretis fuit ipse sapientiæ & consilij Dei. Quæ omnia non debent neque possunt ita explicari verbis, vt humani ingenij industria perspiciat: sed requirunt piam & religiosam assensionem & obedientiam, quæ præstetur Deo & patefactæ sapientiæ ac veritati ipsius, de qua & Salomon & Siracides nosmet concionantur. Et Ariani quidem impia curiositate has sententias colligentes,

gentes, detorserunt ad sui nefarij dogma-
tis defensionem, ac conati fuerunt de his
ostendere filium Dei, quem sapientiam esse
Dei confitetur Ecclesia catholica, κτίσμα
esse, id est creaturam: & habere exordi-
um quoddam sicut callide dicebant, ὡς ὅτι
οὐκ ὦν: quod non potest aliter accipi, quam
fuisse tempus cum non esset filius. quod est
execrandæ impietatis mendacium. Epi-
phanius Salomonis dictum de æternitate
filij retinet, & contra Arianam impieta-
tem defendit, primum indicatam esse
docens πῶς ἐνσαρκον οἰκονομίαν, deinde inter-
pretans Hebraicum verbum Græco non
ἐκτίσσει, sed ἐνόησεν: quo & hic noster autor
vtitur. Est autem νεοσῶς, pullus: & νεοσῶδον,
quod συγκόπτοντες fecerunt νοσῶειν, exclude-
re pullum, & gignere ac edere, μεταφορικῶς.
Hoc Aquilam ait interpretatum fuisse ἐκλή-
σαλο, & Hieronymo est possedit. Sed Ariana
rabies refutanda fuit auersando, non con-
uincenda verbis. Salomonis autē senten-
tia, quam exprimere Siracides voluit, de
sapientia consilij Dei, quod est verbum fa-
lutis, & doctrina veritatis cœlestis, recte
intelligitur. Intelligitur & recte de opere
sapientiæ diuinæ, quæ conspicitur in re-
rum vniuersitate, vt ait sanctus Paulus:
τὰ γὰρ ἀόρατα αὐτοῦ ἀπὸ κτίσεως κόσμου τοῖς
σοφίμασι

ποιήμασι νοούμενα καθορᾶται. Et alibi dicit, ὅτι ἐν
 τῇ σοφίᾳ τοῦ θεοῦ οὐκ ἔγνω ὁ κόσμος διὰ τῆς σοφίας
 τὸν θεόν. Hanc igitur cogitatione omnium
 antecedere oportet ipsum creationis o-
 pus, vt prior est architectonicę scientia quā
 architectus. Et cum hoc tamen coniuncta
 est, ordo inquam & ratio & distinctio par-
 tium, & totius quasi corporis mundi huius
 coagmentatio : quæ ipsa humanam sapien-
 tiam constituunt. Et est huius etiam in
 natura deprauata tanta vis, vt nihil ea ipsa
 reperiatur in hac vita maius, neque poten-
 tius. Pulchritudo quidem certe ea est, vt
 omnium quibus apparet, animos mirabili
 iucunditate capiat. De qua si velim Græ-
 corum sententias cum his quæ hoc loco
 referuntur congruentes, exponere, alius
 iam liber futurus sit. Isocratis est, ὅτι μόνη
 τῶν κτημάτων ἡ σοφία ἀθάνατον. Socraticum
 apud Xenophontem, omnes virtutes τῇ σο-
 φίᾳ contineri. Et ab hoc etiam nostro au-
 tore magnifice laudatur hæc sapientia :
 μακάριος ἀνὴρ ὃς εὖρε σοφίαν, καὶ θνητὸς ὃς εἶδε φρό-
 νησιν ἡρεῖσθαι γὰρ αὐτῷ ἐμπορεύεσθαι, ἢ χρυσίου καὶ
 ἀργύρου θησαυροῦς. Et referuntur hi versus re-
 fellentes Græcorum prouerbium, quo o-
 ptatur gutta fortunæ prosperæ præ dolio
 intelligentiæ. nam & hoc in illa lingua fer-
 tur, τύχη τὰ θνητῶν παράγματ' οὐκ εὐβουλία, Sed
 versus

versus de quibus aiebam, hi sunt :

ἔφησε τίς πούτων φιλοχρῆστων τάδε,
 θέλω τύχης σαλαγμὸν ἢ φρενῶν πίθον,
 πρὸς ὃν τις ἀντέφησε σὺ φιλοφρόνων,
 ξανὸς φρενῶν μοι μάλλον ἢ βυθὸς τύχης.

Feruntur & Latini poëtæ veteris hi versus:
*Sapientia gubernator nauem torquet, non valentia.
 Cocus magnum abenum, quando feruit, paula com-
 futat trua.*

Et Menandri.

ἅπαντα δοῦλα τοῦ φρονεῖν καθίσταται.

Siracides autem nunc incipiens, ad ve-
 ram nos sapientiam cognoscendam cohortatur. Et vult esse auditores doctrinæ cœlestis, & sanctos cultores religionis, secundum mandatum Dei, quod ante omnia cognosci & adorari Deum, & huic soli seruire præcipit, sine iracundia seu indignatione, & cum humilitate. Sed & Salomon, βαρὺ λίθος, καὶ δυσβάστακτον ἄμμος, ὄργη δὲ ἀφρονος βαρυτέρα ἀμφοτέρων. Et idem, σόμα ταπεινῶν μελεῖ ἀ σοφίαν. & φόβος κυρίου μισεῖ ἀδικίαν, ὑβριν τὲ καὶ ὑπερηφανίαν. Hæc enim adorationem impediunt, & fidem repellunt, & animos aut euertunt à Deo, aut ad conspectum illius terrore ac diffidentia, vel etiam desperatione complent. Nam quid in vita communi ex his mali & miserix existat, indicatur alibi. Hæc enim adhuc ad

M

doctri-

doctrinam & explicationem primi in decalogo præcepti referenda sunt: de quibus hæc monuisse nos, satis fuerit: Vocabulis ijs vsus est Siracides, quibus interpretes Salomonis, σοφίας, quam interpretantur Latini sapientiam: hæc est cognitionis certæ, & perfectæ scientiæ: φρονήσεως, Latini prudentiam vocant: vis considerationis, & circumspeditionis, & industria: σωτέσεως, id est intelligentiæ, & perspicaciæ, & doctrinæ: παιδείας, quæ est institutio & disciplina. πανουργύματα autem & πανουργίαν, peculiari quodam vsu in laude posuerunt, de peritia & exercitatione, & cautione: cum hæc & malitiam notent. Sicut ἀνάκοις, qui simplices sunt, fatuos fecerunt.

C A P V T II.

Hoc caput obsoluitur sententijs octo-
decim, quibus confirmatur animus pius
præceptis patientiæ & perseverantiæ tem-
pore difficili, & in aduersis, quæ iubet
perferri in fide & timore Dei, & expectari
auxilium, in recordandis exemplis vete-
rum. addita est & increpatio diffidentiae
ac profanitatis. Quæ omnia ad primæ ta-
bulæ mandata referenda sunt, & pertinent
ad ve-

ad verum cultum & inuocationem & celebrationem nominis diuini. Necessè autem est, & pugilem non solum ferire in certamine aduersarium, sed verberari etiam ipsum, & decurrentem spacium defatigari. Similiter & qui voluerint pie & sancte viuere, eis multa sustinenda sunt dura & difficilia quæ quasi victoriam illorum remorantur & impediunt, quæ est in fide & timore Dei sanctitas & iusticia & innocentia vitæ. Docet autem Siracides, perpetiendas esse afflictiones quæ nobis permittente Deo oblatæ fuerint: non accersendas. Sunt autem præcepta hæc obedientiæ, quæ debetur Deo etiam in afflictionibus: & qui hanc præstat, is vere vir fortis est. de quo Salomo, μακρόθυμος ἀνὴρ πολὺς ἐν φρονήσει, ὁ δὲ ὀλιγόφυχος ἰσχυρῶς ἀφρων. Et hoc est silentium, quod imperant animæ frequenter Psalmi Daudici. Et hæc est ὑπομονὴ piorum: qui enim perseuerauerit vsque in finem, conseruatur. καὶ ὁ πεποιθὼς ὅτι κενεῖα, μακαριστὸς, inquit Salomo. Vbi scribitur, οὐαὶ καρδίαις δειλαῖς, id est, ignauis. reperitur alibi, καρδίαις διπλαῖς, id est, duplicibus: hoc est, fraudulentis. Item, μακρόθυμος κήριος, est ἀπειθοχὴ, capite 4. Ionæ.

Commentatio est præcepti huius, Honorem habendum esse parentibus. Admissa sunt & præcepta mansuetudinis, humiliationis, misericordiæ & moderationis. & sententiæ contra curiosos, præfractos ac superbos. Huiusmodi sunt Salomonica: *ὕψι φυλάσσου νόμους πατρός σου, καὶ μὴ ἀπάστη δεσμους μητρός σου. &, ὁ ἀτιμάζων πατέρα, καὶ ἀποδούμενος μητέρα αὐτοῦ, καταχλωθήσεται. ἐπονείδιστος ἔσται ἕως ἀπολειπόμενος φυλάξαι παιδείαν πατρὸς, μελετήσῃ ξήσεις κακάς.* Item, κακολογουῦτος πατέρα ἢ μητέρα σβειθήσεται λαμπτήρ, αἱ δὲ κόραι τῆς ὀφθαλμῶν αὐτοῦ ὄψονται σκότος. Et Græcorum sententiæ plurimæ, vt Isocratis: τοιοῦτος γίνου περὶ τοὺς γονεῖς, οἷους ἀν' εὐξαιο περὶ σεαυτὸν γενέσθαι τοὺς σαυτοῦ παῖδας. Et refertur ex Euripide:

ὕψις δὲ τοὺς τεκόντας ἐν βίῳ σέβει,

ὁ δ' ἐστὶ καὶ ζῶν καὶ θανῶν θεοῦ φίλος.

Sed & Salomon his sententijs elationem & præfractionem, quæ est contumacia, refutat: *ἀκάθαρτος παρὰ θεῷ πᾶς ὑψηλοκάρδιος. &, μακάριος ἀνὴρ, ὃς καταπήσῃ πάντα δι' εὐλάβειαν, ὃ δὲ σκληρὸς πλὴν καρδίαν ἐμπροσθεῖται εἰς κακά. &, ὃς πέποιθε δρατεία καρδία, ὃ τοιοῦτος ἀφρων, ὃς δὲ πορεύεται σοφία, σωθήσεται.* Et Apostolus monet, *μὴ ὑπερφρονεῖν παρ' ὃ δεῖ φρονεῖν, ἀλλὰ φρονεῖν*
εἰς τὸ

εἰς τὸ σωφρονεῖν. Et memoratur sententia bona Athanasij hæc, βέλτιον ὑπορουῶτας σιωπᾶν ἢ
 πωιδύειν, ἢ ἀπιστεῖν διὰ τὸ ὑπορεῖν. Multum enim
 turbare solent disputatores isti, & qui ni-
 hil ignorare volunt: & hæc est curiositas
 nocentissima, cum rebus etiam diuinis im-
 plicatur. Et præclarum est hoc, Scrutato-
 rem maiestatis ab hac opprimi: De beni-
 gnitate autem sententiæ Salomonis & ipsa
 multæ sunt: vt hæc, μὴ ὑπόχην εὖ ποιεῖν ἐνδεῆ,
 λύκα αὐτὸν ἔχη ἢ χεῖρ σου βοηθεῖν· μὴ εἴπης, ἐπανελ-
 θῶν ἐπάνηκε καὶ αὐριον δώσω, δῶατοδ σοδ ὄντος εὖ
 ποιεῖν. Et hæc, ἐλεημοσιῶαι καὶ πῖσεις μὴ ἐκλει-
 πέτωσαν σέ. Et hæc, τὰ σπλάγχνα τῶν ἀσεβῶν ἀ-
 νελεήμονα. Et hæc, ὁ ὀπππλαγχχιζόμενος ἐλεηθή-
 σεται. &, ἀνδρα ἱλαρὸν καὶ δότιω ἀγαπᾶ ὁ θεός·
 quam & Paulus in posteriore ad Corinthi-
 os adduxit. Et, ὅς δίδωσι πῶχοῖς οὐκ ἐνδεηθήσε-
 ται. Ioannis autem est præclara sententia:
 ὅς αὐτὸν ἔχη τὸν βίον τοῦ κόσμου, καὶ θεωρῆ τὸν ἀδελφὸν
 αὐτοῦ χρεῖαν ἔχοντα, καὶ κλείση τὰ σπλάγχνα αὐτοῦ
 ἀπὸ αὐτοῦ, πῶς ἢ ἀγάπη τοῦ θεοῦ μένει ἐπὶ αὐτῷ;
 Etiam Siracides noster alibi benefici-
 am copiose commendat. Irenæi sententia
 refertur ex epistola ad Victorem, ἐν ᾧ αὐτὸς
 δῶατο εὖ ποιεῖν τοὺς πλησίον. ὡ μὴ ποιῆ, ἀλλότρι-
 ος τῆς ἀγάπης τοῦ κυρίου νομιθήσεται. Et Aposto-
 li est hoc: τῆς εὐποιίας καὶ τῆς κοινωνίας μὴ ὀπι-
 λανθάνεισαι· τοισύταις γὰρ θυσίαις εὐαρεστεῖται ὁ θεός.

Memorantur versus ita pertexti, ut benignitatis officia ad indigentium usus applicentur: Græci ἔφαντοὺς nominant:

ἄρετος, χιτῶν, πατὴρ τε καὶ λιμὴν γενοῦ,
πεινώσι, γυμνοῖς, δεφανοῖς τοῖς ἐν ζάλῃ.

Et est ab omnibus hæc virtus pulcherrima existimata, præter paucos quosdam nimis sapientes, Stoicos inquam, qui affectionem misericordiæ ex animis hominum tolli vellent. At Phocio censebat, οὔτε ἐξ Ἰεροῦ βωμῶν, οὔτ' ἐκ τῆς ἀνδρωπίνης φύσεως ἀφαιρετέον τὸν ἔλεον. Sed sententias veterum commendantes benignitatem & humanitatem colligere quam plurimas, studiosis facile fuerit: nos satis habemus, genus esse à nobis indicatum.

κολήθητι αὐτῷ.) Alicubi ita, μένον πλὴν ἀναμονὴν καὶ κολ. Huius tertij capitis initium, in quibusdam exemplis tale reperitur: κρέμα τοῦ πατρὸς ἀκούσατε τέκνα.

C A P V T I I I I.

Huius capitis sunt sententiæ triginta. principium autem respondet fini superioris, continens præcepta misericordiæ & benignitatis, secundum hæc Salomonnia: ὁ συκοφαντῶν πένητα, παροξύνει τὸν ποιήσαντα

σαντα αὐτὸν· ὁ δὲ τιμῶν αὐτὸν, ἐλεεῖ πτωχόν· &, ὁ καταγελῶν πτωχὸν παροξύνει τὸν ποιήσαντα αὐτόν· &, ῥῦσαι ἀγομένους εἰς θάνατον· &, δίκαιι οἰκτείρουσι καὶ ἐλεοῦσι· &, μὴ ἀποβιάζου πένητα, πτωχὸς γὰρ ἔστι, καὶ μὴ ἀτιμάσῃς ἀδενῆ ἐν πόλει. Intextur & sapientia encomium, & doctrina tolerantia. est enim aditus ad omnem virtutem difficilis, secundum Hesiodicam quoque sententiam. Qui autem resiliunt, neque perferunt molestiam afflictionum, sicut in curriculo deficientes, non obtinent βραβεῖον: hi sunt ναυδροὶ, & ναυδροκάρδιοι Salomoni. Et difficultates istae sunt exercitia pietatis. Sequitur praecipuum honestae & necessariae audaciae: male enim curat egentes pudor, Et est Hesiodi quoque duplex pudor:

αἰδώς ἢ τ' ἀνδρας μέγα σίγεται, ἢ δ' ὀνίνησι.

Hæc inserta sunt in Græcis libris, Proverbijs etiam Salomonis. Postea adduntur præcepta de opportunitate dicendi: itemque contra rixas & altercationes, & de studio veritatis, & contra vanitatem ac tenacitatem. Secundum hæc Salomonis: ποιεῖν δίκαια καὶ ἀληθεύειν ἀρετὰ παρὰ θεῷ μᾶλλον, ἢ θυσιῶν αἵμα. &, κηρία μέλιτος λόγοι καλοὶ, γλύκασμα δ' αὐτῆς ἰασίς ψυχῆς. &, ἰασίς γλώσσης δένδρον ζωῆς. & Ecclesiastes, λόγοι σοφῶτος σοφοῦ χάρις. Et ipsa sic ait sapientia,

ἀλήθειαν μελετήσει ὁ λάρυγγος, ἐβδελυγμένα δὲ
 ἐναντίον ἐμοῦ χεῖλη ψευδῆ. **Item**, εἰὰν ἐκπιέζης μυ-
 κτῆρας, ἐξελεύσεται αἷμα· εἰὰν δὲ ἐξέλκῃς λόγους,
 ἐξελεύσονται κρίσεις καὶ μάχα. &, σίδηρος σίδηρον
 ὄξυῖ, ἀνὴρ δὲ παροξυῖ πρόσωπον ἑτέρου. &, ἀνε-
 μος βορρᾶς ἐξεγείρει νέφη, πρόσωπον δὲ ἀναιδὲς γλώσ-
 σαν ἐρεθίζει. &, ἀντιλογίας ἐγείρει πᾶς κακός. **Cum**
autem omnis altercatio odiosa est, tum
 φιλονεικεῖν πρὸς τὴν ἀλήθειαν, intolerabile. **Con-**
tra tenacitatem autem adducit Apostolus
 in narratione Lucae, dictum Saluatoris,
 ὅτι μακάριόν ἐστι διδόναι μᾶλλον ἢ λαβεῖν. **Isocratis**
autem est sententia de usu orationis egre-
 gia ad Demonicum, δύο ποιοῦ κακοῦ τοῦ λέγειν,
 ἢ πρὸς ὧν οἶδα σαφῶς, ἢ πρὸς ὧν ἀναγκάσιον εἰπεῖν.
Translati præcipuis usus est in hoc capite
 autor, vetans substernere se aliquem de-
 menti, id est, inseruire, & ministrum se
 præbere alieno furori, ne respicientem
 quidem personam potentia: **Item**, leonem
 esse domi suæ, & familiae offerre speciem
 terroris, inquirendo omnia terribiliter,
 & sæuiendo in suos.

C A P V T V.

Sententiæ huius capituli sunt quindecim,
 continentes præcepta contra securitatem,
 & contemptum, nocentissima & deterrima
 vitia:

vitia : quibus plerunque & ὕβρις, id est petulantia, implicatur : vt Deum & homines grauiter his offendi necesse sit. Et dicit Salomo, sobolem esse improbam, quæ sibi placeat, neque detergeat suas sordes, & alios despiciat. ἔκγονον κακὸν, δίκαιον ἑαυτὸν κρείνει, πλὴν δ' ἔξοδον αὐτοῦ οὐκ ἀπένιψεν. ἔκγονον κακὸν ὑψηλοῦς ὀφθαλμοῦς ἔχει, τοῖς δὲ βλεφάροις αὐτοῦ ἐπαίρεται. Hæc est Græcorum αὐδαδεία, quæ secundum Tragædiam σκαρότητ' ὀφαισκάνει. Sed φόβος κυρίου, iuquit Salomo, μισεῖ ἀδικίαν, ὕβριν τε καὶ ὑπερηφανίαν καὶ ὁδοὺς πονηρῶν. & κύριος ὑπερηφάνοις ἀντιτάσσεται, ταπεινοῖς δὲ δίδωσι χάριν. quam sententiam & S. Petrus retulit. μακάριος autem, vt inquit Salomo, ἀγῆς, ὃς καταπῆσσει πάντα δι' ἐυλάβειαν, ὃ δὲ σκληρὸς πλὴν καρδίαν ἐμπισεῖται εἰς κακά. Sequitur cohortatio ad resipiscendum, cum matura pœnitentia : & adduntur præcepta contra ἀγχοκέρδειαν. κρείσων ὀλίγη λῆψις μετὰ δικαιοσύνης, ἢ πολλὰ γεννήματα μετ' ἀδικίας. & κρείσων μικρὰ μερὶς μετὰ φόβου κυρίου, ἢ θησαυροὶ μεγάλοι μετ' ἀφοβίας, inquit Salomon. Et feruntur versus similibus sententiæ,

κρείσων πενία μὴ δικαίας κλήσεως,
καὶ γὰρ νόσος γε τῆς κακῆς εὐεξίας.

Melior egestas copijs partis male,

vt viribus morbus quibus vtimur male.

Adduntur & præcepta veracitatis & at-

tentionis in loquendo, & reprehenditur garrulitas. Secundum Salomonis sententias, ὅς φυλάσσει τὸ σῶμα αὐτοῦ καὶ τὴν γλῶσσαν, διατηρεῖ ἐκ θλίψεως τὴν ψυχὴν αὐτοῦ. θρασὺς καὶ αὐθάδης καὶ ἀλαζὼν, λοιμὸς καλεῖται. & , χεῖλη ἀφρονος ἀγουστὴν αὐτὸν εἰς κακὰ, τὸ δὲ σῶμα αὐτοῦ τὸ θρασὺ θάνατον ὀπκαλεῖται. σῶμα ἀφρονος σωτηρίῃ αὐτῷ, τὰ δὲ χεῖλη αὐτοῦ παγὶς τῇ ψυχῇ αὐτοῦ. & , ὁ σκολιὸς ὅπῃ τῷ ἑαυτοῦ σέματι φορεῖ τὴν ἀπώλειαν. & , ὁ ἀσεγὸς χεῖλεσι σκολιάζων ὑποσκελιθῆται. Apostoli autem præceptum est, ἔσω πᾶς ἄνθρωπος ταχὺς εἰς τὸ ἀκοῦσαι, καὶ βραδὺς εἰς τὸ λαλῆσαι. Loquaces autem & garruli, ἀθυρογλωσσοὶ vocantur. nam secundum Theognidem :

πολλοὶς ἄνθρώποις γλώσση θύρει οὐκ ὀπίκνεται
ἀρμύδιαι, καὶ σφιν πόλλ' ἀλάλητα μέλει.

πειρῆσι.) Propter Hebraïsmum & hoc est & alia sunt obscuriora. Potest fieri, ut hoc moneat, ne multiplices peccata in securitate posse facile propitium reddi Deum. Potest & de avaricia cohercenda præceptum intelligi.

μη λίκμα.) Metaphora, prohibet inconstantiam & leuitatem & prauitatem. ut Teutones quoque de infidis dicunt, Palliolum hos incidenti vento obuertere. & , Quacunq; aliquem sella sedere posse.

CAPVT VI.

Huius capituli sunt sententiæ triginta-
tres, quibus comprehenduntur præcepta
de amicitia tuenda, & παραγγέλματα φιλικὰ,
& laus amicitia. Quo autem præclarior
res est in vita amicitia coniunctio, eo
maiore circumspeditione hæc constituenda,
& diligentius custodienda est, vt ne-
que temere, neque cum quouis amicitia-
m iungamus, neque iunctam abrumpra-
mus: quod est prudentia opus. Ecclesia-
stes autem coniunctionem commendans,
ait: ἀγαθοὶ δύο ἕπερ τὸν ἕνα. & μοχ, οὐαὶ αὐ-
τῷ τῷ ἐνὶ, ὅταν πάσῃ, καὶ μὴ ἢ δεύτερος τοῦ ἐγγεί-
ραι αὐτόν. &, τὸ σπάρτιον τὸ ἐντρίτον οὐ ταχέως
ἀποξέραγήσεται. De parandis autem amicis,
cum aliorum apud Græcos, tum Isocra-
tis præcepta fere nota sunt. Et hos pro-
bari rebus aduersis, memorant Menan-
dri versus:

χρυσὸς μὲν οἶδε δοκιμάζεσθαι πικρῶ,
ἢ πρὸς φίλους δ' εὐνοία καμρῶ κρίνεται.

Nam πολυῦτος προσίθισι φίλους πολλοὺς, ὁ δὲ πτω-
χὸς καὶ ἀπὸ τοῦ ἐπαρχοντος φίλου λείπεται, inquit
Salomo. Et feruntur hi quoque versus Græci:

ἐπίσταναι τὲ καὶ πεπείραναι λίαν,
ὡς τῆς ἐχόντων πάντες ἀνθρώποι φίλοι.

Rectum autem est hoc, nescio cuius, ὅτι δεῖ
κρίναν-

κρίναντας φιλεῖν, μὴ φιλήσαντας κρίνειν. Nam mutare amicum, & cum causa, & sine causa, vituperatur. De quo & Salomo, *προφάσεις ζητεῖ ἀνὴρ βουλόμενος χωρίζεσθαι φίλων, ἐν παντὶ δὲ καμῶν ἐπονείδισος ἔσαι.* Post hæc repetitur cohortatio ad studium pietatis, & prædicationis sapientiæ: & additur doctrina utilis, de expetenda coniunctione cum bonis & honestis. Hoc enim & ad instructionem veram, & ad existimationem hominum plurimum momenti habet. talis enim esse vñusquisque creditur, quales ij sunt, *οἷσπερ ἴδεται ξυών.* Theognidis autem sententia, & Socratis apud Xenophontem disputationes notæ sunt. Et Salomo, *ὁμιλεῖτε ἀνδρώποισ δικαίοις. &, ὁδοὶ ζωῆς διανοήματα σωετοῦ, ἵνα ἐκκλίνας ἐκ τοῦ ἄδου σωθῆ. &, ὁ συμπορευόμενος σοφοῖς, σοφὸς ἔσαι. ὁ δὲ συμπορευόμενος ἀφροσι, γνῶσθήσεται.*

μὴ ἔπεχε.) Alibi reperi, *μὴ ὀπίχαιρε, Ne exulta.*

τὰ φύλλα.) Ironica est metaphora. Folia fane, inquit, tua carpe & absume: ita enim frustrabitur te fructus, & tandem arefces, id est, Si ea dissipas ac corrumpas, quæ sunt necessaria ad spem incrementi & proventus boni, non est quod felicem exitum aut successum speres in vlla re.

σοφία γὰρ.) Videtur eos secutus esse hic autor,

autor, qui σοφίαν vellent dictam esse quasi ζοφίαν, quod esset abscondita res & occulta. Sophia est, inquit, ita vt nominatur, neutiquam vulgo nota & manifesta. Alibi tamen reperi, σοφία γδ κτ' τὸ ὄνομα οὐτοῖς ἔστιν: id est, nomine tenus sunt quidam sapientes.

βαθμους θυρών) ἔπὸ τοῦ βαδίζειν, limina, qua est ingressio in ædes. Alibi βαθμους, qui sunt gradus, seu scalæ.

C A P V T VII.

Capitis huius sententiæ sunt trigintaquinque. in quibus primæ admonitiones sunt, fugæ vitiorum, & moderationis & studij innocentia. Deinde reprimitur securitas in delinquēdo, & erigitur post lapsum fiducia veniæ. Sequuntur promiscua præcepta, modestiæ, veracitatis, & opportunitatis loquendi, laboris, desertionis cœtus impij. Mox officia commemorantur præstanda amicis, coniugi, familiæ, liberis, parentibus: postremo & sacerdotum ordini, cuius reuerentiam cum cultu Dei coniungit. Et ita præceptis beneficentiæ & diligentia hoc caput concluditur. Est autem hæc doctrina veritatis cœlestis, Terrene animos hominum comminationibus legis, &

legis, & erigere promissionibus benignitatis diuinæ: quæ partes duæ nominantur Lex & Euangelium. Et hanc doctrinam sapientia humana non intelligit. Itaque ingeniosi homines doctrinam Euangelij, id est, reconciliationis & pœnitentiæ, contrariam esse rem ad virtutem existimant. Et Plato magnopere conatus fuit refellere persuasionem de placando numine diuino, vt supra dicere cepimus. In quo quidem illi assentimur, quatenus & superstitionem coercere conatus fuit, & impietatem refutauit, quæ perseuerans in delinquendo, sperare tamen auderet, posse sacrificijs & donis auerti iram diuinam: quas ille autor *παργωγὰς* vocat. Verum misericordiæ Dei & remissionis peccatorum scientiam, nulla sapientia humana comprehendit. Et quoniam innocentia speciosa res est, ideo hæc seueritas quibusdam etiam ad ecclesiæ dignitatem pertinere visa fuit: vnde *ἡ καθάρσις*, & Nouatianorum factio orta. Etsi autem verum est Euangelij præconium, quod est gratuitæ & immeritæ remissionis peccatorum propter Christum, à plurimis ita audiri, vt vanissimis opinionibus repleantur animi ipsorum, & negligentia in tota vita, in quibusdam & petulantia

lantia sequatur: tamen necesse est hanc doctrinam, quam suo sanguine consecrauit filius Dei, patefactam verbo Dei ab initio, conseruari in Ecclesia: cum hæc ipsa Ecclesiam constituat, & ab omnibus alijs cœtibus & congregationibus distinguat atque separet. Nam hæc est sanctitas & iusticia & virtus huius populi, audire verbum Dei, & credere, & *πειποιθέναι ὅτι κύριον*. Nam vt Salomo ait, *ὁ πειποισθὼς ἐπὶ κύριον τῆ ἑαυτοῦ ὀσιότητι δίκαιος*. Sed hi nequaquam sunt contemtores & leues & securi, id est, stulti. Timent enim Deum, & timor Domini initium est sapientiæ. Et vt Salomo inquit, *ἀσεβῆς ποιεῖ ἔργα ἀδίκαια*. Esaias autem refert vocem Ecclesiæ capite duodecimo, *καὶ ἐρεῖ τῇ ἡμέρᾳ ἐκείνῃ, εὐλογήσω σὲ κύριε, διότι ὠργίσθης μοι, καὶ ἀπέσερεψας τὸν θυμὸν σου, καὶ ἐλέησάς με. ἰδοὺ ὁ θεὸς σωτὴρ μου, πειποισθὼς ἔσομαι ἐπ' αὐτῶν*. De loquacitate autem & Salomo, *ἐκ πολυλογίας οὐκ ἐκφύξει ἁμαρτίαν*. *φειδόμενος δὲ ῥημάτων, νοήμων ἔστι*. Et Ecclesiastes ait, *φανὴ ἀφρονος ἐν πληθει λόγων*. Et rursum, *ὁ ἀφρων πληθύνει λόγους*. De laboribus ait Salomo, *φυγὴ ἀέργου πεινάση*. & *ὁ ἐργαζόμενος πλὴν ἑαυτοῦ γινῶ ἐμπληθίζεται ἄρτων*. Et Hesiodæus versus notus est,

ἔργον δ' οὐδὲν ὄνειδος, ἀεργεῖν δὲ τ' ὄνειδος.

Et Epi-

Et Epicharmi.

οἷς πόνων παλοῦσιν ἡμῖν πάντα τὰ γὰθ' οἱ θεοί.

Et Carcini Comici referuntur hi :

οὐδεὶς ἔπαινον ἠδοναῖς ἐκτίσατο,

οὐδεὶς γὰρ ὦν ῥάθυμος εὐκλεὴς ἀνὴρ,

ἀλλ' οἱ πόνου τίκλουσι τὴν εὐανδρίαν.

De confortio malorum vitando, monet

& hoc Salomo, ἢ ἐμὴ ζηλώσεις κακοὺς ἀνδρας,

μὴ δὲ ὀπιδυμήσεις εἶναι μετ' αὐτῶν. ψευδὴ γὰρ μελέτῃ

ἢ καρδία αὐτῶν, καὶ πόνου τὰ χεῖλη αὐτῶν λαλεῖ.

Et apud Homerum, quamvis ingenio bo-

no, tamen in cœtu & societate improbo-

rum interit Amphinomus,

----- πῆδισε δὲ καὶ τὸν ἀθλῶν

τηλεμάχου ὑπὸ χερσὶ καὶ ἐγχεί ἴφι δαμνῶαι.

Præcepta de seruis humaniter tractan-

dis, & curandis iumentis, non ad qua-

stam pertinent, sed ad rei familiaris artem,

quæ est οἰκονομικὴ, virtus illa quidem quæ hu-

manitatem complectitur : & vtilitatem ta-

men hæc manifestam habent. Itaque ver-

sus quidam antiquus iubet, serui etiam be-

neuolentis consilium non sperni,

λάμβανε καὶ βουλήν παρὰ οἰκέτου εὖ φρονέοντος.

Et Euripides inquit, Ione,

----- οἷς ἐλευθέρων

οὐδεὶς κακίων δούλος ὅστις ἐσθλὸς ἦ.

Coniugia quidem diuinitus fortunari,

ait Salomo : οἶκον καὶ ὑπαρξίν μερίζουσι πατέρες

παισίν,

παισι, παρὰ δὲ κυρίου ἀερόζεται γυνὴ ἀνδρεί.

Sacerdotum autem ordinem, vt ministrorum Dei, & eorum qui dispensatores sint mysteriorum cœlestium, par est honore affici. Et qui seruiunt opera sua publicis conuentibus, hi etiam ali publice, & pro sua parte conferre liberaliter singuli debent, vt sit vnde necessaria his suppeditentur. Hoc accurate lege Mosaica præscriptum fuit, de qua excerpta sunt ea quæ hoc loco commemorantur. Præclare autem transit ab his ad commune præceptum beneficentiæ, & affectionis humanitatis, quæ maxime cernitur rebus aduersis. vt & Ecclesiastes indicat, cum ait, καρδία σοφῶν ἐν οἴκῳ πένθους, ἢ καρδία ἀφρόνων ἐν οἴκῳ εὐφροσύνης. id est, Boni viri non refugiunt afflictos, quemadmodum improbi, qui tantum iucunda sectantur. Et est præceptum Apostoli, κλαίειν μετὰ κλαίωντων, & χαίρειν μετὰ χαίρόντων. Clausula huius capituli habet generale præceptum circumspectionis & diligentia, qua maxime vitantur errores: hi enim comites sunt oscitantia & temeritatis, Irridetur in fabulis Aesopicis hircus, qui desiluisset in puteum, neque cogitasset de reuersione. Versus autem vulgo fertur, sententiæ bonæ & utilis,

Quicquid agis, prudenter agas, & respice finem.

N

μη οὐκ

μη οὐκ ἰχ.) Alibi, εἰ μὴ ἰχύσεις.

οὐ μὴ θερίσης.) In alijs exemplis, οὐ μὴ θερίσης αὐτὰς ἐπιπλασίως. Translatio à re rustica. Septenarius autem numerus Hebraica phrasi multitudinem notat. Dixere autem Latini quoque prouerbij figura, feri & meti, de spe & fructu consiliorum atque actionum. Et Salomo, ὁ πείρων φαῦλα, θερίσει κακά.

μη ἀλλάξης.) Alibi, μη ἀλλάξης φίλον ἔνεκεν ἀδιαφόρου. ἀδιάφορον autem & hoc loco, & postea, vocat fortunas, seu bona fortunæ: id est, τὰ τυχερὰ, quæ per se media quodammodo, de usu probantur aut improbantur.

μη ἰλαρώσης.) Alibi ἰλαρώσης. Et in fine, ἐν πᾶσι τοῖς λόγοις: alibi, ἐν πᾶσι τοῖς ἔργοις. sententia non admodum variante.

πῦρ καὶ σκώληξ.) Id est, exitium & vastatio. nam & vermes corrumpunt ea quæ erodunt, & ignis correpta absumit, metaphora Salomonica.

ἐν ὅλῃ δυνάμει ἀγάπισον.) Alibi δόξασον. Et mox, ἐντέταλται: alibi ἐνετέλατό σοι. id quod verius esse puto.

CAPVT VIII.

Habet sententias hoc caput XIX. ac subij-

subijcitur initio consideratio & cautio in conuictu potentum. Et adduntur deinceps præcepta communia prudentiæ & moderationis & humanitatis. Additur cohortatio studij in discendis ijs quæ bona & utilia sunt. Et diligentia ac circumspectio præcipitur in rebus periculosis, item occultatio celandorum. Potentia autem iritata terribilis est. μάχαιρα γὰρ γλώσσα βασιλέως, καὶ οὐ σαρκίνη, inquit Salomo. Et secundum Homerum: κρείσων βασιλεύς ὅτι χῶεται ἀνδρὶ χέρῃ.

Sed & diuitiæ formidandæ sunt pauperibus.

οὐδὲν γὰρ ἀνθρώποισιν οἷον ἄργυρος
κακὸν νόμισμα ἔβλασε. τοῦτο καὶ πόλεις
πορθεῖ, &c. secundum Creontem Sopho-

clis. Et Ecclesiastes inquit, καὶ γὰρ ἐν σωμειδίσει σου μὴ καταράσῃ πλούσιον, μηδὲ βασιλέα, καὶ ἐν ταμείοις κοιτώνων σοῦ μὴ καταράσῃ πλούσιον. Et idem, φίλοι πλουσίων πολλοί. Iam ij qui cum contentiosis altercantur, & iracundias exagitant, id faciunt quod vetuit fieri Pythagoras, vt fodiant ignem gladio. Qui quidem desinunt esse improbi, laudandi sunt potius, quàm deridendi. Nam vt refertur ex Nazanzeno, οὐχ ἡ μετάδεσις τοῦ κακοῦ τὸ αἰσχρὸν ἔχει, ἀλλ' ἡ τούτου τήρησις πῶς ἀπώλειαν. Et est Sophoclea sententia præclara in Antigona,

--- ἀνθρώποισι γδ
 τοῖς πᾶσι κοινόν ἔστω οὐξ αμαρτάνειν·
 ἐπεὶδ' ἀμάρτη, κείνος οὐκέτ' ἐς' ἀλλῆ
 ἄβουλος, οὐδ' ἀνολτος, ὅστις ἐς κακὸν
 πεσὼν ἀκείται, μήδ' ἀκίνητος πέλη,
 οὐδαδία τοι σκαϊότητ' ὀφλισκάνει.

Neminem autem omnium mortalium
 prorsus ἀναμάρτητον reperiri posse, etiam
 Ecclesiastes dicit, ὅτι ἄνθρωπος οὐκ ἔστι δίχμος
 ἐν τῇ γῆ, ὅς ποιήσει ἀγαθόν, καὶ οὐχ ἀμαρτήσεται.
 quam sententiam & supra retulimus. Se-
 necutem venerabilem esse, ipsius naturæ
 est iudicium. Et Salomo ait: σέφανος καυ-
 χήσεως γῆρας, ἐν δὲ ὁδῷ δικμοσιῶνς εὐρίσκειται.
 Et versus Græcus iubet expeti fenum con-
 suetudinem,

ὁμιλίαις ἢ τῆς γεραιτέρων φίλει.

De studio discendi, & voluntate admit-
 tendi castigationes prudentum, Salomo
 ait: ὁ ἀγαπῶν παιδείαν ἀγαπᾷ αἰδοῦσιν, ὁ δὲ μι-
 σῶν ἐλέγχους ἀφρων. Et Ecclesiastes, ἀγαθὸν τὸ
 ἀκοῦσαι, ὁπλίμωσιν σοφοῦ, ὡς ἄνδρα ἀκούοντα ἄ-
 σματα ἀφρώνων. Et rursus Salomo, οὐκ ἀγα-
 πῆται ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτὸν, μετὰ δὲ
 σοφῶν οὐχ ὁμιλήσει. Et similes sunt apud hunc
 sententiæ plurimæ. Est autem inhumanis-
 simum, vel potius immanissimum, insulta-
 re mortuis. Itaque & Salomo inquit, ὁ ὀπι-
 χάζων ἀπολυμένῳ οὐκ ἀθωωθήσεται: cum vitium

τῆς ὀππχειρακακίας semper turpissimum sit.
 Et versus Homericus hoc vitiū notat ὁδ. χ.
 οὐχ' ὅτι κταμένοισιν ἐπ' ἀνδράσιν εὐχετάαδς.

Cautionis quidem generale præceptum est
 optimum apud Salomonem, μακάριος ἀνὴρ ὃς
 καταπίησκει πάντα δι' εὐλάβειαν, ὁ δὲ σκληρὸς τῷ
 καρδίαν ἐμπειεῖται εἰς κακά. Certum quidem
 signum est animis levis & incogitantis, te-
 mere efferre omnia apud quosuis. Nam
 vt ait Salomo, ὅλον τὸν θυμὸν αὐτοῦ ἐκφαίνει ἄ-
 φρων, σοφὸς δὲ ταμιεύεται κατὰ μέρος. &, πᾶς πα-
 νοῦργος πρᾶσσει μετὰ γνώσεως, ὁ δὲ ἄφρων ἔξειπέτα-
 σεν ἑαυτοῦ κακίαν. Theognidis etiam præce-
 ptum præclarum est,

μηδὲ λίλυ ὀππφαινε. κακὸν δέ τοι κίρην' ὀππφαινειν,
 παίρους κηδεμόνας σῆς κακότητος ἔχης.

Sæpenumero enim delectant querelæ eos
 quibus exponuntur, χαίροντας ἐπ' ἄλλοτρίοις
 κακοῖς. Quare in aduersis patientia & silen-
 tium est optimum. καὶ δεῖ τοὺς τραυματίας ἰα-
 τρεύεσθαι, μὴ βοᾶν. vt Laco quidam dixit

μηδὲ δικάζου κατὰ κρ.) Alibi, μετὰ. Et κρινοῦσιν
 αὐτὸν, alibi αὐτῷ. & λόγον σέξαι, alibi σέρεξαι.

C A P V T IX.

Sententiæ huius capituli sunt XX. ple-
 ræq; de castitate & amore coniugali, & vi-
 tandis occasionibus libidinum : quarum

sunt similes plurimæ apud Salomonem. Additur παράγγελμα φιλικόν, de amicitia tuenda: nam veterem dissoluere, & quærere nouam, non modo reprehensionem, sed periculum etiam habet. Sequitur admonitio de fugienda consuetudine, & exemplis malorum, secundum hæc Salomonia: μή χαῖρε ὅπῃ κατοποιῶς, μηδὲ ζήλου ἀμαρτωλούς. οὐ γὰρ μὴ γένηται ἔκγονα πονηροῖς, λαμπρῆς δὲ ἀσεβῶν σβεσθήσεται. Monemur deinde, vel non versari omnino cum potentibus, vel cauere ne illos offendamus, quemadmodum & veterum quispiam fertur dixisse: ὅτι τοῖς βασιλεῦσι σωεῖναι δεῖ, ἢτοι ὡς ἡδιστα, ἢ ὡς ἥκιστα. Tutissima igitur vita est, quæ degitur cum æqualibus potentia & dignitate & conditione. Expetendam autem coniunctionem esse optimorum, iam aliquoties præcepit. In fine duæ sententiæ adiectæ sunt. Vna commendans eloquentiam in principe, & docens hoc esse peculiare artificium ipsius, deq; illo admirationem & laudem acquiri: talem enim, vt ait Homericus Vlysses,

ἐρχόμενον δ' ἀνὰ ἄστυ θεὸν ὡς εἰσορῶσι.

Altera sententia infamat nugatores & garrulos, qui plerunque & obrectatores sunt, & maledici: hos γλωσσῶδεις nominat, id est γλωσσαλγούς, & σομαργούς. βόθρος autem secun-

secundum Salomonem, βαδὺς σόμα παρανόμου, ὁ δὲ μισηθεὶς ὑπὸ κυρίου, ἐμπιστεῖται εἰς αὐτόν.

μη ἐνδελεχίζε.) τὸ ἐνδελεχῆς, seu ἐντελεχῆς, utrisque enim literis vocabulum notarunt veteres. significationem habet continuationis, & perpetuum indicat. Inde ἐνδελεχίσαι, perseverare & permanere, aut agere continuo. Itaque & ἐνδελεχισμόν sacrificium Iudæorum dixerunt, & ὀλοκαύτωμα ἐνδελεχισμούδ: quod interpretati fuerunt, iuge sacrificium. Et Daniel cap. 11. καὶ μεταστήσουσι τὸν ἐνδελεχισμόν. Et in hoc autore dicitur, θυσιάαι αὐτῶν ὀλοκαυτωθήσονται καθήμεραν δὶς.

ἐν τοῖς ἐπιτηδύμασι.) In aliquibus exemplis ἐπιχειρήμασι legitur.

μη συμβολοκοπήσης.) Hoc verbum nunc conuiuiorum agitationem notat, sicut δευτερονομίου xxxi. συμβολοκοπῶν οἶνοφλυγῆι. Quod ita translatum legimus: comassationibus vacat & luxuriæ atque conuiuijs. In sequentibus, contractuum lucra, & paulo ante φαντασιοκοπῶν, est crebro obuersans & speculans omnia, & terribili specie se offerens alijs. De symbolis autem conuiuia apud veteres instruebantur: quemadmodū ait ille apud Terentium,

*Heri aliquot adolescentes coimus in Pirææq,
In hunc diem vt de symbolis essemus.*

Apud Salomonem cap. 23. est *ποροκόπος*, scortator. Et in hoc autore cap. 35. *μη δωροκόπει*, magis, ut opinor, deprauatum studium aggerendi dona, quam deminutionem notat.

CAPVT X.

Sententiæ continentur hoc capite xxx. ac primum docetur, quantum sit beneficium Dei, si contingat populo princeps bonus: quodq; huic fere similes sint & ministri gubernationis, & ipsius subditi, ut & Salomo ait: *βασιλέως ὑπακούοντος λόγον ἄδικον, πάντες οἱ ὑπ' αὐτὸν παράνομοι.* Quæ est & Socratis disputatio, explicata à Xenophonte & Cicerone. Et Aristoteles ait *πολιτικῶν β'. ο, τι δ' αὖ ὑπολάβη τίμιον εἶναι τὸ κύριον, ἀνάγκη καὶ τῶ ἀλλῶ πολιτῆϊ δόξαν ἀκολουθεῖν.* Sed Sira- cides hoc tantum bonum conferri diuinitus ait, secundum demonstrationem verbi Dei. Et docet bonos principes salutare esse ciuitatibus, malos exitiosos, Et Salomo ait: *βασιλεὺς δίκμος ἀνίστησι χώραν, ἀνῆρ δὲ παράνομος κατασκάπτει.* Sequitur doctrina moderationis, & detestatio superbix ac contumeliarum, quem fontem impietatis, & hanc causam esse ostendit max. calamitatum in vita, & quod *ὑπερήφανος* sit *ἄνομος.*

Contra

Contra omnis felicitatis effectorem esse timorem Dei, id est, pietatem & religionem. In fine adiectæ sunt sententiæ promiscuæ, de nulla conditione contemnenda: & vitanda inani ostentatione, quæ soleat esse plerunque detrimentosa. Fac, inquit, quod debes, & omitte disputationes, neque gloriosum te facias verbis, vsus & necessitas ubi rem postulat. Iubet etiam vnumquemque vitam suam tueri, & curare valetudinem.

φιλαργύρου.) Auari & danistæ, quicquid diuitias congerunt, iniusti, & quamplurimis in odio sunt. Voluit autem indicare hoc esse ingens, vt etiam homines illorum viuentium intestina cupiant dissipare: ita dicit & Iupiter, Iunonem tum demum saturaturam fuisse odium in Troianos suum, si Priamum ὀμὸν βεβρώκοι: id est, viuum deuorasset. & similiter Hecuba. ἰλ. ω'.

μακρὸν ἀρξῶσημα.) Si nihil est in his mendacijs, erit sententia, vt opinor, hæc: Vt medicus in morbo diuturniore vti solet remedijs acrioribus veluti vrens aut secans membrum, quod tum subito interimi necesse est: ita mors eum qui hodie magnus est & potens, & multis molestus ac grauis, repente euertit & cædit.

σπέρμα ἀσφαλείας.) Hæc in alijs exemplis ita exposita sunt: σπέρμα ἔντιμον. ποῖον σπέρμα; ἀνδρώπου σπέρμα ἔντιμον. ποῖον; οἱ φοβούμενοι τὸν κύριον, σπέρμα ἄτιμον. ποῖον σπέρμα; ἀνδρώπου σπέρμα ἄτιμον. ποῖον; οἱ παραβαίνοντες ἐντολάς. Quæ sane elegantia sunt, figurata ἀντιθέσει & ὑποφοραῖς.

πλωχὸς δοξ.) Hæc alibi ita, πλωχὸς δοξάζεται δι' ἐπισήμην καὶ εὐλαβίαν. ὁ δοξαζόμενος ἐν πλωχίᾳ, ποταχῶς ἐν πλούτῳ; quæ ἐν ἀντιθέσει rotunde efferuntur. Si in paupertate esse dignitas potest, quanto hæc maior erit opulentia? & paulo ante προλειτουρήσουσιν, αὐτοὶ ὑποουρήσουσι.

ἐξυβρίσει βδελ.) Alibi, & rectius quidem, ut opinor, ἐξομβρήσει, id est effundet, μεταφορικῶς ab imbris: Circumfluet abominatione.

C A P V T XI.

Capitis huius sententiæ sunt xxxiii. quibus plerisque ostenditur, plurima quæ in hac vita fiunt, effugere humanæ rationis iudicium & intelligentiam: & quamvis omnia in mundo, tanquam pelago, iactari & fluctuare videantur: tamen defendi & conseruari pios ac religiosos à Deo. Refutant igitur hæc opiniones quorundam

rundam de fortunæ gubernatione, & conuertunt mentes hominum ad conspectum prouidentix Dei, cuius consilium causas omnium euentorum complectitur, & omnipotentix est effectio. Non igitur,

τύχη κατορθοῖ, καὶ τύχη καταρῥέπει,

Neque certe,

τύχη τὰ πάντα τὰν βροτοῖς ἐπισκοπεῖ.

Sed verum quidem est quod ait Ecclesia-

stes, ὅτι οὐ τοῖς κούφοις ὁ δρόμος, καὶ οὐ τοῖς δυνατοῖς πόλεμοι & cætera. Ita quidem, vt supra

nos moderatorem omnium sciamus esse

Deum. Nam vt ait Salomo, οὓς ἀκούει, καὶ

ὀφθαλμὸς ὄρα κρείου ἔργα καὶ ἀμφοτέρω.

Et rursum, πλούσιος καὶ πτωχὸς σωλήτησαν ἀλλήλοις, ἀμφοτέρω

δὲ ὁ κρείος ἐποίησε. Hoc igitur est verum,

quod sit æternum & omnipotens numen

adorandum, & inuocandum & colendum

ab omnibus: non quam hominum leuitas

& error & contumacia consecrarunt,

Fortuna omnipotens & ineluctabile fatum.

Vt falso fecit Maro. Sed is Deus, qui om-

nibus temporibus sui cognitionem ipse

demonstrauit verbo suo hominibus, quem

nos scimus & confitemur esse patrem Do-

mini & saluatoris nostri Iesu Christi, cum

quo regnat in vnitate spiritus sancti vnus

Deus sine fine. Reprimitur & curiositas,

quæ est πολυπραγμοσύνη, vitium laboriosum

& odio-

& odiosum : καὶ νόσος, secundum Plutarchum, οὔτε φθόνου δοκοῦσα καθαρεύειν, οὔτε κακοειδίας, id est, coniunctam habens cum inuidia malignitatem : quæ elegante similitudine indicatur, auiculæ in conclavi obiectam sæpe copiosam escam relinquentis, & depectentis de angulis latentes vermiculos. Notatur & leuitas animorum rebus secundis exultantium, & aduersis se abijcientium. Ita autem fit, vt quam celeriter fortunæ prosperitas securitatem gignit, tam cito miseria desperationem incutiat. Itaque Aeschylus præclarè hæc fecit in Persis,

---- κακῶν μὲν ὅσις ἔμπορος κυρεῖ
 ὄπισσάτα βροτοῖσι, ὡς ὅταν κλύδων
 κακῶν ἐπέλθῃ, πάντα δειμαίνην φιλεῖ.
 ὅταν δ' ὁ δαίμων ἕρσῃ, πεποιθέναι
 τὸν αὐτὸν αἰεὶ δαίμον' οὐρεῖν τύχης. id est,
*Vexatus est quicumque calamitatibus,
 Is fuit homines omni de fortunæ impetu
 Perterritos semper plura metuere mala :
 Essem vbi sors affluit, confidere
 Semper suam vsuram secunda aura ratem.*

Sequuntur promiscue sententiæ admonitionum vtiliam diuersarum. inter quas est & illa Solonis, multorum postea vsurpatione celebrata. De quibus ad exemplū varietatis subscribere hæc visum fuit. Quid est. Sed

--- Sed scilicet ultima semper

*Expectanda dies homini est, dicitur; beatus
Ante obitum nemo, supremaque funera debet.*

Sophocles Trachinijs,

λόγος μὲν ἔς' ἀρχαῖος ἀνθρώπων φανεῖς,
ὡς οὐκ ἀν' αἰῶν' ἐκμάδοι βροτῶν, πρὶν ἀν'
θανοῖ τις, οὔτ' εἰ χρεῖσς, οὔτ' εἰ τῶ κακός.

Euripides Andromacha,

καὶ δ' οὐ ποτ' εἰπεῖν οὐδέν' ὄλιγον βροτῶν,
πρὶν ἀν' θανόντος τὴν τελευταίαν ἰδῆς,
ὅπως περάσας ἡμέραν ἤξει κάτω.

Idem Troadibus.

--- τῶ δ' εὐδαιμόνων

μηδένα νομίζειτ' εὐτυχεῖν πρὶν ἀν' θάνη.

Caput hoc concluditur ironica inuitatione ad alienos recipiendum, cum potius in hac parte omnes cautos esse velit Sira- cides, propter præsens periculum. Nam & fabula Aesopica narrat serpentem ami- sisse cavernæ suæ possessionem, in quam recepisset erinaceum, hospitem abhorren- tem & importunum.

ἀθωωθήσει.) non ferēs impune, seu, non vitabis damnum, vt Salomo, ὁ ἐπιχαίρων ὑπο- λυμένῳ οὐκ ἀθωωθήσεται: Qui intereunti in- sultat, dabit pœnas. Alibi legitur, ἀθῶος ἔσθι. eadem sententia.

τοῦ διαβόλου.) Vel insidiatoris & obtre- ctatoris hominum: vel τῶ διαβόλων ἀνδρῶν, id est,

id est, improborum. Alibi inuenitur, τοῦ
δολίου.

πέρδιξ θυρωτής.) Similitudinibus duabus
indicauit periculum à superbia: Allicit,
inquit, is qui in superbia alios fastidit:
quos capiat, sicut perdix in corbe seu ca-
ueola sui generis auiculas ad laqueos vo-
ce sua adducit. Et quemadmodum explo-
rator calcit proditos. Alibi legitur, ὡς ὁ
κατασκόπος ἐπὶ πλώσιν, &, πέρδιξ θυρωτής,
id est capta.

ἐν τοῖς αἰρετικοῖς.) αἰρετικοὶ sunt eiusdem fa-
ctionis, seu sectæ. Alibi legitur, ἐν τοῖς αἰ-
ρετοῖς: sunt autem αἰρετὰ, expetenda, id est
bona.

ὑπὸ σπινθήρος μικρῆς.) de parua scintilla ma-
gnum sæpe excitatur incendium. Alicubi
tamen legitur, ὑπὸ σπινθήρος πυρός.

C A P V T X I I.

Absoluitur hoc caput sententijs decem
& octo, quibus subijcitur primum diligen-
tia, conferendi beneficia in bonos. Nam
adiuuandi certe & subleuandi sunt pij
& boni, potius quam impij & mali: id-
que probat hoc etiam argumento, quod
appareat à Deo quoque virtutem & religio-
nem præmijs affici, & improbitatem ac
contem-

contemptum rerum diuinarum, poenis. φυλάσσεται, inquit Salomo, ὁ ἀσεβὴς εἰς ἡμέραν κακῶν: id est, calamitosus est exitus impietatis. &, παρρηνομίαι ἀνδρα ἀγρεύουσι. &, αἱ ὁδοὶ δικαίων ὁμοίως φωτὶ λάμπουσι. &, ἔργα δικαίων ζωὴν ποιοῖ, καρποὶ δὲ ἀσεβῶν ἀμαρτίαι. &, εὐλογία κυρίου ὅτι κεφαλῶν δικαίου. &, κατάρρα κυρίου ἐν οἴκοις ἀσεβῶν, ἐπαύλεις δὲ δικαίων εὐλογοῦνται. & similia plurima. Sequitur vulgaris amicitiae reprehensio. Nam, vt Plautus ait, res amicos inuenit. Postea studiose monet, ne quis vnquam fidem habeat inimico: id quod docet & fabula Aesopica, anguis & vulpis. Est autem vsus metaphora æris specularis. nam vt huius splendor obscuratur ærugine, ita simulatione tegit ingenium maliciosus, quod apparet statim remota occasione simulationis. Deinde ostendit, eum qui cum improbis se coniungat, si detrimentum accipiat, neminem nisi seipsum accusare debere. Hæc accersita mala dicuntur, & probris digna esse iudicantur: vt Irus Homericus irridetur,

ἢ τάχα ἴρος αἴρος ἐπάσασον κακὸν ἔξει.

Similiter autem dicit, indignos esse misericordia socios malorum. ἢ γὰρ κατασροφὴ ἀνδρῶν παρρηνομῶν κακῶν, inquit Salomo. Et societatem hanc esse infidam docet, & fraudu-

fraudentam. Accurret, inquit, socius, talis quasi auxilium laturus, & ita calcem incidet. Quemadmodum transfugas Pœnorum in prælio Canensi Romanorum militum poplites secuisse, traditum est.

ἐλεημοσύνῃς μὴ χαρῆ.) Sicut χαριζομένη παρῶντων, id est, ἀπὸ τῆς παρῶντων. Alibi tamen ἐλεημοσύνῃς reperitur.

ἐν τοῖς κακοῖς.) Alibi ἐν τῇ κακίᾳ, sensu eodem.

C A P V T X I I I.

Continet hoc caput sententias xxvii. ac primum deterremur his, ne potentum & opulentorum coniunctionem sectemur, qui sunt plerunque ὑπερήφανοι. non enim tam decet, vt Plantus inquit, quam sequitur fere secundas fortunas superbia. Et ostenditur periculum talium coniunctionum. Nam & in fabulis Aesopicis olla lutea aheni congressum vitat, ne incurrens in hoc, confringatur. Etsi in hac parte etiam moderatio subijcitur. nam fuga extrema potentum & opulentorum, dignitatis expers est. Et Alexandrum interrogatum, πῶς ἂν τις πολιτεύηται ἐπ' ἐξουσίᾳ respondisse accepimus, οὕτω προσιόντα τοῖς δυνατοῖς ὡς πρὸς πρὸς, ὥστε μήτε λίαν ἐγγυὸς εἶναι, μὴ κατακαῆ μήτε πύρρῳ,

πρόξω, ἵνα μὴ ἕργω. Adduntur cohortationes, ad quærendos similes cum quibus amicitiam iungamus: & ad fugiendum istas λυκοφιλίας & ὑανοφιλίας. Nam & monedula cum suo genere, non cum aquilino confociatur: vt est in prouerbio, quod retulit Aristoteles in 3. Nicomacheorum, τὸν ὅμοιον ὡς τὸ ὅμοιον, καὶ κολοῖόν ποτὶ κολοῖόν. Et senex in Comœdia Plautina, ait magnum esse periculum, ab asinis ad boues transcendere: id est, implicari inconueniente necessitudine. In fine duæ sententiæ id indicât, quod ait Salomo, καρδίας εὐφρανομένης πρόσσωπον δάλλει, ἐν ᾗ λύπαις οὐσὺς σκυθροπάζει. & , καρδία εὐφρανομένη εὐεκλείν ποιεῖ, ἀνδρὸς δὲ λυπηροῦ ξηραίνεται ὡς α̅. Ultima autem sententia commendat studium doctrinæ, quod plenum est labore in excogitandis bonis & vtilibus & eruditis præceptis, ac subiectionibus virtutis & honestatis, quas phrasi Hebraica παραβολὰς vocauit.

πλούσιος ἡδίκ.) In quibusdam exemplis legitur: καὶ αὐτὸς ἐνεβριμήσατο. id est, addit ad iniusticiæ facinus, flatus superbiæ. Et mox: πτωχὸς ἡδίκηται, καὶ αὐτὸς προσδειθίσεται. id est, pulsatus rogat, & pugnis concisus adorat.

ταπεινὸς ἔσφαλε.) Alicubi reperitur ἐσφάλει, id est simplicius est.

○

διαλογ

διαλογισμός.) Alibi διαλογισμοὶ in numero multitudinis.

C A P V T X I I I I.

Hoc caput cum sententijs xxi. damnat fordes parsimonix, & liberalitatem ac studium benefaciendi cum sibi, tum alijs, commendat, in sanctitate vitæ & religione, & cum vera ratione. Itaque & initio & fine præcepta dantur pietatis & sapientix, quam vult intelligi studium religionis, & cognitionem voluntatis diuinæ, vt antedictum est. Est autem optima & præstantissima res tam ad Deum, quam ad homines, bona & recta conscientia. Et Salomo ait, σωσεις αγαθῆ διδωσι χάριν, τὸ δὲ γνῶναι νόμον διανοίας ἐστὶν ἀγαθῆς, ὁδοὶ δὲ καταφρονουμένων ἐν ἀπωλείᾳ. &, οἱ φυλάσσοντες τὸν νόμον περιβάλλουσιν αὐτοῖς τείχος. id est, ij qui timent Deum, & student seruare mandata Dei, & cauēt ne quid scelerate aut flagitiose faciant, quieto sunt animo, & grata est consuetudo horum alijs. Quemadmodum & diuus Paulus ait, gloriari se de testimonio conscientix. Et Ioannes, εἰὰν ἡ καρδία ἡμῶν μὴ καταγινώσκη ἡμῶν, παρρησίαν ἔχομεν πρὸς τὸν θεόν. Contra nihil est miserius, quam animus hominis conscius. Et interrogatus
Orestes

Orestes in Tragœdia, quod malum ipsum affligeret, respondit:

ἢ σωσεις, ὅτι σωσιδα δειν' εἰργασμένος.

Itaque in studio & cura religionis & innocentiae optima & suavis vita degitur, in coniunctione hominum, quos officijs omnibus subleuare & ornare tales solent. Quod si quis sibi non possit pati bene esse, quomodo benefaciet alteri? Hæc est vera doctrina pietatis & honestatis in communicatione officiorum, quibus felicitas huius vitæ continetur, non delectationis & voluptatis & fugæ laborum in ferendis oneribus societatis humanæ. ut aliquis sibi hoc dicat, τέρεο δὴ φίλε θυμέ. & ἦθη τερέομενος παίζω. Et illud propheticum, quod & Paulus retulit: φάγομεν καὶ πίωμεν, αἴρειον γὰρ ἔσποθνήσκομεν. Sed quemadmodum Ecclesiastes concionatur, φάγε ἐν εὐφροσυνῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἦδη εὐλόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου. Et rursum Salomo, ἢ ἐ πίνε ὕδατα ἀπὸ τῆς ἀγρείων, καὶ ἀπὸ σῶν φρεάτων πηγῆς ὑπερεκχρίδω σοι τὰ ὕδατα ἐν τῆς σῆς πηγῆς. id est, In timore Dei fruire tuis facultatibus, & illas honesta ratione tuere, & in alios beneficia confer, & sustine pro tua parte munera communitatis humanæ. Est autem de interitu hominum, & mutatione ac casibus

incertis vsus similitudine Homerica, quæ extat *il. ζ.*

οἴηπερ φυλλῶν γενεῇ, τοίνδε καὶ ἀνδρῶν.

φύλλα τὰ μὲν τ' ἀνεμος χαμάδις χέει, ἄλλα δέ θ' ὕλη
τηλεθόωσα φύει, ἔαρος δ' ὀπιγίνεται ὄρη,
ὡς ἀνδρῶν γενεῇ ἢ μὲν φύει, ἢ δ' ἀπολήγῃ.

Et *il. φ'.*

---- οἱ φύλλοισιν ἐοικότες, ἄλλοτε μὲν τε
ζαφλεγέες τελέθουσιν ἀρούρης καρπὸν ἔδοντες,
ἄλλοτε δ' αὖ φθινύθουσιν ἀκήριοι. ----

καθὼς εἰαύ.) Alibi, καδύσον ἔχθρς. Et mox
ἐκλεινον, id est, extende benignitatem tuam.
Alibi ἐκλεινον, vt intelligamus deberi ab om-
nibus beneficia quæ in alios conferan-
tur. Perfolue, inquit, pro viribus, debi-
tum, nimirum benignitatis.

C A P V T X V.

Hoc capite, in quo sunt sententiæ *xvii.* continetur prædicatio studij sapientiæ, id est, veritatis & cognitionis Dei, & religionis. à quo docet alienos esse, & abhorrere improbos & malos: à quibus etiamsi quid scite & belle fieri dicere videatur, id tamen negat pulcrum & laudabile esse, cum sit ἀθεον. Esse autem culpam propriam cuiusq; qui aberret à veritate, copiose probat. etsi enim natura humana opus est Dei,

Dei, qui illam condidit, tamen lapsus & peccata & deprauatio pulcerrimæ fabricæ, est peculiaris delinquentium & auerentium se à Deo. Sunt autem exceptæ in hoc capite sententiæ quædam de Deuteronomij cap. 30. quibus non hoc efficitur, vt ea iam sit vis ingenij humani & voluntatis propensio, vt perspicere possit & sequi cupiat ea quæ requiruntur à Deo, & vt satisfacere illi possimus, & reconciliare nobis offensum peccatis nostris: sed inuitantur potius omnes, & adducuntur ad veram rationem ac sapientiam: & ostenditur ea copia, de qua manat omnis felicitas & salus, quod est verbum Dei. Hoc & audiri, & huic fidem haberi necesse est ab omnibus, qui placere Deo & conseruari voluerint. Itaque & ipse Moses causam horribilium pœnarum, quas minatus esset Iudæis, facit inobœdientiam & contumaciam: Quoniam non audistis, inquit, vocem Domini Dei vestri.

ποιήσει αὐτὰ.) Nimirum præcepta & mandata Dei, id est ea de quibus iam est dictū. hoc est, obœdiet Deo. Alibi, *ποιήσει ἀγαθόν.* Et mox, *ὁ ἐγκρατὴς γνώσεως νόμου ἐξήσει αὐτὸν:* Alibi, *ὁ ἐγκρατὴς τοῦ νόμου καταλήφεται αὐτὸν,* id est, *σοφίαν,* illam de qua supra verba sunt facta.

CAPVT XVI.

Huius capituli sunt sententiæ xxviii. Orditur autem hoc à mentione liberorum malorum & contumacium : & inde transit ad disputationem de animaduersione diuina, qui & punire fontes perseuerantes in impietate, & misereri redeuntium in viam, soleat. Docetq; esse omnia in oculis & manu Dei, neque omnipotentiam eius posse comprehendere humana cogitatione. Dic mihi, inquit, perspicere potest homo tempestatum commotiones & procellarum itinera? At alia quoque complura opera diuina occulta sunt. Vfus autem est exemplis illustribus iræ & misericordiæ diuinæ, cohortaturque omnes ad pœnitentiam & cognitionem veritatis. Est autem hæc doctrina perpetua sapientiæ diuinæ, quam humana ratio non assequitur, terror legis, & consolatio Evangelij. Punit enim profecto Deus peccata, & ideo tamen punit, vt misericordiæ locus sit: vel potius, vt clementia & benignitas ipsius manifesta fiat. Sicut ait Esaias cap. 28. μετὰ θυμοῦ ποιήσει τὰ ἔργα αὐτοῦ, πικρίας ἔργον. ὁ δὲ θυμὸς αὐτοῦ ἀλλοστρίως χηνεται, καὶ ἡ σαφεία αὐτοῦ ἀλλοστρία. Nam afflictio-
num & correptionum & pœnarum alienum
num

num quoddam opus est Dei. misericordiae autem & benignitatis & clementiae, peculiare. Ideoque illud caput ita claudit Propheta, secundum Hieronymi versionem: Et hoc à Domino Deo exercituum exiit, ut mirabile faceret consilium, & magnificaret iusticiam. Nihil autem posse latere & effugere Dei cognitionem, præclare indicatur Psal. 93. καὶ εἶπαν, οὐκ ὄψεται κύριος, οὐδὲ σωθήσει ὁ θεὸς τοῦ Ἰακώβ. σωθεὶτε δὴ ἀφρονεῖς ἐν τῷ λαῷ, καὶ μωροὶ ποτὲ φρονήσατε; ὁ φυτεύσας τὸ οὖς, οὐχὶ ἀκούει; ἢ ὁ πλάσας τὸν ὀφθαλμὸν, οὐχὶ κατανοεῖ; Est autem & Homericæ sententia, θεοὶ δὲ τε πάντα ἴσασι. Et Hesiodæ,

πάντα ἰδὼν διὸς ὀφθαλμὸς, καὶ πάντα νοήσας.

Et Plautus,

*Est profecto Deus, qui quæ nos gerimus, auditq;
& videt.*

Ut nature dictatum esse appareat, Deum nihil latere, neq; fugere.

μὴ ἔπεχε ὅτι τὸ πλῆθος.) Alibi, ὅτι τὸν τόπον. Usitatum autem huic est verbum ἐπέχειν, in significatione confidentiæ & securitatis, Ne fretus sis multitudine liberum: vel, ne acquiescas hoc loco sobolis numerosæ. quod sequitur, κρείστων γὰρ εἶς δίκμος ἢ χίλιοι: alibi δίκμος non legitur. Generali sententia, Præstare vnum mille. vbi intelligentia

hoc necessario assumit, vnum probum & pium, mille improbis & impijs.

ἑώρακεν ὁ ὀφθ.) Alibi, ἑώρακα ἐν ὀφθαλμοῖς μου. οὕτω καὶ τὸ ἔλεγχος.) Sicut ὁ ἔλεος, & τὸ ἔλεος: ita & ὁ ἔλεγχος καὶ τὸ ἔλεγχος. In quibusdam tamen est, οὕτω καὶ πολλὸς ὁ ἔλεγχος.

πάσῃ ἐλεημ. ποιήσει.) Hæc enim sunt eiusmodi facta, quibus non solum promittitur propitij Dei misericordia, sed beneficentiæ etiam præmium: vt est notissimum de innumerabilibus locis sacrae scripturæ. Itaque in quibusdam exemplaribus legitur ποιήσει, id est, omnis eleemosyna locum inuenit apud Deum.

μακρὰν γὰρ ἦ.) Hæc alibi aliter: & est sententia, vt aliæ multæ, in breuitate obscurior. Hoc mihi indicari videtur, iusticiæ diuinæ effectiones esse & ineffabiles & incomprehensibiles. Quia, inquit, constitutio & dispositio longinqua est, & non possunt illæ res ante exitum perspicui. Significat autem διαθήκη proprie quidem eorum præscriptionem, quæ post mortem alicuius seruentur: sed vocabulum etiam de negotijs alijs reperitur, vt apud Aristophanem ὄνεισι, διαθεῖναι διαθήκῃ, conditionem accipere & pacisci. Quod sequitur, ἐλαττούμενος διὰν. alicubi additur καρδία, ἐλαττούμενος καρδία διὰν. vt hæc ἀντιθετικῶς accipi pos-

pi posse videantur, Humiles & subiectas cogitationes idoneas esse ad considerationem rerum diuinarum, sed stultorum animos vagari & desipere.

ἐξ' ἐθλιψε.) Alibi ἐθλιψε. Est autem & hoc loco sensus abruptus, & obscurior. Sed de compage & coagmentatione orbium cœlestium loquitur. ἕκαστος τῶν οὐρανῶν δηλονότι, non atterit neque angit alterum in conuersione perpetua. Postea inquit, & terram respexit, & omni genere animantium viuentium hanc compleuit, &c. Notetur μεταφορὰ prouerbij, ἐμέρισε πρὸς ἀδάμαντι. Hoc enim dicit, immutabiles esse vices lucis & tenebrarum, & has infringi non posse. Sic & in oraculo apud Herodotum, ἀδάμαντι πελάσας: id est, firmum & infractum reddens. Et in epigrammate Agathiæ de Zenone libro primo, τοῦτ' ἀδάμαντι μένει, manet firmum, ac durat. Et ἀδαμαντινὰ δεσμά, vincula quæ rumpi nequeant.

C A P V T X V I I.

Habet sententias hoc caput xxxi. in quo est elegans ἐπιτομή historiae conditi generis humani, & demonstratio beneficiorum diuinorum, pro quibus nihil sibi re-
pendi vult Deus, quam cultum religionis,

& laudem atque gratiarum actionem, quæ est vno verbo ἔξομολόγησις piorum: & horum cœtus peculiaris est populus Dei. ij sunt qui audiunt sermonem Dei, & illi assentiuntur ac credunt. Sed quoniam est imbecillitas maxima naturæ, quæ semel lapsa, semper procliuis est ad interitum: ideo benignitas diuina multipliciter hanc sustinet ac fulcit, etiam castigat: sed eo consilio, vt resipiscentes complectatur & conseruet. Additur igitur cohortatio præclara ad pœnitentiam, & prædicatio clementiæ ac mansuetudinis & bonitatis diuinæ. Et subiicit vtilem considerationem fluxæ & euaidæ vitæ.

ἕκτον δὲ νοῶν.) Hæc in plerisque exemplaribus, vt alia quædam, passim non extant. Licet autem ita accipiamus, vt significetur attributam esse homini vim illam quinquepertitam sensuum, & sextum animi communem intellectum, septimam autem mentem & orationem interpretem huius. Vel numeris est vsus certis, cum ostendere vellet, hominis esse naturam incomparabilem cum natura aliarum animantium, & præstantiam huius immensam. nam de plurimis & innumerabilibus septenario numero vsos Hebræos fuisse scimus.

καὶ ἀλλῆς ὁς ἐνθ.) Contorta oratio est, hoc,
vt opi-

vt opinor , sensu : Si cernimus defici solem lumine suo , quid miramur interire hominem , cuius cogitatio est caro & sanguis ? id est , cuius vita corpori terreno includitur . ἐκλειπτικῶς , hoc modo : ἡλίου φῶς ἐκλείπει καὶ ἀνὴρ , ἡ γοιω ἀνθρώπου , οὐκ ἐκλείπει ;

CAPVT XVIII.

Huius capituli sententiæ sunt xxxii. Primum prædicatur maiestas diuinæ omnipotentiae , & ponitur contra hanc humani generis exilitas : ita magis conspicitur hominum futilitas , qui tamen efferri animis , & sæpe admodum superbire solent. Eadem & in cantico Mosaico copiose commemoratur , relato inter Psalmos 89. loco. Vt autem hac indicatione vult arrogantiam reprimere , & confutare superbiam : ita vicissim erigit mox consternatos & humiles , prædicatione immensæ misericordiæ Dei , qua comprehendit omnes pios , id est confugientes ad Deum , & inuocantes nomen ipsius. Hæc enim est παιδεία , doctrina verbi de pœnitentia & remissione peccatorum : sicut ait Salomo , φόβος κυρίου παιδεία καὶ σοφία καὶ ἀρχὴ δόξης. Sequuntur sententiæ subijcientes humanitatem & comitatem : vult enim nos affabiles esse , nō tantum

tantum beneficos, hi sunt *δότες ἰλαροί*. Ad-
duntur præcepta moderationis & pruden-
tiæ. nam & odiosa est procacitas omnibus,
& misera res, tum demum fodere pute-
um, cum sitis fauces tenet. Cautos autem
simul esse & alios instruere monitis suis,
ait, sapientes & doctos: id est, religiosos
& pios. Refutat & stolidam humilium li-
bertatem: potentia enim hanc esse pro-
priam ait, præ quibus sint humiles tan-
quam mortui. in mortuis autem inprimis
cordis vis extincta est. Cætera præcepta
cohercent studium voluptatis, & vitæ
suavis ac delicatæ, & inprimis sumtus im-
modicos: ad quos cum opus sit pecunia,
celeriter obruuntur debitis seruiantes cu-
piditatibus suis. Hos ipsos suæ vitæ insidia
ri ait, & accersere simul probra. nam *λα-
λητὸν* nunc dicere eum videtur, qui incur-
rat in dicta aliorum. *συμβολοκοπῶν* autem *ἐκ
δανησμοῦ*, is est, qui crebro mutuando de-
bita contrahit, & fœnoribus oneratur.

διαχρύσει τὸ ἔλ.) Alibi, *ἐξέχεεν ἐπ' αὐτοὺς τὸ
ἔλεος αὐτοῦ*.

ἐν πάσῃ δέησει.) Si benefacere alijs vis, ne
des occasionem reprehensionis, neque vlli-
us petitioni tristitiã obijcias orationis in-
humanæ. Alibi tamen *ἐν πάσῃ δόσει* legitur.

κεχαριτωμένῳ.) Alibi *κεχαριτωμένα*.

ἑτοίμα-

ετοίμαζε σαυτόν.) Alibi ἐξέταξε. & mox, μὴ ἐμποδίσῃς, Ne obstes & impedimento sis, vel tibi vel alteri. Alibi tamen, μὴ ἐμποδιδῆς.

CAPUT XIX.

In hoc capite sunt sententiæ xxix. diuersæ. Initio reprehenditur leuitas animi, quæ potissimum cernitur in voluptatum & sermonis usu immoderato & inepto. Caput autem voluptatum est ἀσωτεία, & consuetudines libidinosæ: de quibus & Salomon, μὴ ἴδι οἰνοπότης, μήδ' ἐκτείνου συμβολαῖς, κρεῶν τε ἀγορασμοῖς. πᾶς γὰρ μέθυσοσ καὶ πορνοκόπος πῖω χέσσει, καὶ ἐνδύσεται διεξῆγημένα καὶ ξακώδη πᾶς ὑπνώδης. Et mox, εἰς τὰς φιάλας καὶ τὰ ποτήρια δῶς τοὺς ὀφθαλμούς σου, ὕστερον πειπατήσῃς γυμνότερος ὑπέρου. Adduntur præcepta prudentiæ & cautionis, & taciturnitatis, & usus amicitia, & veniæ quæ detur incogitantia. Inseritur mox rursus prædicatio sapientiæ, id est pietatis & religionis, & reprehensio contumaciæ & calliditatis, & simulatae simplicitatis. Quod malum quo est occultius, eo plus damni dare consuevit, Et Theognides huius generis asseclam repellit, hoc modo:

ἔρρε, θεοῖσιν τ' ἐχθρὸν καὶ ἀνθρώποισιν ἄπιστε,
ψυχρὸν ὅς ἐν κόλπῳ ποικίλον εἶχες ὄφιν.

Dicit

Dicit etiam, vultu & habitu prodi ingenium: quo argumento se in Iuliano deprehendisse scribit Gregorius latentem improbitatem, copiose ille quidem in secunda Inuectiua, ea assumi ad hæc poterunt. Ultima sententia est de opportuno tam sermone, quam silentio. Et ait Orestes Euripideus,

--- ἔσι δ' οὐ σιγῇ λόγου

κρείττων γένοιτ' αὖ, ὅτι δ' οὐ σιγῆς λόγος.

Et Solonis memorabile dictum hoc refertur, σφραγίζου τοὺς μὲν λόγους σιγῇ, πλὴν δὲ σιγῶν κερῶν.

καὶ ξηρανθήσεται.) arefcet in maiore ignominia. Verbo παραδειγματίσαι vsus est & Matthæus cap. i. μὴ θέλων οὐτὼ παραδειγματίσαι. In quibusdam libris legitur, καὶ ψυχὴν τολμηρὰ ἐξαρθήσεται.

ὁ εὐφραϊνόμενος ὅπῃ κακοεξία.) Alibi, εὐφραϊνόμενος καρδία: sed mendose, vt opinor. Est autem medicis κακοεξία, & καχεξία, habitus corporis malus, & transfertur ad animi vitia vocabulum: dicuntur καχέκται & κακουχικοὶ proprie, improbi & leues, & turbulentissimi.

ὄνειδίσσει.) Stultus ait castigationi irasci, & commoueri vehementer tanquam parturientes. Alicubi tamen scribitur, ὠδινῆσει, quo verbo dolor parturientis significatur.

πῶς

προούμενος.) trepidans: alibi ἡλαπώμενος, inferior.

ἀμλώης.) Si est ἀπὸ τῆς μλώιδος, verior erat forma ἀμλωις, quo etiam ipso vsitatior ἀμνήνιτος. Nisi hoc dicere voluit: Ita te geras ne obnoxius fias diuinæ legis iræ, id est, ne in hanc delinquas.

ἐδελοκωφῶν.) Alibi ἐτεροκωφῶν. sed illud verum esse puto: significatur autem simulatio & dissimulatio maliciæ. Quod autem sequitur, οὐ ἐὰν ὄπηγγ. id est, vbi iam peruersitas illa innotuerit, tum sera erit cautio. Alibi est, ὅπου οὐκ ἐπεγνώσθη. id est, vbi minime manifesta fraus erit.

C A P V T XX.

Distinguitur hoc caput sententijs xxxii. quarum primæ commendant castigationem, & docent non esse huic refragandum, & temeraria hominum iudicia compescunt. Postea adduntur aliæ de silentio opportuno, & contra loquacitatem. Mox redit ad castigationem, & ostendit, præclarum esse opus huius conuersionem ad pœnitentiam. Et deinde sententiæ admiscetur, de rerum varietate subijcientes considerationem. Postea depinguntur benefici-

beneficia malorum hominum, & describuntur stulticiæ euentus. Deinde repetit reprehensionem loquacitatis, & pudorem prodesse ac nocere docet, secundum hoc Euripidis:

αἰδώς τε, διασαί δ' εἰσίν. ἢ μὲν οὐ κακὴ,
ἢ δ' ἄχθος οἴκων. εἰ δ' ὁ καμρὸς ἴσ' σαφής.
οὐκ αὖ δ' ἴσ' ἠσλω ταῦτ' ἔχοντε θράμματα.

Et ita mendacium exagitat, & laudat veracitatem: & studium commendat honestum, augendi rem familiarem atque dignitatem. Et Salomo, ἐν παντὶ μεριμνῶν τι ἔνεσι περιστόν, ὁ δὲ ἠδύς καὶ ἀνάληγτος ἐν ἐνδείᾳ ἔσαι. σέφανος σοφῶν πλοῦτος αὐτῆς. &, ὁ ἐργαζόμενος πλὴν ἑαυτοῦ γλῶ πηροῦσεται ἀρετῶν. Docet etiam, beneficijs reddi obnoxios homines, sicut & Euripidis Medea ait,

--- πείθειν δῶρα καὶ θεοῦς λόγος.

Tandem monet, ne sapientiæ fructus occultentur: & subiicit vtilissimum præceptum moderationis & patientiæ.

ἐν βίῳ κρεί.) Alibi ἐν βία: sed illud verum puto. nam temeraria iudicia compescit, cum quibus semper cupiditas morem gerendi animo suo, & tanquam libidinem exaturandi, coniuncta est.

ἀνθρώπος ἀχαρίς.) Hoc, etsi in antiquis quoque libris reperiri scio, tamen de annotatione alicuius in librum irrepsisse suspicor.

cor. Voluit enim ille locum notum sibi esse, quo indicaretur ineptus & inutilis, qui maxime est loquax. Similiter in quibusdā exemplaribus reperitur in superiore capite ad hanc sententiam, ὀπίσω τῆς ὀπιδυμιῶν σοφῆς μὴ πορ. ascriptum, ἐγκράτεια ψυχῆς. Et hoc ipso mox, ad hanc, ὁ σοφὸς ἐν λόγοις: est annotatum, λόγοι παρεβολῶν. Et cap. 23. ante hanc, παιδείαν σώματος ἀκ. præscribitur, παιδεία σώματος, & ante cap. 24. ἀνεσις σοφίας. & cap. 30. περὶ τέκνων. & cap. 44. πατέρων ὕμνος. Quæ omnia de alienis observationibus admista sunt.

ὑπὸ λήψεως προσώπου.) Alibi, ὑπὸ ἀφρονος προσώπου. Sunt autem diuersæ sententiæ: quarum prior, respectum personarum quibusdam esse exitiosam: posterior hæc, stulticiam vel propriam vel alienam, aliquibus afferre interitum. Paulo ante legitur δανειῖ, quemadmodum & capite Salomonis 22. δανειοῦσι. quæ forma verbi est σόλοικος. Id quod & Suidas notauit, cum historia tali. Pronunciarat in egestate populi Atheniensis, incola quidam diues, ὅτι δανειῶ ὑμῖν: qua voce aliena offensi illi, etiam ipsum munus repudiarunt, donec ille admonitus, δανείσω, inquit. Tunc & acceperunt quod offerebatur, & egerunt gratias. Verba enim tantum illa, quæ habent, ante

ζ, admittunt Attici futuri formam: vt νομίζω νομιῶ, λογίζομαι λογιῶμαι.

CAPUT XXI.

Habet hoc caput sententias xxviii. Generales sunt initio contra peccata: & mox superbiæ vitium exagitur, in quo nocentis. est repudiatio castigationis. Et ait Salomo, οἱ μισοῦντες ἐλέγχους τελευτῶσιν αἰσχρῶς. Et mox, οὐκ ἀγαπήσει ἀπαίδευτος τοὺς ἐλέγχοντας αὐτόν. Reprehenditur & avaricia, & πλεονεξία, quæ eadem est idololatria, vt ait Paulus. Et Salomo, ὑπερξίς ὀπισθοδραζομένη μετὰ ἀνομίας ἐλάσων γίνεται, ὁ δὲ σιμῶν ἐαυτῷ μετ' εὐσεβείας πληθυνθήσεται. Indicatur etiam, leues esse & planas ingressiones erroris & peccatorum, sed exitum tendere ad exitum. Postea diu immoratur in antithesi sapientiæ ac pietatis, & stulticiæ atque impietatis. Deinde notat vitium deterrimum curiositatis & leuitatis, in exquirendo aliena negotia, & dissipando rumores, quæ est πολυπραγμοσύνη καὶ ἀδολογία, vtrique à Plutarcho copiose refutata. Et Plautus Stichus, pronunciat de curiosis hoc modo: Curiosus nemo est, quin sit maleuolus. Idem optat alibi, vt qui gestant linguis: quique auscultant auri-

auribus, omnes pendeant. Inserta est sententia, quæ indicat sibi quemq; in primis autorem esse mali, & in alios causas delictorum conferri non oportere.

ἔστι γὰρ πανουργ.) αἰτιολογικὸν est eius quod dixerat, non erudiri simplices: quia, inquit, calliditas affert molestiam, & sine molestia eruditio non est, nam castigatio-nes certe amaræ sunt. Sed ut verum fatear, hæc callidiora mihi quoque videntur, ut quid dicam non habeam. In aliquibus exemplaribus sententia hæc separata est, ἔστι πανουργία πολλῆς. πικρ. ut intelligatur duplicem esse calliditatem, vnam laudabilem sapientiæ, & alteram vituperandam maliciæ.

ἤκουσεν αὐτὸν ἄσω.) In alijs, ἤκουσεν ὁ σπαταλῶν, id est leuis & dissolutus.

διανοηθήσονται.) Nimirum illi in concione auditores, considerabunt dicta sapientis. alibi διανοηθήσεται, ipse scilicet sapiens cogitabit corde suo quid loquatur. Vel deest οὐ αὐτὸς οὐ διανοηθ.

C A P V T X X I I.

Sententias continet hoc caput xxxi. Initio pigritia & inertia exagitur, res admodum odiosa & inuisa: postea de liberis quædam commemorantur. Est

autem inter præcipua bona vitæ εὐτεκνία, id est, prospera fortuna liberorum. Inferuit autem sententiam refutantem intempestivas actiones. Deinde docetur, quam mala & incommoda res sit stulticia, & prohibentur commercia quæ cum stultis habeantur. Mox laudatur prudentiæ consideratio, & vituperatur incogitantia leuitas. Additur sententia commendans studium & diligentiam: nam & de saxis excuti scintillas oportet, si emicare illas volumus. Sequuntur præcepta φιλικά. Et conclusio votum complectitur cautionis, & attentionis in loquendo: nam intempestivus sermo multis nocuit.

Δουγατῆς φρόνιμος.) Alibi φρονίμη. Sed hæc, ἐναλλαγὴ γένους non est inusitata Græcis.

μουσικὰ ἐν πεν.) Sicut τὰ μαθηματικὰ, τὰ γραμματικὰ, τὰ γεωργικὰ, &c. alibi tamen μουσικὴ reperitur.

ὑπὲρ θαν. ἢ ζωή.) Mortem superat vita stulti. id est, deterior est, & minus expectanda. Alicubi tamen additur πονηρά.

ἀλλ' ἢ μόλυβδος.) Quid est, inquit, plumbo ponderosius? & quid est plumbum nisi plumbum? παραβολικῶς enim indicat, stultum nihil esse nisi stultum: id est, semper grauem & molestum alijs. In alijs tamen libris legitur explicatio, καὶ τὸ αὐτῆς ὄνομα ἀλλ'

ἢ μω-

ἢ μωρὸς ; Et mox εὐκοπώτερον, alibi, ἀκοπώτερον.
eodem sensu.

CAPUT XXIII.

Sunt in hoc capite sententiæ xxxii.
Hoc inchoatur à precibus, quibus à Deo
petit & defendi se, & gubernari in hac vi-
ta, vt vitare ea possit quibus ira Dei pro-
uocatur, & detrimenta varia capiuntur:
quæ sunt superbia & fastus & immanitas,
cupiditates prauæ, libidines, impudentia.
Adduntur præcepta contra leuitatem &
impietatem verborum, quæ inprimis cer-
nitur in execrationibus & iurando. Hæc
ad secundum præceptum referentur. Et est
sententia præclara Ecclesiastæ, *μη̄ πειῦδε ἐπὶ
σώματί σου, καὶ καρδίᾳ σου μὴ ταχυέτω τοῦ ἐξενέγ-
κει λόγον πρὸ προσώπου τοῦ Θεοῦ.* Et est hoc à
nescio quo recte dictum, ὅτι ἐκ πολυορκίας
ψευδορκία γίνεται. Et Isocratis quoque do-
ctrina est, nunquam dandum esse iusiuran-
dum, nisi extrema necessitas cogat: id est,
nisi nostra aut amicorum salus in discri-
men vocetur. *ἔνεκεν δὲ χημάτων, ἰνquit, μη-
δαμῶς θεὸν ὀμύσης, μὴ δ' ἀν' εὐορκεῖν μέλλης.* Monet
etiam, ne vnquam aliter mentio fiat pa-
rentum quam honorifice: & vulgares exe-
crationes detestatur, cum indignatio vo-

ces exprimit maledicas de procreatione alicuius. hæ enim ad parentum dedecus redundant, qui sunt autores generationis. Mox generale præceptum exponitur, contra criminationes & conuicia, & facilitatem peccandi, & vehementiam cupiditatum. Atque ita reliquam fere disputationem consumit in vituperanda impuritate. Conclusio est pulcherrima: Omnia esse in hoc, vt Deum sequi studeamus.

κύριος.) Alibi *κύριε*. Sed & hæc casuum mutatio non est inusitata.

ἵνα μὴ ὀπί.) Hæc pleraque in alijs exemplaribus desiderantur. Et est sane constructio verborum duriuscula, in subita mutatione personæ: neque tamen reperi, quid melius ederetur. Petit autem considerationem, & ne per ignorantiam incurrat in Deum, & implicetur contumelijs manifeste delinquentium. Si scriberetur *κύριε*, essent omnia planiora.

ἀκολασία ὄρε.) Alibi *ἀπαιδευσία ἀσηρῆ*, id est, rusticitate molesta. Qui enim male instituti sunt, aut plane ineruditi, ij odiosi fere esse solent. Est autem *ἀσηρὸν, ἀπὸ τῆς ἀσης*, id est à nausea ductum, quod nauseam ciet.

μαρανθῆς.) Alibi *μωρανθῆς*. Et, οὐ διαδώσουσι τὰ τέκνα αὐτῆς, adulterorum & impurorum. sed alibi *αὐτῆς*, adulteræ.

CAPUT XXIII.

Habet caput hoc sententias xxxvii. quibus celebratur sapientia Dei, id est æternum consilium illius, & voluntas creandi & conseruandi omnia: quod consilium & quæ voluntas patefacta est indicio verbi Dei, vt nunc plane dicitur, esse sapientiam hanc νόμον ὃν ἐνετείλατο μοῦσῆς, id est, sapientiam Dei patefactam & demonstratam hominibus verbo ipsius. In fine addidit autor sententiam quæ & alibi ponitur, de suis laboribus, quos communes esse omnium voluerit.

ἐν γαδδί.) seu ἐν ἐγγαδδί. Alibi tamen legitur ἐν αἰγιαλοῖς.

ὡς κινάμων.) Alibi ita, ὡς κινάμων καὶ πάλαδος ἀρωμάτων δέδωκα ὀσμῶν, καὶ ὡς σμύρνα ἐκλεκτὴ δέδωκα ὑψώδιαν. Et mox pro ἀτμὸς, alibi ἀτμίς.

ἐγὼ ὡς ἄμπ.) Alibi, ἐγὼ ὡς ἄμπελος βλασήσα σα χέριν.

δίδωμι δὲ.) Hæc alibi omittuntur, sicut alia quoque obscuriora. Puto autem hoc dici: Dari à sapientia æternitatem suæ soboli, quæ audiat verbum Dei.

ὑπὲρ μελ. κυρ.) Reliqui scripturam repperitam, sed verum esse puto, ὑπὲρ μέλιτος κηρίον.

CAPUT XXV.

Habet sententias hoc caput x x v. Initio numeris compræhendit quædam bona & quædam mala, quemadmodum & Salomo fecit: quod genus antiquæ doctrinæ est, & hanc commoditatem habet, vt quæ sic traduntur, memoria facilius comprehendî possint. Postea excursurus in vituperationem mulierum improbarum & malorum, sententiam præposuit de inimicorum odio. Ante quam ἀντιθετικῶς quædam exponuntur sane obscure: est enim oratio ἐλλειπτική. Suspisor hoc moneri, vt vnusquisque euentus casuum habeat in vtramque partem præuisos & meditados. In ijs rebus potissimum, quibus vita communis continetur, eæ maximæ sunt, tristitia & læticia, coniugium fortunatum & infortunatum, affligi aut non affligi à maleuolis, vlcisci aut non vlcisci inimicos. Vel dicuntur hæc potius παραβολικῶς, vt quæuis tolerabilior plaga perhibeatur quam cordis, & improbitas alia quæcunque leuior quam mulieris. Contra inhonestam autem consuetudinem mulierum quæ à Salomone scripta sint, notum est.

ὃ σωήγαγες.) Alibi Atticum præteritum medium reperitur σωμαγόχας.

ὡς ἄρ-

ὡς ἄρκτος.) Toruo est vultu, sicut vrsa. Nam & veterum nescio quis, de mala muliere dixit, omnium bestiarum sæuitiam huius immanitatem superare. Alibi tamen legitur, ὡς σακκόν. id est, tristitiam præ se fert, & tetrica videri vult.

CAPVT XXVI.

Huius capituli sunt xxxi. sententiæ, pleræque complectentes laudem probarum, & vituperationem improbarum mulierum. Quo autem magis necessaria res est non modo ad vitam, sed beatam etiam vitam, coniunctio vtriusque sexus: eo est miseria, si huius fortuna aduersa sit, maior. Sunt de utroque & Salomonix sententiæ multæ: vt hæ, γυνὴ εὐχρηστος ἐγείρει ἀνδρὶ δόξαν, θρόνος δὲ ἀτιμίας γυνὴ μισοῦσα δίκαια. & γυνὴ ἀνδρεία σέφανος πρὸ ἀνδρὶ αὐτῆς. ὡσπερ δὲ ἐν ξύλῳ σκώληξ, οὕτως ἀνδρὰ ἀπόλλυσι γυνὴ κακοποιός. & σοφαὶ γυναῖκες ὠκοδόμησαν οἴκους, ἢ δὲ ἀφρων κατέσκαψε ταῖς χερσὶν αὐτῆς. & ὃς εὖρε γυναῖκα ἀγαθὴν εὖρε χάριτας, ἔλαβε δὲ παρὰ κυρίου ἰλαρότητα. ὃς ἐκβάλλει γυναῖκα ἀγαθὴν, ἐκβάλλει τὰ ἀγαθὰ. ὃ δὲ κατέχων μοιχαλίδα, ἀφρων καὶ ἀσεβής. His immiscuit & sententias de tuenda valetudine, & curanda re familiari: quæ ambo eximia dona sunt Dei, Et neglecta, cum

eos qui his deficiuntur, tum alios affligunt :
 atque lædunt. In fine rursus *ἡριθμολόγησε.*
 Conclusio autem indicat pericula merca-
 turæ, cuius professio cum sit *χρηματιστικὴ*,
 difficile est non incidere in laqueos, quos
 cupiditati diuitiarum ponit diabolus.

πρόσωπον ἔχοντες.) Verba non congruunt.
 Eo factum putò vt quædam in alijs editio-
 nibus sint omissa, vbi sic legitur: *ἐν παντὶ*
καίρι ὁ πρόσωπον ἰλαρόν.) Sed est figura *σωδέ-*
σεως cor bonum. Id est, recte affecti erga
 Deum exultabunt habentes vultum lætum.

ἀδιατρέπῳ.) Reliqui scripturam nostri
 exemplaris. Intelligitur autem inuerecun-
 da sicut paulo post filia, cum quidem non
 ignorem alibi legi *ἀδιατρέπῳ.*

ἐργοῖς εὐσεβοῦς.) Alibi *εὐσεβοῦς.* quod & ip-
 sum tam de muliere, quam de viro accipi
 potest.

C A P V T X X V I I.

Sententijs *xxix.* absoluitur hoc caput.
 Cuius initium de fine superioris pendet :
 doceturq; studium diuitiarum esse obnoxii-
 um peccatis. Adduntur præcepta de accu-
 rato iudicio, ne quis alterum temere lau-
 det, *ὅτιν ἀν εἶδῃ ἀνδρα σαφλωῶς,* secundum Theo-
 gnidem. Nam vt idem ait, *πολλάκι πλὴν γνώ-*
μις

μὴ ἐπαταῶσ' ἰδέαι. Sequuntur cohortationes ad iusticiam & veritatem colendam, & vitanda contraria. Et mox pietatis commendatio, & exagitatio impiæ stulticiæ. Monet diligenter deinde, ne arcana commissa fidei nostræ detegamus. Postea addit descriptionem simulatæ benevolentia, & fraudes inter homines detestatur, ostenditq; circumretire fraudem atque iniuriam vnumquemque: atque vnde exorta est, ad eum plerunque reuerti, secundum versum Lucretij. De his & Salomo, ἀνὴρ παρ' ἄνομος ὑποπειράται φίλων, καὶ ἀπάγει αὐτοὺς ὁδοὺς οὐκ ἀγαθὰς, σπρίζων ὀφθαλμοὺς αὐτοῦ λογίζεται διεστραμμένα, ὄπιδάκνων δὲ τοῖς χεῖλεσιν αὐτοῦ ὀρίζεται πάντα τὰ κακά. οὗτος κάρμινός ἐστι κακίας. & ὁ ὀρέσων βόθρον τῶ πλοσίον. ἐμπεισῆται εἰς αὐτὸν ὃ ἢ κυλίαν λίθον, ἐφ' ἑαυτὸν κυλιεῖται. Est autem nota sententia Hesiodæ,

ἢ δὲ κακὴ βουλὴ τῶ βουλευσάντι κακίση. &
 οἱ αὐτῶ κακὰ τύχει ἀνὴρ ἄλλω κακὰ τύχων. &
 ὅς' ἄλλω κακὰ τύχει, ἐφ' κακὰ ἦπατι τύχει.

Conclusio docet vitandam iram, cuius commotionem cum furore veteres compararunt. fertur enim Menandri versus,

μαινόμεθ' ἅπαντες ὁπόταν ὀργιζόμεθα.

Et Horatianū hoc notū, Ira furor brevis est.

σκῦλα.) Auariciæ quæstus spoliiorum instar est, & prædæ captæ de ijs qui compilan-
 tur.

tur. Alibi tamen legitur σκίβαλα, id est, sterquilinum.

ἐργαζομένουσ κακίαν.) Alibi ἄδικα. &, ἐν πλώσει κύσ. alibi πλώσιν, vt sit κατὰ πλώσιν.

C A P V T X X V I I I.

Habet sententias hoc caput xxviii. Prohibetur vindictæ cupiditas, & præcipitur clementia erga alios. Itaque & Salomo inimicis benefieri iubet, ἐὰν πεινᾷ ὁ ἐχθρὸς σου, τρέφε αὐτόν. ἐὰν διψᾷ, πότιζε αὐτόν. τοῦτο γὰρ ποιῶν, ἀνθρακας πυρὸς σωρεύσεις ὅπῃ πλὴν κεφαλῶν αὐτοῦ, ὁ δὲ κύριος ἀνταποδώσει σοι ἀγαθά. *Quam sententiam ἀπεξεδέξατο & D. Paulus. Et hoc præceptum esse scimus Christi saluatoris. Reprehenditur & contentionum studium, & oppugnationo veritatis, & maledicta. οἱ γὰρ ἐκφέροντες λοιδορίας ἀφρονέσατοί εἰσιν, vt ait Salomo. Et, σόμα δικαίου ὑποσάζει σοφίαν, γλῶσσα δὲ ἀδίκου ὑπολείται. &, μακρόθυμος ἀνὴρ κατασβέσει κήσεις, ὁ δὲ ἀσεβὴς ἐγείρει μάλλον. Exagitat & obtrectationes, & præcipit vt in loquendo vnusquisque cautus sit.*

διατηρῶν διατ.) Alibi, διασηριῶν διασηρίσει. Cum autem vsitatum sit σηρίξω, fecerunt tamen etiam σηρίσω.

γλῶσσα διαση.) Id est duplex, quæ modo hoc, modo illud loquitur: hæc est fallax & fraudu-

fraudulenta. Alibi γλώσσα τρητή, hæc vel pertusa erit, vel leuis. Quemadmodum & λέξι τρητὰ, Οδ. α. Reperitur & γλώσσα τρίτη, ea est obtrectationum: & ἐχθροποιὸς, quæ inter duos tertia se admiscet, & ferit discordiam.

C A P V T XXIX.

Capitis huius sunt xxxi. sententiæ, quibus & beneficentia laudatur, & mutuandi facilitas reprehenditur. Et monet tamen, propter ingratos & malos non claudendam esse benignitatem. Disputat & de periculis, atque damnis sponsonum: de quibus & Salomo, ἢ ἐὰν ἐγγυήσῃ σὸν φίλον, παραδώσεις σὺν χεῖρα ἐχθρῶ. Et vetus est, ἐγγύω πάρα δ' ἄτη. Itaque iubet vnumquemque alteri subuenire pro suis facultatibus. Commemoratur & exilij miseria atque molestia: cuius & Euripidis Polynices cum alias ærumnas narrat, tum hanc præcipuam infelicitatem, ὅτι οὐκ ἔχει παρρησίαν. Vtitur autem prosopopœia elegante, cuius prementis exulem inquilinum, & eidem insuper insultantis.

μη κατάκρυβε.) Alibi μεταφορικῶς, μη ἰωθήτω ὑπὸ τὸν λίθον, ne argentum tuum intra saxa absconditum situ squalescat.

Caput.

CAPVT XXX.

Hoc caput habet sententias xxvi. ple-
rasque de recta institutione liberorum, &
fructu huius. Est autem necessaria feueri-
tas castigationis in hac parte, propterea
quod ætatis puerilis magna est incogitan-
tia ac leuitas, ideo præceptis bonis & mo-
nitis verborum neque regi neque coherce-
ri potest: itaque alia est opus disciplina,
nimirum verberum. Et Salomo, ὅς φείδεται
τῆς βακτηρίας, μισεῖ τὸν υἱὸν αὐτοῦ. ὁ δὲ ἀγαπῶν ἐπι-
μελῶς παιδεύει. &, μὴ ἀπόχη νήπιον παιδεύειν, ὅ-
ταν ἐὰν πατάξῃς αὐτὸν ῥάβδῳ, οὐ μὴν ἀποδάνῃ. Et
quia hæc est peculiaris & propria puero-
rum disciplina vt vapulent, sæpe enim de-
linquunt: ideo verbo παιδεύειν ita vsi fue-
runt, vt significaret virgis cædi, & affici
verberibus. vt Lucæ 23. ait de Iesu Pilatus,
παιδεύσας οὐκ αὐτὸν ἀπολύσω. Sequitur prædi-
catio sanitatis, quam, vt est & in epigram-
mate Deliaco, optimam esse homines per-
hibent: hoc enim est λῶσον δ' ὑγιαίνειν, id est
in primis expetendum. In ægrotatione
enim neque sibi neque alijs prodesse quis-
quam, neque obire publica priuatæque mu-
nera potest, & est grauis omnibus. πρὸς
πάντα γὰρ ὅσα παράηουσιν ἀνθρώποι χερίσιμον τὸ
σῶμά ὄσιν, inquit Socrates in 3. ἀπομνημονου-
μάτων

μάτων Xenophontis. Inferitur sententia de occulta sapientia, quam ait esse inutilem. Mox sequitur horribilis sententia de ira Dei. hæc quos persequitur, ijs dicit nihil posse afferre vel emolumentum, vel iucunditatem. Mox reprehendit dolorem cupiditatis. Et ita addit reliquas sententias, quibus improbatur animi tristitia, & commendatur hilaritas bonæ conscientiae, secundum Ecclesiasten, δεῦρο φάγε ἐν εὐφροσυνῇ τὸν ἄρτον σου, καὶ πίε ἐν καρδίᾳ ἀγαθῇ οἶνόν σου, ὅτι ἤδη εὐλόκησεν ὁ θεὸς τὰ ποιήματά σου, &c. quæ & supra retulimus.

πειφύχων ὄν.) Ad increpationes & castigationes transfuit verbum, quod destringendi significationem habet, & de equis dicitur. Similiter & in lingua Teutonica strigilis nomen ad vehementes obiurgationes transfertur. Quare verius hoc esse puto, quam quod alibi legitur, περιφύχων.

εὐεξία βέλτιον.) Id est, ἀγαθὸν μείζον. Alibi βελτίων.

ὕπνεος ζωὴ πικρὰ ἢ) Hæc alicubi ita, κρείσσον θάνατος ὕπνεος ζωὴ πικρὰ, καὶ ἀνάπαυσις αἰώνιος ἢ ἀρεῖ. quæ sunt pleniora, mutatis verbis: est enim ἀνάπαυσις αἰώνιος, quies seu somnus perpetuus, cum in æternā clauduntur lumina noctem, secundum Maronem.

ὁ βλέπων.

ὁ βλέπων.) Emendatam hanc esse scripturam puto : alibi autem hæc leguntur aliter.

πολλοὺς γὰρ ἀπ.) Alibi ita, πολλοὺς γὰρ ἀπέκλεινον ἢ λύπη, καὶ οὐκ ἔστιν ἀφέλεια ἐν αὐτῇ.

C A P V T X X X I.

Sunt in hoc capite sententiæ xxxvi. Primæ curarum vigilias damnant, max. in avaricia. ἀγαπῶν δὲ ἀργύριον, οὐ πληθήσεται ἀργυρίου, vt ait Ecclesiastes. Docet autem reprehendi studium infinitum diuitiarum, & eos qui freti sint diuitijs. Nam contra diuitiæ liberales & beneficæ, præclare sunt & laudabiles. Hunc Sappho πλοῦτον appellauit κεκασμένον ἀρετῇ. Sed vera sapientia hanc virtutem pietatis & religionis & timoris Dei esse intelligit. Subijciuntur præcepta sobrietatis & continentiæ, quæ est frugalitas. Spectatur autem huius virtutis decorum quoddam potissimū in conuictu hominum, cum cibus communiter capitur. Nam tum maxime male educati se ipsos produnt & appetitu immodico, & rusticis gestibus. Commendatur deinceps abstinentia cibi & potus, καὶ τὸ λιτὸν τῆς διαίτης. Hæc enim conuiuia sunt, quæ, vt de Platonico dixisse ferunt Timotheum Atheniensem,

niensem, etiam postridie grata sunt. Dicit etiam præclaram esse famam liberalitatis, & tenacitatem vituperari. Quemadmodum & nostri Teutones celebrant sermonibus suis liberales, quos benigne cum alijs communicare panem aiunt. Reliqua sunt συμποτικὰ παρηγγέλματα, & præcepta de temperato vini usu. Similis autem laus vini ex Panyasi refertur, quæ nos aliquando inter alia epigrammata Græca edidimus, & in Latinum quoque sermonem convertimus. Congruunt cum his & Theognidis sententiæ,

οἶνον μὲν πίνειν πουλιῶ, κακὸν· ἢ δέ τις αὐτὸν

πίνη δ' ἄπειρος, οὐ κακὸν, ἀλλ' ἀγαθόν.

ἐκνήφει.) eluet, id est tollet. Nam plurimis in morbo somnus profuit, & cum ægroti dormientes non subleuantur, malum est: secundum Hippocratem. Hanc igitur scripturam probamus. Alibi legitur, ἀρξῶσημα βαρὺ ἐκνήφει ὕπνον: id est, reddet sobriū & vigilantem somnum, hoc est, repellet. Sed νήφω, est apud Græcos ἀμετάβατον. vt, νῆφε, καὶ μέμνασ' ἀπισεῖν.

δυσιάζουσιν.) Alibi ἐνδυσιάζουσιν. Est metaphora elegans, coli à quibusdam diuitias vt numen diuinum: id est, omnem spem & fiduciam in his collocari.

καὶ ἀναπαύτη.) Hoc loco ἔμισον, alicubi

Q

non

non reperitur : credo quod offenderit quosdam vocabuli & rei turpitude. Sed vbi non puduit morbum contrahere crapula, ibi certè turpis non est ducenda liberatio illius, quæ est præsentissima reiectio eorum quibus sese aliquis iniurgitavit. Crapula igitur & ebrietas, vt res turpissima & nocentissima fugietur : de quo sunt & hoc loco egregiæ sententiæ autoris nostri, & aliorum plurimorum. & vnus versus Græcus memorabilis est, ὁ πολλὰ πίνων, πολλὰ καὶ ξαμαρτάνει. Et quidam belle dixit, μέθω εἶναι μητρόπολιν τῆς κακῶν, id est, hinc tanquam colonias omnium flagitiorū deduci. πολλοὺς γὰρ ἀπώλ.) Est ἀκροτελεύτιον versus Heroici.

C A P V T X X X I I.

Habet hoc caput sententias x x i i. Primum παραγγέλματα exponuntur συμποσιακὰ & σωρημικτὰ, quorum caput facit moderationem & verecundiam. Iubet etiam de conuiujs tempestiue discedi quod & Theognis monuit, πρὶν δ' ἄρξῃ μεθύειν ἀπάνιστασθαι. Sed in his omnibus bene & laudabiliter versari docet pios & timentes Deum, qui & moneri se sinunt, & amplectuntur præcepta salutaria, quæ improbi auersantur. Ad-
ditur

ditur præceptum, cui similis est sententia Salustij : consulendum diligenter, & ubi consulueris, mature facto opus esse. Sequuntur præcepta cautionis. Conclusio autem est præclara confidentiam præcipuam esse bonæ conscientiae, & fretum Deo non euerti.

ἀνάπυσται.) Alibi *ἀνάπυσε*, quod verbum habet significationem accubitus ad mensam.

πρεσβυτέρω.) Alibi *κατ' ἀποσεροφῶ, πρεσβύτερε*. Et sane paulo post simili figura est vsus, *λάλησον νεανίσκε*.

καὶ ἐμποδίσεις.) Id est, fieri oratio prudens & accurata, obstrepet hæc carminibus & melodijs : hoc est, magis alliciet auditores quam carmina Musica. Alibi tamen legitur, *καὶ μὴ ἐμποδίσεις μουσ.* id est, ne obstrepas carminibus, vt sit præceptum, cum silentio illa audiri debere.

καὶ ὅπου γέρε.) Coram senibus ne futilem vsurpes loquacitatem. Alibi tamen legitur, *καὶ ἑτέρου λέγοντος μὴ πολ.*

C A P V T X X X I I I.

Huius capituli sunt sententiæ xxxiii. Incipiens prædicat studium pietatis & religionis, & detestatur stulticiam

profanitatis, & improbos ostendit amicitiam non tueri. Sequitur explicatio quaestionis, quam nunquam explicat ratio humana, de rerum & temporum diuersitate, & varietate euentuum. Causam enim horum omnium ostendit esse prouidentiam & numen Dei, non fortunam atque casum. Reperiri autem in omnibus opposita seu ἀντικείμενα, quæ copiosius etiam differuntur ab Ecclesiaste capite tertio. Sequitur παρένθεσις sententiarum, quibus commendatur studium & labor autoris in hoc libro componendo. Post hæc monet, ut vnusquisque sit ac maneat dominus facultatum suarum, neu cedat possessionem harum alijs quibuslibet ante mortem: periculum est enim, ne frustretur aliquem spes & expectatio de alijs. Reliquæ sententiæ παραγγέλματα complectuntur οἰκονομικὰ de seruis, quibus & Aristoteles scribit deberi ἔργα, κλάσιν καὶ τροφίω.

ὡς ἐν καταγίδι πολλῶν.) Id est, tanquam in magna & vehemente tempestate: Hebraica phrasi. Alibi tamen legitur, ὡς ἐν καταγίδι πλοῖον.

ἐργασαι ἐν παιδείᾳ.) excerce in disciplina, seruum videlicet. Alibi vero legitur, ἐργασαι ἐν παιδί. sicut capite 30. ἐργασαι ἐν αὐτῷ. id est, ne concedas ocium seruo, sed opere faciundo

ciundo exercitum eum habeas.

καὶ οἰκέτη κακοῦργῶν.) scilicet debentur, seu conueniunt. Alibi, *καὶ οἰκέτη κακοῦργον*, vt verbum *κάμψαι* commune resumatur.

C A P V T X X X I I I I.

Absoluitur hoc caput sententijs xxvii. quarum primæ aliquot exagitant leuitatem hominum inhiantium fomniorum, & aliarum significationum diuinationibus. Referenturq; hæc ad primum caput decalogi. nam si in his superstitione inest, grauius peccant qui hac in parte aberrant de via mandatorum Dei, & fiunt idololatræ. Itaque in his attentione & circumspectione magna est opus, ne in naturales etiam & permissas obseruationes superstitione implicetur: id quod sæpe fit. nam hoc malum occultum & fraudulentum est imprimis, in hominum curiositate & diffidentia. Sed cum religione semper coniunctam esse ait veritatem. Sequuntur sententiæ laudantes peritiam, & multarum rerum vsum, & experientiam: quæ est in eo potissimum, qui, vt Vlysses, *μάλα πολλά πάγχθη*. Sequitur prædicatio pietatis & religionis, qui est timor & amor Dei. Cultum autem omnem impiorum abominabilem esse dicit coram

Q 3

Deo.

Deo. Quemadmodum & Salomo ait, *θυσία ἀτεβῶν βδέλυγμα κυρίου*. Oppressionem autem & expilationem pauperum & laborantium, scelus deterrimum esse ait. Ostendit etiam, quam fit res fœda & mala, relabi in peccatum. Quemadmodum & S. Petrus ex Salomone inquit, *συμβέβηκεν αὐτοῖς τὸ τῆς ἀληθοῦς παρομιίας, κύων ὄπισθ' ἔφασ' ὅτι τὸ ἴδιον ἐξέραμα, καὶ ὡς λουσαμένη εἰς κύλισμα βορβόρου*. Salomo sic, ὡσπερ κύων ὅταν ἐπέλθῃ ὅτι τὸν ἑαυτοῦ ἔμετον καὶ μισητὸς γένηται, οὕτως ἀφρων τῇ ἑαυτοῦ κακίᾳ ἀναρέφας ὅτι πλὴν ἑαυτοῦ ἀμαρτίαν.

τίς αὐτοῦ σήριγμα.) Appositio est: In quibusdam ἀντισήριγμα legitur.

C A P V T X X X V.

Hoc caput habet sententias xxi. Docet verum cultum Dei, & imprimis illi placentem esse pietatem ac iusticiam, & eorum venerationem acceptam esse Deo, à quibus timetur Deus & amatur. Maxime autem infestum hunc esse violentis, & pauperum atque inopum oppressoribus, qui sunt inclementes & superbi, aduersus quos precantes miseros & afflictos, benigne exaudiri à Deo dicit. Contra pulcherrimum & præclarissimum opus esse ait misericordiæ, beneficentiam. Huius capituli

pitis diuersæ scripturæ nusquam fere reperiuntur, nisi quod vltimæ sententiæ initium ita alicubi refertur, ὁ ποιῶν ἔλεος ἐγ.

CAPVT XXXVI.

Habet hoc caput sententias xxv. cuius initium continet orationem implorantis in miseria & afflictionibus opem diuinam, ita vt succursio atque liberatio pertineat ad laudem & gloriam nominis diuini. Sequuntur sententiæ pertinentes ad laudem attentionis & ἀγχινοίας. Adduntur postea aliæ de casti & conuenientis coniugij felicitate. Et in fine vagæ cupiditates ac libidines comparantur latrocinij erroribus & miseriæ.

μνήσθητι ὀργῆς.) Id est, memineris iræ, videlicet eius in qua olim inimicos vltus es gentis tuæ. Alibi ὀρκισμοῦ legitur: id est, iurifurandi quo obstrinxisti te populo tuo, promissa salute & defensione.

πρωτόγονον ὀνόμασας.) Alibi, πρωτογένω ὀμοίωσας. Et mox: ἐν κτήμασί σου: alibi, ἐν κτήμασί σου.

CAPVT XXXVII.

Quadraginta sententijs distinguitur hoc caput : ex quibus primæ aliquot deplorant simulationem amicitia, & hominum leuitatem. nam, vt & Theognis inquit,

πολλή τοι πόσιος καὶ βρώσιος εἰσὶν ἑταῖροι,
ἐν ᾗ σπουδαίῳ πρήγματι παυρότεροι.

Tales autem propter vsum priorem, vehementissime nocere possunt & solent. Sequuntur præcepta de consultationibus, ad quas adhiberi maxime vult cogitationem animi proprij, & deinde eos quorum fides & benevolentia sit perspecta. De consilijs autem bonis & Salomo, μετὰ κυβερνήσεως, inquit, γίνεται πόλεμος, βοήθεια δὲ μετὰ καρδίας βουλευτικῆς. & , οἷς μὴ ὑπάρχει κυβερνήσις, πίπτουσιν ὡσπερ φύλλα, σωτηρία δ' ὑπάρχει ἐν πολλῇ βουλῇ. Sed ad omnem circumspeditionem & prudentiam opus esse docet fauore Dei, ne aberremus à vero. & hæc est scientia peculiaris piorum. Additur sententia contra læticiam & exultationem, quæ & index est inconstantia, & significat mutationem. Sequitur sententia de orationis in vtramque partem efficacia, secundum proverbialem interrogationem Græcorum, γλῶσσα ποῖ πορεύῃ ; πόλιν καταστέφουσα, καὶ πόλιν ἀνορθώσουσα. id est, vt nos aliquando vertimus, Lingua quónam vadis ? urbem vt
condam

condam, & urbem vt destruam. Postea exponuntur sententiæ de vera & falsa sapientia. Et sapiunt sane alijs quidam, sibi non sapiunt. quod ab Euripide reprehensum est, eo versu quem Cicero retulit:

μισῶ σοφιστῶ ὅσις αὐτῶ οὐ σοφός.

Additur præceptio diligentia & cautionis, ne quis implicetur generi vitæ, aut negotijs non conuenientibus naturæ suæ. Conclusio autem vituperat crapulam, qua plures interire, quam gladio, vere dictum est. & Theognidis est sententia,

πολλῶ τοι πλέονας λιμοῦ κόρος ὄλεσεν ἦδη.

ἑταῖρος φίλῳ σωδιαιτᾶ.) Alibi, ἑταῖρος φίλῳ ἐν εὐφροσυνῶαις εἶδεται. id est, a simulatur aliquis amico rebus lætis. vt, τό δέ τοι κῆρ εἶδεται εἶναι. Alibi, ἑταῖρος φίλου ἐν εὐφροσυνῶαις ἦδεται, id est, gaudet rebus secundis. secundum hoc,

Donec eris felix, multos numerabis amicos.

καὶ μὴ μνημονεύσης.) Ne, inquit, animo tuo obliuiscere amici: & cum vsus illo indiget, tum in memoriam reuoca amicitia conjunctionum. Alibi tamen legitur, μὴ ἀμνημονήσης αὐτοῦ.

μισθίου ἐπετείου.) cuius annua opera conducta est. Alibi legitur ἐφesiίου, id est, qui domesticus est.

εὐδωὴν ἢ ἀλήθειαν.) vt veritas dirigat. Alibi

εὐθωὴν ἐν ἀληθείᾳ, vt ipse Deus dirigat per veritatem.

C A P V T X X X V I I I.

Complectitur hoc caput sentētiās XLVI. Primum commendatur cura valetudinis, & prædicatur beneficium medicinæ, collatum à Deo in homines, eximium & singulare. sed ita tamen, vt ij quibus illo opus est, molestia non careant. itaque satius erat, medicina non indigere, quam vti. In ægrotatione autem docet non spernendam quidem opem & succursionem medici: sed fretum tamen vnumquemque esse debere, non medicatione, sed auxilio & subleuatione Dei. Non enim oportet, secundum Basilium, ἰατρὸν εἰσάγοντας τῆς πρὸς τὸν θεὸν ἐλπίδος ἀφίστασθαι. Sequuntur præcepta Iacobi, quem & persolvere moribus, & moderari ratione homines iubet. His admiscuntur sententiæ contra ægritudinem & tristitiam: de qua & Salomo, ὥσπερ σὺς ἐν ἱματίῳ καὶ σιῶνιζ ἕυλω, οὕτως λύπη ἀνδρὸς βλάπτει καρδίαν. Reliquæ sententiæ docent, opus varijs artibus & opificijs ad vitam degendam, sed præcipuam & maxime necessariam esse doctrinam literarum & studia sapientiæ. Opponit autem opificum humilitati,

litati, commoditatem quandam necessa-
rij vsus & quietis. Neque enim horum
opera carere vita potest: & haud fere exi-
lia] his parantur, sicut sapientibus & po-
tentibus.

θαυμαδίησεται.) Alibi θαυμασθήσεται. &
mox, καὶ ἐν χερσὶν αὐτῶν εὐδία, phrasi He-
braica: qua significatur, medicorum ope-
ram fragrantem, id est, gratam esse, &
probari interdum Deo, & habere succes-
sum, quod & ipsi auxilium diuinum inuo-
cent. Alibi tamen εὐδία legitur, quæ est
prosperitas & successus.

ἵνα ἐνδώσῃ.) Alibi δώσῃ. Alibi εὐδώσῃ, id
est, fortunet.

C A P V T X X X I X.

Huius capituli sententiæ sunt XLII.
Pendet autem initium de fine superioris,
& celebrantur magnifice viri docti & reli-
giosi: quibus additur præconium sapien-
tiæ diuinæ, à qua ostendit omnia bene &
cum ratione pulcerrima esse condita atque
facta: & huius voluntati inseruire omnem
vim & efficaciam creaturæ vniuersæ, neq;
quicquam fieri aut accidere in mundo vel
temere & præpostere, vel perperam &
male.

Στοσθήσεται

ὑποσῆσεται τὸ μνημ.) Id est, memoria nominis ipsius non iacebit, neque insister, sed abscedet & perueniet ad alios, retroq̄ abibit ad posteritatem. Alibi legitur, οὐκ ὑποσῆσεται, non recedet: id est, non interibit.

τί τοῦτο ὄσι;) μιμητικῶς. Alibi legitur, τί τοῦτο; ἔς τί τοῦτο; geminata interrogatione, κατὰ ἑλληφιν verbi substantiui.

C A P V T X L.

Huius capituli sunt sententiæ xxxiii. Continet autem in primis descriptionem miseræ & brevis & incertæ vitæ hominum in terris: & docet impietatem, id est scelera & petulantiam grauius affligi, puniente Deo contumaciam improbitatis. Infertæ sunt & sententiæ contra iniuriam auariciæ. Postea addit aliquot sententias in comparatione quorundam, præferens alia alijs. Sed timorem & dilectionem Dei docet esse opt. & præstantiss. hæc est religio & fides. Reliquæ sententiæ subiiciunt vigilantiam & curam rei familiaris, vt caueamus ne mendicare cogamur: id est, necessaria ad victum & cultum petere aliunde. Hoc enim miserrimum esse ait, quamuis aliqui impudentes delectentur mendicitate

citare. Facile autem est secundum Hesiodum dicere, βίη δὲς καὶ ἀγροτρον : facile vero & ἀπανλώσασαι.

ὄπισθοφῆς.) Verum hoc esse puto : alibi tamen legitur, ὅτι ταφῆ.

μίμημα.) Est enim profecto vita tota quasi magnum theatrum mundi. Sed alibi legitur μλώμα, quo significatur iracundiæ acerbitas.

καὶ πῶσις εἰς αἰῶνα γῆς.) Sententia præclarissima. nihil enim durat ad Deum, nisi obedientia fidei, ut credatur simpliciter verbo ipsius, & voluntati eius absque omni tergiversatione pareatur. Hæc est sancta ac cœlestis fidei Christianæ doctrina, perpetua illa quidem & uniusmodi semper : sed misso in terras filio Dei toti orbi terrarum declarata, cum ante illud tempus esset secretior. Alibi tamen egregia hæc sententia corrupta est, & hæc leguntur : καὶ τί εἰς αἰῶνα γῆσεται.

ἀχνη ὅτι ποτ.) Vel hæc erit ἀχνη, vel etiam scribendum est ἀχνη. Significatur autem squalor & illæ quisquilix in ripis fluviorum, has euelli & abijci dicit, de gramine, sicut ex hac vita impietatis posteritas & genus remoueat.

βουλὴ οὐδοκιμείται.) alibi εὐδοκίμησι. Et mox, καὶ οὐκ ἔστι ζητῆσαι ἑαυτῶν βοήθειαν, vana enim salus

salus hominis. Alibi tamen hæc diuiduntur, & est scriptura talis, *καὶ οὐκ ἔστιν ὀπιζητήσαι*: id est, timoris Dei nullus est defectus, neque potest in hoc quicquam requiri. Et sequitur, *ἐν αὐτῷ βοήθεια*, in hoc, inquit, nimirum timore Dei, inuenitur auxilium.

C A P V T X L I.

Habet hoc caput sententias xxxvi. In primis tristitia mortis commemoratur *χετλιασικῶς*: sed & consolatio adijcitur, quod voluntati diuinæ obtemperandum sit, & impiorum mortem esse malam, quorum etiam posteritas scelera luere cogatur. Est autem & Tragædiæ sententia, *ὅτι δουλοῖ ἀνδρα καὶν θρασύπλαγχνός τις ἦ, ὅταν σωμειδῆ πατὴρς ἢ μητὴρς κακά.* Et,

ὅταν δὲ κρηπίς μὴ καταβληθῆ δόμων ὀρθῶς, ἀνάγκη δυσυχεῖν τοὺς ἐκγόρους.

In Hercule furente. Sunt itaque comminationes insertæ vehementes contra impios. Sequuntur præcepta de fugienda infamia: & Salomo ait, *αἰρετώτερον ὄνομα καλὸν ἢ πλοῦτος πολὺς, ὑπὲρ δὲ ἀργύριον καὶ χρυσίον χάρις ἀγαθή.* Postea additur admonitio de expendenda disciplina, & reprimenda stoliditate: & commemorantur xv i. res. in quibus re-

bus rebus pudor præstari debeat, ne illæ designentur.

ἐνδελεχίζει ὄν.) Alibi in forma Attici futuri, *ἐνδελεχει*.

ἀσεβείς εἰς ἀπώλ.) Alicubi additur, *ἀσεβείς ἀπὸ κατάρτας εἰς ἀπώλειαν*.

προσώπου εὐγενοῦς.) Alibi *ἐγγενοῦς*: alibi etiam *συγγενοῦς*. illud nobilitatem, hæc propinquitatem notant.

περιεργείας καὶ παιδ.) Alibi simpliciter, *ἀπὸ περιεργείας παιδίσκης σαυτοῦ*.

C A P V T X L I I .

Huius capituli sunt xxxix. sententiæ. Prima pertinet ad superiora, prohibens garrulitatem & proditorem arcanorum. Postea enumerantur res xiii. in quibus obstare pudor non debeat, quo minus in omittendo peccetur. Sequuntur indicationes paternarum sollicitudinum propter filias, & præcepta non inhiandum esse formosis. Et mox inseritur rursus vituperatio improbitatis muliebris. Reliquæ sententiæ complectuntur magnificam prædicationem maiestatis divinæ.

πὲρ διαφόρου πρ.) Non vult adhiberi pudorem in licitando & emendo: nam mercatorū fides fluxa est. Alibi legitur, *πὲρ ἀδιαφόρου*

ἀδιαφθέρου παράσεως καὶ ἐμπορέων, id est, de fortuitarum rerum mercatu & negociatoribus. Alibi, πρὸς ἀδιαφθέρου παράσεως, de emptione incorrupta, hoc est, bonæ fidei.

ἐξατογήρου.) Contra naturam Græci sermonis est hoc factum : & alibi legitur ἐξατογήρου : quod vsitatum est.

καὶ ἐν νεότη.) Alibi καὶ non legitur : enumerantur autem duo quæ sollicitum habeant animum paternum de filia adolescentula, ne vel celebs senescat, vel incommodum fortiatur coniugium.

καὶ ἐσόμενα.) Alibi, καὶ ἐπισόμενα. Fortasse, ἔτι ἐσόμενα.

C A P V T X L I I I.

Incoatam prædicationem omnipotentia, maiestatis & gubernationis Dei prosequitur, & hanc per opera diuina in cælo ac terra deducit, in confessione etiam hac cognitione non comprehendi penitus diuinitatem: cum hæc sit exigua & paucorum: id quod humana etiam ratio notauit, & homines sapientes in mundo confessi fuerunt: vt notum est de Socrate, qui ait apud Platonem, homines scire pauca, vel nihil potius.

αὐξανόμενος ἐθ.) Ipse mensis, inquit, crescens

scens mutatione illud instrumentum castrorum cœlestium, quæ est lunæ *περίφρασις*, mirificum videri facit. Alibi tamen *αύξανόμενη θαιμασῶς ἐν ἀλλοιώσει*, de luna ipsa: & additur appositivæ, *σκευῶς παραβολῶν*, id est, materia sententiarum. nam de luna & disputata, & dicta multa veterum sapientum extant: vt hæc Sophoclea admiratio apud Plutarchum,

*ὡς εἰξ ἀδήλου πρῶτον ἔρχεται νέα
πρῶτωπα καλλιῶουσα καὶ πληρουμένη,
χ' ὅταν περ αὐτῆς εὐγενεστάτη φανῆ,
πάλιν διαῖξεί, καὶ πὶ μηδὲν ἔρχεται.*

Sed vt hæc bella sunt, ita oratio sic *σολοικίξαι*, id quod tamen in hoc libello inusitatum non est.

ὠδίνουσι γυνῶν.) affecit dolore, id est, perterrit. Alibi tamen, *ὠδίνουσιν ὄργων*, parturit iram, id est, per tempeltates sæuit ira Dei.

καὶ σωτέλειαν.) ἐλλειπτικῶς vt repetatur *ἐραῦμεν*. vel intelligatur, *ἀκουε*. id est, vt concludamus sermones.: ille ipse est omnia. Alibi tamen legitur, *σωτέλεια, ἐλλείψῃ τοῦ ὑπαρκτικοῦ.*

C A P V T X L I I I I.

Nunc deinceps septem continuis capitibus nominatim laudat præcipuos viros populi Iudaici: & in hoc, Enoch, Noe, Abraham,

R

braham,

braham, Isaac, Iacob, & ita transit ad speciosam mentionem Moſis.

ἔστι ἐγγραφή.) Alibi ἐν γραφῇ. & est sanè vſitatus in lingua Græca dici ἔγγραφος, sicut ἔννομος: quam ἐγγραφὸς, vt ἐγγενής.

διὰ τοῦτο ἐγένετο.) Alibi quædam adduntur, hoc modo: διὰ τοῦτο ἐγενήθη κατάλειμμα τῆ γῆ, δια τοῦτο ἐγέν. Cum Noe enim reliquæ omnium quæ vixerant, remanserunt in arca.

διέσειλε μερίδας.) Alibi μερίδας, mutata constructione verborum.

C A P V T X L V.

Hoc capite celebrantur in primis, Moſes, Aaron, & Phinees.

εἰς τὸν γνόφον.) νεφέλαι γνοφώδης sunt in Exodusi capite 19. Et σκότος, γνόφος, θύελλα, φωνὴ μεγάλη, Deuter. 4. Et in mystica Dionysij titulo Theologia disputatur, τίς ὁ θεὸς γνόφος.

ἐν ναῶ.) Alibi ἐν κυρίῳ: forte ἐν κυρίου, Attica figura ἐλλείψεως, id est, in æde Domini. Et mox ἐγγραφή, hoc ordine, ἐνδέσει κεκολαμμένη εἰς μνημόσ. Sed alibi tamen legitur, ἐν γραφῇ κεκολαμμένη. & paulo ante, δήλοισ, ἡγοιω δηλωτικοῖς. alibi tamen, καὶ ἥλοισ ἀληθ. quod ad claviculorum ornatum referetur.

διὰ τοῦτο ἔστι.) Id est, ἔστησεν. Alibi tamen ἐσάθη διαθήκη.

Caput

CAPVT XLVI.

In hoc capite celebratur Iesus Naue F. & Chaleb. Et mentio fit ἀνόνημος sanctorum iudicum communiter : & deinde eximia Samuelis.

τοὺς γὰρ πολέμους κυρίου.) bellum Domini ipse gefsit : id est , ductor fuit. Alibi, τοὺς πολεμίους κύριος αὐτὸς ἐπήγαγεν . quæ lectio qualis fit, considerandum in medio relinquo : nisi forte fuit in exemplo κύριος αὐτὸς ἐπάταξεν.

ἕως γήραος.) σολοικίζει ἢ κλίσις . Nam verum est γήραος , ἀπὸ τοῦ γῆρας γήραος.

ἀνδρὸς γαλαθινοῦ.) Sane dura est translatio hæc , agnum virum nominari , etsi masculus ille sexus est in genere suo : ideoq; corruptam hoc loco scripturam suspicor , & reponendum esse id quod in alijs exemplaribus legitur ἀγνός . historia autem exponitur libro primo Regum, cap. 7.

οὐκ εἴληφα.) κατὰ προσωποποιίαν. Alibi tamen ἀπλῶς legitur , οὐκ εἴληφε.

CAPVT XLVII.

Celebratur hoc capite laudibus Nathan, David, Salomon, cui tamen & macula quædam aspergitur. Et Roboam ac Hieroboam vituperantur.

ἐπεξένωσεν.) familiariter fuit versatus inter leones. ὑπερβολικὴ est ἐπεξεργασία eius quod legitur primo libro Regum, cap. 17. Alibi legitur ἐπαίξεν, id est, lusit.

καὶ ἔξ ἤχους αὐτοῦ.) Erit τὸ ἦχος, sicut ἔλεος. nisi forte est ἠχρῶς, resonantia. Alibi legitur, καὶ ἔξ ἤχρου αὐτοῦ γλυκαίνει.

ὡς ἐσοφίδην.) θαυμασικῶς. Alibi hinc procedit ὑποστροφὴ, & scribitur ἐσοφίδης, & ἐνεπλήδης.

ἕως ὄργῃ καὶ ἐκδ.) Alibi plenior est expositio, hoc modo : ἀπὸ τῆς γῆς αὐτοῦ, καὶ πάντα ποταμῖαν ἐξεζήτησαν ἕως ἐκδ. ἐλ. ἐπ' αὐτοῦς.

C A P U T X L V I I I.

Continet hoc caput laudes Helia, Helisai. Ezechia, & Esai.

πρὸς πῶρ.) Alibi additur, οὕτως πρὸς πῶρ. &, ὁ καταγραφεὶς ἐλεγμοῦς : hæc dicuntur secundum caput ultimum Malachia, sed oratio est dissentanea. Repetetur autem præpositio καὶ, ut fiat, καὶ ἐλεγμοῦς : nisi forte verum est ἐλεγμοῦς, appositivæ. Alibi hæc ita leguntur, ὁ καταγραφεὶς ἐν ἐλεγμοῦς εἰς κερῶς κοπάσαι ὄργῃ πρὸ θυμοῦ : quæ sunt concinniora.

κεκοιμημένοι.) sopiti. alibi κεκοσμημένοι, ornati. Et mox, πνεύματος ἁγίου : alibi, ἐνεπλήδην πνεύματος αὐτοῦ. nam quod in quibusdam exemplarib, legitur σώματος, falsum est.

καὶ ἁ-

καὶ ἀπῆρε χεῖρα αὐτοῦ.) suam manum: id est, potentiam & copias adduxit contra Sion. Alibi, ἀπῆρεν ἡ χεὶρ αὐτοῦ: id est, profecta fuit seu contendit manus, seu potentia ipsius contra Sion. Et mox, ὡς ἐνετείλατο: alibi ἀς ἐνετ. quod referetur ad ἰδοὺς: quo nomine significatur cursus vitæ.

C A P V T X L I X.

Hoc capite laudantur Iosias rex pronepos Ezechiæ, propheta Hieremias, duodecim prophetæ coniunctim ἀγωνίμως, Zorobabel, Iesus Iosedeci F. Neemias. & repetitur mentio priscorum quorundam, Enoch, Ioseph, Sem, Seth.

ἔδωκε τὸ κέρας.) Dominus, inquit, horum robur & potentiam alijs tradidit, qui inflāmarunt urbem sanctam, & vastavit illam de vaticinijs Hieremiæ: afflixerat enim eum, id est, passus fuerat hunc affligi. Hæc sane cohærent minus apte: itaque alicubi legitur ἔδωκαν, & ἐνεπέρισεν, quod ad Deum referatur: & ἠξήμωσαν & ἐκάκωσαν, ipsi scilicet reges & principes impij.

καὶ κατώρρωσε.) erexit & confirmavit. Alibi legitur, καὶ ἀγαθῶσαι τοὺς, id est, vt beneficeret corrigentibus cursum vitæ suæ.

καὶ τῆς δώδεκα.) Alibi hæc ita: καὶ τῆς δώδε-

κα προφητῆς ἀναθάλοι τὰ ὅσα ἐκ τοῦ τόπου αὐτοῦ.
 παρεκάλεσε δὲ τὸν ἰακώβ, καὶ ἐλυτρώσατο αὐτοὺς ἐν
 πίσει ἐλπίδος.

CAPUT L.

Magnifice prædicat in hoc capite præstantiam & virtutem & religionem Simonis Oniæ filij, eius qui cognomentum habuit Iusti. Hic pater fuit Oniæ & Eleazari. Oniæ autē huius rursus fuit filius Simon, de quo Nicephorus hæc accepit, sed falso, ut ostendemus in Chronicis huius: quæ, volente Deo, breui sumus edituri.

πείβολον.) Usitatum est ὁ πείβολος. & alibi legitur, ἀνάλημμα ὑψηλὸν πείβολου ἱεροῦ: est autem ἀνάλημμα erectio, seu explanatio, ut & apud Vitruvium horologiorum.

τρίμετρον.) Tum, inquit, ænei cannales aquarum non ampli satis fuerunt ad aquæ copiam: ut sit τρίμετρον, τὸ μέγα μέτρον. Alibi tamen legitur, quod fortasse est verius, πείμετρον, vtrumque αὐξήσει ὑπερβολικῆ.

καὶ πολιορκήσας.) Obscura sunt hæc, neque de huius pontificis rebus gestis narrationes extant. Alibi ἐμπολιορκῆσαι, id est, qui firmasti urbem, ut oppugnationem sustinere posset.

καὶ γενέσθαι.) Ante hæc alibi ista leguntur,

tur, δὴ ἡμῖν εὐφροσύνη καρδίας.

ἰησοῦς ὁ υἱὸς σειράχ.) Alicubi additur & ἐλεάζαρου : vt fit filius Sirach, filij Eleazari.

C A P V T L I.

Concluditur liber oratione precum pia & religiosa, in qua & defensionem atq; gubernationem petit à Deo, & pro collatis in se beneficijs gratias agit, & in vera pœnitentia de præteritis delictis pollicetur studium obœdientiæ.

ἐκ μέσου πυ.) circumfusus igne non exarsit. Alibi, ἐκ μέσου πυρὸς οὗ οὐκ ἐξέκαυσα, eodem sensu. Et μοχ, ἐκ βάθους κοιλίας : alicubi additur, ἄδου.

ἐκ λόγου ψευδοῦς, βασιλεῖ διαβολή.) Hæc sunt σόλοικα : explicari autem poterunt figura appositionis, vt sit sensus : Eripuisti me de sermone mendacij, quæ esset calumnia coram rege. id est, cum falsum crimen apud regem sustinerem.

ἐπ' ὀργῆς.) contra iram, vel iræ tempore deprecationem meam extuli. Alibi, ὅτι γῆς.

F I N I S.

Laus æterno Deo, & Christo eius.

I N D E X.

A

<i>Ἀπακοί</i> 156. 16 <i>Accersita mala</i> 185. 22 <i>ἄχνη</i> 231. 23 <i>ἀδάμαντι, ἀδαμαντινά</i> <i>δισμά</i> 195. 19. <i>ἄδολοσχία</i> 204. 23 <i>in Aduersis patientia et</i> <i>silentium opt.</i> 175. 19 <i>Aeschyli locus</i> 182. 13 <i>Afflictiones à Deo obla</i> <i>tæ, perpetiendæ, non</i> <i>accersendæ</i> 157. 12 <i>ἄρετικοί</i> 184. 12 <i>ἄρετὰ</i> 14 <i>Alexãdri dictũ</i> 186. 24 <i>Alieni non temere reci</i> <i>piendi</i> 183. 16 <i>Altercatio omnis odio</i> <i>sa</i> 162. 8 <i>Amicitia cum similib.</i> <i>iungenda</i> 187. 2 <i>amicitiæ constituendæ et</i> <i>custodiendę ratio</i> 165. 7 <i>Amicitia tuenda</i> 176. 2 <i>Amicitie vulgaris re</i> <i>prehensio.</i> 185. 9 <i>Amicus nõ temere mu</i> <i>tandus</i> 166. 2.	<i>Amicis cuiusmodi vten</i> <i>dum</i> 165. 9 <i>Amicos probari aduer</i> <i>sis rebus</i> 165. 18 <i>ἀνάλημμα</i> 240. 14 (8 <i>ἀναπούζην, ἀναπίπην</i> 221. <i>ἀνάπαυσις αἰώνιος</i> 217. 27 (sitæ 152. 28 <i>Arianorũ impia curio</i> <i>ἀσπρὸν. ἄσπρ</i> 208. 25 <i>ab Asinis ad boues tran</i> <i>scendere</i> 187. 10 <i>Athanasij sententia</i> 151. 1 <i>ἀθυρογλωσσοί</i> 164. 14 <i>ἀθωωθήσεως</i> 183. 23 <i>Attici futuri forma quo</i> <i>rum verborum pecu</i> <i>liaris.</i> 203. 29 <i>Auaritia idololatria</i> 204. 10 <i>αὐθαδέια</i> 163. 9 <i>Auorũ nomina nepotib.</i> <i>imponi solita</i> 141. 1 B <i>βαδμοί, βαδμοί</i> 167. 8 <i>Beatus nemo ante obi</i> <i>tum dicendus</i> 183. 3 <i>Beatus quis</i> 151. 18 <i>Benignitatis & benefi</i> <i>centiæ</i>

- centiæ cōmendatio* 159.
 8. & 23
 C
- κακεργέτης* 150.14
κακοεξία, καχεξία 200.
 21. καχέκται, κακου-
 χικοί 23
Calcem incidere 186.2
Callicratidis dictū 150.2
Calliditas duplex 205.13
καρδίαι δειλαὶ καὶ διπλαί.
 157. 25 (22
Catharorū heresis 168.
Cause rerum præcipuæ
quæ 140.12 (4
Cautionis præceptū 175.
Christiani populi iusti-
cia & sanctitas in
quo sita 169.7
Coniugia diuinitus for-
tunari 170.28
Conscientia bona vt ni-
hil præstātius, ita nil
mala miserius 188.14
 27
Conscientiæ bonæ præci-
pua cōfidentia 221. 6
Contumaciæ reprehēfio.
 158. 21
- Cōuersiones vulgares et*
ἐφήμεροι cuiusmodi 149.
 20
Conuiuia etiā postridie
grata cuiusmodi 219.1
Corda duplicia 157.26
Crapulæ præsentis cura
tio per vomitū 220.7
κτίσμα 153. 4
curiositas 204.20 et 181
 28 *eius typus* 182.4
Curiosus nemo, quin ma-
lenolus 204. 25
 D
- Δανειοῦσι* 203. 21 *δανείω.*
 25. *δανείσω* 27
δειλαὶ καρδίαι 157.25
Deus adorandus & co-
lendus ab omnib. 181.17
Deus omnium modera-
tor 181. 12
Dei ciuitatem sola veri-
tatis scientiā consti-
tui 145. 23
Dei cognitionem nihil
latere 193. 8 *inde*
Dei cultus ante omnia
obseruandus 155. 14.
in quo consistat 143.3
 R 5 Dei

<i>Dei filius ab æterno cum</i>	<i>religiose loquendū</i> 148
<i>patre</i> 153. 8 (152. 16	7 (pauperib. 173. 13
<i>Dei mandatorum caput</i>	<i>Diuitie formidandæ</i>
<i>Dei misericordiã omnẽ</i>	<i>Diuitiæ laudabiles quæ.</i>
<i>præcidit Plato</i> 145. 3	218. 13
<i>ad Dei nomen ineffabile</i>	<i>Diuitiarum studiũ pec-</i>
<i>alludere Iouis nomen</i>	<i>catis obnoxii</i> 212. 23
148. 3 (quod 193. 2	<i>Doctrina</i> 156. 11
<i>Dei opus peculiare,</i>	<i>Doctrina sapientiæ diui-</i>
<i>Dei populus quo discrimi-</i>	<i>næ perpetua cuiusmo-</i>
<i>mine ab omnib. alijs</i>	<i>di</i> 192. 18
<i>gentibus discernatur</i>	<i>Doctrinæ humanæ et di-</i>
145. 15	<i>uinæ discrimẽ</i> 146. 4
<i>Dei sapientia, filius ipse</i>	<i>Doctrinæ studiũ</i> 187. 17
<i>Dei</i> 152. 5 & 153. 3	<i>δωροκοπεῖν</i> 178. 3
<i>Dei verbum, filius Dei.</i>	<i>Duplicia corda</i> 157. 25
152. 18	E
<i>Deum adorari in igno-</i>	<i>Ecclesia Christi ab initio</i>
<i>rãtia nõ posse</i> 147. 17	147. 11
<i>Deum placari, quomodo</i>	<i>Ecclesiæ vox</i> 169. 16
<i>tradat sapientia hu-</i>	<i>ἔκτεινον ἔκτινον</i> 190. 12
<i>mana</i> 144. 27	<i>Effectio</i> 140. 13
<i>Deũ qui ignorẽt</i> 147. 19	<i>ἕγενής</i> 233. 7
<i>διάβολος</i> 183. 28	<i>εἰδικὴ αἰτία</i> 140. 14
<i>διαθήκη</i> 194. 22	<i>Elaboratio</i> 140. 15
<i>Disciplina</i> 156. 12	<i>Eleazarus</i> 141. 6
<i>Disputatorum arrogan-</i>	<i>ἔλεγχος ὁ, καὶ τὸ</i> 194. 5
<i>tia reprehensa</i> 159. 4	<i>ὁ ἔλεος, τὸ ἔλεος</i> 194. 4
<i>de Diuinis reb. caute &</i>	<i>Eloquentia peculiaris</i>
	prin-

I N D E X.

- principiū uirtus* 176.20
ἐνδεδελεχῆς·ἐντλελεχῆς 177.
 3. ἐνδεδελεχίσαι 7. ἐνδεδε-
 λεχισμὸς 8.
ἐνοχος 148. 21
ἐπέχει γ 193.23
ἐπέτειος 227.26
ἐφέσασ 227.27
ἐπιδιδόναι 148. 25
Eriphanij locus 153.9
ἐπιπροσδιδόναι 148.24
*errores oscitātiae et teme-
 ritatis comites* 171.24
ἐτελοκώφων 201. 8
Euangelij doctrina 168.
 5. 24 (150. II
Euergeta Ptolemæus
εὐδία 229. 12
εὐτεχνία 206. I
ἐξομῆσειν 180.16
ἐξομολόγησις piorū 196.2
 F
Felicitas uera quæ 151.6
Fide sola conciliari nos
Deo 144. 23
*Fide sola constare cini-
 tatem Dei* 145.17
Finis 140. 13
*Fortunæ gubernatio re-
 futata* 181. I. 20
*Fortunæ gutta præstan-
 tior dolio intelligen-
 tiæ prouerb.* 154. 27
Fragrans opera 229.8
Frugalitas 218. 19
 G
Garruli 176.27 (164.2
Garrulitas reprehensa
γλωσσώδεις 176.28
γνώμα 142.12
 H
Homeri locus 170. II
Humanitatis affectio
 171. 13
 I
Ignem gladio fodere, qd
Pythagoræ 173.23
Impietatis calamitosus
exitus 185. 3
Impiorum cultus omnis
abominabilis deo 223.
 26 (des 185. 12
Inimico non habenda fi
Institutio 156. II
Intelligentia 156. 10
Iosephus notatus 147.28
*Iouis nomen ad Dei in-
 effabile nomen allu-
 dere* 148. 3
Iræ

I N D E X.

<i>Ira cōmotio, furor</i> 192. 1	<i>à Malis nihil posse boni fieri</i> 190. 22
<i>Irae detestatio</i> 155. 20	<i>Materia</i> 140. 16
<i>Irenæi sententia</i> 159. 24	<i>μῆνιμα</i> 231. 8
<i>Isocratis locus</i> 562. 12	<i>Mercatorum fides fluxa</i> 233. 27 (212. 3)
<i>Iurisiurādi vsus</i> 207. 20	<i>Mercaturæ pericula</i> μέθοδος 142. 9
<i>Iusticia propria quisquiliæ</i> 144. 25	<i>Misericordiæ à Deo spē omnem præcidit Plato</i> 145. 2
<i>Iusticiæ diuinæ effectiōnes ineffabiles</i> 194. 18	<i>Mortuis insultare, immanissimum</i> 174. 26
L	<i>Muliere mala nihil immanius</i> 211. 4
<i>Laboris cōmendatio</i> 169	<i>Mundum quo consilio Deus cōdiderit</i> 152. 8
<i>λαλητός</i> 198. 18 (25	N
<i>Lex et Euangeliū</i> 168. 3	<i>Naturæ humanæ deprauatio</i> 191. 2
<i>Legū humanarū et diuinarū discrimē</i> 146. 9	<i>Nemo mortalium prorsus ἀναμάγειλος</i> 174. 7
<i>Lingua duplex</i> 214. 26	<i>νεοσός νεοσούδν</i> 153. 16
<i>Linguarum studium eiusq; vsus & necessitas</i> 149. 6	<i>νήφω</i> 219. 23
<i>Loquacitas</i> 169. 20	<i>Nicephori Chronica pollicetur se editurum Ioachimus</i> 240. 10
<i>λυκοφιλία</i> 187. 4	<i>νεοσούδν</i> 153. 17
M	<i>νωθερί νωθεροκάεδιοι</i> 161. 12
<i>Mala accersita</i> 185. 22	No
<i>Mali sibi quisq; autor</i> 205. 3	<i>ua-</i>
<i>Malorum consortium vitandū</i> 170. 7. et 176. 6	
<i>Malorum socij indigni misericordia</i> 185. 26	

I N D E X.

Novatianorum hæresis	fice	207.25
168. 22	παροιμία	150. 21
Ο	παροιμία	142.13
Obedientia in afflictioni	πειθήχειν	217.14
bus Deo præstanda	Perspicacia	156.10
157. 15	Petulantia	163.1
ὠδίνησε	φαντασιοκοπιῶν	177.23
οἰκονομικῇ	Phocionis dictū	160.10
Onias Simonis F.	φρένησις	156.7
141.10	Pietas in quib. consistat	
Orationis usus	143. 29. inde	
162. 13	Piorum ἕσπερονῆ	157.21
Oratione precum nulla	Plato persuasionem de	
gens extra Ecclesiam	placando Deo refelle	
recte vsa	re conatus	168.8
147.9	Plauti locus	187. 9
P	ποιητικῆ αἰτία	140.12
παιδεία	πολυπραγμοσύνη	181.29.
156.11 et 197.23	Ἔ 204. 22	
παιδύβη	Poplites incidere	186 5
216.16	Populus Dei ab alijs gen	
Palliolum incidenti ven	tib. separādus statim	
to obuertere	à prima origine	148.
164.27	πορηνοκόπος	178.1 (1
πανάρετος	Potentia iritata terri-	
150.25	bilis	173. 8
πανουεγύματα, πανουε-	Potentia vel cauendi,	
γία	vel non offendendi	
156. 12	176. 11	
παρβολαὶ		
187.21 et 142.		
παργωγαὶ		
168. 16 (13		
παρδειγματίσαι		
200.15		
παραινέσεις		
142.12		
Parentum cultus		
158.2.		
inde		
Parentum mentio sem-		
per facienda honori-		

Poten-

- Potentum coniunctio vi-
tanda* 186. 14. &
quatenus 186. 21
- Princeps bonus* 178. 9
*in Principe eloquentia
præcipue commenda-
bilis* 176. 20
- Proprietas* 140. 14
ἰδιότης 148. 26
- Pronidentia Dei* 181. 2
- Prudentia* 156. 8
- Ptolemæus Evergetes*
Πτολεμαῖος 201. 1 (150. 11)
- Pudor duplex* 161. 17.
& 202. 4
- R
- Religio an perennis &
continuata omnibus
seculis apud omnes
gentes* 147. 25
- Religio vera quæ* 151. 13
- Religionis sanctitas quã
tum ab humanæ rati-
onis argumentatio-
nib. lædatur* 148. 11
- S
- Sacerdotum ordo hono-
randus* 171. 2
- Sacrificium iuge* 177. 11
- Sapientia* 156. 6. &
140. 25. & 190. 19
- Sapientia Dei* 209. 3. ip-
se Deus 152. 2
- Sapientia, qua de hoc li-
bro agitur quæ* 151. 24
- Sapientiæ diuinæ opus.*
153. 26 (Dei 151. 13)
- Sapientiæ initium timor*
- Sapientiæ laus* 154. 22
et 151. 22. pulcritudo.
154. 13. & præstan-
tia. 154. 22. inde
- Scripta aliarum genti-
um recte à Christianis
etiam legi* 146. 1
συγγράμματα 144. 26. et 214. 1
- Sella quacunq; sedere.*
164. 28 (174. 12)
- Senectus venerabilis*
- Septenarius numerus*
172. 4. & 196. 27
- Seri & meti, prouerb.*
172. 6
- Serui benevolentis consi-
lium nõ spernendum*
170. 22
- Silentium animæ impe-
raturum in Psalmis,
quid*

I N D E X.

- quid 157. 19
 Simon Oniæ & Eleazar
 ripater 141. 9
 Simon Oniæ F. cogno-
 mento Iustus 240. 7
 Siracidæ 141. 3
 σοφία 156. 5. quasi ζοφία
 167. 1 (8
 Stoicorum apathia 160.
 Strigilistranslate 217. 18
 Stultus nihil, nisi stul-
 tus 206. 27
 Sumptus immodici ca-
 uendi 198. 14
 Superbia fere secundæ
 fortune comes 186. 17
 Symbolis conuiuia in-
 strui solita 177. 25
 συμβολοκοπέιν 177. 17
 συμβολοκοπῶν ἐκ δανεισ-
 μοῦ 198. 20
 συγγενῆς 233. 8
 συγγροήσας 150. 16
 σώσεις 156. 10
- T
- τελικὴ αἰτία 140. 13
 Tenacitas reprehensa
 162. 10
 θερίσειν 172. 2
- Timor Dei 179. 2. sapi-
 entie initium 169. 13
 Traductorum in alte-
 ram linguam non ea-
 dem vis & efficacia,
 quæ in propria &
 sua 149. 1
 τρίμετρον 240. 17
 τυχερὰ τὰ 172. 13
- V
- Verbi Dei contemptus
 malorum omnium
 causa 191. 15
 Veritatis cælestis doctri-
 na cuiusmodi 167. 26
 Veritatis diuinæ scien-
 tia sola ciuitatē Dei
 constitui 145. 26
 Veritatis esse & sancti-
 ficationem, & libera-
 tionem, & salutem
 145. 20
 Veritatem requiri à
 Deo 145. 22
 Vini laus 219. 9
 ad Virtutem omnem
 aditus difficilis 161. 7
 Virtutes omnes sapien-
 tia contineri 154. 20

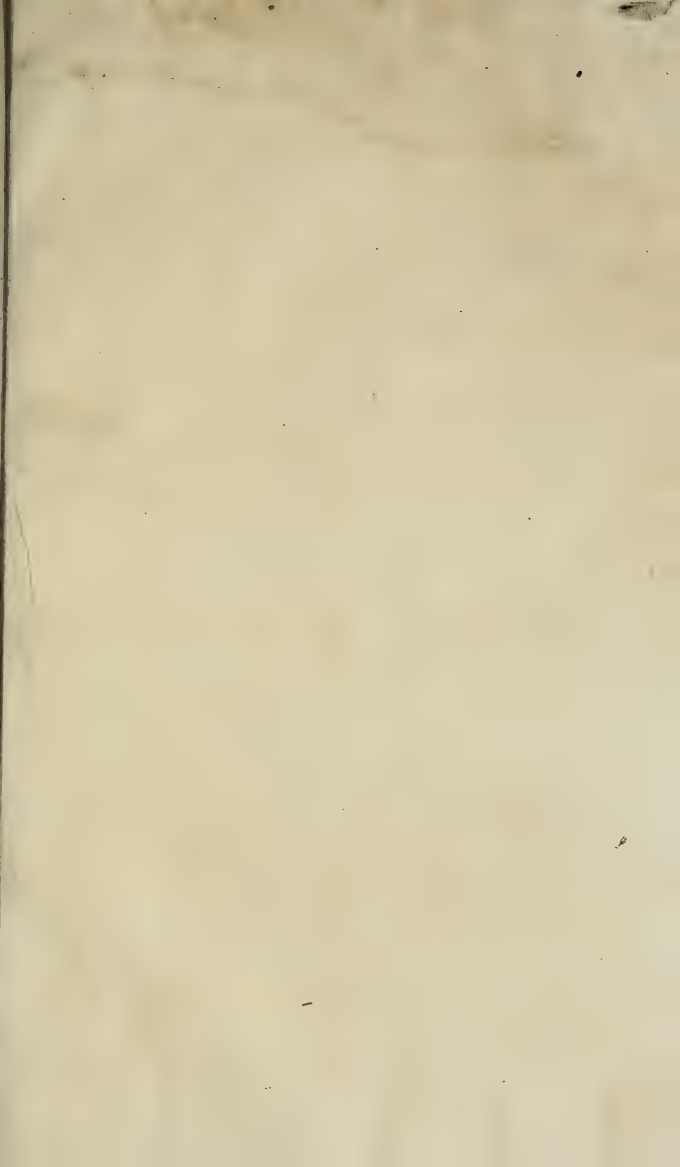
Vitæ

I N D E X.

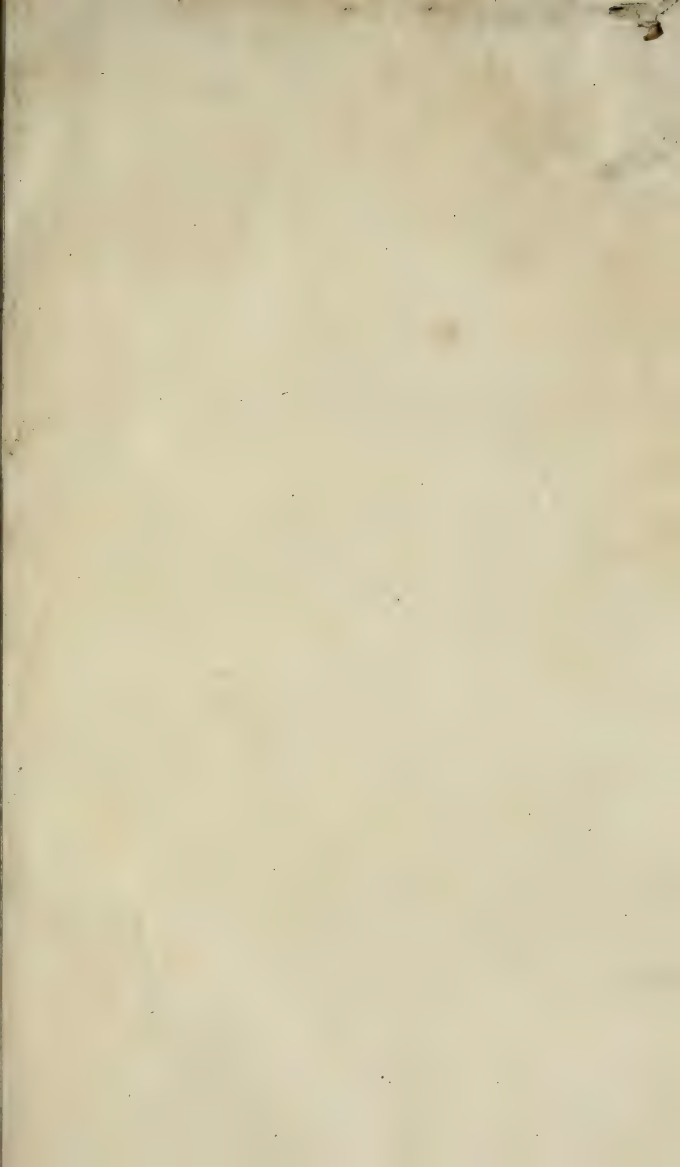
<i>Vitæ felicitas in quibus</i>	<i>ingenium</i>	200. 1
<i>sita</i> 189. 12	<i>ὑαινοφιλία</i>	187. 4
<i>Vitæ ratio tutissima</i>	<i>ὑβρις</i>	163. 1
<i>quæ</i> 176. 14	<i>ὑλικὴ αἰτία</i>	140. 16
<i>Voluptatum caput</i> 199.	<i>ὑφαντοὶ versus</i>	160.
8	3	.
<i>Vultu & habitu prodi</i>	<i>ὑποθήκη</i>	142. 13

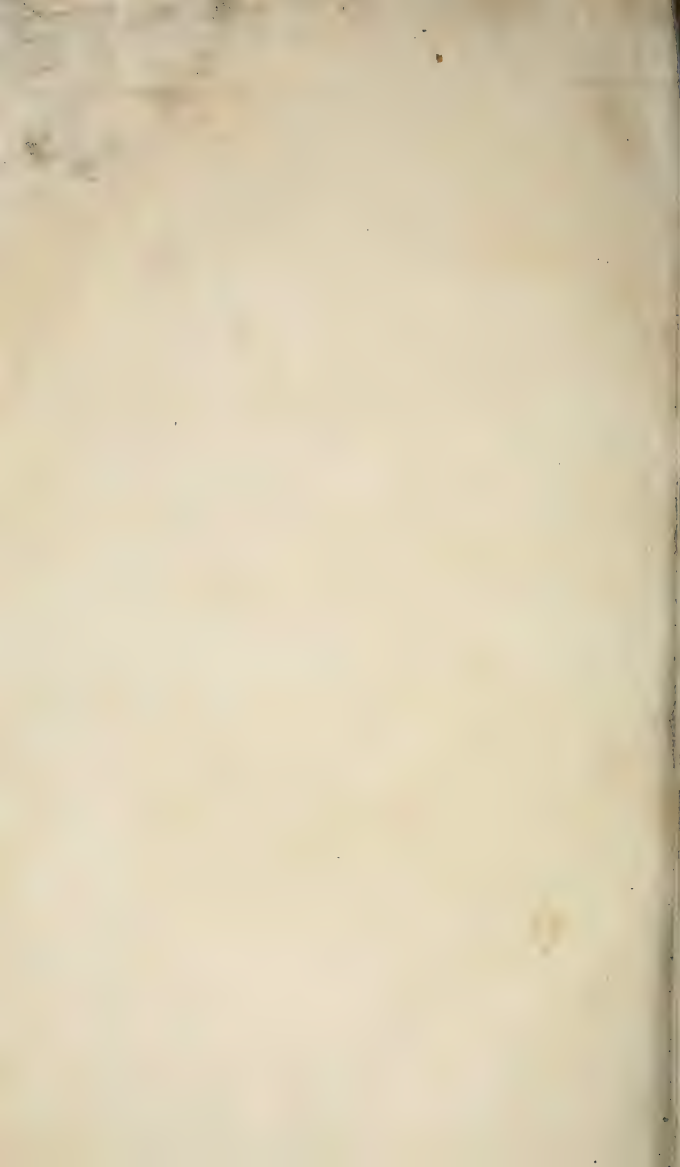
F I N I S.

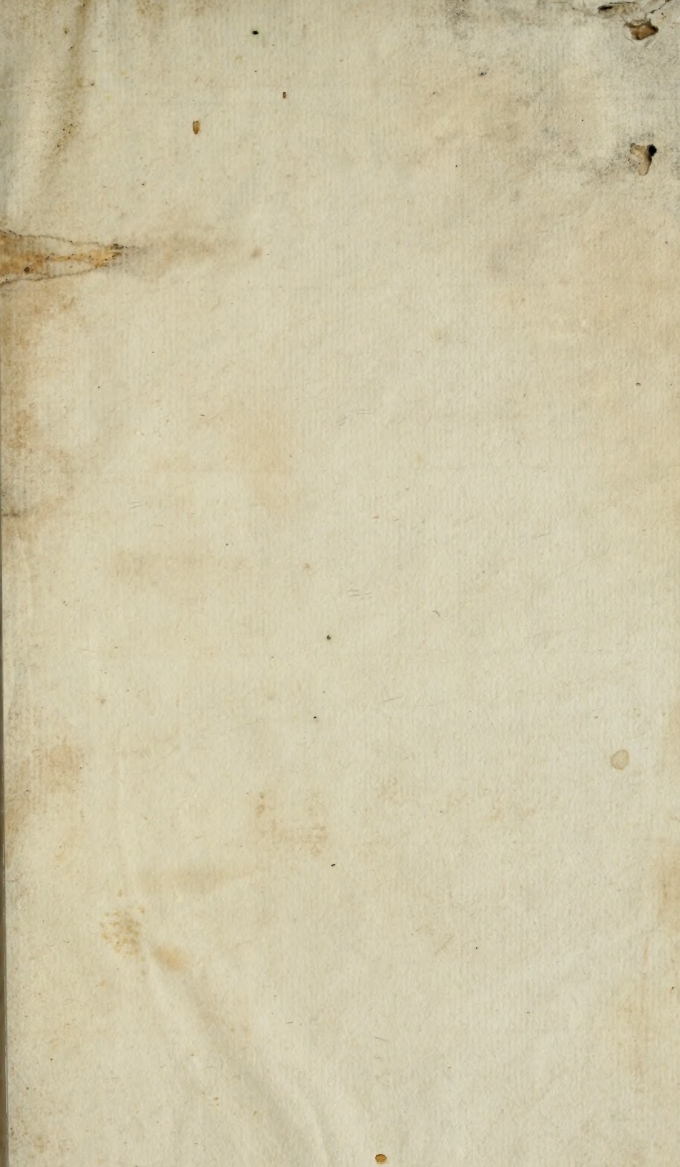

~~M. R.~~ Child
Feb. 12. 193.

CA
B

EXOT

EXOTIC
TOILET